

MAGYAR KÖZTÁRSASÁG KORMÁNYA

T/6688. számú

törvényjavaslat

**a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló
2004. évi CXL. törvény módosításáról**

Előadó: Dr. Draskovics Tibor
igazságügyi és rendészeti miniszter

2008. október

2008. évi ... törvény**a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény módosításáról****1. §**

A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 8. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„8. § (1) Törvény eltérő rendelkezése hiányában az ügyfél és az eljárás egyéb résztvevője nem köteles a hatósággal elektronikus úton kapcsolatot tartani.

(2) Törvény eltérő rendelkezése hiányában az ügyfél a kérelmére induló eljárás során és az eljárás egyéb résztvevője egy alkalommal megváltoztathatja a kapcsolattartás általa addig alkalmazott módját.”

2. §

A Ket. 9. § (1)-(3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A Magyar Köztársaságban a közigazgatási hatósági eljárás hivatalos nyelve a magyar. Ez azonban nem akadályozza a konzuli tisztviselő és a külpolitikáért felelős miniszter eljárása, valamint nemzetközi jogsegély során más nyelv használatának.

(2) A települési, a területi és az országos kisebbségi önkormányzat testülete határozatában meghatározhatja a hatáskörébe tartozó hatósági eljárás magyar nyelv melletti hivatalos nyelvét.

(3) A kisebbségi szervezet, valamint az a természetes személy, aki a nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól szóló törvény hatálya alá tartozik, a közigazgatási hatóságnál használhatja az adott kisebbség nyelvét. A kisebbség nyelvén benyújtott kérelem tárgyában hozott magyar nyelvű döntést az ügyfél kérésére a kérelemben használt nyelvre le kell fordítani.”

3. §

A Ket. 10. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Ha a közigazgatási hatóság a magyar nyelvet nem ismerő természetes személy ügyében magyarországi tartózkodásának tartama alatt hivatalból indít azonnali intézkedéssel járó eljárást, vagy a természetes személy ügyfél azonnali jogvédelemért fordul a magyar közigazgatási hatósághoz, a hatóság köteles gondoskodni arról, hogy az ügyfelet joghátrány ne érje a magyar nyelv ismeretének hiánya miatt. Törvény e bekezdésben foglalt rendelkezés alkalmazását az itt nem szabályozott esetekben is kötelezővé teheti.”

4. §

A Ket. 12. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) E törvény alkalmazása szempontjából közigazgatási hatóság (a továbbiakban: hatóság) a hatósági ügy intézésére hatáskörrel rendelkező

a) államigazgatási szerv,

b) helyi önkormányzat képviselő-testülete, ideértve a megyei önkormányzat közgyűlését is, valamint a 19. § (2) bekezdése szerint átruházott hatáskörben annak szervei és társulása,

c) a polgármester, főpolgármester, megyei közgyűlés elnöke, a megyei jogú város kerületi hivatalának vezetője (a továbbiakban együtt: polgármester),

d) főjegyző, jegyző, körjegyző, a képviselő-testület hivatalának ügyintézője, a hatósági igazgatási társulás,

e) egyéb szervezet, köztestület vagy személy, amelyet (akit) törvény vagy kormányrendelet jogosít fel közigazgatási hatósági jogkör gyakorlására.”

5. §

(1) A Ket. 13. § (2) bekezdés a) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[E törvény rendelkezéseit]

„a) az iparjogvédelmi és a szerzői jogi eljárásokban,”

[csak akkor kell alkalmazni, ha az ügyfajtára vonatkozó törvény eltérő szabályokat nem állapít meg.]

(2) A Ket. 13. § (2) bekezdés c)-e) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[E törvény rendelkezéseit]

„c) a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek és a harmadik országbeli állampolgárok beutazásával és tartózkodásával kapcsolatos eljárásokban, valamint a menedékjogi eljárásban,

d) a termékek és a szolgáltatások forgalmazására, illetve értékesítésére, valamint az ezekkel összefüggő kereskedelmi gyakorlatokra vonatkozó követelmények ellenőrzésével, illetve a piacsabályozással kapcsolatos eljárásokban, ideértve a gyógyszerek, gyógyászati segédeszközök társadalombiztosítási támogatásával kapcsolatos eljárást is,

e) a pénz- és tőkepiaci, a biztosítási, az önkéntes kölcsönös biztosító pénztári és a magánnyugdíjpénztári tevékenység felügyeletével kapcsolatos eljárásban, valamint a versenyfelügyeleti és bejelentési eljárásban,”

[csak akkor kell alkalmazni, ha az ügyfajtára vonatkozó törvény eltérő szabályokat nem állapít meg.]

(3) A Ket. 13. § (3)-(5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Az (1) és (2) bekezdésben fel nem sorolt közigazgatási hatósági eljárásokra vonatkozó jogszabályok e törvény rendelkezéseitől kizárólag akkor térhetnek el, ha azt e törvény kifejezetten megengedi.

(4) Ha az Európai Unió általános hatályú, közvetlenül alkalmazandó kötelező jogi aktusa eljárási szabályt állapít meg, e törvény rendelkezései az ott szabályozott kérdésben nem alkalmazhatók. E törvény rendelkezéseitől az Európai Unió általános hatályú, közvetlenül alkalmazandó kötelező jogi aktusának, valamint az Európai Unió egyéb kötelező jogi aktusának végrehajtása céljából – az ahhoz szükséges mértékben és módon – törvény, kormányrendelet vagy a Magyar Nemzeti Bank elnökének rendelete eltérhet.

(5) E törvény rendelkezéseitől a nemzetközi szerződést kihirdető törvény eltérhet.”

(4) A Ket. 13. §-a a következő (6) bekezdéssel egészül ki:

„(6) Jogszabály az e törvényben nem szabályozott, de e törvény szabályaival összhangban álló kiegészítő jellegű rendelkezéseket állapíthat meg.”

6. §

(1) A Ket. 15. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Ügyfél az a természetes vagy jogi személy, továbbá jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, akinek jogát vagy jogos érdekét az ügy érinti, akit hatósági ellenőrzés alá vontak, illetve akire nézve a hatósági nyilvántartás adatot tartalmaz.”

(2) A Ket. 15. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Törvény vagy kormányrendelet meghatározott ügyfajtában megállapíthatja azon személyek körét, akik az (1) bekezdésben foglaltak vizsgálata nélkül ügyfélnek minősülnek. Jogszabály rendelkezése esetén az abban meghatározott hatásterületen lévő ingatlan tulajdonosa és az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett használati jog jogosultja az (1) bekezdésben foglaltak vizsgálata nélkül ügyfélnek minősül.”

(3) A Ket. 15. § (6) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(6) Az ügyféli jogok gyakorlását a törvény ahhoz a feltételhez kötheti, hogy az ügyfél az első fokú eljárásban részt vesz.”

(4) A Ket. 15. §-a a következő (7) és (8) bekezdéssel egészül ki:

„(7) A természetes személy ügyfélnek akkor van eljárási képessége, ha a polgári jog szabályai szerint cselekvőképességgel rendelkezik. Jogszabályban meghatározott esetben a korlátozott cselekvőképességgel rendelkező személyt is megilleti az eljárási képesség. Az eljáró hatóság hivatalból vizsgálhatja az eljárási képesség meglétét, és ha annak hiányát állapítja meg, úgy az ügyfél helyett törvényes képviselőjét vonja be az eljárásba, illetve ügygondnok kirendelését kéri.

(8) Az eljárás megindítására irányuló kérelmet benyújtó ügyfélen kívüli ügyféli jogállást megtagadó végzés ellen önálló fellebbezésnek van helye.”

7. §

A Ket. 16. §-át megelőző alcím helyébe a következő alcím, egyidejűleg a 16. § helyébe a következő rendelkezés lép:

„Jogutódlás

16. § (1) Ha jogszabály másként nem rendelkezik, vagy ha a hatósági ügy személyes jellege vagy a kötelezettség tartalma nem zárja ki, a polgári jog szerinti jogutódja lép

a) hivatalból indított vagy folytatott eljárásban a kieső ügyfél vagy

b) kérelemre indult eljárásban – az eljárás megindítására irányuló kérelmet benyújtó ügyfelet kivéve – a kieső ügyfél

helyébe.

(2) Kérelemre indult eljárásban a kérelmező ügyfél jogutódja – az eljárásról való tudomásszerzéstől számított tíz munkanapon belül, de legkésőbb a jogutódlástól számított hat hónapon belül – kérheti a jogutódlás megállapítását.

(3) Jogszabály lehetővé teheti, hogy a jogerős határozat alapján jogosított ügyfél helyébe jogutódja lépjen. A jogerős határozattal megállapított kötelezettség esetén – indokolt esetben a teljesítési határidő egy alkalommal történő meghosszabbításával – lehetőséget kell adni a jogutódnak a kötelezettség önkéntes teljesítésére.

(4) A hatóságnak a jogutódlás előtt hozott döntése hatályos a jogutóddal szemben, kivéve

- a) a jogelőd természetes személy ügyféllel szemben az eljárás akadályozása vagy az idézésről való távolmaradás miatt kötelezettséget megállapító végzést,
- b) a jogelőd számára fizetési kedvezményt megállapító végzést, ideértve a késedelmi pótlék elengedéséről vagy mérsékléséről szóló végzést is és
- c) a jogelőd természetes személy ügyfél számára költségmentességet engedélyező végzést.
- (5) Jogutód hiányában a jogszabálysértő, illetve a közérdeket sértő vagy veszélyeztető állapot megszüntetéséről az eljáró hatóság hivatalból intézkedik.
- (6) A jogutódlás kérdésében hozott végzés ellen önálló fellebbezésnek van helye.”

8. §

A Ket. 17. §-át megelőző alcím helyébe a következő alcím, egyidejűleg a 17. § helyébe a következő rendelkezés lép:

„Adatkezelés

17. § (1) A hatósági eljárás tartama alatt – különösen az iratokba való betekintés engedélyezésénél, a tárgyalás során, a döntés szerkesztésénél és a döntésnek hirdetményi úton való közlésénél – a hatóság gondoskodik arról, hogy a törvény által védett titok és a hivatás gyakorlásához kötött titok (a továbbiakban együtt: védett adat) ne kerüljön nyilvánosságra, ne juthasson illetéktelen személy tudomására, és a személyes adatok védelme biztosított legyen.

(2) A hatóság az eljárása során jogosult a természetes személy ügyfél és az eljárás egyéb résztvevője azonosítása céljából

a) nevének,

b) születési nevének,

c) születési idejének,

d) születési helyének,

e) lakcímének, valamint

f) külön törvényben vagy – törvény felhatalmazása alapján, az abban meghatározott körben – helyi önkormányzat rendeletében meghatározott személyes adatának

kezelésére.

(3) A hatóság törvény eltérő rendelkezése hiányában jogosult az eljárás lefolytatásához elengedhetetlenül szükséges személyes adatok megismerésére és kezelésére.

(4) A hatóság az eljárása során – jogszabályban meghatározott módon és körben – jogosult az eljárás lefolytatásához szükséges védett adat megismerésére.

(5) A hatóság az eljárás során a személyes adatot és a védett adatot – az ugyanazon ügyben folyó, e törvényben szabályozott eljárások kivételével – csak akkor továbbíthatja más szervhez, ha azt törvény megengedi, vagy ha az érintett ehhez hozzájárult.”

9. §

A Ket. 18. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„18. § (1) Magyar állampolgár, Magyarországon nyilvántartásba vett jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet ügyfél hatósági ügyében – ha törvény eltérően nem rendelkezik – a Magyar Köztársaság területén a magyar hatóság jár el.

(2) Ha az ügyfél nem magyar állampolgár, illetve külföldön nyilvántartásba vett jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, akkor hatósági ügyében – ha jogszabály eltérően nem rendelkezik – a Magyar Köztársaság területén magyar hatóság jár el, feltéve, hogy az eljárásban az Európai Unió általános hatályú, közvetlenül alkalmazandó kötelező jogi aktusát vagy magyar jogszabályt kell alkalmazni.

(3) Törvény vagy kormányrendelet alapján az ügyfél hatósági ügyében külföldön a külpolitikáért felelős miniszter vagy a konzuli tisztviselő jár el.”

10. §

A Ket. 19. § (1)-(4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A hatóság hatáskörét – a hatósági eljárás körébe tartozó ügyfajta meghatározásával – jogszabály állapítja meg. Jogszabály a hatóság szervezeti egységére hatáskört nem telepíthet. Jogszabályban kell megjelölni az elsőfokú, továbbá ha az nem a 106. és 107. §-ban megjelölt hatóság, a fellebbezés elbírálására jogosult hatóságot.

(2) Önkormányzati hatósági ügyben első fokon a képviselő-testület, törvény rendelkezése alapján a polgármester jár el. A képviselő-testület ezt a hatáskörét önkormányzati rendeletben a polgármesterre, a részönkormányzat testületére, a képviselő-testület bizottságára vagy törvényben meghatározottak szerint létrehozott társulásra ruházhatja át.

(3) A hatóság a hatáskörét vagy annak gyakorlását más hatóságra nem ruházhatja át, kivéve ha törvény a hatáskör törvényben meghatározott esetben, az ott meghatározott másik hatóságra való átruházását kivételesen lehetővé teszi. Nem minősül a hatáskör átruházásának, ha a hatáskör gyakorlója kiadmányozási jogát jogszerűen átengedte.

(4) A hatóságtól a hatáskörébe tartozó ügy nem vonható el. Nem minősül a hatáskör elvonásának, ha az ügyben hatáskörrel rendelkező, e törvény szerint kijelölt más hatóság jár el, vagy törvény vagy kormányrendelet alapján több hatóság a hatáskörét megosztva gyakorolja.”

11. §

(1) A Ket. 20. § (1) és (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A hatóság a hatáskörébe tartozó ügyben illetékességi területén, valamint kijelölés alapján köteles eljárni.

(2) Ha a hatóság eljárási kötelességének a rá irányadó ügyintézési határidőn belül nem tesz eleget, a felügyeleti szerv az erre irányuló kérelem megérkezésétől vagy a hivatalos tudomásszerzéstől számított öt munkanapon belül kivizsgálja a mulasztás okát, és – az ügyfajta irányadó ügyintézési határidő és a döntés-előkészítés fokának figyelembevételével megállapított – határidő tűzésével a mulasztó hatóságot az eljárás lefolytatására utasítja. Nincs helye az eljárás lefolytatására történő utasításnak, ha a 71. § (2) bekezdés alkalmazásának van helye.”

(2) A Ket. 20. § (4)-(8) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) Az ismételten mulasztó hatóságtól az ügy nem vonható el, és az eljárásra más hatóság nem jelölhető ki, ha a hatóság hatásköre hatósági igazolvány vagy hatósági bizonyítvány kiadására, hatósági nyilvántartás vezetésére terjed ki, ha jogszabály alapján hatásköre kizárólagos, vagy ha belföldi jogsegély iránti megkeresés alapján kell eljárnia. A hatóság legkésőbb a felhívástól számított tíz munkanapon belül köteles eleget tenni elmulasztott kötelezettségének.

(5) Ha a képviselő-testület, a polgármester, a bizottság, a részönkormányzat testülete, a társulás (a továbbiakban együtt: önkormányzati hatóság) önkormányzati hatósági ügyben eljárási kötelezettségét elmulasztotta, az ügyfél kérelmére vagy hivatalból a közigazgatási hivatal felhívja a mulasztó tisztségviselőt vagy testületet, hogy soron kívül, illetve a testület legközelebbi ülésén, de legkésőbb huszonkét munkanapon belül folytassa le az eljárást.

(6) Az (5) bekezdés alapján az önkormányzati hatósághoz intézett felhívás eredménytelensége esetén az ügyfél vagy a közigazgatási hivatal, továbbá ha az adott ügyben nincs felügyeleti szerv, vagy a felügyeleti szerv az intézkedési, eljárási kötelezettségének nem tesz eleget, az ügyfél kérelmére a közigazgatási ügyekben eljáró bíróság kötelezi a hatóságot az eljárás lefolytatására.

(7) Az (1)-(4) bekezdésben foglaltakat a szakhatósági eljárásra és a fellebbezési eljárásra is alkalmazni kell. E rendelkezések akkor is irányadók, ha – a határozat megsemmisítése vagy hatályon kívül helyezése folytán – a hatóság az ügyintézési határidőn belül nem tesz eleget az új eljárás lefolytatására irányuló kötelezettségének.

(8) A felügyeleti szerv a (2) bekezdés szerinti intézkedésről, valamint az eljáró hatóság (3) bekezdés szerint történő kijelöléséről az ügyfelet értesíti, továbbá ellenőrzi, hogy a hatóság a mulasztást követően, illetve a kijelölt hatóság határidőn belül eleget tesz-e eljárási kötelezettségének. A közigazgatási hivatal értesíti az ügyfelet az (5) bekezdés szerinti felhívásáról, egyidejűleg felhívja az ügyfél figyelmét arra, hogy a felhívás eredménytelensége esetén a (6) bekezdés szerint a közigazgatási ügyekben eljáró bírósághoz fordulhat.”

12. §

(1) A Ket. 21. § (1) és (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Ha jogszabály másként nem rendelkezik, az azonos hatáskörű hatóságok közül az eljárásra az a hatóság az illetékes, amelynek területén

a) az ügyfél lakó- vagy tartózkodási helye, ennek hiányában szálláshelye (a továbbiakban együtt: lakcím), illetve székhelye, telephelye, fióktelepe (a továbbiakban együtt: székhely) van,

b) az ügy tárgyát képező ingatlan fekszik,

c) az engedélyhez vagy bejelentéshez kötött tevékenységet gyakorolják vagy gyakorolni kívánják, vagy

d) a jogellenes magatartást elkövették.

(2) Ha törvény vagy kormányrendelet hatósági ügyben több hatóságot jogosít fel valamely hatáskör gyakorlására, jogszabály a hatóságok illetékességére csak azonos okot állapíthat meg.”

(2) A Ket. 21. § (4)-(6) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) Ha az ügyfél lakcíme ismeretlen, az (1) bekezdés *a)* pontjára alapított illetékességet az ügyfél utolsó ismert hazai lakcíme alapján kell megállapítani. Ennek hiányában – ha jogszabály másként nem rendelkezik – az eljárásra az adott ügyfajtában a fővárosban eljárásra jogosult hatóság, jegyző hatáskörébe tartozó ügyben a fővárosi főjegyző az illetékes.

(5) Az ügyben illetékességgel rendelkező azonos hatáskörű hatóságok közül az ügyfél kérelmének hiányában az jár el, amelynél az eljárás előbb indult meg (a továbbiakban: megelőzés).

(6) Ha a hatóság megállapítja, hogy az ügyben más hatóság a megelőzés alapján már eljárt, vagy más hatóság előtt eljárás van folyamatban, saját eljárását megszünteti, illetve szükség

esetén a döntést visszavonja, és erről szóló döntését a korábban eljár, illetve a folyamatban lévő ügyben eljáró hatósággal és az ügyféllel közli. Az eljárást megszüntető és a döntést visszavonó döntés ellen jogorvoslatnak nincs helye.”

13. §

A Ket. 22. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) A hatóság az ideiglenes intézkedéséről szóló végzését közli az ügyféllel, valamint a joghatósággal és hatáskörrel rendelkező illetékes hatósággal, amely az ideiglenes intézkedés szükségességét felülvizsgálja, és szükség esetén megteszi a hatáskörébe tartozó intézkedést.”

14. §

(1) A Ket. 23. § (1) és (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Ha ugyanabban az ügyben

a) több hatóság állapította meg hatáskörét és illetékességét,

b) több hatóság állapította meg hatáskörének és illetékességének hiányát, és emiatt az eljárás nem indulhat meg vagy nincs folyamatban,

c) több illetékes hatóság előtt indult az eljárás, és a megelőzés alapján nem lehet eldönteni, hogy melyik hatóság jogosult az eljárásra,

az érdekelt hatóságok kötelesek egymás között hivatalból vagy kérelemre megkísérelni a vita eldöntését.

(2) Az egyeztetést annak a hatóságnak kell kezdeményeznie, amelyiknél az eljárás később indult meg, amelyik hatáskörének és illetékességének hiányát később állapította meg, vagy amelyik hatóságnál az ügyfél az egyeztetés lefolytatása iránti kérelmét benyújtotta.”

(2) A Ket. 23. §-a a következő (4)-(6) bekezdéssel egészül ki:

(4) Az egyeztetést kezdeményező hatóság kérelmére a (3) bekezdés *a)* pontjában foglalt esetben tíz munkanapon belül kell kijelölni az eljáró hatóságot.

(5) Ha az egyeztetés sikerrel járt, az (1) bekezdés *a)* és *c)* pontja esetében az a hatóság, amely a továbbiakban nem jár el, az előtte folyamatban lévő eljárást megszünteti, az eljárás során hozott döntését visszavonja, egyúttal az ügy iratait és bizonyítékait átteszi az eljárást lefolytató hatósághoz. Az eljárást megszüntető végzés ellen jogorvoslatnak nincs helye.

(6) Az illetékességi vitában hozott végzés ellen jogorvoslatnak nincs helye.”

15. §

A Ket. 26. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„26. § (1) Jogsegélyt akkor lehet kérni, ha

a) az ügyben a megkereső hatóság illetékességi területén kívül kell valamely eljárási cselekményt elvégezni,

b) azt az ügyfél jogos érdeke vagy a költségtakarékosság indokolja, vagy

c) az ügy elbírálásához olyan adat vagy irat szükséges, amellyel más hatóság, egyéb állami, önkormányzati szerv vagy – ha törvény meghatározott ügyfajtában lehetővé teszi – egyéb szerv vagy személy rendelkezik.

(2) Az (1) bekezdés *a)* és *b)* pontjában meghatározott megkeresést az ügy jellegétől függően a megkereső hatósággal azonos hatáskörű illetékes hatósághoz, ennek hiányában az illetékes települési önkormányzat jegyzőjéhez kell intézni.

(3) Kérelemre indult eljárásban az ügyfélnek az eljárásban szükséges személyes adatainak kezeléséhez való hozzájárulását vélelmezni kell a jogsegély teljesítése céljából, az ahhoz szükséges mértékben továbbított személyes adatok tekintetében is. Hivatalból indult vagy folytatott eljárásban a hatóság a jogszabály alapján kezelhető adatok közül a jogsegély teljesítése céljából szükséges személyes adatokat továbbíthatja a megkeresett szervhez.

(4) A megkeresett szerv vagy személy csak akkor tagadhatja meg a megkeresésben foglaltak teljesítését, ha az jogszabályba ütközik. Ha a jogsegély nyújtására más szerv jogosult, a megkeresett szerv vagy személy a megkeresést e szervhez továbbítja, és erről egyidejűleg tájékoztatja a megkereső hatóságot.

(5) A megkeresést az (1) bekezdés *a)* és *b)* pontjában szabályozott esetben tíz munkanapon belül, az (1) bekezdés *c)* pontjában szabályozott esetben pedig öt munkanapon belül kell teljesíteni; a megkeresett szerv vezetője ezt a határidőt annak letelte előtt indokolt esetben egy alkalommal, legfeljebb tíz munkanappal meghosszabbíthatja. Ha az adat elektronikusan rögzített nyilvántartásban áll rendelkezésre, a megkeresést három munkanapon belül kell teljesíteni.

(6) A megkeresett szerv az eljárási határidő meghosszabbításáról szóló végzését a megkereső hatósággal közli. A megkereső hatóság közli az ügyféllel a jogsegély határidejének meghosszabbításáról szóló végzést.”

16. §

A Ket. 28. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A hatóság megtagadja a külföldi megkeresés teljesítését, ha az

a) sértené a Magyar Köztársaság nemzetbiztonsági érdekeit vagy a közbiztonságot,

b) sértené az ügyben érintett személy alapvető jogát, vagy

c) jogszabályba ütközne.”

17. §

(1) A Ket. a 28. §-t követően a következő II/A. Fejezettel és 28/A-28/C. §-sal egészül ki:

„II/A. Fejezet

A kapcsolattartás általános szabályai

28/A. § (1) A hatóság

a) írásban

aa) postai úton,

ab) telefaxon,

ac) személyesen átadott irat útján,

ad) kézbesítési meghatalmazott útján,

ae) a hatóság kézbesítője útján,

af) kézbesítési ügygondnok útján,

ag) hirdetményi úton vagy

ah) az e törvényben meghatározott módon elektronikus úton vagy

b) szóban

az e törvényben meghatározott feltételekkel tart kapcsolatot az ügyféllel.

(2) Az (1) bekezdést megfelelően alkalmazni kell az ügyfél és a hatóság, valamint a hatóságok egymással történő kapcsolattartására.

(3) Több igénybe vehető kapcsolattartási forma közül a hatóság a költségtakarékosság és a hatékonyság szempontjai alapján választ. Az első kapcsolatfelvétel alkalmával a hatóság felhívja az ügyfél figyelmét a kapcsolattartás lehetséges formáira, és tájékoztatást ad a kapcsolattartásra szolgáló elérhetőségéről, valamint a hatóság által nyújtott elektronikus tájékoztatás elérhetőségéről.

(4) Rövid szöveges üzenet útján, elektronikus levélben és telefonon is lehet tájékoztatást kérni és teljesíteni vagy jogszabályban meghatározott egyéb esetekben kapcsolatot tartani. A hatóság telefonon és elektronikus levélben előzetesen egyeztetheti az ügyféllel az egyes eljárási cselekmények elvégzésének időpontját.

(5) Életveszéllyel vagy súlyos kárral fenyegető helyzet esetén, valamint törvény rendelkezése alapján bármilyen módon tarthat kapcsolatot a hatóság és az ügyfél; a kapcsolattartás időpontját és módját az iratra fel kell jegyezni.

(6) Az ügyfélre vonatkozó kapcsolattartási szabályokat az eljárás egyéb résztvevőjére is alkalmazni kell.

Kapcsolattartás elektronikus úton

28/B. § (1) Írásbeli a kapcsolattartás, ha

a) az ügyfél az iratot ügyfélkapun keresztül küldi meg a hatóságnak,

b) a hatóság az iratot a központi elektronikus szolgáltató rendszeren (a továbbiakban: központi rendszer) keresztül küldi meg az ügyfélnek vagy a hatóságnak.

(2) Ha törvény, eredeti jogalkotói hatáskörben kiadott kormányrendelet vagy önkormányzati hatósági ügyben önkormányzati rendelet eltérően nem rendelkezik, az eljárás megindítására irányuló kérelmet benyújtó ügyfél jogosult elektronikus úton kapcsolatot tartani a hatósággal, kivéve ha az az adott kapcsolattartás tekintetében nem értelmezhető.

(3) Az ügyfél köteles elektronikus úton kapcsolatot tartani a hatósággal, ha azt törvény az adott ügyben vagy eljárási cselekmény vonatkozásában előírja.

(4) Törvény eltérő rendelkezése hiányában nem alkalmazható elektronikus út a 20. § (6) bekezdése és a 24. § (1) bekezdése szerinti kérelem vonatkozásában, valamint a hatóság döntésének bírósági felülvizsgálatával kapcsolatos eljárásban.

(5) A hatóság elektronikus úton tartja a kapcsolatot az ügyféllel, ha az ügyfél azt igényli, továbbá ha az ügyfél a kérelmet elektronikus úton nyújtotta be, és az alkalmazandó kapcsolattartási formáról másként nem rendelkezett.

(6) Törvény vagy kormányrendelet eltérő rendelkezése hiányában, ha az ügyfél a számára elektronikus úton elküldött irat átvételét öt munkanapon belül nem igazolja vissza, a hatóság a továbbiakban más írásbeli formában tart az ügyféllel kapcsolatot.

Tájékoztatás

28/C. § (1) Ha jogszabály eltérően nem rendelkezik, az ügyfél az e fejezetben meghatározott valamennyi kapcsolattartási formát használhatja tájékoztatáskérés céljából.

(2) A hatóság ugyanolyan formában köteles tájékoztatni az ügyfelet, mint amilyen formában az ügyfél a tájékoztatást kérte.

(3) Ha a tájékoztatás az ügy irataiban lévő adatra vonatkozik, és az ügyfél az ügy jellege szerinti és az eljáró hatóság által jogszabály alapján kezelhető adatokkal magát a tájékoztatás iránti kérelmében azonosította, a tájékoztatást nem lehet megtagadni.

(4) A hatóság a tájékoztatást nem köteles teljesíteni, ha az ügyfél a tájékoztatáskéréshez való jogát visszaélészerűen gyakorolja. Visszaélészerű a joggyakorlás különösen, ha az utolsó tájékoztatástól számított öt munkanapon belül olyan eljárási cselekményre került sor, amelyben az ügyfél részt vett.”

(2) A Ket. a 28/C. §-t követően a következő alcímmel és 28/D. §-sal egészül ki:

„Hatóságok közötti kapcsolattartás

28/D. § (1) Ha törvény eltérően nem rendelkezik, a hatóságok egymással elektronikus úton tartanak kapcsolatot.

(2) Önkormányzati hatósági ügyben az önkormányzati hatóságok akkor kötelesek egymással elektronikus úton kapcsolatot tartani, ha önkormányzati rendeleteik így rendelkeznek.

(3) Önkormányzati hatósági ügyben az önkormányzati hatósággal más hatóság elektronikus úton tart kapcsolatot, ha a kapcsolattartást az önkormányzati hatóság elektronikus úton kezdeményezte.

(4) A hatóságok nem kötelesek egymással elektronikus úton kapcsolatot tartani, ha az iratok nagy mennyisége miatt vagy az adathordozó jellegéből adódóan az elektronikus úton továbbítható irattá való átalakítás aránytalan nehézséggel járna, vagy ha az elektronikus úton való kapcsolattartás lehetetlen.”

18. §

(1) A Ket. 29. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A hatósági eljárás hivatalból vagy az ügyfél kérelmére indul meg.”

(2) A Ket. 29. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Ha törvény vagy kormányrendelet eltérően nem rendelkezik, az eljárás megindításáról

a) a hivatalból indult eljárásban az ismert ügyfelet az első eljárási cselekmény elvégzésétől,

b) a kérelemre indult eljárásban – az eljárás megindítására irányuló kérelmet benyújtó ügyfelet kivéve – az ismert ügyfelet a kérelem beérkezésétől

számított öt munkanapon belül értesíteni kell.”

(3) A Ket. 29. § (4) bekezdés *b)* pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[Az értesítés csak akkor mellőzhető, ha]

„*b)* az eljárás megindítása után a hatóság öt munkanapon belül érdemben dönt, vagy a kérelmet érdemi vizsgálat nélkül elutasítja, vagy az eljárást megszünteti,”

(4) A Ket. 29. § (5) bekezdés *a)* pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[Az értesítésnek tartalmaznia kell:]

„*a)* az ügy tárgyát, iktatási számát, az eljárás megindításának napját és az adott ügyfajta irányadó ügyintézési határidőt, az ügyintézési határidőbe nem számító időtartamokat, az ügyintéző nevét és hivatali elérhetőségét,”

(5) A Ket. 29. § (6)-(9) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(6) Ha törvény vagy kormányrendelet további értesítési formát nem állapít meg, a hatásterületen élő ügyfeleket és a 15. § (5) bekezdés alapján ügyfélnek minősülő szervezeteket az eljárás megindításáról hirdetményi úton kell értesíteni. Az értesítés közhírré tehető.

(7) A hirdetmény és közhírré tétel útján közölt értesítés tartalmazza:

- a) az ügy tárgyát és rövid ismertetését,
- b) a vélelmezett hatásterület kiterjedését,
- c) a tájékoztatást arról, hogy az érintettek hol és mikor tekinthetnek be az ügy irataiba.

(8) A hatóság a hivatalbóli eljárást kezdeményező személyt vagy szervet kérelmére tájékoztatja az eljárás megindításáról.

(9) Az ügyfél kérelmére indult eljárásban, ha ezt az ügyfél kéri, a kérelem beérkezésétől számított öt munkanapon belül a hatóság a kérelmező ügyfelet értesíti az ügy iktatási számáról, az eljárás megindításának napjáról, az ügyintézési határidőről, az ügyintézési határidőbe nem számító időtartamokról, az ügyintéző nevééről és hivatali elérhetőségéről, az ügyintézési határidő túllépése esetén követendő eljárásról, az iratokba való betekintés és nyilatkozattétel lehetőségéről, valamint arról, hogy kérelme a szükséges adatainak kezeléséhez és belföldi jogsegély, valamint szakhatósági eljárás lefolytatása céljából történő továbbításához való hozzájárulásnak minősül.”

(6) A Ket. 29. §-a a következő (10) és (11) bekezdéssel egészül ki:

„(10) A 15. § (5) bekezdés alapján ügyfélnek minősülő szervezetek kormányrendeletben meghatározott adatbázis alapján történő értesítése az (5) és a (7) bekezdés szerinti adatokat együttesen tartalmazza.

(11) A hatóság külön kérelem nélkül is az ügyfél anyanyelvére lefordított végzésben értesíti az eljárás megindításáról azt a magyar nyelvet nem beszélő ügyfelet, akivel szemben az eljárást folytatja. Az értesítés az (5) bekezdésben foglaltakon túl tartalmazza a nyelvhasználati és az ezzel járó költségviselési szabályokról szóló tájékoztatást.”

19. §

A Ket. a 29. §-t követően a következő alcímmel és 29/A. §-sal egészül ki:

„Ideiglenes biztosítási intézkedés

29/A. § (1) Ha az eljárás tárgyát képező kötelezettség későbbi teljesítése veszélyben van, a hatóság a pénzkövetelés biztosítását vagy meghatározott dolog zárlatát ideiglenes biztosítási intézkedésként e törvény biztosítási intézkedésre vonatkozó szabályainak alkalmazásával az ügy érdekében való döntéshozatalt megelőzően is elrendelheti.

(2) Az ideiglenes biztosítási intézkedést a hatóság visszavonja, ha az elrendelésének oka megszűnt, vagy ha az ideiglenes biztosítási intézkedést meghatározott összeg biztosítására rendelték el, és ezt az összeget a hatóságnál letétbe helyezték.

(3) Az ideiglenes biztosítási intézkedés hatályát veszti a határozat vagy az eljárást megszüntető végzés jogerőre emelkedésével.”

20. §

A Ket. 30. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„30. § A hatóság a kérelmet érdemi vizsgálat nélkül, öt munkanapon belül elutasítja, ha

- a) az eljárásra magyar hatóságnak nincs joghatósága,

- b) a hatóságnak nincs hatásköre vagy nem illetékes, és a kérelem áttételének nincs helye,
- c) a kérelem nyilvánvalóan lehetetlen célra irányul,
- d) jogszabály a kérelem előterjesztésére határidőt vagy határnapot állapít meg, és a kérelem idő előtti vagy elkésett,
- e) a hatóság a kérelmet érdemben már elbírálta, és változatlan tényállás és jogi szabályozás mellett ugyanazon jog érvényesítésére irányuló újabb kérelmet nyújtottak be, és újrafelvételnek nincs helye, feltéve, hogy a kérelem érdemi vizsgálat nélküli elutasítását jogszabály nem zárja ki,
- f) a kérelem nyilvánvalóan nem az előterjesztésére jogosulttól származik, vagy
- g) a kérelem tartalmából megállapítható, hogy az ügy nem hatósági ügy.”

21. §

(1) A Ket. 31. § (1) bekezdés *f)* pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[A hatóság az eljárást végzéssel megszünteti, ha]

„*f)* az ügyfél a kérelmére indult eljárásban a képviselő visszautasítása esetén a hatóság felhívása ellenére nem gondoskodik a képviselő-ellátásra alkalmas személy meghatalmazásáról vagy nem jár el személyesen, kivéve, ha az eljárás hivatalból is megindítható, és a hatóság az eljárást hivatalból folytatja, vagy ha az eljárásban több kérelmező vesz részt, és ők személyesen járnak el vagy képviselőjüket a hatóság nem utasította vissza,”

(2) A Ket. 31. § (1) bekezdése a következő *h)* ponttal egészül ki:

[A hatóság az eljárást végzéssel megszünteti, ha]

„*h)* a hatósági eljárásért illetéket vagy igazgatási szolgáltatási díjat (a továbbiakban: díj) kell fizetni és az ügyfél a fizetési kötelezettségének a hatóság erre irányuló felhívása ellenére az erre tűzött határidő alatt nem tesz eleget és költségmentességben sem részesül.”

(3) A Ket. 31. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Ha az ügyfél az eljárást megindító kérelmét a határozat jogerőre emelkedését megelőzően az (1) bekezdés *c)* pontja szerint visszavonja, a hatóság a határozatát visszavonja.”

22. §

A Ket. 32. § (6) és (7) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(6) Hatósági közvetítő kirendelése esetén a hatóság az ügyfelek számára és a hatósági közvetítés várható időtartamára tekintettel egy alkalommal legfeljebb hat hónapra elrendelheti az eljárás felfüggesztését.

(7) Ha a hatóság az eljárást a (3) bekezdés alapján függesztette fel, és az ügyfél az eljárás folytatását hat hónapon belül nem kéri, a hatóság a csak kérelemre folytatható eljárás megszüntetéséről dönt.”

23. §

A Ket. 33. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„33. § (1) A határozatot, az eljárást megszüntető végzést, valamint a másodfokú döntést hozó hatóságnak az első fokú döntést megsemmisítő és új eljárásra utasító végzését az (5) bekezdésben meghatározott időponttól számított huszonkét munkanapon belül kell meghozni és gondoskodni a döntés közléséről. Ennél rövidebb határidőt bármely jogszabály, hosszabbat

pedig törvény vagy kormányrendelet állapíthat meg. Ha e törvény valamely eljárási cselekmény teljesítésének határidejéről nem rendelkezik, a hatóság haladéktalanul, de legkésőbb öt munkanapon belül gondoskodik arról, hogy az eljárási cselekményt teljesítse.

(2) Kiskorú ügyfél érdekeinek veszélyeztetettsége esetében, továbbá ha életveszéllyel vagy súlyos kárral fenyegető helyzet elhárítása indokolja, vagy ha a hatóság ideiglenes biztosítási intézkedést rendelt el, vagy ha a közbiztonság érdekében egyébként szükséges, a határozatot vagy az eljárást megszüntető végzést soron kívül kell meghozni.

(3) Az ügyintézési határidőbe nem számít be:

a) a hatásköri vagy illetékességi vita egyeztetésének, valamint az eljáró hatóság kijelölésének időtartama,

b) a jogsegélyeljárás időtartama, továbbá a 36. § (2) bekezdése alapján adatnak a nyilvántartásból történő beszerzéséhez szükséges idő,

c) a hiánypótlásra, illetve a tényállás tisztázásához szükséges adatok közlésére irányuló felhívástól az annak teljesítéséig terjedő idő,

d) a szakhatóság eljárásának időtartama,

e) az eljárás felfüggesztésének időtartama,

f) a 70. § (1) bekezdésében szabályozott eljárás időtartama,

g) a hatóság működését félbeszakító üzemzavar és más elháríthatatlan esemény időtartama,

h) a kérelem, a döntés és egyéb irat fordításához szükséges idő,

i) az ügygondnok kirendelésére irányuló eljárás időtartama,

j) a szakértői vélemény elkészítésének időtartama,

k) a hatósági megkeresés vagy a döntés postára adásának napjától annak kézbesítéséig terjedő időtartam, valamint a hirdetményi közlés időtartama.

(4) Ha a hatóság testületi szerv, a hatáskörébe tartozó ügyben az (1) bekezdésben meghatározott határidőn belül, vagy ha ez nem lehetséges, a határidő letelte utáni első testületi ülésen, legkésőbb azonban negyvenöt munkanapon belül határoz.

(5) Az ügyintézési határidő a kérelemnek az eljárásra hatáskörrel és illetékességgel rendelkező hatósághoz történő megérkezése napján, illetve az eljárás hivatalból történő megindításának napján kezdődik. Ezt a szabályt kell alkalmazni azokban az esetekben is, amikor a magyar hatóság eljárásának megindításához szükséges kérelmet nem magyar hatóságnál lehet benyújtani.

(6) A fellebbezés elbírálására jogosult hatóság és a felügyeleti szerv eljárása esetén az ügyintézési határidő az ügy összes iratának a fellebbezés elbírálására jogosult hatósághoz, illetve a felügyeleti szervhez érkezésekor kezdődik. A hatóság a felügyeleti szerv erre irányuló felhívására köteles az iratokat felterjeszteni.

(7) Az eljáró hatóság vezetője – ha azt törvény vagy kormányrendelet nem zárja ki – az ügyintézési határidőt annak letelte előtt indokolt esetben egy alkalommal, legfeljebb huszonkét, a (2) bekezdésben meghatározott esetekben legfeljebb tíz munkanappal meghosszabbíthatja.

(8) A szakhatóság eljárására irányadó ügyintézési határidő – ha törvény vagy kormányrendelet másként nem rendelkezik – tíz munkanap. Indokolt esetben a szakhatóság

vezetője a szakhatósági eljárásra irányadó határidőt egy alkalommal tíz munkanappal meghosszabbíthatja, és erről az ügyfelet és a megkereső hatóságot értesíti.

(9) A (7) és (8) bekezdésben meghatározott határidőnél rövidebb határidőt bármely jogszabály, hosszabbat pedig törvény vagy kormányrendelet állapíthat meg.”

24. §

A Ket. a 33. §-t követően a következő 33/A-33/B. §-sal egészül ki:

„33/A. § (1) Ha a hatóság a rá irányadó ügyintézési határidőt az ügyfélnek és az eljárás egyéb résztvevőjének fel nem róható okból túllépi, köteles az általa az eljárás lefolytatásáért fizetendő illetéknek vagy díjnak megfelelő összeget, ha pedig az ügyintézés időtartama meghaladja az irányadó ügyintézési határidő kétszeresét, az illetéknek vagy díjnak megfelelő összeg kétszeresét az első fokú eljárás megindítására irányuló kérelmet benyújtó ügyfél részére megfizetni.

(2) A hatóság (1) bekezdés szerinti fizetési kötelezettségét nem érinti, ha az ügyfél az illeték vagy díj megfizetése alól részben vagy egészen mentesült. Ha az eljárás lefolytatásáért az ügyfél jogszabály alapján nem köteles illeték vagy díj fizetésére, úgy a hatóság az illetékekről szóló törvény szerinti általános tételű eljárási illetéknek megfelelő összeget, illetve ennek kétszeresét fizeti meg az ügyfélnek.

(3) Az ügyfél a határozat vagy az eljárást megszüntető végzés közlésétől számított tíz munkanapon belül kérelmezheti a mulasztó hatóságtól az (1) vagy (2) bekezdés szerinti összeg megfizetését, amelyről a hatóság öt munkanapon belül dönt.

(4) Az ügyfélnek járó összeget a hatóság saját költségvetése terhére a visszafizetési kötelezettséget megállapító végzés jogerőssé válásától számított öt munkanapon belül fizeti meg az ügyfél számára.

(5) Ha a fellebbezés elbírálására jogosult hatóság vagy a felügyeleti szerv megállapítja, hogy a hatóság indokolatlanul hosszabbította meg az ügyintézési határidőt, a hatóságot az (1), illetve a (2) bekezdésben meghatározott összeg megfizetésére kötelezi.

33/B. § (1) A hatóság együttes eldöntés céljából elrendelheti az előtte folyamatban lévő olyan eljárások egyesítését, amelyek tárgya egymással összefügg. A hatóság a döntéseit egybefoglalhatja.

(2) Az ügyfelek közösen előterjesztett kérelmére a hatóság – ha annak az (1) bekezdésben foglalt feltételei fennállnak – az eljárásokat egyesíti, és döntéseit egybefoglalhatja.

(3) Az eljárások egyesítése esetén a hatóság az egyes eljárásokra irányadó legkorábban lejáró ügyintézési határidőn belül jár el.”

25. §

(1) A Ket. 34. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Ha jogszabály eltérően nem rendelkezik, a kérelmet a hatósághoz írásban vagy szóban, valamint jogszabályban meghatározott feltétellel és módon gépi adathordozón lehet előterjeszteni. Törvény a kérelem személyes előterjesztését akkor írhatja elő, ha személyes megjelenés hiányában az ügy eldöntéséhez szükséges tény, információ vagy adat nem szerezhető meg.”

(2) A Ket. 34. § (3)-(5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Jogszabály előírhatja, hogy az ügyfél a kérelmét az e célra rendszeresített nyomtatványon vagy elektronikus kapcsolattartás esetén elektronikus úrlapon nyújtsa be. Ha törvény az

elektronikus kapcsolattartást kötelezővé teszi, és a kérelmet elektronikus formanyomtatványon vagy szoftver használatával kell benyújtani, az elektronikus formanyomtatvány kitölthető és letölthető, valamint a szoftver letölthető változatát a hatóság az elektronikus tájékoztatás szabályai szerint közzéteszi.

(4) Az ügyfél az eljárás megindítására irányuló kérelmét a határozat vagy az eljárást megszüntető végzés jogerőre emelkedéséig visszavonhatja.

(5) Az eljárás megindítására irányuló kérelemre vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni az ügyfél által benyújtott más kérelemre is azzal, hogy az a tárgyban hozott döntés jogerőre emelkedéséig vonható vissza.”

26. §

A Ket. 35. és 36. §-a helyébe a következő rendelkezések lép:

„35. § (1) Ha jogszabály további követelményt nem állapít meg, a kérelem tartalmazza az ügyfélnek és képviselőjének a nevét, lakcímét vagy székhelyét, az ügyfélnek a hatóság döntésére való kifejezett kérelmét, továbbá meg lehet adni az elektronikus levélcímet, a telefax számát vagy a telefonos elérhetőséget.

(2) Ha jogszabály előírja, a kérelemben az ügyfél azonosíthatósága érdekében fel kell tüntetni az ügyfélnek az ügy jellege szerinti és az eljáró hatóság által törvény alapján kezelhető azonosítóját.

36. § (1) A kérelemhez csatolni kell a jogszabályban előírt mellékleteket. Mellékletként nem lehet az ügyféltől szakhatósági állásfoglalás vagy előzetes szakhatósági hozzájárulás csatolását kérni.

(2) Az ügyfél azonosításához szükséges adatok kivételével az ügyféltől nem kérhető olyan adat igazolása, amely nyilvános, vagy amelyet valamely hatóság, bíróság vagy a Magyar Országos Közjegyzői Kamara jogszabállyal rendszeresített nyilvántartásának tartalmaznia kell. Az adatszolgáltatás iránti kérelmet öt munkanap alatt kell teljesíteni.

(3) Különleges adatok esetén az ügyfél kérheti, hogy az adattal rendelkező szerv az adatot az általa megjelölt hatóságnak továbbítsa. A kérelem alapján a hatóság a (2) bekezdés szerint jár el.

(4) Az ügyfél a (2) bekezdés szerinti adatszolgáltatásért fizetendő díjat az eljáró hatóságnál köteles megfizetni. A díj a megkeresett hatóság bevétele. Az eljáró hatóság a bíróság vagy a Magyar Országos Közjegyzői Kamara adatközlésével felmerülő illetékéről vagy díjáról és a befizetés módjáról az ügyfelet tájékoztatja.”

27. §

A Ket. 37. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„37. § (1) A kérelmet tartalma szerint kell elbírálni akkor is, ha az nem egyezik az ügyfél által használt elnevezéssel.

(2) Az eljáró hatóság a kérelem megérkezését követően haladéktalanul ellenőrzi, hogy

a) a hatóságnak van-e joghatósága, hatásköre és illetékessége az ügy elbírálására,

b) ideiglenes intézkedés vagy ideiglenes biztosítási intézkedés alkalmazásának van-e helye,

c) a kérelem megfelel-e a 35. §-ban, továbbá a 36. § (1) bekezdésében foglalt követelményeknek.

(3) Ha a kérelem nem felel meg a 35. §-ban, továbbá a 36. § (1) bekezdésében foglalt követelményeknek, az eljáró hatóság a kérelem beérkezésétől számított öt munkanapon belül – megfelelő határidő megjelölése és a mulasztás jogkövetkezményeire történő figyelmeztetés mellett – hiánypótlásra hívja fel az ügyfelet. Nem bocsátható ki hiánypótlási felhívás olyan adat igazolására vagy melléklet csatolására, amelyet a 36. § (2) bekezdése alapján a hatóságnak kell beszereznie, továbbá akkor sem, ha az ügyfél a kérelmet azért nem formanyomtatványon nyújtja be, mert a formanyomtatvány kitölthető és letölthető változatát a hatóság az elektronikus tájékoztatás szabályai szerint nem tette közzé.

(4) Törvény vagy kormányrendelet a hiánypótlási felhívás kibocsátására öt munkanapnál hosszabb határidőt is megállapíthat.

(5) Hiánypótlási felhívás az eljárás során akkor is kibocsátható, ha a kérelem megfelelt a 35. §-ban, továbbá a 36. § (1) bekezdésében foglalt követelményeknek, de a tényállás tisztázása során felmerült új adatra tekintettel az szükséges.”

28. §

A Ket. 38. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Ha az ügyfél az (1) vagy a (2) bekezdés alapján nem az eljárásra hatáskörrel rendelkező illetékes hatóságnál vagy szervnél nyújtotta be kérelmét, az eljáró hatóság a 29. § (9) bekezdésének megfelelően értesíti az ügyfelet az eljárás megindításáról.”

29. §

A Ket. a 38. §-t követően a következő 38/A. §-sal egészül ki:

„38/A. § (1) Törvény vagy kormányrendelet rendelkezése esetén valamely jog gyakorlásához szükséges kérelmek a törvényben vagy kormányrendeletben kijelölt hatóságnál (a továbbiakban: közreműködő hatóság) együttesen nyújthatók be, amely nyolc munkanapon belül továbbítja a kérelmeket a döntés meghozatalára hatáskörrel és illetékességgel rendelkező hatóságokhoz.

(2) Az ügyintézési határidő a kérelmeknek a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező hatósághoz történő megérkezése napján kezdődik.

(3) Ha törvény vagy kormányrendelet eltérően nem rendelkezik,

a) az ügyfél az illetéket és a díjat a közreműködő hatóságnál köteles megfizetni,

b) a közreműködő hatóság a kérelmet megvizsgálja, és az ügyfelet hiánypótlásra szólítja fel, ez azonban a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező hatóság hiánypótlásra való felhívási jogát nem érinti,

c) a közreműködő hatóság jogosult a kérelmet érdemi vizsgálat nélkül elutasítani a 30. § *a)*, *c)* és *g)* pontjában foglalt esetekben,

d) a közreműködő hatóság jogosult az eljárást a 31. § (1) bekezdés *h)* pontban foglalt esetben megszüntetni.

(4) Törvény vagy kormányrendelet a közreműködő hatóság számára egyéb eljárási feladatokat is meghatározhat.”

30. §

A Ket. 39. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„39. § (1) A tárgyalásról, a lefoglalásról és a jogszabályban meghatározott eljárási cselekményekről, valamint ha az ügyfél kéri vagy az eljárás érdekében egyébként szükséges,

a szóbeli kérelemről, az ügyfél, a tanú, a szakértő meghallgatásáról, a szemle lefolytatásáról és más bizonyítási cselekményekről jegyzőkönyvet kell készíteni. Ha a hatóság valamely eljárási cselekmény során hatósági tanút alkalmaz, jegyzőkönyvet készít az eljárási cselekményről.

(2) A jegyzőkönyv tartalmazza

- a) a hatóság megnevezését, az ügyintéző nevét, az ügy tárgyát és az ügyiratszámot,
- b) a meghallgatott nevét és lakcímét, eljárásjogi helyzetét és – ha azt a hatóság tudomására hozta – egyéb elérési lehetőségét,
- c) az alkalmazott hatósági tanú nevét,
- d) a meghallgatott személy jogaira és kötelességeire való figyelmeztetés megtörténtét,
- e) az ügyre vonatkozó lényeges nyilatkozatokat és megállapításokat, az (1) bekezdésben felsorolt eljárási cselekmények során tapasztalt, az ügy eldöntése szempontjából lényeges körülményeket és megállapításokat, ideértve a hatósági tanú észrevételeit is,
- f) a jegyzőkönyv készítésének helyét és időpontját és
- g) a meghallgatott személy, az eljárási képességgel nem rendelkező személy képviselője, a hatósági tanú, az eljáró ügyintéző és a jegyzőkönyvvezető oldalankénti aláírását.

(3) A meghallgatott személy indokolt kérelmére nyilatkozatát, vallomását, szakértői véleményét vagy azok egyes részét a jegyzőkönyv szó szerint tartalmazza.

(4) A hangfelvételre, valamint a kép- és hangfelvételre a jegyzőkönyvre vonatkozó szabályokat azzal kell alkalmazni, hogy azok a (2) bekezdés a)-f) pontjában felsoroltakat tartalmazzák. A hangfelvételt, valamint a kép- és hangfelvételt hordozó eszközt az iratokhoz kell csatolni, vagy arról az eljárás befejezéséig a (2) bekezdésnek megfelelő tartalmú jegyzőkönyvet kell készíteni.

(5) A hatóság a költségtakarékosság és hatékonyság követelményének megfelelően választja ki a jegyzőkönyv készítésének formáját. Az ügyfél vagy az eljárás egyéb résztvevője az ezzel járó költségek megtérítése mellett kérheti az általa megjelölt jegyzőkönyvezési forma alkalmazását.

(6) Az (1) bekezdésben felsorolt eljárási cselekményekről hivatalos feljegyzést kell készíteni, ha jegyzőkönyv – az ügyfél erre irányuló kérelme vagy a jegyzőkönyvkészítést indokoltá tévő körülmények hiányában – nem készül. A hivatalos feljegyzés tartalmazza felvételének helyét és időpontját, az ügy tárgyát és számát, a jogokra és kötelezettségekre való figyelmeztetés megtörténtét, az eljárási cselekmény megnevezését és rövid összefoglalását, az eljáró ügyintéző nevét és aláírását, a szóbeli kérelemről készült hivatalos feljegyzés ezen kívül tartalmazza az ügyfél nevét és lakcímét, valamint a kérelem tartalmát.”

31. §

A Ket. a 39. §-t követően a következő alcímmel és 39/A. §-sal egészül ki:

„Adatok zárt kezelése

39/A. § (1) Erre irányuló indokolt kérelem esetén a hatóság elrendelheti a tanú, a tolmács, a szemletárgy birtokosa természetes személyazonosító adatainak és lakcímének zárt kezelését, ha az adatok zárt kezelése iránti kérelmet előterjesztő valószínűsíti, hogy őt az eljárásban való közreműködése miatt súlyosan hátrányos következmény érheti.

(2) A szakértő az (1) bekezdésben foglaltak szerint az igazságügyi szakértői névjegyzék nyilvános adatain kívüli természetes személyazonosító adatai és lakcíme zárt kezelését kérheti.

(3) A természetes személyazonosító adatokat és a lakcímet a hatóság az ügy iratai között elkülönítve, zártan kezeli. A hatóság biztosítja, hogy a zártan kezelt adatok az eljárási cselekmények során ne váljanak megismerhetővé.

(4) A zártan kezelt adatok megismerésére csak az ügyintéző, a jegyzőkönyvvezető és a leíró, a hatóság vezetője, a felügyeleti szerv, valamint a fellebbezés elbírálására jogosult hatóság erre felhatalmazott ügyintézője és vezetője, az illetékes ügyész és a bírósági felülvizsgálat során eljáró bíró jogosult.

(5) Az iratbetekintési jog biztosítása érdekében a hatóság – a jogszabályban meghatározott tartalmi és formai követelményeknek egyebekben megfelelő – kivonatot készít az eljárás során keletkezett iratról, amelyből az (1) bekezdésben meghatározott személy kilétére vonatkozóan következtetés vonható le.”

32. §

(1) A Ket. 40. § (1)-(4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Ha törvény nem írja elő az ügyfél személyes eljárását, helyette törvényes képviselője vagy az általa vagy törvényes képviselője által meghatalmazott személy, továbbá az ügyfél és képviselője együtt is eljárhat. Az ellenérdekű ügyfelek képviselőjét nem láthatja el ugyanaz a személy.

(2) Ha az ügyfél nem személyesen jár el, a hatóság az eljáró személy képviselői jogosultságát megvizsgálja. A meghatalmazott a képviselői jogosultságát a 40/A. §-ban meghatározott módon köteles igazolni.

(3) Ha törvény vagy kormányrendelet másként nem rendelkezik, az eljárás elektronikus úton való folytatása során a képviselői jogosultság igazolása történhet

a) az eljáró hatóságnál előre bejelentett meghatalmazás alapján vagy

b) jogszabály által rendszeresített és az ott meghatározottak szerint hitelesített elektronikus formanyomtatvány kitöltésével és megküldésével.

(4) A hatóság visszautasítja a meghatalmazott eljárását, ha az nem alkalmas az ügyben a képviselő ellátására, vagy ha képviselői jogosultságát az erre irányuló hiánypótlási felhívás ellenére sem igazolja. A meghatalmazott visszautasítása esetén a hatóság felhívja az ügyfelet, hogy járjon el személyesen, vagy gondoskodjék a képviselő ellátására alkalmas képviselőről.”

(2) A Ket. 40. § (7) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(7) Ha az ügyfélnek képviselője van, az iratokat a hatóság a képviselő részére küldi meg; a személyes megjelenésre szóló idézés kézbesítése azonban a megidézett részére történik, képviselőjének egyidejű értesítésével. Az eljárási képességgel rendelkező ügyfél kérheti, hogy a hatóság akkor is a számára kézbesítse az iratokat, ha az ügyben képviselője van.”

(3) A Ket. 40. §-a a következő (8) bekezdéssel egészül ki:

„(8) A hatóság határidő tűzésével nyilatkozattételre hívja fel az ügyfelet, ha az eljárás során az ügyfél és a meghatalmazott vagy a meghatalmazottak nyilatkozata eltér egymástól, vagy egyéb eljárási cselekményeik ellentétesek. Ha az ügyfél határidőben nem nyilatkozik, a hatóság úgy tekinti, mintha magának az ügyfélnek a nyilatkozatai és eljárási cselekményei lennének eltérőek.”

33. §

A Ket. a 40. §-t követően a következő 40/A. §-sal egészül ki:

„40/A. § (1) A meghatalmazást írásba kell foglalni vagy jegyzőkönyvbe kell mondani. Írásbeli meghatalmazás esetében a meghatalmazott köteles eredeti meghatalmazását vagy annak hitelesített másolatát az első kapcsolatfelvétel alkalmával az iratokhoz csatolni.

(2) Az írásbeli meghatalmazást közokiratba vagy teljes bizonyító erejű magánokiratba kell foglalni. Az ügyvédnek adott meghatalmazáshoz, ha azt az ügyfél saját kezűleg írta alá, tanúk alkalmazása nem szükséges; az ügyvédi meghatalmazásra egyebekben az erre vonatkozó külön jogszabályok irányadók.

(3) A külföldön kiállított meghatalmazást közokiratba vagy hitelesített magánokiratba kell foglalni, és felülhitelesítéssel kell ellátni.

(4) A meghatalmazás a teljes hatósági eljárásra vagy egyes eljárási cselekményekre szólhat.

(5) A teljes hatósági eljárásra szóló meghatalmazás kiterjed az eljárással kapcsolatos minden nyilatkozatra és cselekményre, ideértve a biztosítási intézkedést és a végrehajtási eljárást.

(6) A meghatalmazás korlátozása csak annyiban hatályos, amennyiben az magából a meghatalmazásból kitűnik.

(7) A meghatalmazásnak visszavonás, felmondás vagy az ügyfél halála folytán való megszűnése a hatósággal szemben a hatóságnak való bejelentéstől, a többi ügyféllel szemben pedig a vele való közléstől hatályos.”

34. §

A Ket. 41. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A hatóság és az ügyfél, valamint az ellenérdekű ügyfelek közötti vita rendezése érdekében a hatóság hatósági közvetítőt vehet igénybe.”

35. §

A Ket. 42. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„42. § (1) Az ügy elintézésében nem vehet részt az a személy, akinek jogát vagy jogos érdekét az ügy közvetlenül érinti.

(2) Az ügy másodfokú elintézésében nem vehet részt az, aki az ügy elintézésben első fokon részt vett, továbbá az, aki az ügyben tanúvallomást tett, illetve hatósági közvetítőként, az ügyfél képviselőjeként, hatósági tanúként vagy szakértőként járt el.

(3) Az ügy elintézésében nem vehet részt az a személy, akitől nem várható el az ügy tárgyilagossága megítélése.

(4) Az ügy elintézésében nem vehet részt az a hatóság, amelynek jogát vagy jogos érdekét az ügy közvetlenül érinti. A hatóság nem válik kizárttá amiatt, mert a határozatban megállapított fizetési kötelezettség teljesítése az általa megjelölt számlára történik.

(5) A jegyző mint hatóság nem vehet részt annak a hatósági ügynek az elintézésében, amelyben az őt foglalkoztató önkormányzat, a foglalkoztató önkormányzat társulása vagy az egyéb munkáltatói jogokat gyakorló polgármester ellenérdekű ügyfél, illetve a határozattal az önkormányzat, a társulás vagy a polgármester jogosulttá vagy kötelezetté válhat, vagy az eljárás tárgyával összefüggő kötelezettséget vállal.

(6) Az ügy elintézésében nem vehet részt az a hatóság, amelyik hatóság vezetőjével szemben kizárási ok merül fel.”

36. §

A Ket. 43. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„43. § (1) Az ügyintéző a hatóság vezetőjének haladéktalanul, de legkésőbb az ok felmerülésétől számított három munkanapon belül köteles bejelenteni, ha vele szemben kizárási ok áll fenn. A kizárási okot a kizárási okról való tudomásszerzéstől számított öt munkanapon belül az ügyfél is bejelentheti. Ha az ügyfél nyilvánvalóan alaptalanul tesz kizárási okra irányuló bejelentést, vagy ugyanabban az eljárásban ugyanazon ügyintéző ellen ismételt alaptalan bejelentést tesz, őt a kizárást megtagadó végzésben eljárási bírsággal lehet sújtani.

(2) A kizárási tárgyában a hatóság vezetője dönt, szükség esetén más ügyintézőt jelöl ki, továbbá arról is dönt, hogy meg kell-e ismételni azokat az eljárási cselekményeket, amelyekben a kizárt ügyintéző járt el.

(3) Ha a hatóságnál nincs másik, megfelelő szakképzettséggel rendelkező ügyintéző, a felügyeleti szerv vezetője másik azonos hatáskörű hatóságot jelöl ki.

(4) Ha a kizárási ok a hatáskör gyakorlójával vagy a hatósággal szemben merül fel, a kizárási okot a felügyeleti szerv vezetőjének kell bejelenteni.

(5) Ha a kizárási ok a hatáskör gyakorlójával vagy a hatósággal szemben merül fel, az ügyben – jogszabály eltérő rendelkezése hiányában – a felügyeleti szerv vezetője által kijelölt másik azonos hatáskörű hatóság jár el.

(6) Ha nincs kijelölhető másik, azonos hatáskörű hatóság, az a hatóság jár el, amelyikkel szemben kizárási ok áll fenn, azzal, hogy határozatát és önálló jogorvoslással megtámadható végzését a felügyeleti szervvel is közli.

(7) A hatósági ügyben eljáró testület tagjával és vezetőjével, továbbá az eljáró hatóság kiadmányozási jogkörrel rendelkező vezetőjével szemben megfelelően alkalmazni kell a kizárási szabályait azzal, hogy ha a hatóságnál nincs másik kiadmányozási jogkörrel rendelkező vagy azzal felruházható személy, a hatáskör gyakorlója jár el.

(8) Önkormányzati hatósági ügyben a kizárási okra vonatkozó döntésre a külön törvényben meghatározott, személyes érintettséggel kapcsolatos eljárás az irányadó.”

37. §

A Ket. 44. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„44. § (1) Törvény vagy kormányrendelet az ügyben érdemi döntésre jogosult hatóság számára előírhatja, hogy az ott meghatározott szakkérdésben más hatóság (a továbbiakban: szakhatóság) kötelező állásfoglalását kell beszereznie. A szakhatóság olyan szakkérdésben ad ki állásfoglalást, amelynek megítélése hatósági ügyként a hatáskörébe tartozik, ennek hiányában törvény vagy kormányrendelet annak vizsgálatát szakhatósági ügyként a hatáskörébe utalja.

(2) Törvény vagy kormányrendelet meghatározott szakkérdésben tudományos vagy szakmai testületet, illetve szakértői szervet jelölhet ki szakhatóságként.

(3) Ha e törvény eltérően nem rendelkezik, a szakhatóságra a hatóságra vonatkozó rendelkezéseket megfelelően alkalmazni kell.

(4) Ha az ügyfél az alapeljárás illetékével vagy díjával egyidejűleg nem vagy csak részben fizeti meg a szakhatósági eljárásért fizetendő illetéket vagy díjat, a hatóság haladéktalanul – valamennyi szakhatóság tekintetében – hiánypótlásra szólítja fel. A hatóság akkor keresi meg a szakhatóságot, ha az ügyfél a hiánypótlást teljesítette.

(5) Nem kell a szakhatóságot megkeresni, ha a hatóság nyolc munkanapon belül megállapítja, hogy a kérelmet a szakhatósági állásfoglalástól függetlenül el kell utasítani.

(6) A szakhatósági állásfoglalás tartalmára a határozat tartalmára vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni azzal, hogy az állásfoglalás

a) tartalmazza a szakhatóság megnevezését és a szakhatóság ügyintézőjének nevét is,

b) rendelkező része tartalmazza a szakhatósági hozzájárulást, az egyedi szakhatósági előírást, feltételt vagy a hozzájárulás megtagadását,

c) nem tartalmazza az eljárási költségek viseléséről szóló döntést.

(7) Ha a szakhatóság megállapítja, hogy állásfoglalása jogszabályt sért, állásfoglalását a hatóság határozatának vagy eljárást megszüntető végzésének jogerőre emelkedéséig egy alkalommal módosíthatja.

(8) Ha törvény vagy kormányrendelet azt lehetővé teszi, az ügyfélnek az eljárás megindítása előtt – a szakhatósági eljárásért fizetendő illeték vagy díj megfizetése mellett – benyújtott kérelmére a szakhatóság a szakhatósági állásfoglalásra vonatkozó szabályok megfelelő alkalmazásával – az ügyfél meghatározott joga érvényesítésére irányuló eljárásban, törvényben vagy kormányrendeletben meghatározott időpontig felhasználható – előzetes szakhatósági állásfoglalást (a továbbiakban: előzetes szakhatósági hozzájárulás) ad ki. A hatóság a kérelemhez benyújtott előzetes szakhatósági hozzájárulást szakhatósági állásfoglalásként használja fel azzal, hogy a 44. § (7) bekezdése nem alkalmazható.

(9) A szakhatóság előzetes szakhatósági hozzájárulása, állásfoglalása és végzései ellen önálló jogorvoslatnak nincs helye, az a határozat, illetve az eljárást megszüntető végzés elleni jogorvoslat keretében támadható meg.”

38. §

(1) A Ket. 45. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Törvény vagy kormányrendelet egyes ügyfajtákban kötelezheti a hatóságot és a szakhatóságot az engedélyezési feltételek egyeztetés útján való megállapítására; az egyeztetés módjáról és határidejéről a szakhatóságokat a szakhatósági megkeresés megküldésével kell értesíteni.

(2) Ha a hatóság és a szakhatóság vagy a szakhatóságok egymással – egészben vagy részben – ellentétes egyedi előírást állapítanak meg vagy feltételt írnak elő, a hatóság és az érintett szakhatóságok álláspontjukról – ha törvény vagy kormányrendelet másként nem rendelkezik – a hatóság erre irányuló felhívásától számított öt munkanapon belül egyeztetnek, és a szakhatóságok az egyeztetés eredményeként felülvizsgált állásfoglalásukat haladéktalanul közlik a hatósággal.

(3) Ha a hatóság megítélése szerint a szakhatóság a hatáskörét túllépte, vagy állásfoglalása ellentétes a 44. § (6) bekezdésében foglalt követelményekkel, a hatóság a szakhatósági állásfoglalás beérkezésétől számított öt munkanapon belül egyeztet a szakhatósággal. Az egyeztetés eredménytelensége esetén a hatóság az eljárás egyidejű felfüggesztése mellett a szakhatóság felügyeleti szervénél felügyeleti eljárást kezdeményez. A felügyeleti szerv tíz munkanapon belül dönt.

(4) A szakhatóság a szakhatósági állásfoglalásának figyelmen kívül hagyása vagy törvényben vagy kormányrendeletben előírt eljárásának mellőzése esetén az erről való tudomásszerzéstől számított öt munkanapon belül egyeztet a hatósággal, ennek eredménytelensége esetén a hatóság felügyeleti szervénél felügyeleti eljárást kezdeményez. A felügyeleti szerv tíz munkanapon belül dönt.

(5) Ha a közigazgatási ügyekben eljáró bíróság a szakhatóság jogszabálysértő állásfoglalása miatt helyezte hatályon kívül vagy változtatta meg a határozatot, a szakhatóság megtéríti a hatóságnak a jogszabálysértő állásfoglalással okozott költségeket.

(6) Ha a közigazgatási ügyekben eljáró bíróság azért helyezte hatályon kívül vagy változtatta meg a határozatot, mert a hatóság figyelmen kívül hagyta a szakhatósági állásfoglalást, a hatóság megtéríti a szakhatóságnak az ezzel okozott költségeket.”

(2) A Ket. a 45. §-t követően a következő 45/A. §-sal egészül ki:

„45/A. § (1) Ha a szakhatóságnak olyan tény vagy körülmény jut a tudomására, amely

- a) ideiglenes biztosítási intézkedést,
- b) a kérelem érdemi vizsgálat nélküli elutasítását,
- c) az eljárás megszüntetését,
- d) az eljárás felfüggesztését vagy
- e) az eljárás akadályozása jogkövetkezményeinek alkalmazását

teszi szükségessé, erről haladéktalanul tájékoztatja a hatóságot.

(2) A szakhatóság a megkeresés megérkezését követően haladéktalanul ellenőrzi, hogy van-e hatásköre és illetékessége az ügy elbírálására.

(3) Ha a szakhatóság megállapítja hatásköre hiányát, erről a megkeresés megérkezésétől számított öt munkanapon belül tájékoztatja a hatóságot, és megszünteti a szakhatósági eljárást.

(4) Ha a szakhatóság megállapítja illetékessége hiányát, a megkeresést a megérkezésétől számított öt munkanapon belül az ügy összes iratával együtt az illetékességgel rendelkező hatósághoz – a hatóság egyidejű tájékoztatása mellett – átteszi, és megszünteti a szakhatósági eljárást.

(5) Ha a szakhatóság megállapítja, hogy változatlan tényállás és jogi szabályozás mellett a megkeresés szerinti ugyanazon jog érvényesítésére irányuló kérelemről – az előzetes szakhatósági hozzájárulás kivételével – korábban szakhatósági állásfoglalást adott ki, haladéktalanul megküldi a hatóságnak a korábbi szakhatósági állásfoglalását, és megszünteti a szakhatósági eljárást. Nincs lehetőség a megkeresésnek a korábbi szakhatósági állásfoglalás megküldésével történő teljesítésére újrafelvételi eljárásban.

(6) A szakhatóság szükség esetén a 37. §-nak megfelelően hiánypótlásra hívhatja fel az ügyfelet, amiről a hatóságot haladéktalanul értesíti. Ha az ügyfél a kérelemre indult eljárásban a hiánypótlásra való felhívásnak nem tesz eleget, a szakhatóság a hiánypótlás elmulasztásáról értesíti a hatóságot, amely – ha az eljárás hivatalbóli folytatásának nincs helye – az eljárást megszünteti.”

39. §

(1) A Ket. 46. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Az ügyfél a kérelmére indult eljárásban nem kötelezhető a megjelenésre, kivéve, ha

- a) a hatóság a kérelemre indult eljárást hivatalból folytatja,
- b) jogszabály az adott ügyfajtában előírja tárgyalás, közmeghallgatás vagy egyezségi kísérlet tartását.”

(2) A Ket. 46. § (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) Az idézésről szóló végzés szóban is közölhető.”

40. §

A Ket. 48. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Ha az idézett személy az idézésnek nem tesz eleget, vagy meghallgatása előtt az eljárás helyéről engedély nélkül eltávozik, és távolmaradását előzetesen alapos okkal nem menti ki vagy öt munkanapon belül megfelelően nem igazolja, továbbá ha az idézésre meghallgatásra nem alkalmas állapotban jelenik meg, és ezt a körülményt nem menti ki, eljárási bírsággal sújtható, továbbá az eljárási cselekmény megismétlése miatti többletköltség megfizetésére kötelezhető. Nem sújtható bírsággal és nem kötelezhető a többletköltség viselésére az idézett személy, ha az idézés nem volt szabályszerű.”

41. §

A Ket. 49. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„49. § (1) Ha a hatóság nem tartja szükségesnek az ügyfél idézését, köteles az ügyfelet a tanú és a szakértő meghallgatásáról, a szemléről és a tárgyalásról – ha az ügy körülményeiből más nem következik – legalább három munkanappal korábban értesíteni azzal a tájékoztatással, hogy a meghallgatáson részt vehet, de megjelenése nem kötelező. Ezt a rendelkezést kell alkalmazni arra az ügyfélre is, akinek kérelmére az eljárást megindították.

(2) Nincs helye az ügyfél értesítésének, ha a meghallgatandó tanú, szakértő vagy a szemletárgy birtokosa természetes személyazonosító adatainak és lakcímének zárt kezelését rendelték el, és a meghallgatás vagy szemle során a zártan kezelt adatok védelme nem biztosítható.

(3) A szakhatóságot – ha az a feladat- és hatáskörét érinti – a tanú és a szakértő meghallgatásáról, a szemléről, a tárgyalásról és a közmeghallgatásról legalább három munkanappal korábban értesíteni kell.”

42. §

A Ket. az 50. §-t követően a következő 50/A-50/D. §-sal egészül ki:

„50/A. § (1) Az ügyben érdemi döntésre jogosult hatóság a tényállás tisztázása érdekében jogosult valamely dolog birtokának a birtokos rendelkezése alóli elvonására (a továbbiakban: lefoglalás), ha a tényállás másként nem tisztázható vagy az jelentős késedelemmel járna, vagy a lefoglalás mellőzése a tényállás tisztázásának sikerét veszélyeztetné.

(2) A lefoglalás érdekében a dolog birtokosát fel kell szólítani, hogy a dolgot adja át. Nem köteles a dolog átadására az, aki tanúként nem hallgatható meg.

(3) Ha a dolog átadására köteles személy nem adja át a dolgot, a hatóság a lefoglalást a rendőrség közreműködésével foganatosítja, és a dolog átadására köteles személyt eljárási bírsággal sújtja.

(4) A lefoglalás foganatosítására a szemle szabályai irányadóak azzal, hogy a szemletárgy birtokosára vonatkozó szabályokat a lefoglalt dolog birtokosára kell alkalmazni.

50/B. § (1) A hatóság a lefoglalt dolgot elszállítja és megőrzi, vagy ha az elszállítás lehetetlen vagy aránytalanul magas költséggel járna, a dolgot a birtokos őrizetében hagyja a használat és az elidegenítés jogának megtiltásával.

(2) A lefoglalásról készített jegyzőkönyv a lefoglalt dolgot egyedi azonosításra alkalmas módon írja le.

(3) A lefoglalt dolgot úgy kell őrizni, hogy az változatlan maradjon, a lefoglalt dolgot ne lehessen kicserélni, és az azonossága könnyen megállapítható legyen.

(4) Az irat birtokosának kérelmére és költségére – ha ez az eljárás érdekét nem veszélyezteti – a lefoglalt iratról hiteles másolatot kell kiadni.

50/C. § (1) A lefoglalást a hatóság megszünteti, ha

- a) az elrendelésének oka megszűnt,
- b) a hatóság az eljárást megszüntette, vagy
- c) az ügy érdemében döntést hozott.

(2) Ha jogszabály másként nem rendelkezik, a tényállás tisztázásához a továbbiakban már nem szükséges lefoglalt dolgot öt munkanapon belül ki kell adni annak, akitől azt lefoglalták. Ha a hatóság más szerv hatáskörébe tartozó eljárást kezdeményez, az eljárás lefolytatásához szükséges lefoglalt iratokat és tárgyi bizonyítékokat át kell adni a megkeresett szervnek.

(3) Ha a körülmények alapján nyilvánvaló, hogy az, akitől a dolgot lefoglalták, a dolog birtoklására nem jogosult, a hatóság a dolgot az arra jogos igényt bejelentő személynek adja ki.

(4) Ha a lefoglalt dolog birtoklása jogszabályba ütközik, a dolog kiadása helyett a hatóság jogszabályban meghatározott módon jár el.

(5) Ha a dolog természetben már nem adható ki, a dolog előzetes értékesítéséből befolyt ellenértéket alapul véve, a kezeléséből, tárolásából eredő költséggel csökkentett, a megtérítés időpontjáig eltelt időre számított jegybanki alapkamattal növelt összegét kell megtéríteni. A jogosult az ezt meghaladó igényét a polgári jog szabályai szerint érvényesítheti. Ha a lefoglalás alaptalan volt, a dolog előzetes értékesítéséből befolyt ellenérték a dolog kezeléséből, tárolásából eredő költséggel nem csökkenthető.

(6) Ha a lefoglalt dolog értéktelen, és arra senki sem tart igényt, a lefoglalás megszüntetése után azt meg kell semmisíteni. A megsemmisítés költségei a lefoglalt dolog tulajdonosát és birtokosát egyetemlegesen terhelik.

(7) Az ügyfélnek kiadandó dolgot a vele szemben megállapított pénzfizetési kötelezettség biztosítására vissza lehet tartani.

50/D. § (1) A hatóság a lefoglalt dolog előzetes értékesítéséről dönt, ha a lefoglalt dolog gyors romlásnak van kitéve, vagy huzamos tárolásra alkalmatlan.

(2) A hatóság a lefoglalt dolog előzetes értékesítéséről akkor is dönthet, ha a lefoglalt dolog

- a) kezelése, tárolása, illetve őrzése – különösen a dolog értékére vagy az előreláthatólag hosszú ideig tartó tárolására tekintettel – aránytalan és jelentős költséggel járna,
- b) értéke az előreláthatólag hosszú ideig tartó tárolás miatt jelentősen csökkenne.

(3) Az (1) és (2) bekezdés esetén a lefoglalt dolog akkor értékesíthető, ha a hatóság felhívásától számított három munkanapon belül a lefoglalt dolog kiadása iránt senki nem jelentett be jogos igényt.

(4) A lefoglalt dolog értékesítéséből befolyt ellenérték a lefoglalt dolog helyébe lép.”

43. §

A Ket. 51. §-át megelőző alcím helyébe a következő alcím, egyidejűleg az 51. § helyébe a következő rendelkezés lép:

„Az ügyfél nyilatkozata, adatszolgáltatási kötelezettsége

51. § (1) Az ügyfélnek joga van ahhoz, hogy az eljárás során nyilatkozatot tegyen, vagy a nyilatkozattételt megtagadja.

(2) Ha a tényállás tisztázása azt szükségessé teszi, a hatóság az ügyfelet a kérelmére indult eljárásban nyilatkozattételre hívhatja fel. Ha az ügyfél a kérelmére indult eljárásban a hatóság felhívására nem nyilatkozik, a hatóság a rendelkezésre álló adatok alapján dönt, vagy a 31. § (2) bekezdése alapján megszünteti az eljárást.

(3) Törvény vagy kormányrendelet kötelezővé teheti, hogy a hivatalból folytatott eljárásban az ügyfél, a kérelemre indult eljárásban az ellenérdekű ügyfél a hatóság erre irányuló felhívására közölje az érdemi döntéshez szükséges adatokat, és jogkövetkezményeket állapíthat meg az adatszolgáltatási kötelezettség elmulasztása vagy valótlan adatok közlése esetére.

(4) A törvényen vagy kormányrendeleten alapuló adatszolgáltatást az ügyfél, illetve kérelemre indult eljárásban az ellenérdekű ügyfél akkor tagadhatja meg, ha

a) nem kapott felmentést az államtitoknak vagy szolgálati titoknak minősített adatra vonatkozó titoktartási kötelezettség alól,

b) nyilatkozatával saját magát vagy hozzátartozóját bűncselekmény elkövetésével vádolná.

(5) Az ügyfél vagy képviselője, ha más tudomása ellenére az ügy szempontjából jelentős valótlan tényt állít, illetve ha a (3) bekezdés szerinti kötelező adatszolgáltatás körében a (4) bekezdésben foglalt ok hiányában adatszolgáltatási kötelezettségét nem teljesíti, az ügy eldöntése szempontjából jelentős tényt elhallgat, vagy valótlan adatot szolgáltat, eljárási bírsággal sújtható.

(6) A hatóság köteles az ügyfelet a nyilatkozattétellel, illetve adatszolgáltatási kötelezettséggel kapcsolatos jogairól tájékoztatni és kötelezéseire, valamint a kötelezettségek elmulasztásának jogkövetkezményeire figyelmeztetni.”

44. §

A Ket. 52. § (3)-(4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A nem magyar nyelven kiállított okirat – ha az ügyfajtaára vonatkozó jogszabály másként nem rendelkezik – csak hiteles magyar fordítással ellátva fogadható el. Ilyen esetben az ügyfelet tájékoztatni kell a valótlan tartalmú nyilatkozattételének jogkövetkezményéről.

(4) Irat minden olyan tárgy, amely rögzített adatot hordoz.”

45. §

A Ket. 55. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„55. § (1) A hatóság a biztosítási intézkedés alkalmazása során, szemlénél, lefoglalásnál, hatósági ellenőrzésnél hatósági tanút vehet igénybe.

(2) Nem alkalmazható hatósági tanú, ha az eljárási cselekményről hangfelvétel vagy kép- és hangfelvétel készül.

(3) A hatósági tanú az eljárási cselekmény során történt eseményeket és az általa tapasztalt tényeket a jegyzőkönyv aláírásával igazolja.

(4) Nem lehet hatósági tanú az ügyfél hozzátartozója, az eljáró hatósággal közszolgálati, illetve egyéb munkavégzésre irányuló jogviszonyban álló személy és az eljárási képességgel nem rendelkező személy.

(5) Hatósági tanúként való közreműködésre senki nem kötelezhető.

(6) Az eljárási cselekmény előtt a hatósági tanút a jogairól és kötelességeiről fel kell világosítani. A hatósági tanú az eljárási cselekményre észrevételt tehet, és a tanú költségeinek megtérítésére vonatkozó rendelkezések szerint jogosult költségtérítésre.

(7) A hatósági tanút a tudomására jutott tényekre, adatokra nézve titoktartási kötelezettség terheli, amely alól az eljáró hatóság, a fellebbezés elbírálására jogosult hatóság vagy bíróság az ügy tárgyát érintő tényekre, adatokra, körülményekre nézve felmentheti.”

46. §

(1) A Ket. 56. és 57. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„56. § (1) Ha a tényállás tisztázására ingó, ingatlan (a továbbiakban együtt: szemletárgy) vagy személy megtekintése vagy megfigyelése szükséges, a hatóság szemlét rendelhet el.

(2) Szemlét a hatóság ügyintézője, a hatóság által kirendelt szakértő, illetve jogszabály alapján erre felhatalmazott más személy végezhet, aki jogosultságát a szemle során – az 57. § (3) bekezdésében foglalt kivétellel – köteles igazolni. Jogszabály a szemle lefolytatásához a szemlét végző személy részére megbízólevél kötelező használatát rendelheti el.

(3) Törvény vagy kormányrendelet rendelkezhet úgy, hogy az ügyben eljáró szakhatóság állásfoglalását helyszíni szemle keretében adja meg. A helyszíni szemle időpontjáról a hatóság a szakhatóságot legalább tíz munkanappal korábban a szakhatósági megkeresés megküldésével értesíti.

(4) A (3) bekezdésben meghatározott esetben a 33. § (3) bekezdés *d*) pontja és a 33. § (8) bekezdése nem alkalmazható.

57. § (1) A szemletárgy birtokosát és az 56. § (1) bekezdésében meghatározott személyt (a továbbiakban együtt: szemletárgy birtokosa) a szemléről – a (2) és (3) bekezdésben foglalt kivétellel – előzetesen értesíteni kell.

(2) Ha az előzetes értesítés a szemle eredményességét veszélyeztetné, a szemletárgy birtokosát a szemléről annak megkezdésekor szóban kell tájékoztatni.

(3) Ha a szemle megkezdése előtti tájékoztatás veszélyeztetné annak eredményességét, a hatóság a szemle befejezésekor átadja vagy haladéktalanul megküldi a szemletárgy birtokosának a jegyzőkönyv egy példányát. Mellőzhető a tájékoztatás, ha a szemle a szemletárgy birtokosának közreműködése nélkül, külső vizsgálattal elvégezhető.

(4) A szemletárgy birtokosának távolléte nem akadályozza a szemle megtartását. Jogszabály meghatározott ügyekben előírhatja, hogy a szemle csak akkor kezdhető meg, ha a szemletárgy birtokosa vagy alkalmazottja, meghatalmazottja, ezek hiányában hatósági tanú jelen van.

(5) A szemlén az ügyfél jelen lehet, kivéve, ha a szemletárgy birtokosa természetes személyazonosító adatainak és lakcímének zárt kezelését rendelték el.”

(2) A Ket. az 57. §-t követően a következő 57/A. és 57/B. §-sal egészül ki:

„57/A. § (1) Szemlét a megfigyelni kívánt tevékenység folytatása idején, nem székhelyként bejelentett magánlakásban pedig – kivéve, ha a szemle sikeres lefolytatása más időpont választását teszi szükségessé – munkanapon 8 és 20 óra között lehet végezni. A szemlét úgy kell végezni, hogy az a szemletárgy birtokosának munkáját, a rendeltetésszerű tevékenységet lehetőleg ne akadályozza.

(2) Életveszéllyel vagy súlyos kárral fenyegető helyzet veszélye miatt, továbbá közrendvédelmi, közbiztonsági, illetve törvényben meghatározott más fontos okból a szemle haladéktalanul megtartható.

(3) A szemle megtartása során – a tulajdonos értesítésével egyidejűleg – a szemletárgy birtokosa kötelezhető a szemletárgy felmutatására, illetve arra, hogy az ügyfelet a szemle helyszínére beengedje.

(4) A szemle során a szemlét végző személy a hatásköre gyakorlásának keretei között a megfigyelni kívánt területre, építménybe és egyéb létesítménybe beléphet, ott a szemle tárgyával összefüggő bármely iratot, tárgyat vagy munkafolyamatot megvizsgálhat, a szemletárgy birtokosától és a szemle helyszínén tartózkodó bármely más személytől felvilágosítást kérhet, a helyszínről, a szemletárgyról, folyamatokról fényképet vagy kép- és hangfelvételt készíthet, mintavételt eszközölhet, továbbá egyéb bizonyítást folytathat le.

(5) Ha a szemlét a hatóság informatikai eszköz útján végzi, a szemle elvégzésére való jogosultság igazolását követően jogszabály, személyes adatok tekintetében törvény által meghatározott körben a szemletárgy birtokosának a hatóság részére – szükség szerint az informatikai rendszerhez történő hozzáférés technikai és jogosultsági feltételeinek biztosításával – hozzáférést kell biztosítania az adatokhoz.

(6) A szemletárgy birtokosa az államtitkot, a szolgálati titkot tartalmazó szemletárgy felmutatására nem kötelezhető, ha nem kapott felmentést a szemletárgyra vonatkozó titoktartási kötelezettség alól.

57/B. § (1) A szemle eredményes és biztonságos lefolytatása érdekében, ha annak jellege indokoltá teszi, a hatóság a rendőrség közreműködését kérheti.

(2) Ha a szemletárgy birtokosa a szemletárgyat a hatóság felhívására – a jogkövetkezményre való figyelmeztetés ellenére – nem mutatja fel, illetve annak helyszíni átvizsgálását jogellenesen megakadályozza, a hatóság a szemletárgyat lefoglalhatja.

(3) A szemle megtartását vagy eredményes lefolytatását akadályozó személy eljárási bírsággal sújtható.

(4) Ha a helyszíni szemlére életveszéllyel vagy súlyos kárral fenyegető helyzetben, azonnali intézkedés érdekében van szükség, illetve, ha ezt törvény más fontos okból megengedi, a helyszíni szemlét a hatóság a lezárt terület, épület, helyiség felnyitásával, az ott tartózkodó személyek akarata ellenére is megtarthatja.

(5) A (4) bekezdésben meghatározott módon történő szemle megtartásához az ügyész előzetes jóváhagyása szükséges, továbbá ahhoz a rendőrség és hatósági tanú közreműködését kell kérni. Ha az ügyész előzetes jóváhagyásának beszerzése a késedelem veszélyével járna, a szemle az ügyész jóváhagyása nélkül is megtartható, ilyen esetben a helyszíni szemléről készült jegyzőkönyvet – ami az azonnali intézkedési okot és a megtett intézkedéseket részletesen tartalmazza – az ügyésznek három munkanapon belül meg kell küldeni.”

47. §

A Ket. 58. és 59. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„58. § (1) Szakértőt kell meghallgatni vagy szakértői véleményt kell kérni, ha az eljáró hatóság nem rendelkezik megfelelő szakértelemmel, és

a) az ügyben jelentős tény vagy egyéb körülmény megállapításához különleges szakértelem szükséges, vagy

b) jogszabály írja elő a szakértő igénybevételét.

(2) Nincs helye szakértő kirendelésének, ha törvény vagy kormányrendelet ugyanabban a szakkérdésben szakhatóság állásfoglalásának beszerzését írja elő.

(3) Ha jogszabály meghatározott szakértő igénybevételét írja elő, úgy ezt a szervezetet, intézményt, testületet vagy személyt kell szakértőként kirendelni. A hatóság egyéb esetben az igazságügyi szakértői tevékenységről szóló törvény szerint igazságügyi szakértői tevékenység végzésére jogosult szakértőt rendelhet ki.

(4) Az igazságügyi szakértői tevékenységről szóló törvényben meghatározott kivételekkel a kirendelt szakértő a hatóság kirendelése alapján köteles eljárni. A kirendelt szakértőt eljárási bírsággal kell sújtani és díját a határidő lejártát követő naptól kezdődően naponta egy százalékkal csökkenteni kell, ha anélkül, hogy a határidő meghosszabbítása iránti igényét vagy akadályoztatását előzetesen bejelentette volna, feladatait határidőre nem teljesíti.

(5) A szakértő személyére az ügyfél is tehet javaslatot. Az ügyfél kérelmére az ezzel járó költségek megelőlegezése esetén a hatóság a kirendelt szakértőn kívül indokolt esetben – akár a szakértői vélemény előterjesztése előtt, akár az után – igazságügyi szakértői tevékenység végzésére jogosult más szakértőt is kirendelhet. Az ügyfél által felkért szakértő véleménye bizonyítékként használható fel akkor is, ha a szakértőt a hatóság nem rendeli ki.

(6) Szakértőként nem járhat el az, akivel szemben az ügyintézőre vonatkozó kizárási ok áll fenn, aki tanúként nem hallgatható meg, vagy aki a tanúvallomást megtagadhatja.

59. § (1) A hatóság a szakértővel közli mindazokat az adatokat, amelyekre feladatának teljesítéséhez szüksége van. A szakértő az ügy iratait az eljárási feladatainak ellátásához szükséges mértékben megtekintheti, az ügyfél és a tanú meghallgatásánál, a tárgyaláson és a szemlén jelen lehet, az ügyfélhez, a tanúhoz, a szemletárgy birtokosához kérdéseket intézhet.

(2) Törvény rendelkezése esetén az ügyfél a szakértői vizsgálatban való közreműködésre kötelezhető; a szakértő a vizsgálat megállapítását közli a hatósággal.

(3) A szakértőt a véleményadás előtt figyelmeztetni kell a hamis véleményadás jogkövetkezményére.

(4) Ha a szakvélemény nem egyértelmű, hiányos, önmagával vagy más szakértő véleményével, illetve a bizonyított tényekkel ellentétben állónak látszik, vagy helyességéhez egyébként nyomatékos kétség fér, a szakértő köteles a hatóság felhívására a szükséges felvilágosítást megadni.

(5) Ha ugyanazon bizonyítandó tényre készített szakvélemények között az ügy eldöntése szempontjából lényeges szakkérdésben olyan eltérés van, amely a szakértőktől kért felvilágosítással nem tisztázható, a hatóság másik szakértőt rendel ki, aki abban a kérdésben foglal állást, hogy a szakvélemények közötti eltérés mire vezethető vissza, szükséges-e bármelyik szakvélemény kiegészítése.

(6) Ha a hatóság a szakértőt tárgyaláson kívül hallgatja meg, a meghallgatásra a tárgyalás szabályait kell megfelelően alkalmazni.

(7) Az itt nem szabályozott kérdésekben a szakértőkre az igazságügyi szakértői tevékenységről szóló törvény rendelkezései irányadóak.”

48. §

A Ket. 62. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép, egyidejűleg a § a következő (5) bekezdéssel egészül ki:

„(4) A tárgyaláson a (2) bekezdésben foglaltakon kívül bárki részt vehet, akinek a részvételét az ügyfelek nem kifogásolják. A hatóság védett adat és zártan kezelt adatok védelme érdekében is kizárhatja a tárgyalásról a nyilvánosságot.

(5) Azt, aki a tárgyalás rendjét zavarja, a tárgyalás vezetője rendreutasíthatja, ismételt vagy súlyosabb rendzavarás esetén kiutasíthatja, továbbá eljárási bírsággal sújthatja.”

49. §

A Ket. 63. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„63. § (1) A hatóság közmeghallgatást tart, ha

a) ezt jogszabály előírja,

b) az eljárásban több mint ötven ügyfél vagy több mint öt, a 15. § (5) bekezdés alapján ügyfélnek minősülő szervezet vesz részt, vagy

c) a hatóság a nyilvánosság véleményének megismerése érdekében ezt szükségesnek tartja.

(2) A közmeghallgatás helyéről és idejéről a hatóság – ha jogszabály másként nem rendelkezik – öt munkanappal korábban hirdetményi úton, továbbá közhírré tétel útján értesíti az érintetteket.

(3) A közmeghallgatáson elhangzottakról a hatóság jegyzőkönyvet készít, amely tartalmazza

a) a hatóság megnevezését, az ügyintéző nevét, az ügy tárgyát és az ügyiratszámot,

b) a közmeghallgatás helyét és időpontját,

c) a közmeghallgatáson elhangzottak összefoglalását, valamint

d) a jegyzőkönyv készítésének időpontját, az eljáró ügyintéző és a jegyzőkönyvvezető oldalankénti aláírását.

(4) A közmeghallgatás lefolytatásáról készített hangfelvétel, valamint a kép- és hangfelvétel a (3) bekezdés a)-b) pontjában felsoroltakat tartalmazza. A hangfelvételt, valamint a kép- és hangfelvételt hordozó eszközt az iratokhoz kell csatolni, vagy arról az eljárás befejezéséig a (3) bekezdésnek megfelelő tartalmú jegyzőkönyvet kell készíteni.”

50. §

A Ket. 65. § (5) és (6) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép, egyidejűleg a § a következő (7) és (8) bekezdéssel egészül ki:

„(5) Az elektronikus irat előterjesztésének időpontja az irat elküldésének napja, de az ügyintézési határidő a következő munkanapon kezdődik.

(6) A határozott naphoz kötött jogszerzés a nap kezdetén következik be. A határidő elmulasztása vagy a késedelem jogkövetkezményei a határidő utolsó napjának elteltével állnak be.

(7) A határidőt kétség esetén megtartottnak kell tekinteni.

(8) Törvény vagy kormányrendelet eltérő rendelkezése hiányában az üzemzavar időtartamát a határidők számítása szempontjából figyelmen kívül kell hagyni.”

51. §

A Ket. 66. § (2)-(4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Az igazolási kérelemről az a hatóság dönt, amelynek eljárása során a mulasztás történt. A fellebbezésre megállapított határidő elmulasztásával kapcsolatos igazolási kérelmet az első fokú döntést hozó hatóság, a keresetindításra megállapított határidő elmulasztásával kapcsolatos igazolási kérelmet a közigazgatási ügyekben eljáró bíróság bírálja el.

(3) Ha a hatóság megtartotta az ügyfelek értesítésére és a határozat közlésére vonatkozó szabályokat, a fellebbezési határidő elmulasztása esetén nincs helye igazolási kérelemnek arra való hivatkozással, hogy az értesítés, illetve a határozat közlése nem postai kézbesítés útján történt. E rendelkezés megfelelően irányadó a bírósági felülvizsgálatot kezdeményező keresetindítással kapcsolatos igazolásra is.

(4) Az igazolási kérelmet a mulasztásról való tudomásszerzést vagy az akadály megszűnését követő öt munkanapon belül, de legkésőbb az elmulasztott határnaptól vagy az elmulasztott határidő utolsó napjától számított hat hónapon belül lehet előterjeszteni.”

52. §

A Ket. 68. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„68. § (1) Az ügyfél az eljárás bármely szakaszában betekinthez az eljárás során keletkezett iratba. Ez a jog akkor is megilleti az ügyfelet, ha korábban nem vett részt az eljárásban.

(2) A tanú a vallomását tartalmazó iratba, a szemletárgy birtokosa a szemléről készített iratba tekinthez be.

(3) Harmadik személy akkor tekinthez be a személyes adatot vagy védett adatot tartalmazó iratba, ha igazolja, hogy az adat megismerése joga érvényesítéséhez, illetve jogszabályon vagy hatósági határozaton alapuló kötelezettsége teljesítéséhez szükséges, valamint ha a védett adat megismerésének törvényi feltételei fennállnak. Az iratbetekintési jog – a személyes és védett adatok megismerhetetlenné tételéért, valamint az ilyen módon kivonatolt iratról való másolat készítéséért – kormányrendeletben meghatározott költségtérítés ellenében gyakorolható.

(4) Törvény egyes ügyfajtákban meghatározhatja a (3) bekezdés alapján iratbetekintésre jogosult személyek körét.”

53. §

(1) A Ket. 69. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„69. § (1) Nem lehet betekinteni

a) a döntés tervezetébe az eljárás jogerős befejezéséig,

b) az olyan iratba, amelyből következtetés vonható le annak a személynek a kilétére, akire vonatkozóan a hatóság a természetes személyazonosító adatok és a lakcím zárt kezelését rendelte el,

c) betekintési vagy megismerési engedély hiányában az államtitkot vagy szolgálati titkot tartalmazó iratba,

d) az egyéb védett adatot tartalmazó iratba, ha azt az érintett adat védelmét szabályozó törvény kizárja, vagy ha a védett adat megismerésének hiánya nem akadályozza az iratbetekintésre jogosult személyt törvényben biztosított jogai gyakorlásában.

(2) Az ügyfél az adatok megjelölésével kérheti az iratbetekintési jog korlátozását üzleti és más méltányolható magánérdekének védelmében. A hatóság a kérelemnek – a körülmények körületekintő mérlegelése alapján – akkor ad helyt, ha az adatok megismerésének hiánya az iratbetekintésre jogosultakat nem akadályozza jogaik gyakorlásában.

(3) Az iratbetekintési jog biztosítása érdekében a hatóság megismerhetetlenné teszi azokat a személyes és védett adatokat, valamint a (2) bekezdés szerinti adatokat, amelyek megismerésére az iratbetekintésre jogosult személy egyébként nem jogosult.

(4) A hatóság végzésben dönt az iratbetekintési jog kizárásáról és korlátozásáról, amely ellen az iratbetekintést kérő személy önálló fellebbezéssel élhet.

(5) Az iratbetekintés során az arra jogosult másolatot, kivonatot készíthet vagy másolatot kérhet. Kérelemre a hatóság az elektronikus úton továbbított iratról hitelesített papír alapú másolatot ad ki.

(6) Az iratbetekintésre jogosult – az (1)-(5) bekezdés szerint – az eljárás jogerős lezárását követően is betekinthez a hatóság kezelésében lévő iratokba.”

(2) A Ket. a 69. §-t követően a következő 69/A. §-sal egészül ki:

„69/A. § (1) Ha törvény a döntés nyilvánosságát nem korlátozza vagy nem zárja ki, az eljárás jogerős befejezését követően a személyes adatot és védett adatot nem tartalmazó jogerős határozatot, valamint az első fokú határozatot megsemmisítő és az első fokú határozatot hozó hatóságot új eljárásra utasító végzést bárki korlátozás nélkül megismerheti, és arról a Kormány rendeletében meghatározott költségtérítés ellenében másolatot kérhet.

(2) Az (1) bekezdés szerinti döntés megismerése iránti igényt a jogerős döntést hozó hatóság öt munkanapon belül, a döntésben szereplő személyes adatok és a védett adatok megismerhetetlenné tételét követően teljesíti. A döntésben szereplő természetes személyt az eljárásban betöltött szerepének megfelelően kell megjelölni, de ha a természetes személy azonosíthatóságának kizárására ez nem alkalmas, az azonosítását lehetővé tevő adatokat olyan módon kell törölni, hogy az ne járjon a megállapított tényállás sérelmével.

(3) A döntésben nem tehető megismerhetetlenné a közérdekből nyilvános adat.

(4) Nem tehető megismerhetetlenné a személyes vagy védett adat, ha az igénylő – az adat megjelölésével – igazolja, hogy annak megismerése joga érvényesítéséhez, illetve jogszabályon vagy hatósági határozaton alapuló kötelezettsége teljesítéséhez szükséges, valamint a védett adat megismerésének törvényi feltételei fennállnak.”

54. §

(1) A Ket. 71. § (1) és (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A hatóság – az (5) bekezdésben meghatározott kivétellel – az ügy érdemében határozatot hoz, az eljárás során felmerült minden más kérdésben végzést bocsát ki.

(2) Ha az ügyfél kérelme jog megszerzésére irányul, és az ügyben nincs ellenérdekű ügyfél, jogszabály rendelkezhet úgy, hogy

a) ha a hatóság az előírt határidőben nem hoz döntést, az ügyfelet megilleti a kérelmezett jog gyakorlása,

b) ha a szakhatóság az előírt határidőn belül nem ad ki állásfoglalást, a hozzájárulását megadottnak kell tekinteni.”

(2) A Ket. 71. §-a következő (6) bekezdéssel egészül ki:

„(6) Törvényben meghatározott esetben vagy az ügyfél hozzájárulása alapján sor kerülhet informatikai eszközzel végzett automatizált egyedi döntésre is.”

55. §

(1) A Ket. 72. § (1) és (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A határozatnak – ha jogszabály további követelményt nem állapít meg – tartalmaznia kell

a) az eljáró hatóság megnevezését, az ügy számát és ügyintézőjének nevét,

- b)* a jogosult vagy kötelezett ügyfél nevét és lakcímét vagy székhelyét, továbbá az ügyfél által a kérelemben megadott, személyazonosítására szolgáló adatot,
- c)* az ügy tárgyának megjelölését,
- d)* a rendelkező részben
- da)* a hatóság döntését, továbbá a jogorvoslat lehetőségéről, benyújtásának helyéről és határidejéről, valamint a jogorvoslati eljárásról való tájékoztatást,
- db)* a szakhatóság megnevezését és állásfoglalása rendelkező részét,
- dc)* az eljárási költség megállapítását, ha arról a hatóság nem külön dönt,
- dd)* az eljárási költségek viseléséről szóló döntést, ha arról a hatóság nem külön dönt,
- de)* a kötelezettség teljesítésének határnapját vagy határidejét és az önkéntes teljesítés elmaradásának jogkövetkezményeit, ideértve a fizetési kötelezettséget megállapító döntésben a késedelmipótlék-fizetési kötelezettségről és annak mértékéről szóló tájékoztatást,
- df)* a határozatban megállapított fizetési kötelezettség és a fellebbezési illeték vagy díj mértékéről és megfizetésének, lerovásának módjairól szóló tájékoztatást,
- e)* az indokolásban
- ea)* a megállapított tényállást és az annak alapjául elfogadott bizonyítékokat,
- eb)* az ügyfél által felajánlott, de mellőzött bizonyítást és a mellőzés indokait,
- ec)* a mérlegelési, méltányossági jogkörben hozott határozat esetén a mérlegelésben, a méltányossági jogkör gyakorlásában szerepet játszó szempontokat és tényeket,
- ed)* a szakhatósági állásfoglalás indokolását,
- ee)* az ügyintézési határidő leteltének napját, az ügyintézési határidő túllépése esetén az arról szóló tájékoztatást, hogy az ügyintézési határidőt mely, az ügyfélnek felróható okból nem tartotta be, vagy hogy az ügyintézési határidő túllépése esetén a 33/A. § alkalmazásának van helye,
- ef)* azokat a jogszabályhelyeket, amelyek alapján a hatóság a határozatot hozta,
- eg)* a hatóság hatáskörét és illetékességét megállapító jogszabályra történő utalást,
- f)* a döntéshozatal helyét és idejét, a hatáskör gyakorlójának nevét, hivatali beosztását, valamint a döntés kiadmányozójának a nevét, hivatali beosztását, ha az nem azonos a hatáskör gyakorlójával,
- g)* a döntés kiadmányozójának aláírását és a hatóság bélyegzőlenyomatát.

(2) A végzésnek – ha jogszabály további követelményt nem állapít meg – tartalmaznia kell az (1) bekezdés *a)*, *b)*, *c)*, *da)*, *dc)*-*df)*, *f)* és *g)* pontjában meghatározott tartalmi elemeket, valamint a döntés részletes indokolását, ezen belül az (1) bekezdés *ec)*, *ef)* és *eg)* pontjában meghatározott tartalmi elemeket. Kizárólag az eljárást megszüntető végzésnek kell tartalmaznia az (1) bekezdés *ee)* pontja szerinti tájékoztatást.”

(2) A Ket. 72. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) Ha a hatóság a kérelemnek teljes egészében helyt ad, és az ügyben nincs ellenérdekű ügyfél, egyszerűsített döntés hozható, amely nem tartalmazza az indokolást és a jogorvoslatról szóló tájékoztatást. Az egyezséget jóváhagyó egyszerűsített döntésből mellőzhető az indokolás.”

56. §

A Ket. 73. és 74. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„73. § (1) A döntés csak olyan védett adatot tartalmazhat, amelyet az iratbetekintés szabályai szerint megismerhet az, akivel a döntést közlik. A döntést úgy kell megszövegezni, hogy a figyelembe vett védett adat tartalmára annak ismertetése nélkül utaljon. A döntést úgy kell megszövegezni, hogy abból ne legyen levonható következtetés annak a személynek a kilétére vonatkozóan, akinek a természetes személyazonosító adatai és lakcíme zárt kezelését rendelték el.

(2) A döntést külön dokumentumban kell megszövegezni, jegyzőkönyvbe kell foglalni vagy az ügyiratra kell feljegyezni. Külön dokumentumban kell megszövegezni a döntést, ha azt kézbesítés útján vagy elektronikus úton közlik, vagy ha a szóban közölt döntés kézbesítését az ügyfél kéri.

(3) Egy dokumentumba foglalható a határozat és a végzés, illetve több határozat vagy végzés. Az egy dokumentumba foglalt döntések rendelkező részét és indokolását döntésenként önállóan kell megszövegezni. Az egybefoglalás az egyes döntések meghozatalára vonatkozó határidőket és a jogorvoslati szabályok alkalmazását nem érinti. Ha a jogorvoslatra jogosult az egybefoglalt határozat és végzés ellen jogorvoslattal él, a határozat elleni jogorvoslat szabályait kell alkalmazni.

(4) A jegyzőkönyvbe foglalt vagy az ügyiratra feljegyzett döntésben nem kell feltüntetni a 72. § (1) bekezdése *a) és f)* pontjában foglalt adatokat, ha azok az iratból kitűnnek.

(5) Jogszabály elrendelheti, hogy a hatóság a döntését az erre a célra rendszeresített formátumban, a jogszabályban meghatározott adattartalommal adja ki.

74. § (1) Ha a kötelezés jellege megengedi, a hatóság részletekben történő teljesítést is megállapíthat.

(2) A kötelezett a teljesítési határidő lejárta előtt benyújtott kérelmében annak igazolásával kérheti az elsőfokú hatóságtól a pénzfizetési kötelezettség teljesítésére halasztás vagy a részletekben történő teljesítés (a továbbiakban együtt: fizetési kedvezmény) engedélyezését, hogy rajta kívül álló ok lehetetlenné teszi a határidőre való teljesítést, vagy az számára aránytalan nehézséget jelentene. A fizetési kedvezményre vonatkozó szabályokat megfelelően kell alkalmazni meghatározott cselekmény teljesítésére és meghatározott ingóság kiadására irányuló kötelezettség esetén is.

(3) A határidő lejárta után az ügyfél – feltéve, hogy a végrehajtást még nem rendelték el – a (2) bekezdésben meghatározott okból igazolási kérelem egyidejű benyújtásával kérhet fizetési kedvezményt. Ha a hatóság elutasítja az igazolási kérelmet és a fizetési kedvezmény iránti kérelmet, egyidejűleg dönt a végrehajtás elrendeléséről is.

(4) A hatóság meghallgathatja az ellenérdekű ügyfelet, illetve a jogosultat a fizetési kedvezmény engedélyezésével kapcsolatos álláspontjukról.

(5) Törvény, kormányrendelet vagy önkormányzati hatósági ügyben önkormányzati rendelet a fizetési kedvezmény nyújtására a (2)-(4) bekezdésben foglaltaknál kedvezőbb feltételeket állapíthat meg, továbbá a feltételek meghatározásával rendelkezhet a kötelezettség mérséklésének és elengedésének lehetőségéről.”

57. §

A Ket. 75. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„75. § (1) Ha a hatósági eljárás során lefolytatott egyezségi kísérlet eredményre vezet, a hatóság határozatba foglalja és jóváhagyja az egyezséget, feltéve, hogy az

- a) megfelel a jogszabályokban foglalt feltételeknek,
- b) nem sérti a közérdeket, mások jogát vagy jogos érdekét, valamint
- c) kiterjed a teljesítési határidőre és az eljárási költség viselésére.

(2) Az egyezségben résztvevő bármelyik ügyfél kérelmére a hatóság visszavonja az egyezséget jóváhagyó határozatot, és lefolytatja az eljárást. Visszavonásnak az egyezséget jóváhagyó határozat jogerőre emelkedését követő egy éven belül van helye.”

58. §

A Ket. 78. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„78. § (1) A határozatot közölni kell az ügyféllel és azzal, akire nézve az jogot vagy kötelezettséget állapít meg, az ügyben eljáró szakhatósággal és a jogszabályban meghatározott más hatósággal vagy állami szervvel.

(2) A végzést az ügyféllel, illetve azzal kell közölni, akire nézve az jogot vagy kötelezettséget állapít meg.

(3) A hatóság a döntését a 28/A. § (1) bekezdésében meghatározott módon közölheti.

(4) Postai úton történő kapcsolattartás során a hatóság a döntést hivatalos iratként kézbesíti. Telefax útján nem közölhető a határozat és az önállóan fellebbezhető végzés.

(5) Ha jogszabály nem zárja ki, a döntést szóban is lehet közölni az (1) és (2) bekezdésben meghatározott személlyel. A közlés tényét és időpontját az iratra fel kell jegyezni, és azt alá kell írni. Az (1) és (2) bekezdésben meghatározott személy kérelmére a szóban közölt döntést öt munkanapon belül írásban meg kell küldeni a számára.

(6) Ha a hatóság a döntést elektronikus úton közölte, és az (1) és (2) bekezdésben meghatározott személy a döntés átvételét öt munkanapon belül nem igazolja vissza, a hatóság másik írásbeli formában közli vele a döntést. Ilyen esetben a döntés közlésének napja a második közlés napja. Törvény ettől eltérően állapíthatja meg a döntés elektronikus úton való közlésének szabályait.

(7) Ha az (1) és (2) bekezdésben meghatározott személy rövid szöveges üzenet fogadására szolgáló elérhetőségét, telefonszámát vagy elektronikus levélcímét megadta, a hatóság rövid szöveges üzenetben, telefonon vagy elektronikus levélben tájékoztathatja a döntéshozatal tényéről, és arról, hogy a döntés három munkanapon belül átvehető a hatóság hivatali helyiségében, ügyfélfogadási időben. Személyes átvétel esetén a közlés tényét és időpontját az iratra fel kell jegyezni, és azt az átvevő személlyel aláírni. Ha az (1) és (2) bekezdésben meghatározott személy a döntést határidőn belül nem veszi át, a hatóság haladéktalanul írásban megküldi részére a döntést.

(8) Ha a hatóság életveszéllyel vagy súlyos kárral fenyegető helyzetben, valamint törvény rendelkezése alapján a döntést nem az e törvényben meghatározott feltételeknek megfelelő módon közli, a döntést öt munkanapon belül írásban is meg kell küldeni. A döntés közlésének napja ilyen esetben a második közlés napja.

(9) A döntés közlésének napja az a nap, amelyen azt írásban vagy szóban közölték, vagy a (7) bekezdésben meghatározott módon átadták. A hirdetmény útján közölt döntést a hirdetmény kifüggesztését követő tizenötödik napon kell közöltnek tekinteni.”

59. §

A Ket. 79. §-a a következő (8) bekezdéssel egészül ki:

„(8) A hatósági kézbesítő által történő kézbesítésre az e §-ban foglalt rendelkezéseket megfelelően alkalmazni kell.”

60. §

(1) A Ket. 80. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„80. § (1) Ha törvény másként nem rendelkezik, hirdetményi úton történő közlésnek van helye, feltéve, hogy

a) az ügyfél lakcíme, illetve székhelye ismeretlen, vagy a postai küldemény azzal a megjegyzéssel érkezik vissza, hogy a címzett ismeretlen helyre költözött, és a személyiadat- és lakcímnnyilvántartást vezető hatóság vagy más állami szerv megkeresése nem járt eredménnyel,

b) a jogutód nem ismert,

c) az ügyfél nem jelöl meg kézbesítési meghatalmazottat, vagy

d) a hirdetményi kézbesítésen kívül igénybe vehető egyéb közlési módok alkalmazása elháríthatatlan akadályba ütközik, vagy alkalmazásuk előre eredménytelennek mutatkozik.

(2) A hirdetménynek tartalmaznia kell

a) a kifüggesztés napját,

b) az eljáró hatóság megnevezését,

c) az ügy számát és tárgyát,

d) az ügyfél nevét és utolsó ismert lakcímét, illetőleg székhelyét, továbbá

e) azt a figyelemfelhívást, hogy a hatóság az ügyben döntést hozott, de annak kézbesítése megghiúsult, ezért az ügyfél vagy meghatalmazottja a döntést a hatóságnál átveheti.

(3) Hirdetményi úton történő közlésnek van helye a hatásterületen élő és a 15. § (5) bekezdés alapján ügyfélnek minősülő szervezetek esetén, ideértve, ha az ügyfelek körét vagy a hatásterület határait nem lehet pontosan megállapítani. Ilyen esetben – ha törvény vagy kormányrendelet eltérően nem rendelkezik – a hirdetmény a következő adatokat tartalmazza:

a) a kifüggesztés napját,

b) az eljáró hatóság megnevezését,

c) az ügy számát és tárgyát,

d) a kérelmező ügyfél nevét (megnevezését),

e) az ügy jellegétől függő hatásterületet,

f) azt a figyelemfelhívást, hogy a hatóság az ügyben döntést hozott, amely a hatóságnál megtekinthető, valamint

g) a jogorvoslat lehetőségéről és benyújtásának határidejéről való tájékoztatást.

(4) A hirdetményt a hatóság hirdetőtáblájára és az ügyfél lakcíme, az ügy tárgyát képező ingatlan vagy tevékenység gyakorlásának vagy a jogellenes magatartás elkövetésének helye szerinti, valamint a hatásterületen lévő önkormányzat hirdetőtábláján ki kell függeszteni, a központi rendszeren és a hatóság elektronikus tájékoztatásra szolgáló honlapján közzé kell tenni, ezenkívül az önkormányzat hivatalos lapjában – ennek hiányában a helyi lapban –, valamint a hatóság hivatalos lapjában is közzétehető. Ha a hatóság kijelölés alapján jár el, a hirdetményt a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező, valamint a kijelölés alapján eljáró hatóság is kifüggeszti és közzéteszi.

(5) A döntés kifüggesztésének és az elektronikus tájékoztatásra szolgáló honlapon való megjelentetésének azonos napon kell megtörténnie. Hirdetményi kézbesítés esetén a hirdetmény kifüggesztésének és levételének napját az iraton meg kell jelölni, az internetes honlapon történő közzététel idejét visszakereshető módon dokumentálni kell.

(6) Ha a hirdetményi úton történő közlés feltételei már nem állnak fenn, a hatóság haladéktalanul gondoskodik a hirdetmény eltávolításáról, és a kapcsolattartás általános szabályai szerint felveszi a kapcsolatot az ügyféllel.”

(2) A Ket. a 80. §-t követően a következő 80/A. §-sal egészül ki:

„80/A. § (1) A hatóság közzéteszi azt a jogerős vagy fellebbezésre tekintet nélkül végrehajthatóvá nyilvánított határozatot, amelyet

a) állami vagy helyi önkormányzati feladatot, valamint jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot ellátó szerv vagy személy ügyfélnek e tevékenységével kapcsolatban hozott,

b) közérdekű keresetindítással meg lehet támadni,

c) olyan ügyben hozott, amelyben jogszabály alapján a hatásterületen lévő ingatlan tulajdonosa és az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett használati jogosultja ügyfélnek minősült,

d) amelyben több mint ötven ügyfél vagy ötnél több, a 15. § (5) bekezdése alapján ügyfélnek minősülő szervezet vesz részt,

e) korlátozottan rendelkezésre álló természeti erőforrás elosztásáról, illetve felhasználásáról hozott,

f) olyan ügyben hozott, amelyben az ügyfél számára kizárólagos vagy különleges jogot biztosított,

g) személyek széles vagy pontosan meg nem határozható köre számára életveszéllyel vagy súlyos kárral fenyegető helyzet megelőzése, elhárítása vagy káros következményeinek enyhítése érdekében hozott,

h) a közbiztonság fenntartása érdekében vagy fontos közrendvédelmi okból hozott,

i) jogi személy, a jogi személyiség nélküli szervezet, továbbá az egyéni vállalkozó vállalkozási tevékenységének hatósági ellenőrzésével kapcsolatban hozott, vagy

j) törvény rendelkezése szerint nyilvánosan közzé kell tenni.

(2) A hatóság a határozatot a hirdetményi közlés szabályai szerint teszi közzé azzal, hogy a hirdetményben a határozat rendelkező részének és indokolásának kivonata vagy indokolásának kivonata is közzétehető. Ha törvény eltérően nem rendelkezik, a hatóság a személyes adatokat a 69/A. § (2) bekezdésének megfelelően megismerhetetlenné teszi.”

61. §

A Ket. 81. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„81. § (1) Az ügyfél köteles az első kapcsolatfelvétel alkalmával – a kézbesítési meghatalmazás előterjesztésével együtt – kézbesítési meghatalmazottat megnevezni, ha

- a) magyarországi lakcímmel vagy székhellyel nem rendelkezik,
- b) képviselőt nem nevezett meg, és
- c) elektronikus kapcsolattartásnak nincs helye.

(2) A kézbesítési meghatalmazott feladata, hogy az eljárásban keletkezett, az ügyféllel közlendő döntéseket és iratokat átvegye, és azokat az ügyfél részére továbbítsa; e tevékenységéért az ügyféllel szemben a polgári jog szabályai szerint felel. Az ügyfél részére szóló és a kézbesítési meghatalmazottal szabályszerűen közölt döntést úgy kell tekinteni, hogy az a meghatalmazottal történt közlést követő ötödik munkanapon minősül az ügyféllel közöltnek.

(3) Ha a 80. § (1) bekezdés a)-c) pontja szerint hirdetményi kézbesítésnek lenne helye, és a döntés az ügyfél számára kötelezettséget állapít meg, vagy alapvető jogát vonja el vagy korlátozza, a döntés közlésének megkísérlése érdekében kézbesítési ügygondnok rendelhető ki. A kézbesítési ügygondnok gondoskodik az ügyfél tartózkodási helyének megállapításáról és a döntés kézbesítéséről.

(4) Ha a kézbesítési ügygondnok eljárása nem járt sikerrel, a döntést azon a napon kell kézbesítettnek tekinteni, amikor a kézbesítés sikertelenségét a kézbesítési ügygondnok az öt kirendelő hatóságnak bejelenti, de legkésőbb a kirendeléstől számított tizedik munkanapon.

(5) Sikeres kézbesítés esetén a kézbesítési ügygondnok a sikeres kézbesítés napjáról és az ügyfél tartózkodási helyéről haladéktalanul értesíti az öt kirendelő hatóságot.”

62. §

A Ket. a 81. §-t követően a következő alcímmel és 81/A. és 81/B. §-sal egészül ki:

„A döntés kijavítása és kiegészítése

81/A. § (1) Ha a döntésben név-, szám- vagy más elírás, illetve számítási hiba van, a hatóság a hibát – szükség esetén az ügyfél meghallgatása után – kérelemre vagy hivatalból kijavítja, ha az nem hat ki az ügy érdemére, az eljárási költség mértékére vagy a költségviselési kötelezettségre.

(2) A kijavítást a hatóság

- a) a döntés eredeti példányára és – ha rendelkezésre állnak – kiadmányaira történő feljegyzéssel,
- b) a hibás döntés bevonása mellett a döntés kicserélésével vagy
- c) kijavító döntés meghozatalával

teljesíti.

(3) A kijavítás ellen jogorvoslatnak nincs helye.

81/B. § (1) Ha döntésből jogszabály által előírt kötelező tartalmi elem hiányzik, vagy az ügy érdeméhez tartozó kérdésben nem született döntés, a hatóság a döntést kiegészíti.

(2) Nincs helye a döntés kiegészítésének, ha

- a) a döntés jogerőre emelkedésétől számított egy év már eltelt, vagy

b) az jóhiszeműen szerzett és gyakorolt jogot sértene.

(3) A kiegészítést a hatóság

a) önálló kiegészítő döntéssel és – lehetőség szerint – e ténynek a döntés eredeti példányára és kiadmányaira történő feljegyzésével vagy

b) a hiányos döntés bevonása mellett az eredeti döntést és a kiegészítő döntést egységes döntésbe foglalva a döntés kicserélésével

teljesíti.

(4) A kiegészítés ellen ugyanolyan jogorvoslatnak van helye, mint az eredeti döntés ellen volt.”

63. §

(1) A Ket. 82. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) E törvény rendelkezéseit a hatósági bizonyítvánnyal, igazolvánnyal és nyilvántartással kapcsolatos eljárásokban az e fejezetben szabályozott eltérésekkel kell alkalmazni. A hatósági nyilvántartással kapcsolatos eljárásokban e törvényt akkor kell alkalmazni, ha törvény, kormányrendelet vagy önkormányzati hatósági ügyben önkormányzati rendelet eltérően nem rendelkezik.”

(2) A Ket. 82. §-a a következő (5) bekezdéssel egészül ki:

„(5) Az eljárás megindításáról az ügyfelet a hatósági bizonyítvánnyal, igazolvánnyal és nyilvántartással kapcsolatos eljárásokban nem kell értesíteni.”

64. §

A Ket. 83. § (7) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép, egyidejűleg a § a következő (8) bekezdéssel egészül ki:

„(7) Ha a hatósági bizonyítványt kiállító hatóság a (6) bekezdés szerinti tájékoztatást követően vagy egyéb esetben hivatalból megállapítja, hogy a hatósági bizonyítvány tartalma valótlan, a hatóság a hatósági bizonyítványt kijavítja, visszavonja vagy módosítja. A határozatot annak a hatóságnak, szervnek is megküldi, amelynek eljárásában tudomása szerint az ügyfél a hatósági bizonyítványt felhasználta vagy fel kívánta használni.

(8) A hatóság a hatósági bizonyítvány kiadását megtagadja, ha kiadása jogszabályba ütközik, vagy az ügyfél valótlan vagy olyan adat, tény, állapot igazolását kéri, amellyel a hatóság nem rendelkezik.”

65. §

A Ket. 86. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„86. § (1) A hatóság a jogszabályban meghatározott adatokról hatósági nyilvántartást vezet.

(2) A hatósági nyilvántartásba történő hivatalbóli, mérlegelés nélküli bejegyzésre – ha jogszabály eltérően nem rendelkezik – a határozatra vonatkozó 71-73. §-okban és a 78. §-ban meghatározottakat nem kell alkalmazni, és a döntés a nyilvántartásba való bejegyzés napján jogerőre emelkedik.

(3) A nyilvántartást vezető hatóság hivatalból köteles a jogszabálysértő bejegyzést törölni, a hibás bejegyzést javítani vagy az elmulasztott bejegyzést pótolni.

(4) Ha jogszabály eltérően nem rendelkezik, az ügyfél jogorvoslati kérelmének benyújtására nyitva álló határidő akkor kezdődik, amikor a jogszabálysértő vagy hibás adat bejegyzése vagy a mulasztás az ügyfél tudomására jutott.

(5) Ha jogszabály másként nem rendelkezik, az ügyfél illeték vagy díj lerovása mellett a nyilvántartásból hitelesített másolatot vagy kivonatot kérhet.”

66. §

A Ket. 88. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) A helyszíni ellenőrzés lefolytatására, ezzel kapcsolatban az ügyfél értesítésére és a helyszíni ellenőrzés akadályozására e törvénynek a szemlére vonatkozó rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni azzal, hogy a szemletárgy birtokosára vonatkozó szabályokat az ügyfélre kell alkalmazni.”

67. §

A Ket. 92. §-a a következő (5) és (6) bekezdéssel egészül ki:

„(5) Ha a hatóság a helyszíni ellenőrzés során jogsértést nem tapasztal, jegyzőkönyv felvétele helyett hivatalos feljegyzést is készíthet, amelyet az ügyfél kérelmére a hatóság az ügyfélnek a helyszínen átad, vagy az ügyfél részére az ellenőrzés befejezésétől számított öt munkanapon belül megküld.

(6) Ha törvény a hatósági ellenőrzés lefolytatását az ügyfél kérelmére lehetővé teszi, a hatóság az eljárás befejezésekor az ügyfélnek megküldi az ellenőrzésről készített jegyzőkönyvet vagy hivatalos feljegyzést.”

68. §

A Ket. 94. § (1) bekezdés *b)* pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[Ha a hatóság a hatósági ellenőrzés eredményeként megállapítja, hogy az ügyfél a jogszabályban, illetve hatósági határozatban foglalt előírásokat megsértette]

„*b)* hivatalból megindítja az eljárást, és megteszi azt az intézkedést, amelynek megtételére jogszabály az adott eljárásban feljogosítja,”

69. §

A Ket. 95. §-át megelőző alcím helyébe a következő alcím, egyidejűleg a 95. § helyébe a következő rendelkezés lép:

„Jogorvoslat és döntés-felülvizsgálat

95. § A jogorvoslati eljárásban és a döntés felülvizsgálata során e törvény rendelkezéseit az e fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.”

70. §

A Ket. 96. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„96. § A hatóság határozata ellen önálló jogorvoslatnak van helye. A hatóság végzése ellen önálló jogorvoslatnak akkor van helye, ha azt törvény lehetővé teszi, egyéb esetben a végzés elleni jogorvoslati jog a határozat, ennek hiányában az eljárást megszüntető végzés ellen igénybe vehető jogorvoslat keretében gyakorolható.”

71. §

A Ket. 97. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A jogorvoslati eljárás kérelemre, a döntés felülvizsgálata hivatalból indul meg.”

72. §

(1) A Ket. 98. § (2) és (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Végzés csak a határozat, ennek hiányában az eljárást megszüntető végzés elleni fellebbezésben támadható meg, kivéve a (3) és (4) bekezdésben szabályozott eseteket. Törvény az önálló fellebbezést egyéb esetekben is lehetővé teheti.

(3) Önálló fellebbezésnek van helye

- a) az ideiglenes biztosítási intézkedésről szóló,
- b) a kérelmet érdemi vizsgálat nélkül elutasító,
- c) az eljárást megszüntető,
- d) az eljárás felfüggesztése tárgyában hozott,
- e) a 33/A. §-ban meghatározott fizetési kötelezettséggel kapcsolatos,
- f) a természetes személyazonosító adatok és a lakcím zárt kezelésére vonatkozó kérelemnek helyt adó,
- g) az eljárási bírságot kiszabó,
- h) a fellebbezési határidő elmulasztása miatt benyújtott igazolási kérelmet elutasító,
- i) az iratbetekintési jog korlátozására irányuló kérelem tárgyában hozott és
- j) a fizetési kedvezménnyel kapcsolatos, az eljárási költség megállapításával és viselésével kapcsolatos, a költségmentesség iránti kérelmet elutasító, a költségmentesség módosításáról vagy visszavonásáról szóló első fokú végzés ellen.”

(2) A Ket. 98. § (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) A másodfokú döntést hozó hatóság által hozott első fokú végzésekkel szembeni fellebbezésre a (2)-(4) bekezdést kell alkalmazni.”

73. §

A Ket. 100. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„100. § (1) Nincs helye fellebbezésnek

- a) ha az ügyben törvény azt kizárja,
- b) az ügyfelek részéről az egyezségüket jóváhagyó határozat ellen,
- c) jogszabály eltérő rendelkezése hiányában valamely adatnak, ténynek vagy jogosultságnak a hatósági nyilvántartásba hivatalbóli, mérlegelés nélküli bejegyzésével szemben,
- d) ha az első fokú döntést miniszter, autonóm államigazgatási szerv vagy kormányhivatal vezetője hozta,
- e) törvény vagy kormányrendelet eltérő rendelkezése hiányában, ha az első fokú döntést központi államigazgatási szerv vezetője hozta.

(2) Az (1) bekezdés a), c)-e) pontjában meghatározott esetekben az első fokú döntés bírósági felülvizsgálatának van helye.”

74. §

(1) A Ket. 101. § (3) bekezdés b) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[A határozat akkor nyilvánítható fellebbezésre tekintet nélkül végrehajthatónak, ha]

„b) nemzetbiztonsági érdekből vagy a közbiztonság fenntartása érdekében, illetve fontos közrendvédelmi okból szükséges,”

(2) A Ket. 101. § (3) bekezdés e) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[A határozat akkor nyilvánítható fellebbezésre tekintet nélkül végrehajthatónak, ha]

„e) azt törvény élelmiszerlánc-felügyelettel kapcsolatos, továbbá honvédelmi, nemzetbiztonsági, közegészségügyi, járványügyi, munkaügyi, munkavédelmi, fogyasztóvédelmi, kulturális örökségvédelmi, környezet- vagy természetvédelmi okból, továbbá a közérdekű közlekedési infrastruktúra kialakítása, illetve az energiaellátás folyamatos biztosítása érdekében lehetővé teszi, vagy”

(3) A Ket. 101. § (3) bekezdése a következő f) ponttal egészül ki:

[A határozat akkor nyilvánítható fellebbezésre tekintet nélkül végrehajthatónak, ha]

„f) a hatósági nyilvántartásba történő haladéktalan bejegyzést törvény írja elő.”

(4) A Ket. 101. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) A döntésben a fellebbezésre tekintet nélküli végrehajthatóságot külön ki kell mondani, és meg kell indokolni, valamint a döntésben rendelkezni kell a végrehajtásról és a foganatosítás módjáról. Ha az ilyen döntésben a hatóság teljesítési határidőt állapított meg, a végrehajtás elrendelésére csak e határidő eredménytelen eltelte után kerülhet sor.”

(5) A Ket. 101. §-a a következő (5) és (6) bekezdéssel egészül ki:

„(5) Az ideiglenes biztosítási intézkedésről szóló, a természetes személyazonosító adatok és a lakcím zárt kezeléséről rendelkező, valamint az iratbetekintési jog korlátozása iránti kérelemnek helyt adó végzés elleni fellebbezésnek nincs halasztó hatálya.

(6) Az eljárási költség megállapításával és viselésével kapcsolatos döntés elleni fellebbezésnek nincs halasztó hatálya a döntés fellebbezéssel meg nem támadott rendelkezése tekintetében.”

75. §

(1) A Ket. 102. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Az elkésett fellebbezést, a fellebbezésre nem jogosulttól származó fellebbezést, valamint az önálló fellebbezéssel meg nem támadható végzés ellen irányuló fellebbezést az első fokú döntést hozó hatóság érdemi vizsgálat nélkül elutasítja. Ha az ügyfél a fellebbezéssel együtt nyújt be kérelmet a fellebbezési eljárásban való költségmentessége iránt, erről a kérelemről az első fokú döntést hozó hatóság dönt.”

(2) A Ket. 102. §-a a következő (4)-(7) bekezdéssel egészül ki:

„(4) A fellebbezést az ügy összes iratával a fellebbezési határidő leteltétől számított öt munkanapon belül fel kell terjeszteni a fellebbezés elbírálására jogosult hatósághoz, kivéve, ha a hatóság a megtámadott döntést a fellebbezésben foglaltaknak megfelelően kijavítja, kiegészíti, módosítja, visszavonja vagy a fellebbezést érdemi vizsgálat nélkül elutasítja. Ha az ügyfél a fellebbezési határidő elmulasztása miatt igazolási kérelmet nyújtott be, az ennek helyt adó döntés jogerőssé válását követő öt munkanapon belül kell felterjeszteni a fellebbezést az ügy összes iratával együtt a fellebbezés elbírálására jogosult hatósághoz. A felterjesztés során az első fokú döntést hozó hatóság a fellebbezésről kialakított álláspontjáról is nyilatkozik.

(5) Az első fokú döntést hozó hatóság megküldi a fellebbezést a szakhatóságnak. A szakhatóság az iratok (4) bekezdés szerinti felterjesztéséig szakhatósági állásfoglalását

kijavíthatja, kiegészítheti vagy módosíthatja. A szakhatóság a fellebbezésről kialakított álláspontjáról is nyilatkozhat. Ha a szakhatóság határidőben nem nyilatkozik, azt úgy kell tekinteni, hogy állásfoglalását fenntartotta.

(6) Az első fokú döntést hozó hatóság a fellebbezés és az iratok felterjesztését követően értesíti a nem fellebbező ügyfeleket arról, hogy a döntés fellebbezés benyújtása folytán nem vált jogerőssé, valamint arról is, hogy a fellebbezés elbírálására mely hatóság jogosult.

(7) Ha a fellebbezést a fellebbezés elbírálására jogosult hatóságnál nyújtják be, a fellebbezés elbírálására jogosult hatóság a fellebbezést megküldi az első fokú döntést hozó hatóság részére, amely a (4)-(6) bekezdés alapján jár el azzal, hogy a fellebbezés megérkezésétől számított öt munkanapon belül kell felterjesztenie a fellebbezést az ügy összes iratával a fellebbezés elbírálására jogosult hatósághoz.”

76. §

A Ket. 103. § (1)-(3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép, egyidejűleg a § a következő (4)-(7) bekezdéssel egészül ki:

„(1) Ha a fellebbezés alapján a hatóság megállapítja, hogy döntése jogszabályt sért, a döntését módosítja vagy visszavonja.

(2) A hatóság a fellebbezés esetén a nem jogszabálysértő döntést akkor is visszavonhatja, illetve a fellebbezésben foglaltaknak megfelelően módosíthatja, ha a kérelemben foglaltakkal teljes mértékben egyetért, feltéve hogy az ügyben nincs ellenérdekű ügyfél.

(3) Ha a fellebbezés alapján a szakhatóság megállapítja, hogy a szakhatósági állásfoglalás jogszabályt sért, állásfoglalását módosíthatja.

(4) A szakhatóság a fellebbezés esetén a nem jogszabálysértő szakhatósági állásfoglalást a fellebbezésben foglaltaknak megfelelően módosíthatja, ha a kérelemben foglaltakkal egyetért, feltéve, hogy az ügyben nincs ellenérdekű ügyfél.

(5) A hatóság a szakhatósági állásfoglalás (3) és (4) bekezdés szerinti módosítása esetén módosítja döntését.

(6) A fellebbezés nyomán hozott döntést közölni kell a fellebbezővel, továbbá azokkal, akikkel a megtámadott döntést közölték.

(7) A visszavonó, illetve módosító döntés ellen ugyanolyan jogorvoslatnak van helye, mint amilyen a visszavont, illetve a módosított döntés ellen volt.”

77. §

A Ket. 104. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„104. § (1) Ha a fellebbezésnek megfelelően a hatósági döntést a 103. §-ban foglaltak szerint nem módosítják vagy nem vonják vissza, a fellebbezésről az annak elbírálására jogosult hatóság dönt.

(2) A másodfokú döntést hozó hatóság beszerzi a másodfokú szakhatósági állásfoglalást. Ha törvény vagy kormányrendelet másodfokú szakhatóságot nem jelöl ki, a hatóság maga dönt a fellebbezésnek a szakhatósági állásfoglalás ellen irányuló részében is.

(3) A másodfokú döntést hozó hatóság a sérelmezett döntést, valamint az azt megelőző eljárást megvizsgálja; ennek során nincs kötve a fellebbezésben foglaltakhoz.

(4) A másodfokú döntést hozó hatóság a fellebbezési eljárást megszünteti, ha valamennyi fellebbező a fellebbezési kérelmét visszavonta.”

78. §

(1) A Ket. 105. § (1)-(5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A másodfokú döntést hozó hatóság a döntést helybenhagyja, megváltoztatja vagy megsemmisíti. Jogszabályban meghatározott esetben a másodfokú döntést hozó hatóság a mérlegelési jogkörben hozott első fokú döntésben meghatározott kötelezettségnél súlyosabb kötelezettséget nem állapíthat meg. Az erre irányuló fellebbezés hiányában is a másodfokú döntést hozó hatóság a fellebbezési eljárásban a teljesítésre új határidőt állapíthat meg, ha ez a fellebbezési eljárás miatt indokolt.

(2) Ha a másodfokú döntés meghozatalához nincs elég adat, vagy az első fokú döntés meghozatalát követően új tény merül fel, vagy egyébként a tényállás további tisztázása szükséges, a másodfokú döntést hozó hatóság a döntés megsemmisítése mellett az ügyben első fokú döntést hozó hatóságot végzésben új eljárásra utasíthatja, vagy a kiegészítő bizonyítási eljárás lefolytatását maga végzi el, és ennek alapján dönt.

(3) Ha a másodfokú döntést hozó hatóság megállapítja, hogy az eljárásba további ügyfél bevonása szükséges, az első fokú döntést végzésben megsemmisíti, és az ügyben első fokú döntést hozó hatóságot új eljárásra utasítja.

(4) A megismételt eljárásban az első fokú döntést hozó hatóságot a másodfokú végzés rendelkező része és indokolása köti.

(5) A fellebbezési eljárás során hozott döntést a fellebbezővel és azokkal, akikkel az első fokú döntést közölték, a másodfokú döntést hozó hatóság az első fokú döntést hozó hatóság útján közli.”

(2) A Ket. 105. § (7) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(7) A másodfokú döntést hozó hatóság a fellebbezés elbírálása érdekében megküldött iratokat a döntés meghozatalát követően visszaküldi a döntéssel együtt az első fokú döntést hozó hatósághoz, amely intézkedik a döntés kézbesítése iránt.”

79. §

A Ket. 106. §-át megelőző alcím helyébe a következő alcím, egyidejűleg a 106. § helyébe a következő rendelkezés lép:

„A fellebbezés elbírálására jogosult hatóság

106. § (1) Azokban a hatósági ügyekben, ahol törvény alapján fellebbezésnek van helye,

a) az első fokú döntést hozó hatóság és a fellebbezés elbírálására jogosult hatóság nem lehet ugyanazon szerv,

b) a fellebbezés elbírálására jogosult hatóság és annak vezetője – feladat elvégzésére vagy mulasztás pótlására irányuló utasítás kivételével – az első fokú döntést hozó hatóság vezetőjét vagy ügyintézőjét akkor sem utasíthatja, ha erre egyébként külön jogszabály alapján hatásköre van.

(2) Az (1) bekezdés a) pontjának alkalmazásában szervnek minősül különösen – a szerv jogi személyiségétől vagy annak hiányától függetlenül – a központi államigazgatási szerv központi, területi és helyi szerve.

(3) Ha törvény vagy kormányrendelet másként nem rendelkezik, a hatóság döntése ellen irányuló fellebbezést a döntést hozó hatóság döntésének megsemmisítésére, szükség szerint új eljárás lefolytatására való utasítására jogosult irányító, felügyelő vagy szakmai irányító személy vagy szerv bírálja el.

(4) Ha törvény vagy kormányrendelet nem hatósági feladat ellátására létrehozott szervezetet vagy személyt jogosít fel közigazgatási hatósági jogkör gyakorlására, és annak döntése ellen a fellebbezés nem kizárt, a törvényben vagy kormányrendeletben meg kell határozni a fellebbezés elbírálására jogosult hatóságot. Ennek hiányában a közigazgatási hivatal jogosult a fellebbezés elbírálására.”

80. §

A Ket. 107. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„107. § (1) Az önkormányzati hatósági ügyben átruházott hatáskörben hozott, továbbá a polgármester törvény alapján önálló hatáskörben hozott önkormányzati hatósági döntésével szembeni fellebbezés elbírálása a képviselő-testület hatáskörébe tartozik.

(2) Ha törvény vagy kormányrendelet másként nem rendelkezik, a közigazgatási hivatal jogosult a fellebbezés elbírálására, ha első fokon az (1) bekezdés hatálya alá nem tartozó hatósági ügyekben a polgármester vagy a 12. § (3) bekezdés *d)* pontjában meghatározott hatóság járt el.

(3) A köztestület hatáskörébe utalt ügyben a fellebbezést törvényben meghatározott köztestületi szerv bírálja el, ilyen szerv hiányában az első fokú döntést hozó köztestület döntésével szemben a 109. §-ban foglaltaknak megfelelően bírósági felülvizsgálatnak van helye.”

81. §

A Ket. 109. § (2)-(4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Ha törvény alapján a végzés ellen önálló fellebbezésnek van helye, az ügyfél, továbbá a kifejezetten rá vonatkozó végzés esetében az eljárás egyéb résztvevője jogszabálysértésre hivatkozással kezdeményezheti a jogerős végzés bírósági felülvizsgálatát a végzés közlésétől számított harminc napon belül. Az első fokú végzés a közlésétől számított harminc napon belül közvetlenül a közigazgatási ügyekben eljáró bíróság előtt támadható meg, ha a végzést miniszter, autonóm államigazgatási szerv vagy kormányhivatal vezetője vagy – törvény vagy kormányrendelet eltérő rendelkezése hiányában – ha központi államigazgatási szerv vezetője hozta, vagy ha törvény az ügyben az első fokú határozattal szemben is kizárja a fellebbezést, és a határozat bírósági felülvizsgálatát teszi lehetővé. A közigazgatási ügyekben eljáró bíróság a végzést nemperes eljárásban vizsgálja felül.

(3) A bírósági felülvizsgálatra csak akkor kerülhet sor, ha a hatósági eljárásban a fellebbezésre jogosultak valamelyike a fellebbezési jogát kimerítette, vagy a fellebbezés törvény rendelkezései szerint kizárt.

(4) Bírósági felülvizsgálat kezdeményezése esetén az első fokú döntést hozó hatóság erről az ügy iratainak felterjesztésével, illetve a bíróságra történő továbbításával egyidejűleg értesíti azokat, akiknek jogát vagy jogos érdekét a felülvizsgálat érinti. Ha a kezdeményező a döntés végrehajtásának felfüggesztését is kéri, akkor erről a hatóság a végrehajtást foganatosító szervet is értesíti.”

82. §

(1) A Ket. 110. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A keresetlevél, illetve a kérelem benyújtásának a döntés végrehajtására nincs halasztó hatálya, a bírósági felülvizsgálat kezdeményezésére jogosult azonban a keresetlevélben, illetve a kérelemben a döntés végrehajtásának felfüggesztését kérheti. A végrehajtás a kérelemnek a végrehajtást foganatosító szerv tudomására jutásától annak elbírálásáig nem foganatosítható.”

(2) A Ket. 110. § (3) bekezdése a következő *c)* ponttal egészül ki:

[Nincs helye a végrehajtás felfüggesztésének, ha a határozat]

„*c)* a honvédelmi kötelezettségek részét képező gazdasági és anyagi szolgáltatással kapcsolatos kötelezettséget állapít meg.”

83. §

(1) A Ket. 112. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A hatóság az újrafelvételi kérelmet érdemi vizsgálat nélkül elutasítja, ha

a) az a jogerős határozat meghozatala után bekövetkezett tényen, illetve a jogi szabályozásban bekövetkezett változáson alapul,

b) az ügyben bírósági felülvizsgálat van folyamatban, vagy a bírósági felülvizsgálat során a közigazgatási ügyekben eljáró bíróság határozatot hozott,

c) a határozat jogerőre emelkedésétől számítva hat hónap eltelt,

d) azt törvény, kormányrendelet vagy önkormányzati hatósági ügyben önkormányzati rendelet kizárja.”

(2) A Ket. 112. § (7) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(7) Ha a hatóság az újrafelvételi kérelemnek helyt ad, az ügyfelet olyan eljárásjogi helyzetbe kell hozni, mint amilyenben akkor lenne, ha már a korábbi határozat meghozatalakor ismerte volna az újrafelvételi eljárás alapjául szolgáló tény, adatot vagy bizonyítékot. Az újrafelvételi kérelem alapján hozott döntésnek nem akadály a jóhiszeműen szerzett és gyakorolt jogok sérelme.”

84. §

A Ket. 114. §-át megelőző alcím helyébe a következő alcím lép:

„*B)* Hivatalbóli döntés-felülvizsgálati eljárások”

85. §

(1) A Ket. 115. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Ha a hatóság döntése jogszabályt sért, a felügyeleti szerv azt megváltoztatja vagy megsemmisíti. Szükség esetén a felügyeleti szerv a jogszabálysértő döntést végzésben megsemmisíti, és új eljárásra utasítja az ügyben eljáró hatóságot.”

(2) A Ket. 115. § (5) és (6) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) A jogszabálysértő döntés megsemmisítése vagy megváltoztatása esetén a megsemmisített, megváltoztatott döntést hozó hatóságnak határozatban kell intézkedni a döntéssel, illetve az annak alapján történt teljesítéssel vagy végrehajtással kialakult helyzet rendezéséről és a szükségtelenül okozott költség megtérítéséről.

(6) A jogszabálysértő döntést megsemmisítő vagy megváltoztató határozat jogorvoslattal történő megtámadása esetén az (5) bekezdés szerinti eljárást fel kell függeszteni.”

86. §

A Ket. 116. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„Ha törvény vagy kormányrendelet másként nem rendelkezik, felügyeleti szervként az a hatóság jár el, amely a fellebbezés elbírálására jogosult vagy jogosult volna.”

87. §

A Ket. 117. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Ha az Alkotmánybíróság az alkotmányellenessé nyilvánított jogszabálynak az egyedi ügyben történő alkalmazhatósága visszamenőleges kizárásával ad helyt alkotmányjogi panasznak, és az ügyben bírósági felülvizsgálatra nem került sor, a jogerős határozatot hozó hatóság felügyeleti szerve a határozatot határozatában megváltoztatja vagy megsemmisíti. Szükség esetén a felügyeleti szerv végzésben semmisíti meg a döntést, és utasítja új eljárásra az ügyben eljáró hatóságot.”

88. §

A Ket. 118. §-át megelőző alcím helyébe a következő alcím lép:

„Ügyészi intézkedés”

89. §

A Ket. 120. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„120. § Ha az ügyész az e törvény hatálya alá tartozó ügyben nyújt be óvást, felszólalást, figyelmeztetést vagy jelzést a hatóság döntése, eljárása vagy mulasztása ellen, annak elbírálására a Magyar Köztársaság ügyészségéről szóló 1972. évi V. törvénynek az ügyészi törvényességi felügyeletre vonatkozó V. fejezetében, valamint a VII. fejezetében foglaltak az irányadók.”

90. §

A Ket. 121. § (1) bekezdés *a)* és *b)* pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[Az e fejezetben szabályozott eljárások során a döntést meg kell semmisíteni, ha]

„*a)* a magyar hatóság joghatósága az Európai Unió általános hatályú, közvetlenül alkalmazandó kötelező jogi aktusa, nemzetközi szerződés vagy törvény rendelkezése alapján kizárt,

b) az ügy nem tartozik az eljáró hatóság hatáskörébe vagy illetékességébe, kivéve, ha a hatóság a 22. § (3) bekezdése szerint járt el,”

91. §

A Ket. 126. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép, egyidejűleg a § a következő (3)-(7) bekezdéssel egészül ki:

„(2) E törvény eltérő rendelkezése hiányában végrehajtási eljárásban a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvényt (a továbbiakban: Vht.) a (3)-(7) bekezdésben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

(3) Nem alkalmazható a Vht. 9. §-a, II. Fejezete, XI-XX. Fejezete.

(4) A Vht. III. Fejezetéből az eljárás időpontjára, a követelés csökkenésének, megszűnésének bejelentésére és a helyszíni kényszerselekményekre vonatkozó rendelkezések alkalmazásának van helye.

(5) Ha ez a fejezet másként nem rendelkezik, ahol a Vht. bíróságot említ, azon végrehajtást elrendelő hatóságot, ahol végrehajtót, azon végrehajtást foganatosító szervet, ahol végrehajtható okiratot, azon végrehajtható döntést, ahol adóst, azon kötelezettet kell érteni. Ahol a Vht. végrehajtói letéti számlára teljesítésről rendelkezik, a végrehajtást foganatosító szerv számlájára kell teljesíteni. A végrehajtási eljárás során felmerülő költségek előlegezésére és viselésére, valamint az eljárás bírság kiszabására e törvény szabályait kell

alkalmazni. Az eljárási bírság végrehajtására a pénzfizetési kötelezettség végrehajtására vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

(6) A Vht. ingó és ingatlan elektronikus árverésére vonatkozó szabályai alkalmazásának akkor van helye, ha önálló bírósági végrehajtó fogatosítja a végrehajtást.

(7) Az ingatlan értékesítése során a végrehajtást fogatosító szerv – kivéve az önálló bírósági végrehajtót – a Vht. rendelkezéseit azzal az eltéréssel alkalmazza, hogy a második árverést akkor nem kell megtartani, ha az árverési vevő a második árverés megkezdése előtt befizette a vételárat vagy átutalta, és az arról szóló terhelési értesítőt a végrehajtást fogatosító szervnek bemutatta vagy másolatát átadta, és megtérítette a második árverés kitűzésével felmerült költséget.”

92. §

A Ket. 127. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„127. § (1) A hatóság döntése végrehajtható, ha

a) pénzfizetésre, továbbá meghatározott cselekményre vagy magatartásra irányuló kötelezettséget állapít meg, a döntés jogerőre emelkedett, és a teljesítésre megállapított határidő vagy határnap (a továbbiakban együtt: határidő) eredménytelenül telt el;

b) a tűrésre vagy valamely cselekménytől vagy magatartástól való tartózkodásra irányuló kötelezettséget megállapító döntés jogerőre emelkedett, és az ügyfél a kötelezettséget – a végrehajtáshoz való jog elévülési idején belül – megszegte,

c) a döntés fellebbezésre tekintet nélküli végrehajtását vagy biztosítási intézkedésként való alkalmazását rendelték el,

d) a teljesítési határidőt nem tartalmazó döntés jogerőre emelkedett.

(2) Az (1) bekezdés rendelkezéseit megfelelően alkalmazni kell a hatóság által jóváhagyott egyezségben vállalt és a hatósági szerződésből eredő kötelezettségekre is.”

93. §

A Ket. 128. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„128. § (1) A hatóság első fokú döntése jogerőssé válik, ha

a) ellene nem fellebbeztek, és a fellebbezési határidő letelt,

b) a fellebbezésről lemondtak vagy a fellebbezést visszavonták, vagy

c) a fellebbezés – ideértve a végzések elleni önálló fellebbezést – e törvény rendelkezései szerint kizárt.

(2) Az (1) bekezdés *b)* pontjában szabályozott esetben jogerőre emelkedik a döntés

a) ha az ügyfél a kérelem teljesítése esetére már a döntés közlése előtt lemondott a fellebbezésről, és az ügyben nincs ellenérdekű ügyfél: az első fokú döntés közlésekor,

b) a fellebbezési határidő tartama alatt valamennyi fellebbezésre jogosult lemond a fellebbezésről vagy visszavonja fellebbezését: az utolsó kézhez kapott lemondás vagy visszavonás napján.

(3) A hatóság első fokú döntése a fellebbezési eljárás megszüntetéséről szóló végzés jogerőre emelkedésének napján válik jogerőssé.

(4) Az első fokú döntés fellebbezéssel nem érintett rendelkezései tekintetében beáll a jogerő, ha csak az eljárás egyéb résztvevője fellebbezett a döntés rá vonatkozó rendelkezése ellen.

Törvény vagy kormányrendelet egyes ügyfajták tekintetében úgy rendelkezhet, hogy a döntés fellebbezéssel nem támadott rendelkezései tekintetében beáll a jogerő, ha a döntés egyes rendelkezései ellen nyújtottak be fellebbezést, és az ügy jellegéből adódóan a fellebbezés elbírálása nem hat ki a fellebbezéssel meg nem támadott rendelkezésekre.

(5) A másodfokú döntés a közléssel válik jogerőssé.”

94. §

A Ket. a 129. §-t megelőzően a következő alcímmel egészül ki, egyidejűleg a 129. § helyébe a következő rendelkezés lép:

„A végrehajtás elrendelése

129. § (1) Hivatalból indult eljárásban az elsőfokú hatóság vizsgálja a végrehajtható döntésben elrendelt kötelezettség teljesítését. Ha a teljesítés a hatóság rendelkezésére álló adatokból nem állapítható meg, szükség esetén a hatóság a teljesítési határidő leteltét követő öt munkanapon belül hatósági ellenőrzést tart.

(2) Ha az elsőfokú hatóság a rendelkezésre álló adatok vagy a jogosult igazolása alapján megállapította, hogy a végrehajtható döntésben elrendelt kötelezettség teljesítése határidőre nem vagy csak részben, vagy nem az előírásoknak megfelelően történt,

a) a jogosult kérelmére elrendeli a végrehajtást,

b) hivatalból elrendeli a végrehajtást, ha az eljárást hivatalból indította vagy folytatta, vagy

c) hivatalból elrendelheti a végrehajtást, ha a kérelemre indult eljárásban az ügyfél a végrehajtás megindítására irányuló kérelmet nem terjesztett elő, a hatóság azonban az eljárást hivatalból is lefolytathatta volna.

(3) Az elsőfokú hatóság (a továbbiakban: végrehajtást elrendelő hatóság) az önkéntes teljesítés elmaradásának megállapításától számított öt munkanapon belül dönt a végrehajtás foganatosításáról. Az erről szóló végzést a hatóság közli a jogosulttal, a kötelezettel és a végrehajtást foganatosító szervvel; a végzés a végrehajtást foganatosító szervvel való közlést követő napon válik jogerőssé. Ha a végrehajtást elrendelő hatóság és a végrehajtást foganatosító szerv azonos, a végrehajtás foganatosításáról nem kell külön végzést hozni, hanem a foganatosítást az önkéntes teljesítés elmaradásának megállapításától számított öt munkanapon belül meg kell kezdeni.

(4) A végrehajtás foganatosításáról rendelkező végzés, ideértve az első végrehajtási cselekmény foganatosításáról szóló végzést is, tartalmazza

a) a végrehajtási eljárásban érvényesítendő kötelezettség pontos tartalmát,

b) az elsőfokú hatóság nyilvántartásában vagy az ügy irataiban rendelkezésre álló, a végrehajtáshoz szükséges adatokat és

c) pénzfizetési kötelezettség végrehajtása esetén a késedelmi pótlék mértékét.

(5) A végrehajtás foganatosításáról rendelkező végzés ellen önálló fellebbezésnek van helye. A fellebbezésben elő kell terjeszteni a fellebbezés megalapozottságát alátámasztó bizonyítékokat.

(6) A hatósági szerződésben foglalt kötelezettség megszegése esetén a végrehajtást elrendelő végzéssel szemben az ügyfél a közigazgatási ügyekben eljáró bírósághoz a végrehajtásra halasztó hatályú keresettel fordulhat.”

95. §

A Ket. 131. § (1)-(3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Kormányrendelet eltérő rendelkezése hiányában a végrehajtást az elsőfokú hatóság fogatosítja.

(2) A végrehajtást fogatosító szerv a végrehajtásra önálló bírósági végrehajtóval szerződést köthet, a végrehajtást elrendelő hatóság jogosult azonban végzést hozni.

(3) Törvény vagy kormányrendelet elrendelheti, hogy ha nem az elsőfokú hatóság fogatosítja a végrehajtást, akkor a döntés végrehajtását a végrehajtást fogatosító szerv az elsőfokú hatóság bevonásával fogatosítsa, ha ehhez olyan szakmai ismeretek vagy egyéb feltételek szükségesek, amelyekkel a végrehajtást fogatosító szerv nem rendelkezik.”

96. §

A Ket. 132. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„132. § A közigazgatási végrehajtás során a pénzfizetési kötelezettség végrehajtására elsősorban a biztosítási intézkedés során lefoglalt, pénzügyi intézménynél kezelt összeget, ha ez az összeg a követelést nem vagy csak részben fedezi, a kötelezett szabad rendelkezése alatt álló, pénzügyi intézménynél kezelt összeget, vagy ha ez természetes személy esetében nem lehetséges, a kötelezett munkabérét kell végrehajtás alá vonni.”

97. §

A Ket. 135. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„135. § (1) Ha a kötelezett a végrehajtás fogatosítása során bizonyítja, hogy a teljesítés elmaradása neki nem róható fel, és hogy rajta kívül álló ok lehetlenné teszi a határidőre való teljesítést, vagy az számára aránytalan nehézséget jelentene, kérelmére a végrehajtást fogatosító szerv a jogosult meghallgatása után – a 74. § megfelelő alkalmazásával – fizetési kedvezményt engedélyezhet, ha azt jogszabály nem tiltja, és ahhoz a végrehajtást elrendelő hatóság előzetesen hozzájárult.

(2) A végrehajtási eljárásban fizetési kedvezményként a késedelmi pótlék is elengedhető vagy mérsékelhető, akár önállóan, akár más fizetési kedvezmény mellett. A késedelmi pótlék elengedéséhez, mérsékléséhez a jogosult hozzájárulása szükséges.

(3) A fizetési kedvezményt megállapító végzésben foglalt feltételek fennállásáig a kötelezettel szemben végrehajtási cselekmény nem fogatosítható, és erre az időszakra késedelmi pótlék nem számítható fel. Ha a kötelezett a fizetési kedvezményt megállapító végzésben foglalt feltételeket megszegi, a végrehajtást fogatosító szerv a végrehajtást a hátralék teljes összegére folytatja a késedelmi pótlék visszamenőleges felszámításával.”

98. §

(1) A Ket. 136. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„136. § (1) Ha a végrehajtás nem vezetett vagy aránytalanul hosszú idő múlva vezetne eredményre, a kötelezett bármely lefoglalható vagyontárgya végrehajtás alá vonható. Elsősorban az a vagyontárgy vonható végrehajtás alá, amelyre biztosítási intézkedést rendeltek el.”

(2) Pénzfizetési kötelezettség teljesítése céljából ingatlan-végrehajtás elrendelésének van helye, ha

a) a pénzfizetési kötelezettség teljesítéséhez a kötelezett egyéb vagyonára vezetett végrehajtás nem vagy csak aránytalanul hosszú idő múlva nyújtana fedezetet, és

b) az ilyen módon végre nem hajtható kötelezettség összege legalább százezer forint.

(3) Egyéb végrehajtás alá vonható ingatlan hiányában a kötelezett lakóhelyeül használt ingatlan akkor vonható végrehajtás alá, ha az ingatlan értéke az egymillió forintot eléri, vagy ennél kisebb érték esetén a kötelezettség összege az ingatlan értékével arányban áll.

(4) Ha az ingatlan-végrehajtás elrendelésének nincs helye, és a kötelezett egyéb vagyonaára vezetett végrehajtás is eredménytelen volt, a végrehajtást foganatosító szerv a kötelezett ingatlanát – a jogosult javára a behajthatatlan pénzkövetelés összege és járulékai összegéig – jelzálogjoggal terheli meg.

(5) Az ingatlanügyi hatóság – a végrehajtást foganatosító szerv megkeresésére – a jelzálogjogot az ingatlan-nyilvántartásba soron kívül bejegyzí.

99. §

A Ket. 138. § (1) bekezdés a) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[A kötelezett késedelmi pótléket köteles fizetni, ha]

„a) pénzfizetési kötelezettségének határidőben nem tett eleget, kivéve, ha törvény másként rendelkezik,”

100. §

A Ket. 139. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„139. § (1) Késedelmi pótléket kell felszámítani a végrehajtási eljárás során a költségviselésre, a pénzgyenérték vagy az eljárási bírság megfizetésére irányuló kötelezettség késedelmes teljesítése esetén, továbbá az állam által előlegezett költség után a megelőlegezés időtartamára.

(2) A késedelmi pótlék azt illeti, akinek javára a végrehajtható döntés alapján a fizetési kötelezettséget teljesíteni kell.”

101. §

A Ket. 140. § (1) bekezdés d) pontja helyébe a következő rendelkezés lép.

[Ha a végrehajtás meghatározott cselekmény elvégzésére vagy meghatározott magatartásra (a továbbiakban együtt: meghatározott cselekmény) irányul, a teljesítés elmaradása esetén a végrehajtást foganatosító szerv]

„d) ha a teljesítés elmaradása a kötelezettnek felróható, a kötelezettel szemben vagyoni helyzete és jövedelmi viszonyai vizsgálata nélkül eljárási bírságot szabhat ki.”

102. §

A Ket. 142. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„142. § (1) A végrehajtás módjáról a végrehajtást foganatosító szerv – szükség esetén a jogosult, illetve a kötelezett meghallgatása után – dönt. A végrehajtást foganatosító szervnek azt az intézkedést kell megtennie, amely – az eset összes körülményét mérlegelve – a leghatékonyabban biztosítja a kötelezettség teljesítését.

(2) A végrehajtást foganatosító szerv a fizetési kedvezmény szabályainak megfelelő alkalmazásával a kötelezettnek részletekben történő teljesítést engedélyezhet vagy halasztást engedélyezhet a teljesítésre.”

103. §

A Ket. 143. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A végrehajtást foganatosító szerv a fizetési kedvezmény szabályainak megfelelő alkalmazásával halasztást engedhet a kötelezettnek a teljesítésre.”

104. §

A Ket. 144. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„144. § (1) Külföldi hatóság hatósági ügyben hozott határozatát (a továbbiakban: külföldi határozat) törvény rendelkezése, az Európai Unió általános hatályú, közvetlenül alkalmazandó kötelező jogi aktusa vagy viszonyosság alapján lehet végrehajtani.

(2) Külföldi határozat végrehajtásánál – ha törvény másként nem rendelkezik, vagy a viszonyossági gyakorlatból más nem következik – e törvény szerint kell eljárni.”

105. §

A Ket. 145. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A külföldi hatóság megkeresése alapján akkor lehet eljárni, ha a megkereséshez csatolták a kötelezettséget megállapító végrehajtható határozatot, valamint a megkeresés és a határozat hivatalos magyar nyelvű fordítását.”

106. §

(1) A Ket. 146. § (1) és (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A külföldi határozat végrehajtására irányuló megkeresést a Kormány által rendeletben kijelölt hatósághoz (a továbbiakban e §-ban: kijelölt hatóság) kell megküldeni.

(2) A kijelölt hatóság megvizsgálja, hogy a megkeresés megfelel-e az Európai Unió általános hatályú, közvetlenül alkalmazandó kötelező jogi aktusában, a nemzetközi szerződésben megállapított feltételeknek vagy a viszonyossági gyakorlatnak, illetve mindezek hiányában a 145. §-ban foglalt feltételeknek. A viszonyosság kérdésében a külpolitikáért felelős miniszter állásfoglalása az irányadó, amelyet az ügyfajta tekintetében feladatkörrel rendelkező miniszterrel egyetértésben alakít ki. Ha a megkeresés hiányos vagy e törvény alapján nem hajtható végre, a kijelölt hatóság a megkeresést az ok közlésével visszaküldi a külföldi hatóságnak.”

(2) A Ket. 146. § (4) és (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) Ha a külföldi határozat végrehajtható, a megkeresést a végrehajtás foganatosítása céljából meg kell küldeni a végrehajtás foganatosítására hatáskörrel rendelkező illetékes szervhez.

(5) Ha a magyar jog szerint hatáskörrel rendelkező hatóság nincs, és a bíróság hatásköre sem állapítható meg, a kijelölt hatóság a közigazgatás-szervezésért felelős miniszter állásfoglalását kéri. A közigazgatás-szervezésért felelős miniszter az érintett miniszterrel vagy központi államigazgatási szerv vezetőjével egyeztetett állásfoglalását tíz munkanapon belül megküldi a kijelölt hatósághoz. A külpolitikáért felelős miniszter az ügyfajta tekintetében feladatkörrel rendelkező miniszterrel egyetértésben tíz munkanapon belül nyilatkozik a viszonyosságról. A kijelölt hatóság a megkeresést átteszi az állásfoglalásban meghatározott hatósághoz.”

107. §

A Ket. 147. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„147. § (1) A magyar hatóság döntésének külföldön történő végrehajtására az Európai Unió általános hatályú, közvetlenül alkalmazandó kötelező jogi aktusa, törvény rendelkezése vagy viszonyosság alapján kerülhet sor.

(2) Ha a magyar hatóság döntésének külföldön történő végrehajtása szükséges, és az Európai Unió általános hatályú, közvetlenül alkalmazandó kötelező jogi aktusa vagy törvény másként nem rendelkezik, vagy a viszonyossági gyakorlatból más nem következik, az elsőfokú hatóság keresi meg a külföldi jog szerint hatáskörrel rendelkező hatóságot, vagy ha azt saját gyakorlata vagy felügyeleti szerve bevonásával nem tudja megállapítani, a megkeresést továbbítás céljából a külpolitikáért felelős miniszterhez küldi meg. A külpolitikáért felelős miniszter a megkeresésnek a külföldi állam külügyekért felelős miniszteréhez történő továbbításáról – a megkereső hatóság egyidejű tájékoztatásával – tíz munkanapon belül intézkedik.”

108. §

A Ket. 148. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„148. § (1) A végrehajtást elrendelő hatóság, a fellebbezés elbírálására jogosult hatóság, a felügyeleti szerv vagy a bíróság függesztheti fel a végrehajtást. A végrehajtási eljárásban az eljárás felfüggesztésére vonatkozó rendelkezéseket a (2)-(6) bekezdésekben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

(2) A végrehajtást fel kell függeszteni, ha

a) a végrehajtás alá vont vagyontárggyal kapcsolatos igényper van folyamatban, vagy a vagyontárgyat a bírósági végrehajtó más követelés végrehajtása érdekében korábban lefoglalta, feltéve, hogy más lefoglalható vagyontárgy nincs,

b) a kézbesítési vélelem megdöntésére irányuló kérelmet terjesztettek elő, és a kérelemben előadott tények és körülmények a kérelem elfogadását valószínűsítik,

c) a kötelezett meghalt vagy megszűnt, a jogutódlás tárgyában hozott végzés jogerőre emelkedéséig,

d) azt az ügyész a végrehajtható döntés elleni óvásban indítványozza,

e) a végrehajtás folytatása életveszéllyel vagy helyrehozhatatlan kárral járna, vagy az közegészségügyi vagy közbiztonsági okból szükséges,

f) a kötelezett fizetési kedvezmény iránt kérelmet terjeszt elő, kivéve, ha az ügyfél korábbi, ilyen tárgyú kérelmét jogerősen már elbírálta, vagy a fizetési kedvezmény engedélyezését a törvény kizárja, valamint

g) azt törvény vagy kormányrendelet elrendeli.

(3) A végrehajtást elrendelő hatóság a kötelezett kérelmére kivételesen akkor függesztheti fel a végrehajtást, ha a kötelezett a felfüggesztésre okot adó, méltányolható körülményt igazolta, és a kötelezettet a végrehajtási eljárás során korábban nem sújtották eljárási bírsággal.

(4) A végrehajtás felfüggesztéséig foganatosított végrehajtási cselekmények hatályosak maradnak. A felfüggesztés elrendelésétől a megszüntetéséig újabb végrehajtási cselekmény nem foganatosítható.

(5) A végrehajtást foganatosító szerv a tudomására jutott felfüggesztési okokról és a felfüggesztés megszüntetésének lehetőségéről a végrehajtást elrendelő hatóságot értesíti.

(6) A végrehajtást elrendelő hatóság dönt a végrehajtás folytatásáról, ha a felfüggesztésre okot adó körülmény megszűnt.”

109. §

A Ket. 149. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„149. § (1) A végrehajtást elrendelő hatóság a végrehajtást megszünteti, ha

a) a végrehajtható döntést visszavonták, megsemmisítették vagy hatályon kívül helyezték,

b) jogutód hiányában a végrehajtás nem folytatható,

c) a végrehajtáshoz való jog elévült,

d) a jogosult a végrehajtás megszüntetését kéri,

e) a további végrehajtási eljárási cselekményektől eredmény nem várható,

f) a végrehajtást foganatosító szerv a pénzkövetelést a pénzügyi intézményre vagy a munkáltatóra vonatkozó felelősségi szabály alapján vagy a kötelezett tartozásaiért külön törvény alapján helytállásra kötelezettel szemben érvényesítette,

g) a hatóság a jogutódlásra tekintettel a teljesítési határidőt a végrehajtás elrendelését követően meghosszabbította,

h) a végrehajtást foganatosító szerv a kötelezettel szemben felszámolási eljárást kezdeményezett, illetve a kötelezett ellen felszámolási eljárás indult, vagy

i) törvény vagy kormányrendelet a végrehajtás megszüntetését egyéb okból lehetővé teszi.

(2) A végrehajtást foganatosító szerv a tudomására jutott megszüntetési okokról és a végrehajtás befejezéséről a végrehajtást elrendelő hatóságot értesíti.

(3) A végrehajtást megszüntető végzést haladéktalanul közölni kell a jogosulttal és a kötelezettel, továbbá meg kell küldeni a végrehajtást foganatosító szervnek.”

110. §

(1) A Ket. 150. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Nyugszik az elévülés a végrehajtás felfüggesztése, továbbá a végrehajtási eljárásban engedélyezett fizetési kedvezmény időtartama alatt.”

(2) A Ket. 150. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) Ha a határozat elévülés miatt nem hajtható végre, a behajthatatlan pénztartozást, valamint az ingatlanra a 136. § (5) bekezdése alapján bejegyzett jelzálogjogot törölni kell. A jelzálogjogot az ingatlanügyi hatóság a végrehajtást foganatosító szerv megkeresésére törli az ingatlan-nyilvántartásból.”

111. §

(1) A Ket. 151. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép.

„(1) Ha az eljárás tárgyát képező kötelezettség későbbi teljesítése veszélyben van, a teljesítési határidő lejárta előtt biztosítási intézkedésként pénzkövetelés biztosítása vagy meghatározott dolog zárlata rendelhető el.”

(2) A Ket. 151. § (3)-(6) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A biztosítási intézkedést a végrehajtás elrendelésére jogosult hatóság kérelemre vagy hivatalból rendeli el, és a végrehajtást foganatosító szerv hajtja végre.

(4) A biztosítási intézkedést vissza kell vonni, ha

a) azt pénzfizetési kötelezettség biztosítására rendelték el, és ezt az összeget a végrehajtást foganatosító szervnél letétbe helyezték,

b) azt meghatározott cselekmény biztosítása érdekében rendelték el, és a kötelezett kétséget kizáró módon igazolja, hogy az önkéntes teljesítéshez minden szükséges előkészületet megtett, és azt már csak a biztosítási intézkedés akadályozza, vagy

c) elrendelésének oka egyébként megszűnt.

(5) Ha a végrehajtást foganatosító szerv a kötelezett használatában lévő ingatlan területén végez biztosítási intézkedést, hatósági tanú közreműködését veheti igénybe.

(6) A biztosítási intézkedést elrendelő végzés ellen önálló fellebbezésnek van helye.”

112. §

A Ket. 152. §-át megelőző alcím helyébe a következő alcím, egyidejűleg a 152. § helyébe a következő rendelkezés lép:

„Jogorvoslat a végrehajtási eljárásban

152. § (1) Ha e törvény a hatóság valamely első fokú döntése ellen önállóan lehetővé teszi a fellebbezést, a végrehajtást elrendelő hatóságnak a végrehajtási eljárásban hozott döntése ellen is van helye fellebbezésnek.

(2) A kötelezett, a jogosult, továbbá az, akinek jogát vagy jogos érdekét a végrehajtás sérti, a végrehajtást foganatosító szerv törvénysértő döntése, intézkedése ellen vagy az intézkedés elmulasztása esetén a végrehajtást foganatosító szervnél végrehajtási kifogást terjeszthet elő. A végrehajtási kifogást az intézkedésről való tudomásszerzést vagy az akadály megszűnését követő öt munkanapon belül, de legkésőbb az intézkedéstől számított három hónapon belül lehet előterjeszteni.

(3) A fellebbezést és a kifogást a fellebbezés elbírálására jogosult hatóság tíz munkanapon belül bírálja el. A végrehajtási kifogást a végrehajtást elrendelő hatóság döntései elleni fellebbezés elbírálására jogosult hatóság bírálja el, ha a végrehajtást bírósági végrehajtó foganatosítja. Az önálló bírósági végrehajtót megillető díjazással kapcsolatos végrehajtási kifogást a végrehajtó székhelye szerint illetékes helyi bíróság bírálja el.

(4) Ha törvény eltérően nem rendelkezik, a fellebbezésnek és a kifogásnak a döntés végrehajtására nincs halasztó hatálya. A végrehajtási kifogás elbírálására a fellebbezési eljárás szabályait kell alkalmazni.”

113. §

(1) A Ket. 153. §-át megelőző cím és alcím helyébe a következő cím és alcím lép:

„Az eljárási költség és az eljárási költség viselése

Az eljárási költség”

(2) A Ket. 153. § (2) bekezdés 5-7. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[Eljárási költségek:]

„5. az iratbetekintési jog gyakorlásával kapcsolatos költség,

6. az ügyfél képviseletében eljáró személy költsége,

7. a tanú és a hatósági tanú költségtérítése,”

(3) A Ket. 153. § (2) bekezdés 9. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[Eljárási költségek:]

„9. a szakértői díj, ideértve a szakértő költségtérítését,”

(4) A Ket. 153. § (2) bekezdés 11. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[Eljárási költségek:]

„11. az ügyfél, valamint az eljárás egyéb résztvevője részéről felmerült levelezési, dokumentumtovábbítási költség,”

(5) A Ket. 153. § (2) bekezdés 14. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[Eljárási költségek:]

„14. a helyszíni szemlével, valamint a szakértői tevékenységgel jogszerűen okozott kárért járó kártalanítás összege,”

114. §

(1) A Ket. 156. § (1) és (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A kérelemre indult eljárásban az egyéb eljárási költséget – ha törvény másként nem rendelkezik – a kérelmező ügyfél előlegezi meg, illetve viseli. Több azonos érdekű ügyfél esetén az egyéb eljárási költséget az ügyfelek – eltérő megállapodásuk hiányában – egymás között egyenlő arányban előlegezik meg, illetve viselik. Az ügyfél az előleg összegét letétbe helyezi a hatóságnál.

(2) Hivatalból indított eljárásban az egyéb eljárási költséget a hatóság előlegezi. A rendőrség igénybevételevel kapcsolatos költséget az igénybevételt kérő hatóság megelőlegezi. Ha a határozat az ügyfél részére kötelezettséget állapít meg, a felmerült költség viselésére az ügyfelet kell kötelezni. Ha a határozat több ügyfél részére állapít meg kötelezettséget, a hatóság köteles a költségek ügyfelek közötti megosztásáról is rendelkezni. A hatóság által megelőlegezett költséget a hatóság számlájára kell visszafizetni.”

(2) A Ket. 156. § (4) és (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) A hatóság a jogerősen megállapított összeg letéttel fedezett részét – ha törvény eltérően nem rendelkezik – a szakértő által benyújtott számla alapján nyolc munkanapon belül kiutalja. Ha a letét nem fedezi a szakértői díjat, kérelemre indult eljárás esetén a hatóság kötelezi az ügyfelet a szakértői díj viselésére és a még szükséges összeg letétbe helyezésére.

(5) Ha az ügyfélnek vagy az eljárás egyéb résztvevőjének jogellenes magatartása miatt vált szükségessé valamely eljárási cselekmény megismétlése, a hatóság az ezzel kapcsolatos többletköltség megfizetésére kötelezi a jogellenes magatartást tanúsító személyt.”

115. §

(1) A Ket. 157. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Ha a hatáskörrel rendelkező illetékes hatóság mulasztása miatt a felügyeleti szerv más hatóságot jelöl ki az eljárás lefolytatására, a hatáskörrel rendelkező illetékes hatóság megtéríti a kijelölt hatóságnak az e törvény alapján az utóbbit terhelő egyéb eljárási költséget.”

(2) A Ket. 157. §-a a következő (5) és (6) bekezdéssel egészül ki:

„(5) Az iratbetekintést kérő viseli az iratbetekintési jog gyakorlásával okozott költséget.

(6) A szakhatóság viseli a szakhatósági állásfoglalás módosításával okozott többletköltségeket, kivéve, ha a szakhatósági állásfoglalás módosítását jogszabályváltozás tette szükségessé.”

116. §

A Ket. 158. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„158. § (1) Az eljárási költséget a hatóság összegszerűen határozza meg, és dönt a költség viseléséről, illetve a megelőlegezett költség esetleges visszatérítéséről.

(2) A hatóság a szakértő díját – a szakértő által benyújtott díjjegyzék alapulvételével – a szakvélemény beérkezését, a szakértő meghallgatása esetében a meghallgatását követően tíz munkanapon belül állapítja meg. A szakértő díját az eljáró hatóság állapítja meg akkor is, ha a szakértőt a megkeresett hatóság rendelte ki.

(3) A hatóság – tekintettel a 155. § (1) bekezdés *b)* pontjában foglaltakra – az indokolatlanul magas egyéb eljárási költség helyett alacsonyabb összeget állapít meg.”

117. §

A Ket. 159. § (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) A költségmentességet engedélyező, a költségmentesség módosításáról és visszavonásáról szóló végzést a hatóság közli az illetékre vagy díjra jogosult, eljárásban részt vevő hatóságokkal.”

118. §

(1) A Ket. 160. §-át megelőző cím helyébe a következő cím lép:

„Elektronikus kapcsolattartás és hatósági szolgáltatás”

(2) A Ket. 160. §-át megelőző alcím helyébe a következő alcím lép:

„Elektronikus kapcsolattartás az ügyfélkapun keresztül”

119. §

A Ket. 160. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„160. § (1) Az ügyfélkapu létesítése személyes megjelenéssel a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartását kezelő központi szervnél (a továbbiakban: központi nyilvántartó) vagy a körzetközponti feladatokat ellátó jegyző által működtetett okmányirodában vagy kormányrendeletben meghatározott más szervnél, kormányrendeletben meghatározott hiteles azonosításra alkalmas elektronikus úton kezdeményezhető. Az ügyfélkapu létesítésére jogosult szerv az előtte személyesen eljáró ügyfélnek felajánlja az ügyfélkapu létesítését, amelyet a szerv az ügyfél kérelme esetén azonnal létrehoz.

(2) Az ügyfélkapu létesítéséhez szükséges ügyfél-azonosításhoz az ügyfélnek a személyazonosságát igazolnia kell, és a természetes személyazonosító adatait meg kell adnia. Az ügyfélnek egyidejűleg közölnie kell elektronikus levélcímét is.

(3) Az ügyfélkapun keresztül a hatósággal kapcsolatba lépő ügyféltől az ügyfélkapus azonosításon túl más azonosító nem kérhető, ez azonban nem érinti az eljárás lefolytatásához szükséges, jogszabályban meghatározott adatok átadásának kötelezettségét.

(4) Az ügyfélkapu létesítéséhez és használatához kapcsolódó azonosítás céljából az ügyfélkapu ügyfél által történő megszüntetéséig

a) a központi nyilvántartó az ügyfélkaput létesíteni kívánó, illetve azzal rendelkező ügyfél nevét, születési helyét és idejét, anyja nevét jogosult ellenőrizni;

b) a központi rendszer az ügyfélkapuhoz kapcsolódó nyilvántartásban kezeli az ügyfél nevét, születési helyét és idejét, anyja nevét, elektronikus levélcímét, egyedi azonosítóját;

c) a központi rendszer a személyi adat- és lakcímnnyilvántartásban kezelt, *b)* pont szerinti adatokkal történő egyeztetéssel jogosult ellenőrizni az ügyfélkapu szolgáltatását igénybe vevő ügyfél azonosságát.

(5) A központi rendszer a (4) bekezdés *b)* pontjában szereplő adatokat az ügyfélkapu működtetéséhez, a kormányzati portálhoz történő hozzáféréshez, illetve a szakrendszerek részére szükséges azonosításon túl csak a központi rendszerhez csatlakozott szervezet által jogszerűen kezelt természetes azonosító adatok és a központi rendszer által kezelt adatok azonosságának ellenőrzésére használhatja fel, és a rendszerben résztvevők számára csak a használó nevét és elektronikus levélcímét továbbíthatja. A (4) bekezdés *b)* pontjában kezelt adatokat az ügyfélkapu megszüntetésekor, a kapcsolat felvételekor képzett tranzakciós azonosítót a kapcsolat bontása után haladéktalanul törölni kell.

(6) Ügyfél képviseletében természetes személy az ügyfélkapu használatával akkor járhat el, ha a képviseleti jogosultságát igazolta.”

120. §

A Ket. 164. §-át megelőző alcím helyébe a következő alcím lép:

„Elektronikus tájékoztatás”

121. §

A Ket. 164. és 165. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„164. § (1) A hatóság és a 38/A. § szerinti közreműködő hatóság az elektronikus információszabadságról szóló törvényben meghatározott közérdekű adatokat – a (2) és (3) bekezdésben foglaltakkal – az ott meghatározottak szerint teszi közzé elektronikusan.

(2) A hatóság és a 38/A. § szerinti közreműködő hatóság által nyújtott elektronikus tájékoztatás – az elektronikus információszabadságról szóló törvényben meghatározott adatokon túl – tartalmazza

a) az egyes hatósági ügyek intézésére a szervezeten belül illetékes ügyintézők nevét, hivatali elérhetőségét vagy az ezzel kapcsolatban felvilágosítást adó ügyfélszolgálat elérhetőségét,

b) az ügyintézés jogszabályban meghatározott határidejét,

c) az egyes eljárási cselekményekhez kapcsolódó, az ügyfelet megillető jogokról, az ügyfelet terhelő kötelezettségekről szóló tájékoztatást,

d) az illetékek és díjak – ideértve a szakhatósági eljárásért fizetendő illetékek és díjak – meghatározását, valamint a lerovásuk, befizetésük módjáról szóló tájékoztatást,

e) az ügyek intézése során az elektronikus kapcsolattartásról, így különösen a központi rendszer igénybevételének feltételeiről, az eljárás megindításához szükséges kérelem és más beadvány, nyomtatvány, űrlap, informatikai alkalmazás elérhetőségéről, kitöltésének módjáról, továbbításáról szóló tájékoztatást,

f) az elektronikus kapcsolattartáshoz az ügyfélkapu létesítéséről szóló tájékoztatást és

g) az elektronikus kapcsolattartás technikai szabályairól és az üzemzavarról szóló tájékoztatást.

(3) A hatóság a teljesítményének és hatékonyságának mérésére ügyforgalmi statisztikát készít, amely ügycsoportonként és összesítve is tartalmazza az összes ügy számát, ezen belül az első fokon jogerőre emelkedett határozatok számát, a jogorvoslat során megváltoztatott határozatok számát, a határidőn túl intézett ügyek számát, egyenként az ügyintézési határidő túllépésének mértékét, a hatósággal szemben benyújtott kártérítési igények számát, a

felügyeleti intézkedések, valamint az ügyintézési határidő túllépése miatt a hatóság vezetőjével szemben kezdeményezett fegyelmi eljárások számát. Az ügyforgalmi statisztika egyéb, a hatóság vezetője által meghatározott más statisztikai adatokat is tartalmazhat. Az ügyforgalmi statisztikát a hatóság az ügyfélfogadására nyitva álló helyiségében is közzéteszi.

(4) A hatóság és a 38/A. § szerinti közreműködő hatóság köteles arról gondoskodni, hogy a közzétett információk hitelesek, pontosak, naprakészek és az interneten keresztül folyamatosan hozzáférhetőek legyenek.

(5) A polgári nemzetbiztonsági szolgálatok által közzéteendő adatok körét a polgári nemzetbiztonsági szolgálatokat irányító miniszter az adatvédelmi biztos véleményének előzetes kikérésével e törvénytől eltérően szabályozhatja.

165. § (1) A hatóság az ügyfelek személyes megjelenéséhez kötött hatósági ügyek intézését elektronikus úton vagy telefonon történő előzetes időpontfoglalással teheti lehetővé.

(2) Az ügyfél az elektronikus úton elérhető ügyintézői naptárban megjelölheti, hogy melyik időpontban kíván a hatóságnál ügyintézés céljából megjelenni.

(3) A hatóságnak biztosítania kell, hogy az ügyfél tíz munkanapon belüli időpontra időpontot foglalhasson.

(4) A hatóság legkésőbb egy munkanappal az időpontfoglalásban meghatározott időpont előtt az időpont módosítását kezdeményezheti.”

122. §

A Ket. 166. §-át megelőző alcím helyébe a következő alcím lép:

„Az elektronikus kapcsolattartással és az elektronikus tájékoztatással szemben támasztott követelmények”

123. §

A Ket. 166. § (1) bekezdés c) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[A hatóság az eljárása során – a biztonságos és átlátható ügyintézés érdekében – az elektronikus ügyintézés informatikai támogatásával gondoskodik az ügyfél által elektronikus úton előterjesztett és a hatóság által készített dokumentumok biztonságos kezeléséről. Ennek érdekében]

„c) biztosítja az irat visszakereshetőségét és jogszabályban meghatározott formában és ideig történő megőrzését.”

124. §

A Ket. 168. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„Törvény és kormányrendelet az ügyfélkapun keresztül történő elektronikus kapcsolattartásra a 160. §-ban foglaltaktól eltérő szabályokat állapíthat meg. Törvény és kormányrendelet elrendelheti az elektronikus tájékoztatás 164. §-ban meghatározottaktól eltérő módját.”

125. §

A Ket. 169. § (1) bekezdés c) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[Jogszabályban arra feljogosított hatóság az ügyfél számára]

„c) – a személyes és különleges adatok védelmére vonatkozó szabályokra figyelemmel – az ügyfél nevében hatósági bizonyítvány kiállítását kérheti,”

126. §

A Ket. 171. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) E törvény rendelkezéseitől a 2005. július 1-je előtt jogszabályban kihirdetett nemzetközi szerződés eltérhet.”

127. §

(1) A Ket. 172. § *e*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[E törvény alkalmazásában:]

„*e*) *hatásterület*: az a Magyar Köztársaság területén fekvő, jogszabályban meghatározott módon megállapított földrajzi terület, amelyre a tervezett létesítmény vagy tevékenység számottevő mértékű hatást gyakorol;”

(2) A Ket. 172. § *i*) és *j*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[E törvény alkalmazásában:]

„*i*) *gépi adathordozó*: elektronikus adatot számítógépi feldolgozásra alkalmas módon rögzítő és tároló eszköz;

j) *központi elektronikus szolgáltató rendszer*: az ügyfél és a hatóság, valamint a hatóságok egymás közötti elektronikus kapcsolattartás lehetőségét is biztosító, elektronikus szolgáltatásokat nyújtó és azok igénybevételét támogató rendszer;”

(3) A Ket. 172. § *o*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép, egyidejűleg a § a következő *p*) ponttal egészül ki:

[E törvény alkalmazásában:]

„*o*) *ügyfélkapu*: a központi rendszer olyan eleme, ami biztosítja, hogy az ügyfél egyedileg azonosított módon biztonságosan léphessen kapcsolatba a központi rendszer útján az elektronikus kapcsolattartás lehetőségét biztosító, illetve elektronikus szolgáltatást nyújtó szervekkel;

p) *üzemzavar*: az ügyfél és a hatóság, valamint a hatóságok egymás közötti elektronikus úton történő kapcsolattartása során felmerült, az elektronikus kapcsolattartás eszközéül használt informatikai rendszer átmeneti vagy tartós meghibásodása, valamint karbantartásának időtartama, ami miatt az informatikai rendszerek nem tudják biztosítani az elektronikus tájékoztatást, az elektronikus úton történő kapcsolattartást, valamint az elektronikus irat feltöltését, letöltését, továbbítását.”

128. §

(1) A Ket. 174. § (1) bekezdés *b*)-*e*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép, egyidejűleg a bekezdés a következő *f*)-*h*) ponttal egészül ki:

[Felhatalmazást kap a Kormány arra, hogy rendeletben állapítsa meg:]

„*b*) az elektronikus kapcsolattartás részletes szabályait,

c) a hatósági közvetítők tevékenységére, a hatósági közvetítővé válás feltételeire és a hatósági közvetítő kiválasztására vonatkozó szabályokat,

d) a költségmentesség megállapításának szabályait,

e) az elektronikus kapcsolattartást lehetővé tévő és elektronikus hatósági szolgáltatást nyújtó informatikai rendszerek biztonságát, együttműködési képességét (interoperabilitását), valamint egységes használatát biztosító részletes előírásokat,

f) a hatósági tevékenység felügyeletének rendjét,

g) a 15. § (5) bekezdés alapján ügyfélnek minősülő szervezeteknek az eljárásba való bekapcsolódásuk érdekében vezetett elektronikus adatbázis létrehozására, vezetésére és az adatbázis alapján történő értesítésre vonatkozó szabályokat,

h) az eljárás irataiban lévő személyes és védett adatok megismerhetetlenné tételéért, valamint az ilyen módon kivonatolt iratokról való másolat készítéséért fizetendő költségterítés mértékét és a költségterítés megfizetésének szabályait.”

(2) A Ket. 174. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Felhatalmazást kap a közigazgatás-fejlesztésért felelős miniszter arra, hogy az államháztartásért felelős miniszterrel egyetértésben rendeletben állapítsa meg a közigazgatási hatósági eljárásban közreműködő hatósági közvetítők és tolmácsok, az államháztartásért felelős miniszterrel és a társadalmi esélyegyenlőségért felelős miniszterrel egyetértésben a jeltolmácsok díjazására vonatkozó szabályokat.”

(3) A Ket. 174. § (3) bekezdés *a)* pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[Felhatalmazást kap]

„*a)* a közigazgatási informatikáért felelős miniszter, hogy rendeletben állapítsa meg az elektronikus kapcsolattartás során alkalmazható iratok technológiai követelményeire figyelemmel a részletes technikai szabályokat,”

(4) A Ket. 174. § (3) bekezdés a következő *d)-f)* ponttal egészül ki:

[Felhatalmazást kap]

„*d)* a közigazgatás-fejlesztésért felelős miniszter, hogy az államháztartásért felelős miniszter egyetértésével rendeletben állapítsa meg a tanú és a hatósági tanú által felszámítható költségekre vonatkozó részletes szabályokat,

e) a közigazgatás-fejlesztésért felelős miniszter, hogy rendeletben állapítsa meg a közigazgatási hatósági eljárás során lefoglalt dolgok tárolásának és értékesítésének részletes szabályait,

f) a közigazgatás-fejlesztésért felelős miniszter, hogy rendeletben állapítsa meg a hatósági letét részletes szabályait.”

129. §

A Ket. 174/A. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„174/A. § (1) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy a közigazgatási hatósági eljárásokban

a) közreműködő szakhatóságokat kijelölje,

b) meghatározza a szakhatóságnak azt a hatáskörét, amelynek keretei között az állásfoglalását kialakítja, ezek között

ba) az egyedi szakhatósági előírás vagy feltétel tartalmi követelményeit,

bb) a szakhatóság által a szakhatósági állásfoglalás kialakítása során vizsgált szempontokat, továbbá

c) meghatározza a szakhatósági közreműködésre, az ügyben érdemi döntésre jogosult hatóság és a szakhatóság közötti együttműködésre vonatkozó részletes eljárási szabályokat.

(2) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy rendeletben jelölje ki a végrehajtást foganatosító szervet és a külföldi határozat végrehajtására irányuló megkereséssel kapcsolatban intézkedésre jogosult szervet vagy szerveket.”

130. §

(1) A Ket.

1. 3. § (2) bekezdés *a*) pontjában a „feltételek esetén” szövegrész helyébe a „feltételek fennállása esetén” szöveg,

2. 3. § (2) bekezdés *c*) pontjában a „határozatát” szövegrész helyébe a „végzését és határozatát (a továbbiakban együtt: döntését)” szöveg,

3. 5. § (1) bekezdésében a „más” szövegrész helyébe az „egyéb” szöveg,

4. 5. § (3) bekezdésében a „Különös eljárási jogszabály” szövegrész helyébe a „Jogszabály” szöveg,

5. 10. § (2) bekezdésében az „ügyfelek” szövegrész helyébe az „ügyfél” szöveg,

6. 11. § (1) bekezdésében a „hatóság” szövegrész helyébe a „hatóság döntésének” szöveg, a „határozatának vagy végzésének értelmezésében” szövegrész helyébe a „szövege között” szöveg,

7. 12. § (4) bekezdésében a „törvény felhatalmazása alapján kormányrendelet” szövegrész helyébe a „kormányrendelet” szöveg,

8. 14. § (2) bekezdés *c*) pontjában az „elektronikus ügyintézésre” szövegrész helyébe az „elektronikus kapcsolattartásra” szöveg,

9. 14. § (3) bekezdés felvezető szövegében a „törvény” szöveg helyébe a „törvény vagy annak felhatalmazása alapján kormányrendelet” szöveg,

10. 15. § (4) bekezdésében a „hatóságként (szakhatóságként)” szövegrész helyébe a „hatóságként vagy szakhatóságként”, valamint a „hatóságot” szövegrész helyébe a „szervet” szöveg,

11. 20. § (3) bekezdésében az „érdemi határozatot” szövegrész helyébe a „döntést” szöveg,

12. 22. § (2) bekezdésében a „napon belül” szövegrész helyébe a „munkanapon belül” szöveg,

13. 24. § (1) bekezdésében az „eljárást kezdeményező ügyfél” szövegrész helyébe az „ügyfél” szöveg, a „kérelmére dönt” szövegrész helyébe a „kérelmére soron kívül nemperes eljárásban dönt” szöveg,

14. 27. § (1) bekezdésében a „továbbá az (5) bekezdés szerinti együttműködési megállapodás alapján az eljáró hatóság” szövegrész helyébe az „a hatóság” szöveg,

15. 27. § (2) bekezdésében az „érintett minisztériummal” szövegrész helyébe az „ügyfajta tekintetében feladatkörrel rendelkező miniszterrel” szöveg,

16. 27. § (3) bekezdésében a „jogszabály vagy nemzetközi szerződés” szövegrész helyébe a „törvény vagy kormányrendelet” szöveg, az „a jogsegélykérelem” szövegrész helyébe az „az (1) bekezdés szerinti jogsegélykérelem” szöveg,

17. 31. § (1) bekezdés *d*) pontjában a „következtében okafogyottá” szövegrész helyébe a „következtében az eljárás okafogyottá” szöveg,

18. 32. § (2) bekezdésében a „felfüggesztheti” szövegrész helyébe a „felfüggeszti” szöveg,

19. 32. § (3) bekezdés felvezető szövegének első mondatában az „Az” szövegrész helyébe a „Ha az (1) bekezdés alkalmazásának nincs helye, az” szöveg,
20. 32. § (8) bekezdésében a „megszűnésekor” szövegrész helyébe a „megszüntetésekor” szöveg,
21. 34. § (2) bekezdésében a „távbeszélő útján” szövegrész helyébe a „telefonon” szöveg,
22. 38. § (1) bekezdésében az „, illetve a foglalkoztatójának székhelye, telephelye” szövegrész helyébe a „vagy munkahelye” szöveg,
23. 38. § (2) bekezdésében a „hatóságot” szövegrész helyébe a „hatóságot vagy szervet” szöveg,
24. 41. § (4) bekezdésében a „számára az” szövegrész helyébe a „számára eljárási feladatainak ellátásához szükséges mértékben az” szöveg,
25. 46. § (3) bekezdésében az „öt nappal” szövegrész helyébe a „három munkanappal” szöveg,
26. 47. § (2) bekezdésében a „lakó- vagy tartózkodási helyén” szövegrész helyébe a „lakcímén” szöveg,
27. 50. § (2) bekezdésében a „Létesítménnyel kapcsolatos, illetve tevékenység engedélyezésére irányuló eljárásban törvény” szövegrész helyébe a „Törvény” szöveg,
28. 53. § (2) bekezdésében az „(5) bekezdésben” szövegrész helyébe a „(6) bekezdésben” szöveg,
29. 53. § (3) bekezdés *b)* pontjában az „adatnak, hivatásbeli titoknak minősülő” szövegrész helyébe az „adatnak minősülő” szöveg,
30. 53. § (6) bekezdésében az „A külön jogszabályban” szövegrész helyébe a „Törvényben” szöveg,
31. 60. § (1) bekezdésében az „az ellenérdekű” szövegrész helyébe az „a többi” szöveg,
32. 61. § (1) bekezdésében a „vétkes” szövegrész helyébe a „felróható módon történő” szöveg,
33. 62. § (3) bekezdésében az „ügyfél és képviselője” szövegrész helyébe az „ügyfél” szöveg,
34. 65. § (1) bekezdésében a „napokban megállapított határidőbe” szövegrész helyébe a „határidőbe” szöveg,
35. 65. § (4) bekezdésében a „beadvány előterjesztési ideje” szövegrész helyébe a „beadvány és megkeresés előterjesztési ideje” szöveg, a „beadvány megérkezik” szövegrész helyébe a „beadvány vagy a megkeresés megérkezik” szöveg,
36. 67. § (1) bekezdésében az „ügyfelet” szövegrész helyébe az „igazolási kérelmet benyújtó személyt” szöveg,
37. 70. § (1) bekezdésében az „öt napon belül” szövegrészek helyébe az „öt munkanapon belül” szöveg,
38. 70. § (3) bekezdésében az „ügyfél vagy az ellenérdekű ügyfél” szövegrész helyébe az „ügyfél” szöveg,
39. 72. § (6) bekezdésében a „napon” szövegrész helyébe a „munkanapon” szöveg,
40. 76. § (1) bekezdésében az „első fokon eljáró” szövegrész helyébe az „elsőfokú” szöveg,

41. 76. § (4) bekezdésében a „szakhatósági hozzájárulás megadása” szövegrész helyébe a „szakhatóság hozzájárulása” szöveg,
42. 79. § (3) bekezdésében a „nyolc napon” szövegrész helyébe az „öt munkanapon” szöveg,
43. 79. § (4) bekezdésében a „tizenöt napon” szövegrész helyébe a „tíz munkanapon” szöveg,
44. 83. § (1) bekezdésében az „A hatóság” szövegrész helyébe az „Az ügyfél kérelmére a hatóság” szöveg,
45. 83. § (3) bekezdésében a „nyolc napon” szövegrész helyébe az „öt munkanapon” szöveg,
46. 83. § (6) bekezdésében a „hatóság” szövegrész helyébe a „hatóság vagy más szerv” szöveg,
47. 88. § (1) bekezdésében a „hatósági határozatban” szövegrész helyébe a „döntésben” szöveg,
48. 92. § (4) bekezdésében a „napon” szövegrész helyébe a „munkanapon” szöveg,
49. 94. § (1) bekezdés felvezető szövegében a „hatósági határozatban” szövegrész helyébe a „döntésben” szöveg,
50. 94. § (2) bekezdésében a „harminc napon” szövegrész helyébe a „huszonkét munkanapon” szöveg,
51. 97. § (2) bekezdés felvezető szövegében az „Az ügyfél kérelme alapján lefolytatható” szövegrész helyébe a „Kérelemre induló” szöveg,
52. 97. § (3) bekezdés *d)* pontjában az „óvás” szövegrész helyébe az „intézkedés” szöveg,
53. 97. § (5) bekezdésében a „112-113. §” szövegrész helyébe a „112. §” szöveg,
54. 99. § (1) bekezdésében a „tizenöt napon” szövegrész helyébe a „tíz munkanapon” szöveg,
55. 101. § (1) bekezdésében a „határozatban” szövegrész helyébe a „döntésben” szöveg, a „határozat” szövegrész helyébe a „döntés” szöveg, a „határozatot” szövegrész helyébe a „döntést” szöveg,
56. 101. § (3) bekezdés felvezető szövegében a „határozat” szövegrész helyébe a „döntés” szöveg,
57. 102. § (1) bekezdésében az „okán” szövegrész helyébe a „címén” szöveg, az „az ügyfél” szövegrész helyébe az „a fellebbezésre jogosult” szöveg,
58. 112. § (1) bekezdésében a „tizenöt napon” szövegrész helyébe a „tíz munkanapon” szöveg,
59. 112. § (4) bekezdésében az „első fokon eljáró” szövegrész helyébe az „elsőfokú” szöveg,
60. 112. § (6) bekezdésében a „határozatát” szövegrész helyébe a „határozatot” szöveg,
61. 114. § (1) bekezdésében a „szerv” szövegrész helyébe a „hatóság, a felügyeleti szerv” szöveg, a „módosíthatja” szövegrész helyébe a „módosítja” szöveg, a „visszavonhatja” szövegrész helyébe a „visszavonja” szöveg,
62. 114. § (2) bekezdésében a „határozat” szövegrész helyébe a „döntés” szöveg,
63. 114. § (5) bekezdésében a „óvás” szövegrész helyébe az „intézkedés” szöveg,
64. 117. § (3) bekezdésében a „harminc napon” szövegrész helyébe a „huszonkét munkanapon” szöveg,
65. 125. § *c)* pontjában az „iránti” szövegrész helyébe az „iránti és” szöveg,

66. 141. § (2) bekezdésében az „újabb” szövegrész helyébe a „végrehajtási” szöveg,
67. 150. § (1) bekezdésében a „határozat” szövegrész helyébe a „döntés” szöveg,
68. 155. § (1) bekezdés *b)* pontjában az „eljárásban részt vevő más személyek” szövegrész helyébe az „eljárás egyéb résztvevői” szöveg,
69. 155. § (2) bekezdésében a „szerv vagy személy” szövegrész helyébe a „hatóság, ügyfél vagy az eljárás egyéb résztvevője” szöveg,
70. 157. § (4) bekezdésében a „hatóság” szövegrész helyébe a „hatóság vagy más szerv” szöveg,
71. 159. § (2) bekezdésében az „eljárási illeték” szövegrész helyébe az „illeték” szöveg, az „az igazgatási szolgáltatási díj” szövegrész helyébe az „a díj” szöveg,
72. 166. § (1) bekezdés felvezető szövegében az „ügyintézés” szövegrész helyébe a „kapcsolattartás” szöveg, a „dokumentumok” szövegrész helyébe az „iratok” szöveg,
73. 166. § (1) bekezdés *a)* pontjában az „ügyirat” szövegrész helyébe az „irat” szöveg,
74. 166. § (1) bekezdés *b)* pontjában a „hatósági ügyintézéshez” szövegrész helyébe a „kapcsolattartáshoz” szöveg,
75. 166. § (2) bekezdésében az „ügyintézés” szövegrész helyébe a „kapcsolattartás” szöveg,
76. 167. § (1) bekezdésében az „ügyintézés” szövegrész helyébe a „kapcsolattartás” szöveg, a „szolgáltatás” szövegrész helyébe a „tájékoztatás” szöveg,
77. 169. § (1) bekezdés *a)* pontjában a „tájékoztató szolgáltatásához” szövegrész helyébe a „tájékoztatásához” szöveg, az „ügyintézési” szövegrész helyébe a „kapcsolattartási” szöveg,
78. 172. § *c)* pontjában az „a tanú, a szakértő” szövegrész helyébe az „a tanú, a hatósági tanú, a szakértő” szöveg,
79. 172. § *f)* pontjában a „hivatásbeli titok” szövegrész helyébe a „hivatás gyakorlásához kötött titok” szöveg

lép.

(2) A Ket. 33. § (1) bekezdésében a „huszonkét” szövegrész helyébe a „húsz” szöveg lép.

(3) A Ket. 33. § (1) bekezdésében a „húsz” szövegrész helyébe a „tizenöt” szöveg lép.

131. §

Hatályát veszti a Ket.

1. 4. § (3) bekezdése,

2. 10. § (3) bekezdése,

3. 14. § (1) bekezdés *c)* pontjában a „pénzbeli” szövegrész,

4. 15. § (2) bekezdése,

5. 21. § (3) bekezdése,

6. 27. § (1) bekezdésében a „- ha ez nem ütközik magyar jogszabályba -” szövegrész,

7. 27. § (4) bekezdésében a „haladéktalanul, de legkésőbb az érkezéstől számított öt napon belül” szövegrész,

8. 27. § (5) és (6) bekezdése,

9. 28. § (2) bekezdésében a „haladéktalanul” szövegrész,

10. 28. § (3) bekezdése,
11. 29. § (5) bekezdés *d)* pontja,
12. 31. § (1) bekezdés felvezető szövegében és 31. § (2) bekezdésében a „végzéssel” szövegrész,
13. 31. § (1) bekezdés *c)* pontjában az „az érdemi határozat jogerőre emelkedése előtt” szövegrész,
14. 31. § (1) bekezdés *e)* pontjában az „az eljárást hivatalból indították vagy folytatták, és” szövegrész,
15. 31. § (4) bekezdése,
16. 32. § (1) bekezdésében a „továbbá ha a döntéshez külföldi hatóság vagy más szerv álláspontját is be kell szerezni,” szövegrész,
17. 38. § (1) bekezdésében az „öt napon belül” szövegrész,
18. 46. § (3) bekezdésében az „a megjelenésének megkönnyítése érdekében” szövegrész,
19. 46. § (4) bekezdésében az „(ügyfélként, tanúként stb.)” szövegrész,
20. 46. § (6) bekezdése,
21. 48. § (3) bekezdés utolsó mondata,
22. 48. § (6) bekezdés második mondatában az „ebben az esetben” szövegrész,
23. 50. § (7)-(9) bekezdése,
24. 54. § (4) és (5) bekezdése,
25. 54. § (7) bekezdése,
26. 61. § (5) és (6) bekezdése,
27. 67. § (2)-(4) bekezdése,
28. 71. § (3) bekezdése,
29. 82. § (2) bekezdésében a „(módosítást, javítást, törlést)” szövegrész,
30. 82. § (3) bekezdésében a „(módosítás, javítás, törlés)” szövegrész,
31. 83. § (3) bekezdésében a „, milyen célból, mely szerv eljárásában történő felhasználásra” szövegrész,
32. 84. §-a,
33. 88. § (1) bekezdésében a „jogerős vagy fellebbezésre való tekintet nélkül” szövegrész,
34. 89-91. §-a,
35. 92. § (1) és (2) bekezdése,
36. 92. § (3) bekezdés második mondata,
37. 93. §-a,
38. 97. § (2) bekezdés *d)* pontja,
39. 97. § (4) bekezdése,
40. 98. § (4) bekezdésében a „saját jogán” szövegrész,
41. 101. § (2) bekezdésében a „(szociális segély, nyugdíj, közgyógyellátás stb.)” szövegrész,

42. 105. § (6) bekezdése,
43. 108. §-a,
44. 109. § (1) bekezdésében az „illetékes” szövegrész,
45. 112. § (3) bekezdésében a „kivételesen” szövegrész,
46. 112. § (5) bekezdése,
47. 113. §-a és az azt megelőző alcím,
48. 114. § (5) bekezdésében az „a 118. és” szövegrész,
49. 118-119. §-a,
50. 121. § (1) bekezdés *f)* pontjában az „és (3)” szövegrész,
51. 121. § (3), (6) és (7) bekezdése,
52. 122. §-a és az azt megelőző alcím,
53. 123. §-a,
54. 124. §-a,
55. 130. §-a és az azt megelőző alcím,
56. 131. § (4) és (5) bekezdése,
57. 133. és 134. §-a,
58. 137. §-a,
59. 138. § (2) és (5) bekezdése,
60. 140. § (2) bekezdése,
61. 141. § (3) bekezdése,
62. 143. § (2)-(6) bekezdése,
63. 151. § (2) bekezdése, valamint (7) bekezdése,
64. 153. § (1) és (3) bekezdése,
65. 153. § (2) bekezdés 3. pontjában az „(utazási költség, kiesett jövedelem megtérítése stb.)” szövegrész,
66. 153. § (2) bekezdés 4. pontjában az „(tolmács díja, határozat lefordításának díja stb.)” szövegrész,
67. 153. § (2) bekezdés 8. pontjában az „(megbízási díja, utazási költsége)” szövegrész,
68. 155. § (3) bekezdésében az „, ha pedig ez nem lehetséges, az érintett írásbeli nyilatkozata alapján” szövegrész,
69. 159. § (7) bekezdésében az „eljárási” szövegrész és az „igazgatási szolgáltatási” szövegrész,
70. 161. és 162. §-a,
71. 163. §-a és az azt megelőző alcím,
72. 168. §-át megelőző alcím,
73. 172. § *a)* és *b)*, *h)*, valamint *k)-m)* pontja,

74. 173. § (3) és (4) bekezdése,

75. 174. § (1) bekezdés *a)* pontja.

Záró rendelkezések

132. §

(1) Ez a törvény – a (2) és (3) bekezdésben meghatározott kivétellel – 2009. október 1-jén lép hatályba.

(2) A

a) 17. § (2) bekezdése,

b) a 130. § (2) bekezdése,

c) a 133. § és

d) a 134. §

2011. január 1-jén lép hatályba.

(3) A 130. § (3) bekezdése 2014. január 1-jén lép hatályba.

(4) E törvény rendelkezéseit a hatálybalépését követően indult vagy megismételt eljárásokban kell alkalmazni.

Módosuló rendelkezések

133. §

A Ket. 33. § (3) bekezdés *b)* pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[Az ügyintézési határidőbe nem számít be:]

„*b)* a jogsegély időtartama.”.

134. §

A Ket. 36. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„36. § (1) A kérelemhez az ügyfélnek csatolnia kell a jogszabályban előírt mellékleteket.

(2) Mellékletként nem lehet az ügyféltől szakhatósági állásfoglalás vagy előzetes szakhatósági hozzájárulás csatolását és olyan adat vagy tény igazolását, döntés vagy irat csatolását kérni, amely nyilvános, vagy amely valamely hatóságnál, bíróságnál vagy a Magyar Országos Közjegyzői Kamaránál van, vagy azoktól megszerezhető.

(3) Különleges adatok esetén az ügyfél kérheti, hogy az adattal rendelkező szerv az adatot az általa megjelölt hatóságnak továbbítsa. A kérelem alapján a hatóság a (2) bekezdés szerint jár el.”

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

1. A Ket. módosításáról szóló javaslat (továbbiakban: Javaslat) célja, hogy egyszerűbbé, gyorsabbá és hatékonyabbá tegye a közigazgatási eljárást. A változtatás nem egyoldalúan, a hatóságok terheit növelve kívánja ezt a célt elérni, a Javaslat egyaránt érinti az ügyfelek és a hatóságok jogait és kötelezettségeit. E cél érdekében a Javaslat – több lépcsőben – jelentősen csökkenti az eljárási határidőket, ezzel együtt az ügyfelek terheit és kötelezettségeit, a jelenleginél szélesebb körben teszi lehetővé az egyablakos ügyintézés, és – előbb fakultatívan, majd bizonyos körben kötelezően is – alkalmazni rendeli az elektronikus kapcsolattartást.

A Javaslat figyelembe veszi az aktuális közigazgatási jogi tendenciákat, ehhez kapcsolódóan az Európa Tanács Miniszteri Bizottságának a jó közigazgatásról szóló CM/Rec(2007)7 számú ajánlását is.

2. A Javaslat számos olyan rendelkezést tartalmaz, amely az ügyfelek terheit kívánja csökkenteni. Bár több szabályozás célul tűzte ki az ügyfélbarát közigazgatás megteremtését, az ügyfelek terhei érdemben a rendszerváltás óta nem csökkentek. E terhek egy része a Ket.-ből, más része az ágazati jogszabályok átgondolatlanságából és összehangolatlanságából fakad. A Javaslat célja, hogy a Ket.-ben szereplő, felesleges, idő- és költségpazarló, a magyar gazdaság számára sokszor komoly versenyhátrányt okozó, ügyféli terheket jelentő rendelkezéseket hatályon kívül helyezze vagy módosítsa.

A hatályos rendelkezések több esetben indokolatlanul írják elő azt a követelményt, hogy az ügyfél az eljárást megindító kérelmét személyesen nyújtsa be. A Javaslat szerint ilyen feltételt csak törvény írhat elő, és csak abban az esetben, ha a személyes megjelenés hiányában az ügy eldöntéséhez szükséges tény vagy adat nem szerezhető meg. A hatósági eljárások elhúzódásához vezet, az ügyfél és a hatóság szempontjából is felesleges teher a személyes megjelenés megkövetelése. Az ügyintézési határidő és a belső eljárási határidők betartása, a tájékoztatási kötelezettség teljesítése révén a hatóság és az ügyfél indokolatlan személyes találkozása csökkenthető.

A Javaslat lényegesebb változtatásainak egyike, hogy a Ket. hatályos 36. §-ában foglalt adatbeszerzési kötelezettségre vonatkozóan tartalmaz több előremutató lépést. A hatályos szabály értelmében az ügyfél-azonosításhoz szükséges adatok kivételével az ügyféltől nem kérhető olyan adat igazolása, amelyet valamely hatóság jogszabállyal rendszeresített nyilvántartásának tartalmaznia kell. A Javaslat ugyanakkor ezt a szabályt nem csupán a közigazgatási eljárásokban részt vevő hatóságokra kívánja előírni. A szolgáltató közigazgatás alapja, hogy az ügyfél nem csak azzal a hatósággal áll kapcsolatban, amelynél az eljárást megindította, hanem a hatóságon keresztül az állammal. Indokolatlan és az ügyfélközpontság elvével teljes mértékben ellentétes az ügyféltől olyan adat igazolását számon kérni, amellyel az állam maga rendelkezik. E koncepció alapján mondja ki a Javaslat, hogy az ügyféltől nem kérhető olyan adat igazolása sem, amelyet bíróság vagy a Magyar Országos Közjegyzői Kamara jogszabállyal rendszeresített nyilvántartásának tartalmaznia kell. E módosítás révén például nem kötelezhető az ügyfél zálogjog fennállásáról szóló kamarai igazolás vagy cégkivonat beszerzésére. Szintén indokolatlan a nyilvántartások nyilvános adatait az ügyfélen számon kérni, a Javaslat értelmében ezen adatok szolgáltatására sem kötelezhető az ügyfél. Az adatokat az eljáró hatóságnak ingyen, külön igazgatási szolgáltatási díj (a továbbiakban: díj) felszámítása nélkül kell beszereznie.

További jelentős mértékben csökkenti az ügyfelek terheit az a 2011-ben hatályba lépő rendelkezés, amely kimondja, hogy mellékletként nem lehet az ügyféltől szakhatósági állásfoglalás vagy előzetes szakhatósági hozzájárulás csatolását és olyan adat vagy tény igazolását, döntés vagy irat csatolását kérni, amely valamely hatóságnál, bíróságnál vagy a Magyar Országos Közjegyzői Kamaránál megvan vagy azoktól megszerezhető. Ez a módosítás azt szolgálja, hogy ha az adott jog, tény valamely hatóságnál lévő nyilvántartás alapján vagy valamely hatóság által kiadott engedély révén igazolható, akkor az ágazati jogszabályok ne írjanak elő egyéb igazolási módot (pl. hatóságnál fellelhető használatbavételi engedély vagy a lakcímnnyilvántartásból történő adatkérés helyett lakáshasználati szerződés mellékelését).

A módosítás későbbi hatályba lépésére az szolgál indokul, hogy a hatóságok, illetve a hatóságok és a bíróságok, valamint a Magyar Országos Közjegyzői Kamara közötti elektronikus adatkérés lehetősége még nem valósult meg, továbbá az, hogy egyúttal felül kell vizsgálni az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) államigazgatási eljárási illetékekre, valamint az egyes díjrendeletek adatszolgáltatási díjra vonatkozó rendelkezéseit. A Ket. módosítását követően egyúttal az ügyfél által csatolandó melléletekre vonatkozó szabályozást is érdemben át kell tekinteni.

A hatósági eljárás megszüntetésére vonatkozó rendelkezések pontosításával az is egyértelműbbé vált, hogy miként kell élni a kérelem visszavonásának lehetőségével. Mind az ügyféli, mind pedig a hatósági terhek szempontjából hatékony megoldás, ha az ügyfél mielőbb visszavonja a kérelmét, ha az eljárás addigi állásából az látható, hogy a kérelmezett jogot nem szerezheti meg, vagy az eljárás nem fog az ellenérdekű fél kötelezettségének megállapításához vezetni. Az ügyféli magatartás jogszerű befolyásolásának eddig nem megfelelően kihasznált eszköze a tájékoztatás. A tájékoztatási kötelezettségek számának növekedése látszólag teher a hatóságok számára, ám ha ezzel felesleges eljárási cselekmények maradnak el, az összességében lényegesen növeli a hatékonyságot, és végső soron takarékosabb és gyorsabb eljárásokhoz vezet.

3. Bár eltérő hangsúllyal, de a hatékony, jól működő közigazgatás kialakítása a hatóságokat sújtó terhek áttekintését is szükségessé teszi. A felülvizsgálat szempontjából az az elv szolgált, hogy a hatóság eljárását olyan mértékben szükséges formális keretek közé szorítani, amennyire ez az ügyféli jogok garantálásához feltétlenül szükséges. Ilyen igény hiányában a cél az, hogy a hatóságok a lehető legrugalmasabb keretek között legyenek képesek eljárni, egyúttal az ügyintézés elhúzódásának megakadályozására a lehetséges garanciákat beépítsük.

A Javaslatnak a hatósági terhek csökkentésére vonatkozó egyik lényegesebb módosításának alapja, hogy az államigazgatási eljárás általános szabályairól szóló 1957. évi IV. törvény (a továbbiakban: Áe.) a harmincnapos ügyintézési határidő mellett nagyon kevés belső ügyintézési határidőt tartalmazott, míg a Ket. ezzel szemben új megközelítést választott, és a hatóság számára rendkívül szigorú, különböző mértékű, de csupán néhány napos ügyintézési határidőket írt elő egyes eljárási cselekmények elvégzésére. Az elmúlt néhány év egyértelmű tapasztalata, hogy ez a megoldás nem vezetett a hatékonyabb és gyorsabb ügyintézéshez, viszont rendkívül megnehezítette az ügyintézés. A Javaslat ezért a belső ügyintézési határidőre vonatkozó rendelkezések döntő többségét hatályon kívül helyezi, és ehelyett az általános eljárási kötelezettségek között rögzíti, hogy a hatóságnak törvényben meghatározott eljárási cselekményei elvégzéséről haladéktalanul, de legkésőbb öt munkanapon belül gondoskodnia kell. Az általános belső ügyintézési határidő révén egyrészt egyértelművé válik ott is a határidő, ahol eddig az egyes eljárási cselekményeknél nem volt meghatározva,

másrészt arányosabb lesz az ügyteher eloszlása, harmadrészt egyszerűbb lesz az eljárás, ha nem különböző mértékű belső ügyintézési határidőkre kell a hatóságoknak figyelemmel lenniük.

A Javaslat áttér a határidők munkanapban való számítására, így az egyes határidők harminc napról huszonkét munkanapra, tizenöt napról tíz munkanapra, nyolc napról öt munkanapra módosulnak, és kivételesen marad három munkanapos határidő is. A Javaslat szerint az ügyintézési határidőnek 2014-től tizenöt munkanapra kell csökkennie. A módosítás elősegíti az ügyintézés hatékonyságának javulását az egyenletes ügyeloszlás biztosításával. A hatályos szabályozás alapján a rövid belső ügyintézési határidők miatt a hatóságok sokszor úgy lépnek túl egyes ügyintézési határidőket, hogy nem is volt lehetőség a határidő betartására. Ha az ügyintézési határidő három nap, és a kérelem pénteken érkezett, a jogszerű eljárás nem volt elvárható. További problémát jelentettek a három- vagy négynapos munkaszüneti napok. A munkanapokban történő határidő-számítás lehetővé teszi, hogy a hatóság akadálytalanul betartsa az ügyintézési határidőt hosszabb munkaszünetek esetén is. Kivételesen maradt napokban megállapított határidő a Ket.-ben, mivel adott esetben a határidők munkanapokban való számítására való áttérés például a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvénnyel (a továbbiakban: Pp.) való összhangot bontaná meg. A határidők munkanapokban való számítása kiszámíthatóvá teszi a hatóságok működését, ugyanakkor az ügyfelek terheit nem növeli.

Egyszerűbb, átláthatóbb eljárást eredményez a Javaslat azon módosítása, amely világossá teszi, hogy a hatóság az eljárás során valamennyi döntést igénylő kérdésben döntést, azaz határozatot vagy végzést hoz, vagyis megszűnik annak lehetősége, hogy a hatóság az ügyfelet egyes joghatást kiváltó eljárási cselekményeiről (például áttételről, az eljárás meghosszabbításáról) is csupán egy udvarias hangnemben írt hivatalos levélben értesítse. A Ket. Szakértői Bizottság a 9. számú módszertani állásfoglalásában fejti ki, hogy véleménye szerint mely eljárási cselekmények esetén hoz például végzést a hatóság, és mely esetekben elegendő csupán egy udvarias hangnemben írt hivatalos levél. Ez az állásfoglalás ugyanakkor egyrészt nincs teljes összhangban a Ket. rendelkezéseivel, másrészt a hatóságok jogalkalmazási gyakorlatának egységesítésére sem bizonyult alkalmasnak. Visszás helyzetet eredményezett az, hogy egyes hatóságok csupán levélben idézték az ügyfelet vagy értesítették az ügyintézési határidő meghosszabbításáról, ami azzal a következménnyel járt, hogy ezeket az ügyfél érdemben még a határozat elleni fellebbezésben sem támadhatta meg, a másodfokú hatóságok és a bíróságok eljárásuk során ezeket általában nem vizsgálták. A Javaslat egyértelművé teszi, hogy udvarias hangnemben írt levélben az ügyfél csak olyan eljárási cselekményekről tájékoztatható, amely nem vált ki joghatást. E koncepcionális változtatásnak megfelelően egyrészt a Javaslat módosítja a Ket. azon rendelkezéseit, amelyek valamely kérdésben végzés meghozatalát írják elő, azaz a Ket. a továbbiakban csak akkor szól külön a döntés formájáról, ha az határozat, vagy ha az egyértelműség kedvéért ezt tisztázni kell (pl. a másodfokú döntést hozó hatóság végzésben utasít új eljárásra). Minden egyéb eldöntendő esetben – ha a Ket. tehát nem rendelkezik kifejezetten a formáról – végzést kell hozni. A változtatás másik következménye, hogy a Javaslat felülvizsgálja a Ket. szóhasználatát, és egyértelművé teszi, hogy valamely rendelkezése mikor vonatkozik valamennyi döntésre, és mikor csak a határozatokra vagy a végzésekre.

A módosítás révén az a gyakorlat is a múlté, hogy a hatóságok a nem határozat vagy végzés formájában hozott döntéseiket (akár az idézést is) nem hivatalos iratként, azaz tértivevény nélkül kézbesítették. Az, hogy a továbbiakban valamennyi döntés hivatalos iratként kézbesítendő, nem feltétlenül jár az eljárási költségek növekedésével, mivel a Javaslat

értelmében a hatóság több végzését vagy akár határozatát és végzését egybefoglalhatja, egybeszerkesztheti, ezáltal pedig megtakarítható a postázás költsége, illetve maga a döntések szerkesztésével, iktatásával járó idő, munka és költség. Az általános belső ügyintézési határidő is elősegíti azt, hogy az egyes döntések határideje egybeessen, így a mai helyzetnél gyakrabban lesz lehetőség a határidőn belül hozott döntések egybefoglalására.

4. A Javaslat új elemként bevezeti a hatóság illeték- és díjvisszafizetési kötelezettségét az ügyintézési határidő elmulasztásának esetére. Az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: Áht.) a hatóság mulasztása esetére ma is illeték-visszatérítési kötelezettséget ír elő, azonban az ügyfelek érdekeinek védelme érdekében e szabály tágabb körben, a díjakra is alkalmazandó. Az alkalmazás elterjedését segíti elő az is, ha az Áht. helyett a Ket. szabályozza a visszatérítési kötelezettséget. A visszatérítés mértéke alapvetően az eljárás lefolytatásáért fizetett illeték vagy díj mértékéhez igazodik, azonban a Javaslat – tekintettel a személyes és tárgyi illetékmentes eljárásokra – általánosan visszafizetési kötelezettségről is rendelkezik, hiszen a hatóság arra tekintet nélkül köteles eljárási kötelezettségének eleget tenni, hogy az adott ügy tárgyi költségmentes, vagy hogy az ügyfél az anyagi helyzetére tekintettel mentességben részesült. Amellett, hogy ezen új jogintézmény bevezetése várhatóan további garanciát nyújt az ügyintézési határidő betartására, egyúttal növeli az ügyfelek elégedettségét és az eljárások átláthatóságát.

A Javaslat nem öncélúan súlyosítja a hatóságok felelősségét. Az eljárások gyors lefolytatása az ügyféli jogok közül kiemelkedő jelentőségű. Ha szigorú szabályrendszer övezi az ügyfelek és az eljárás egyéb résztvevői elvárt magatartását, ha a költségviselés és az eljárási bírságok eszközeivel élve szorítja rá a Ket. „az ügyféli oldalt” a határidők betartására és az eljárási kötelezettségek teljesítésére, akkor a hatóság jogsértő magatartását is hatékonyabban kell szankcionálni.

Fontos hangsúlyozni, hogy a hatóság mulasztásával összefüggő visszafizetési kötelezettség nem szolgálhat többletforrás igénylésének alapjául.

5. A hatályos szabályozás alapján problémát jelent az ügyféli jogállás megállapítása, a Ket. e tekintetben tovább szélesítette az Áe. egyébként is meglehetősen tág ügyfélfogalmát. Az elmúlt években számos jogeset jelent meg, amely az ügyféli jogállás kérdését vizsgálta.

A Javaslat visszatér az Áe. szóhasználatához: ügyfél az, akinek jogát vagy jogos érdekét az adott ügy érinti. A Ket. által bevezetett „jogi helyzet” fordulatot a gyakorlat nem tudta értelmezni, annak alkalmazására nem került sor, ezért azt a Javaslat elhagyja.

A gyakorlatban számos probléma forrása és az eljárás jogerős befejezésének számottevő elhúzódásához vezet az, hogy az ügyfél eljárásba való bekapcsolódásának nincs végső határideje. Ugyancsak problémát jelentett a gyakorlatban a társadalmi és érdekvédelmi szervezetek ügyféli jogállásának kérdése. A Legfelsőbb Bíróság már a Ket. hatályba lépését megelőzően levezette az Alkotmány és az Áe. szabályaiból, illetve a külön törvényi rendelkezések alapján, hogy ezen szervezeteket megilletik az ügyféli jogok. Ez a jog fontos garancia, a Kormány a legmesszebbmenőkig elismeri ezen szervezetek szerepét az általuk védett alapvető jog vagy közérdek védelmében. Szükséges ugyanakkor azt is hangsúlyozni, hogy a Ket. alapelveként rögzíti a gyors eljáráshoz való jogot, ami az Alkotmányból és a nemzetközi egyezményekből egyaránt következik.

Ha az ügyfelek és az ügyféli jogokkal felruházott társadalmi és érdekvédelmi szervezetek bármilyen számban, az eljárás bármely szakaszában – a helyzetnek megfelelő eljárási szabállyal való kezelés nélkül – bekapcsolódhatnak az eljárásba, az az ügy elintézését jelentősen késleltetheti. Ezen elvek mentén, az ügyfelek jogait, valamint a társadalmi és érdekvédelmi szervezetek szerepét elismerve és tiszteletben tartva, a Javaslat több ponton módosítja a hatályos szabályozást.

A Javaslat kimondja, hogy törvény korlátozhatja az ügyfél jogait, de csak arra tekintettel, hogy az ügyfél az elsőfokú eljárásban nem vesz részt. E szabály alkalmas lehet annak elérésére, hogy az érintettek már az első fokú eljárásban fejtsek ki álláspontjukat, hogy lényeges új szempontok a másodfokú eljárásban ne merülhessenek fel.

Az ügyfeleket, és különösen a társadalmi és érdekvédelmi szervezeteket illetően megítélésünk szerint ez a szabály nem áll ellentétben az Alkotmánnyal vagy a környezeti ügyekben az információhoz való hozzáféréstől, a nyilvánosságának a döntéshozatalban történő részvételéről és az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosításáról szóló, Aarhusban, 1998. június 25-én elfogadott Egyezmény kihirdetéséről szóló 2001. évi LXXXI. törvénnyel (a továbbiakban: Aarhusi Egyezmény).

A szervezetek esetén figyelembe veendő az a szempont, hogy a társadalmi és érdekképviseleti szervek nem azáltal kerülhetnek ügyféli jogállásba a hatósági eljárás során, mert a szervezet saját jogát vagy jogos érdekét érinti az ügy, hanem mert a Ket. alapján törvény lehetővé teszi, hogy ügyfélként az általuk képviselt érdek nevében lépjenek fel. Az Aarhusi Egyezményhez fűzött kommentárok is elismerik, hogy állam meghatározhat feltételeket, hogy mikor ügyfél a környezetvédelmi szervezet, továbbá az egyezményből nem következik, hogy „actio popularis”-ként kellene mindenki számára az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférést biztosítani. Az Aarhusi Egyezményhez kapcsolódó jogesetekből is az tűnik ki, az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés követelménye feltételezi, hogy a társadalmi szervezet előzetesen részt vett a hatósági eljárásban.

Az eljárás gyors lefolytatása, valamint az, hogy valamennyi információ és érdek lehetőleg teljes mértékben felszínre kerüljön az elsőfokú eljárásban, ezáltal elkerülhető legyen a jogorvoslati szak, olyan legitim érdekek, amelyek nevében – a Ket. társadalmi és érdekvédelmi szervezeteket érintő, valamint a sokügyfeles ügyekre vonatkozó, alább részletezett módosítási javaslataival együttesen – álláspontunk szerint elfogadható, hogy az ügyfelekkel szemben követelményként lehessen támasztani az elsőfokú eljárásban való részvételt. A két szempontot a Javaslat maga nem mérlegeli egymáshoz képest, nem részesíti a gyors eljárás lefolytatását feltétlenül előnyben, csupán lehetővé teszi törvény számára, hogy az eljárás gyors, hatékony lefolytatásához kötődő érdekek elsőbbséget biztosítson. E lehetséges korlátozásnak az ügyféli oldalról megfelelő ellentételezése az eljárás megindításáról szóló értesítés hatékony működése.

A Javaslat figyelemmel van az Európai Tanács Miniszteri Bizottságának CM/Rec(2007)7 számú ajánlására is, amely a jó közigazgatás alapelveit rögzíti.

A Javaslat a társadalmi és érdekvédelmi szervezetek eljárásba való bekapcsolódásának elősegítése érdekében – éppen azért, hogy ügyféli jogait gyakorolhassák – felhatalmazást ad a Kormánynak adatbázis létrehozására. A Javaslat koncepciója szerint ez az adatbázis arra szolgál, hogy ha ebbe bejelentkeznek a társadalmi és érdekvédelmi szervezetek, valamint megjelölik, hogy mely alapvető jogot vagy közérdeket kívánják védeni mely típusú hatósági

eljárásokban, akkor az ilyen hatósági eljárás megindításáról a hatóságok az adatbázis alapján külön értesítést küldenek. Az adatbázist a kormányzati portál tartalmazná. Az adatbázisba való jelentkezés természetesen nem feltétele annak, hogy az érintett szervezet részt vehessen az eljárásban, csupán – a tervezet szándékai szerint – elősegíti, hogy időben értesüljön a hatósági eljárás megindításáról minden érintett szervezet.

A sokügyfeles ügyek és társadalmi szervezetek részvételével folyó eljárások gördülékeny lefolytatását kívánja elősegíteni az a módosítás is, hogy közmeghallgatást kell tartani, ha ötvennél több ügyfél vagy ötnél több, az ügyfél jogaival felruházott szervezet vesz részt az eljárásban. A közmeghallgatás alkalmas arra, hogy az érintettek részletesen megismerhessék a hatósági eljárás tárgyát, a kérelmet, egyúttal kifejtthessék álláspontjukat, így az érdekek egyeztetésének hatékony fórumává válhat.

6. A Javaslat megfogalmazza és az általános eljárási szabályok szintjén bevezeti az egyablakos eljárást. A jogintézmény szabályozásával a Ket. lehetőséget teremt arra, hogy ha törvény vagy kormányrendelet úgy rendelkezik, akkor valamely jog megszerzéséhez szükséges több eljárást az ügyfél akár egyetlen ablaknál, az ún. közreműködő hatóságnál tudjon megindítani.

A Ket. e körben csupán alapot kíván teremteni, amelyet az ágazati törvények és kormányrendeletek felhasználhatnak és bővíthetnek, hiszen a Javaslat lehetővé teszi, hogy az adott eljárás igényeinek megfelelően a közreműködő hatóság a Ket.-ben meghatározottakhoz képest további feladatokat is ellásson. Az egyablakos eljárásoknak tehát a Ket.-ben foglalt szabályok csupán a közös magját fogják alkotni, amelyeket az ágazatok szabadon alakíthatnak. Főszabályként ezért a Ket. „postás” szereppel ruházza fel a közreműködő hatóságot, amely a kérelmeket továbbítja a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező hatóságokhoz, amelyek önállóan járnak el, és amelyek külön-külön hozzák meg és közlik döntésüket az ügyféllel. A Ket. emellett maga is felruházza néhány hatáskörrel a közreműködő hatóságot, amely például jogosult a kérelem teljességét ellenőrizni, illetéket és díjat beszedni, illetve meghatározott esetekben érdemi vizsgálat nélkül elutasítani a kérelmet.

A közreműködő hatóság funkciója természetesen nem az, hogy még eggyel bővítse azon hatóságok számát, amelyekkel az ügyfélnek kapcsolatot kell tartania. A szabályozás alapja az, hogy jelenleg is tipikusan több hatósági eljárást kell lefolytatni ahhoz, hogy az ügyfél egyetlen jogot végül gyakorolni tudjon, például gazdasági, kereskedelmi tevékenységet folytathasson. Az ügyfél terheit csökkenti, ha az összes eljárást egy hatóság megkeresésével meg tudja indítani, ezt követően pedig a szükséges hatósági eljárások párhuzamosan folyhatnak.

7. A Javaslat koncepcionálisan változtat a Ket. szabályain az elektronikus kapcsolattartás tekintetében. Az elmúlt évek tapasztalatai egyértelműen azt tükrözik, hogy a Ket.-nek az elektronikus eljárást lehetővé tévő rendelkezése – néhány kivételtől eltekintve – nem valósult meg a gyakorlatban. Ez két okra vezethető vissza. Egyrészt jelentős probléma az, hogy az ágazati jogszabályok számos esetben éltek a Ket. által biztosított azon lehetőséggel, hogy az elektronikus eljárás lehetősége kizárható. Másrészt a technikai feltételek még több hivatal esetén nem adták az elektronikus eljáráshoz (a hivatal nem csatlakozott a központi elektronikus szolgáltató rendszerhez, nem rendelkezik minősített elektronikus aláírással stb.). Ez azonban mára egyre kevesebb hivatal esetén igaz. Számos hivatal rendelkezik 2005-2006 óta minősített elektronikus aláírással, és egyre több hatóság csatlakozott a központi elektronikus szolgáltató rendszerre (a továbbiakban: központi rendszer), így minősített

aláírással ellátott elektronikus dokumentum és hivatali kapu útján is egyre több hivattal tartható kapcsolat. Meglepő ugyanakkor, hogy azokban az eljárásokban sem terjedt el széles körben az elektronikus úton történő kapcsolattartás, ahol azt jogszabály nem zárja ki. A közigazgatási hivatalokhoz például nem érkezett az elmúlt három évben kérelem elektronikus úton. (Ennek köszönhető, hogy az elektronikus aláírások lejárt tanúsítványainak érvényességi idejét több közigazgatási hivatal nem hosszabbította meg, így a 2005-2006-os helyzethez képest mára ezek a hivatalok csak a hivatali kapun keresztül lennének képesek elektronikus kapcsolattartásra, de ahhoz sem csatlakoztak.)

A törvénymódosítás hatályba lépésével új II/A. Fejezettel bővül a Ket., amely a kapcsolattartás formáját, valamint az ügyfél és a hatóság között, továbbá a hatóságok egymás közötti kapcsolattartását szabályozza.

A Javaslat – a hatályos szabályokhoz képest – egyértelműen a hatóság és az ügyfél közötti elektronikus kommunikáció általánossá válása mellett foglal állást annak rögzítésével, hogy ha azt törvény, eredeti jogalkotói hatáskörben kiadott kormányrendelet vagy önkormányzati hatósági ügyben önkormányzati rendelet nem zárja ki, az ügyfél jogosult elektronikus úton kapcsolatot tartani a hatósággal, kivéve ha az elektronikus kapcsolattartás értelmezhetetlen.

Tekintettel az elengedhetetlen technikai fejlesztésekre és az ágazati jogszabályok felülvizsgálatának szükségességére, csak 2011. január 1-jén lép hatályba az a módosítás, amely a hatóságokat elektronikus úton való kapcsolattartásra kötelezi. Az elektronikus kapcsolattartás alól a Javaslat szűk körben enged kivételt: ha az iratok nagy mennyisége miatt vagy az adathordozó jellegéből adódóan az elektronikus úton továbbítható irattá való átalakítás aránytalan nehézséggel járna, vagy ha az elektronikus kapcsolattartás lehetetlen.

A Javaslat szerint a kapcsolattartásnak két fő formája van: az írásbeli és a szóbeli kapcsolattartás. Írásbeli kapcsolattartás történhet az irat 28/A. § (1) bekezdésében felsorolt módokon történő továbbításával, így a hagyományos postai kézbesítés mellett a személyes átadás útján, telefaxon, kézbesítési meghatalmazott, hatósági kézbesítő vagy kézbesítési ügygondnok közreműködésével, továbbá hirdetményi és a Ket.-ben meghatározott feltételeknek megfelelő elektronikus úton. A jelenlévők közötti kapcsolattartás szóbeli.

A telefonos, az írásbeliség szintjét el nem érő elektronikus levélben (e-mail) és a rövid szöveges üzenetben történő kapcsolattartás az írásbeli és szóbeli kommunikációs formákkal szemben olyan speciális kör, amelyek használatát kifejezetten csak a tájékoztatáskéréskor és -nyújtáskor teszi lehetővé a Javaslat. A Javaslat a telefonos kapcsolattartást illetően tehát figyelemmel van a kialakult hatósági és bírósági gyakorlatra, amely bizonyíthatatlansága miatt nem engedi, illetve nem ismeri el a joghatással járó eljárási cselekmények telefon útján történő elvégzését. Nincs akadálya viszont a mai gyakorlat továbbfejlesztésének sem, tehát például a szemle, meghallgatás időpontjával kapcsolatos előzetes telefonos egyeztetésnek, ugyanakkor – a bizonyíthatóság, az eljárás szabályszerűsége érdekében – az erről szóló döntést, idézést a közlési szabályoknak megfelelően el is kell juttatni az érintett személyekhez.

Az elektronikus kapcsolattartást a Javaslat a hatályos szabályozástól eltérően, annál egyszerűbb és költségkímélőbb módon szabályozza. A hatályos szabályozás ugyanis azt várta el a hatóságoktól, hogy azok amellet, hogy a központi rendszerhez csatlakoznak és ügyfél- vagy hivatali kaput nyitnak, legyenek képesek elektronikus aláírással ellátott dokumentumok fogadására és a küldő viszontazonosítására. Ez a megoldás amellet, hogy drága,

feleslegesnek is bizonyult, mivel a tapasztalatok alapján csupán néhány száz, a közigazgatásban alkalmazható elektronikus aláírás létezik, a közigazgatásban alkalmazható minősített aláírással történő ügyintézés nem terjedt el. A Javaslat ezért az elektronikus kapcsolattartást teljes mértékben a központi rendszerre szabja. Az ügyfél továbbra is jogosult fokozott biztonságú aláírással ellátott elektronikus dokumentumot küldeni, ezt azonban a jövőben – a hatályos szabályozástól eltérően – nem közvetlenül a hatóságnak küldi, hanem a központi rendszernek, amely az azonosítást elvégzi és az iratot a hatóságnak továbbítja. A központi elektronikus szolgáltató rendszerről szóló 182/2007. (VII. 10.) Korm. rendelet 37. § (1) bekezdése már ma is lehetővé teszi, hogy ha az ügyfél rendelkezik elektronikus aláírással, úgy dokumentumát a nevének és elektronikus levélcímének megadásával az ügyfélkapu használata nélkül is eljuttathatja a csatlakozott szervezethez a Biztonságos Elektronikus Dokumentumtovábbító Szolgáltatás igénybevételével. Ez azt jelenti, hogy a hatóságoknak csupán hivatali kapuval kell rendelkezniük ahhoz, hogy elektronikus úton tudjanak ügyet intézni, míg az ügyfelek megőrzik az ügyfélkapus és az elektronikus aláírással ellátott elektronikus dokumentum közötti választási lehetőségüket. A Javaslat ugyanakkor semmilyen formában nem kívánja támogatni a közigazgatásban felhasználható minősített elektronikus aláírás elterjedését, ehelyett a szabályozás az ügyfélkaput preferálja.

A Ket. X. Fejezete továbbra is szabályozza az ügyfélkapu létesítésére és a kapcsolódó adatkezelésre vonatkozó szabályok azon részét, amelyek törvényi szintet igényelnek. Az ügyfélkapura vonatkozó, törvényi szintet nem igénylő kérdések szabályozására a Kormány kapott felhatalmazást, amely kiegészül az elektronikus kapcsolattartás új rendszerének végrehajtási szabályaival. E szabályozás révén a közigazgatás képes lesz a technikai fejlődésre gyorsan reagálni, hiszen a szabályozás megváltoztatásához a Ket. módosítására nem lesz szükség, új, biztonságos elektronikus kapcsolattartási forma bevezetése, a részletszabályok változtatása kormányrendeleti szinten megoldható. A Ket. az ügyfélkapura vonatkozó szabályai tekintetében is megengedi, hogy törvény vagy kormányrendelet eltérő szabályokat állapítson meg.

A Javaslat újraszabályozza a Ket. elektronikus tájékoztató szolgáltatásról szóló rendelkezéseit. A szabályozás megteremti a Ket. és az elektronikus információszabadságról szóló 2005. évi XC. törvény (a továbbiakban: Eitv.) összhangját. E körben a Javaslat egyrészt meghatározza, hogy a hatóságnak az Eitv.-ben meghatározottakon túl milyen adatokat kell honlapon közzétennie, másrészt pedig előírja, hogy – az Eitv.-nek a tevékenységre, működésre vonatkozó adatokkal kapcsolatos előírásával összhangban – a hatóság a teljesítményének és a hatékonyságának mérésére ügyforgalmi statisztikát készít. Az ügyforgalmi statisztika tartalmazza az összes ügy számát, ezen belül az első fokon jogerőre emelkedett határozatok számát, a jogorvoslat során megváltoztatott határozatok számát, a határidőn túl intézett ügyek számát, úgyszintén az ügyintézési határidő túllépésének mértékét, a hatósággal szemben benyújtott kártérítési igények számát, a felügyeleti intézkedések, valamint az ügyintézési határidő túllépése miatt a hatóság vezetőjével szemben kezdeményezett fegyelmi eljárások számát. A statisztika lehetővé teszi a hatósági működés hatékonyságának és szabályosságának pontos mérését.

8. A Javaslat újraszabályozza a szakhatóságokra vonatkozó rendelkezéseket. Az új szabály hatékonyabbá teszi a hatályos szabályozást (így például kimondja, hogy ha a szakhatóság módosítja az állásfoglalását, köteles az ezzel járó költségeket megtéríteni), így a szakhatóságok tekintetében is kizárja az eljárások elhúzódsához vezető elemeket, hiszen ténylegesen a szakhatósági közreműködés rendszere biztosítja leginkább már ma is az

„egyablakos” ügyintézés kereteit. A Javaslat tisztázza, hogy mely szabályok vonatkoznak a szakhatóságra úgy is mint hatóságra.

A Javaslat részletesebben szabályozza a gyakorlatban kialakult előzetes szakhatósági hozzájárulás intézményét: tisztázza, hogy a szakhatóságok számára nem a Ket. teremt eljárási kötelezettséget előzetes, tehát az érdemi eljárás megindítása előtt kérelmezett szakhatósági állásfoglalás kibocsátására, hanem külön törvény vagy kormányrendelet teheti azt – az előzetes hozzájárulás tartalmának és érvényességi idejének meghatározásával – lehetővé.

9. A közérdekű adatok nyilvánosságához fűződő alapvető jognak a hatósági eljárásokban is érvényesülnie kell; az iratok megismerhetősége megteremti a hatóság tevékenységének és eljárásának átláthatóságát, ezzel biztosítva a nyilvánosság kontrollját az állam működése felett. A hatósági eljárás során a hatóság kezelésébe kerülő – és így közérdekűvé váló – adatok nyilvánosságának biztosítása során ugyanakkor kiemelten tekintettel kell lenni a személyes adatok védelmére és az egyéb védett adatok bizalmas jellegének megőrzésére is. A személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény (a továbbiakban: Avtv.) éppen ezt a sajátosságot szem előtt tartva lehetővé teszi, hogy törvény – az adatfajták megjelölésével – a hatósági eljárásban korlátozza a közérdekű adatok Avtv.-ben garantált nyilvánosságát.

A Ket. főszabályként abból indul ki, hogy az eljárás iratai – és az azokban foglalt közérdekű adatok – nem nyilvánosak. A Javaslat ezzel az indokolatlan korlátozással szemben megteremti az Avtv. szabályaival való összhangot, ugyanakkor az iratok nyilvánosságának kiszélesítése során a 34/1994. (VI. 24.) AB határozat szellemében biztosítja a személyes és védett adatok védelmét, valamint egyensúlyt teremt az ügyfél magánérdeke és a harmadik személy jogos érdeke között.

Fontos kiemelni, hogy a Javaslat által bevezetett új nyilvánossági szabályok kifejezetten az eljárás iratainak megismerhetőségére vonatkoznak, és nem érintik a hatóság tájékoztatási kötelezettségét, amely – e speciális szabályoktól függetlenül – önmagából az Avtv.-ből következik.

Az eljárási törvény általános kódex jellegéből kifolyólag a Javaslat a nyilvánosságra vonatkozó közös szabályokat tartalmazza, ugyanakkor az egyes ágazatok sajátosságaiból kiindulva lehetőséget ad arra, hogy az ágazati törvények – élve az Avtv.-ben biztosított eltérési lehetőséggel – a nyilvánosságot korlátozzák, vagy adott esetben szélesítsék.

10. A Javaslat három jogintézmény bevezetésével, módosításával kívánja biztosítani, hogy a hatóságok az azonnali intézkedést igénylő esetekben haladéktalanul tudjanak intézkedni. E három jogintézmény az ideiglenes biztosítási intézkedés, a lefoglalás és a biztosítási intézkedés.

Az ideiglenes biztosítási intézkedés és a biztosítási intézkedés alapján a hatóság ugyanazon cselekményekre jogosult (pénzkövetelés biztosítása, meghatározott dolog zárlatának elrendelése), a két szabály alkalmazásának feltételében különbözik egymástól. Biztosítási intézkedésre abban az esetben kerülhet sor, ha az eljárás tárgyát képező kötelezettség későbbi teljesítése veszélyben van. Erre a hatóság azonban csak akkor jogosult, ha az ügyben már született egy döntés, és az abban meghatározott teljesítési határidő már letelt. Ideiglenes biztosítási intézkedésre ezzel szemben – az eljárás tárgyát képező kötelezettség későbbi teljesítése veszélyeztetése esetén – az ügy érdekében való döntéshozatalt megelőzően van

lehetőség. Az ideiglenes biztosítási intézkedés bevezetése biztosítja, hogy ha az eljáró hatóság az eljárása során észleli, hogy az ügyfél például az eljárás elhúzására vagy meghúzására törekszik, és ebből megállapítható a későbbi kötelezettség teljesítésének veszélye, akkor a hatóság kezében legyen olyan eszköz, amellyel a kötelezettség későbbi teljesítését biztosítani tudja. E két intézmény mellett szabályozza a Javaslat a lefoglalást, amelyről a Ket. jelenleg rendkívül szűkszavúan rendelkezik. Ennek keretében a szabályozás továbbra is abból indul ki, hogy a lefoglalás a tényállás tisztázásának eszköze, ennek érdekében a hatóság valamely dolgot elvonhat a birtokos rendelkezése alól. A Javaslat azonban részletes szabályokat tartalmaz arra, hogy ennek során a hatóság milyen esetben vehet igénybe rendőri közreműködést, hogyan és kinek a költségére köteles a dolog őrzéséről gondoskodni, milyen esetekben szünteti meg a lefoglalást, illetve a lefoglalás megszüntetésekor a dolgot kinek köteles kiadni.

A közigazgatási eljárások hatékonyságát leginkább a végrehajtási szakasz problémái veszélyeztetik. A tapasztalat azt mutatja, hogy a hatályos szabályozás lehetővé teszi, hogy a kötelezett a jogorvoslati jogával élve hónapokig megakadályozza a végrehajtás foganatosítását. A hatósági döntések hathatósabb végrehajtása érdekében a Javaslat jelentősen módosítja a Ket. VIII. Fejezetét.

A módosítás legfőbb eleme, hogy a Javaslat megszünteti a végrehajtás elrendelésének korábbi módját. A hatályos szabályozás alapján ugyanis – bár részben a Ket.-tel ellentétesen – az a gyakorlat alakult ki, hogy a végrehajtást elrendelő döntéssel szembeni kifogás alkalmassá vált a végrehajtás megindításának elhalasztására. A végrehajtást elrendelő döntés nem iktatható ki mint a hatósági eljárás egy új szakaszának kezdő eleme, ha azonban a végrehajtás foganatosításáról rendelkező hatóság és a végrehajtást foganatosító szerv egybeesik (mint ahogy – a Kormány eltérő rendelkezése hiányában – a Javaslatból ez következik), akkor már az első végrehajtási cselekmény foganatosításáról szóló végzés tölti be a végrehajtás foganatosításáról rendelkező döntés szerepét, egyedül ez ellen nyújthat be fellebbezést az ügyfél.

A változtatás másik eleme, hogy a Javaslat kimondja, a végrehajtást elrendelő hatóság döntése ellen fellebbezésnek kizárólag akkor van helye, ha az egyébként az önállóan fellebbezhető végzések közé tartozik (pl. az eljárás felfüggesztéséről, megszüntetéséről szóló végzés), ideértve hogy a Javaslat külön rendelkezik a végrehajtás foganatosításáról és a biztosítási intézkedésről rendelkező végzés elleni fellebbezés lehetőségéről. A végrehajtást foganatosító szerv döntése, intézkedése és az intézkedés elmulasztása ellen végrehajtási kifogásnak van helye. Ha törvény eltérően nem rendelkezik, a fellebbezésnek és a kifogásnak a döntés végrehajtására nincs halasztó hatálya.

Az egyes végrehajtási cselekmények tekintetében a Ket. korábban kissé felemásan illeszkedett a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvényhez (a továbbiakban: Vht.), részben megismételte a Vht. egyes rendelkezéseit, részben indokolatlanul eltért attól. A Vht. 2. és 3. §-a szerint ugyanis a bírósági végrehajtás szabályai irányadóak a közigazgatási végrehajtásra is, legyen szó munkabérre vagy egyéb járandóságra, illetve pénzügyi intézménynél kezelt összegre vezetett végrehajtásról vagy ingó-, illetve ingatlan-végrehajtásról. Mivel a végrehajtási cselekmények, valamint azok foganatosítása a közigazgatási és a bírósági végrehajtásban is hasonló jellegű, a Ket. akként módosul, hogy bírósági és a közigazgatási végrehajtási eljárás alapjaiban eltérő elemeit szabályozza különbözően (elsősorban a végrehajtás elrendelése, felfüggesztése, a jogorvoslati rendszer), és csak a szükséges mértékben tér el a Vht.-tól. A külön szabályozást nem igénylő kérdésben viszont a Ket.

kifejezetten visszautal a Vht. további alkalmazására (a kötelezettség állami eszközökkel való kikényszeríthetősége, a biztosítási intézkedés szabályai). E módosítás révén egyértelművé válik a Ket. és a Vht. viszonya, áttekinthetőbbé válik a VIII. Fejezet szerkezete, a Vht. részletes szabályai pedig pontos útmutatást adnak a végrehajtás foganatosítására.

A Ket. hatályba lépésekor nem került sor a végrehajtó szolgálat létrehozására, ezért a végrehajtást jellemzően az elsőfokú hatóság foganatosítja. A Kormány többször megvizsgálta a végrehajtó szolgálat felállításának lehetőségét, de annak megvalósítására nem látott lehetőséget. A Javaslat ennek megfelelően szakít a végrehajtó szolgálat gondolatával, és – a hatályos szabályt kodifikálva – főszabályként úgy rendelkezik, hogy az elsőfokú hatóság hajt végre. A Javaslat alapján azonban a Kormány felhatalmazást kap arra, hogy – a Kormány szervezetalakítási szabadságával összhangban – kijelölje a végrehajtást foganatosító szervet. E felhatalmazás – az önkormányzatok autonómiájára tekintettel – nem terjed ki az önkormányzati hatósági ügyekre. A felhatalmazás lehetőséget ad arra, hogy a Kormány a jelenlegi állapotot fenntartva egy hatóságot jelöljön ki valamennyi ügytípus esetében a végrehajtás foganatosítására, de arra is, hogy akár az egyes végrehajtási cselekmények, akár ügycsoportok szerint differenciáltan jelöljön ki szerveket. Emellett a végrehajtás hatékonyságának növelése érdekében a Javaslat megteremti annak lehetőségét, hogy valamennyi hatóság szerződést köthessen az önálló bírósági végrehajtókkal a végrehajtásra. Garanciális szabályként kimondja ugyanakkor a Javaslat, hogy végzést ilyen esetben is kizárólag a végrehajtást elrendelő hatóság hozhat.

A végrehajtás gyorsaságát, hatékonyságát javító módosításként említendő még, hogy a hivatalból indított hatósági ellenőrzést a teljesítési határidő leteltét követő öt munkanapon belül kell lefolytatni, így hatékonyabban megakadályozható, hogy a végrehajtható vagyont elvonják vagy más módon ellehetetlenítsék a végrehajtást, azaz a hatóság döntése várhatóan gyorsabban és nagyobb bizonyossággal tud érvényesülni.

11. A Javaslat átfogóan módosítja a Ket.-et, amely a jogalkalmazói és a jogalkotói oldalon is jelentős felkészülési időt tesz indokolttá. A legtöbb módosítás ezért csak 2009. október 1-jén lép hatályba.

Egyes módosítások hatályba lépéséhez ugyanakkor jelenleg még nem adott valamennyi feltétel, azok mindenekelőtt informatikai fejlesztéseket és az ügyintézők továbbképzését igénylik. A Javaslat ezért a Ket. módosítását több lépcsőben lépteti hatályba. A Javaslat hatályba lépése a hatályosnál egyszerűbb feltételekkel teszi lehetővé az ügyfél és a hatóság, valamint a hatóságok egymás közötti elektronikus kapcsolattartását. A folyamatban lévő technikai fejlesztésekre tekintettel ugyanakkor a hatóságok közötti kötelező elektronikus kapcsolattartást előíró szabály csak 2011. január 1-jén lép hatályba. Az elektronikus úton történő eljárás széles körben való alkalmazása megteremti a lehetőségét a Ket. által meghatározott ügyintézési határidő fokozatos lerövidítésének.

2014. január 1-jén lép hatályba az a módosítás, amely szerint a hatóságnak tizenöt munkanapon belül kell meghoznia a határozatot, az eljárást megszüntető végzést vagy a másodfokú döntést hozó hatóságnak az első fokú döntést megsemmisítő és új eljárásra utasító végzését, és gondoskodniuk a döntés közléséről.

A Ket. módosításához elvégzett hatásvizsgálat alapján az előnyök és a terhek lényegében kiegyenlítik egymást. Szükséges, hogy minden lehetséges eszközzel javítsunk az ügyintézés feltételein, és mindenekelőtt a korszerűsítés útján érjünk el eredményt.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

Az 1. §-hoz

A Javaslat új fejezetben szabályozza az elektronikus kapcsolattartás szabályait, így az alapelvek között csak két alapvető fontosságú, a kapcsolattartáshoz kötődő elv kap helyet: az ügyfél és az eljárás egyéb résztvevőjének az a joga, hogy az eljárás során egy alkalommal másik kapcsolattartási formát választhasson, és annak garanciája, hogy csak törvény írhatja elő kötelezően és kizárólagosan az elektronikus kapcsolattartást.

Annak érdekében, hogy a hatályos Ket. 8. §-ában foglalt rendelkezés alapján az ágazati jogszabályok ne zárhassák ki a fennálló helyzethez hasonlóan széles körben az elektronikus eljárást, a Ket. egyértelművé teszi, hogy csak törvény korlátozhatja az ügyfél kapcsolattartással összefüggő ezen jogát.

E §-sal összefüggésben a Ket. – a kapcsolattartási fejezetet is leszámítva – számos helyen módosul: a kérelem benyújtására vonatkozó szabályok között a Ket. 34. §-ában rögzíti a Javaslat, hogy ha jogszabály eltérően nem rendelkezik, a kérelem szóban, írásban és meghatározott feltétellel és módon gépi adathordozón is előterjeszhető. Kapcsolódó módosítás a Ket. képviselőre vonatkozó 40. § (1) bekezdésére vonatkozó Javaslat, amelynek értelmében csak törvény írhatja elő az ügyfél személyes eljárását.

A Ket. 8. §-ának hatályos (2) és (3) bekezdése az egyes hatóságok elektronikus tájékoztató szolgáltatások működtetésére vonatkozó kötelezettségéről rendelkezik, valamint arról, hogy a központi közigazgatás elektronikus ügyintézése a központi elektronikus szolgáltató rendszeren (a továbbiakban: központi rendszer) keresztül érhető el, amelyhez az önkormányzatok és más szervezetek is csatlakozhatnak. Mivel a központi rendszer szolgáltatásait, az ahhoz való csatlakozás szabályait a Ket. hatályba lépése óta más jogszabályok részletesen meghatározzák, emellett pedig a központi rendszer nem csupán a Ket. hatálya alá tartozó eljárási cselekmények elvégzésére, a hatóság és az ügyfél közötti kapcsolattartásra alkalmas, ezért a Javaslat nem tartja fenn az erre vonatkozó hatályos szabályozást. Hasonlóképpen mivel a Javaslat az elektronikus tájékoztató szolgáltatás szabályait jelentősen módosítja, és a tájékoztatás nyújtását minden hatóság számára kötelezővé teszi, az erre vonatkozó rendelkezéseket a Javaslat hatályon kívül helyezi.

A 2. §-hoz

A Ket. 9. § (1) bekezdés módosításának célja a konzuli védelemről szóló 2001. évi XLVI. törvény (a továbbiakban: Konzultv.) rendelkezéseivel való összhang megteremtése, illetve szövegpontosítás. A Ket. hatályának megfelelően „a külföldi és nemzetközi szervezetekkel való érintkezés” alatt a nemzetközi jogsegélyt kell érteni, ezért a pontosítás nem volt nélkülözhető.

A Ket. hatályos 9. § (2) bekezdése értelmében a kisebbségi települési önkormányzat képviselő-testülete a rendeletében, valamint az országos kisebbségi önkormányzat testülete meghatározhatja a hatáskörébe tartozó hatósági eljárás magyar nyelv melletti hivatalos nyelvét.

A kisebbségi önkormányzati képviselők választásáról, valamint a nemzeti és etnikai kisebbségekre vonatkozó egyes törvények módosításáról szóló 2005. évi CXIV. törvény megszüntette a közvetett úton létrehozott kisebbségi települési önkormányzat jogintézményét, kimondva, hogy az egyes kisebbségek a községben, városban és a főváros kerületeiben – közvetlen választás útján – települési kisebbségi önkormányzatot, továbbá a megyében és a

fővárosban területi kisebbségi önkormányzatot, valamint országos kisebbségi önkormányzatot hozhatnak létre.

A településeken egységesen települési kisebbségi önkormányzat elnevezéssel létrejövő kisebbségi önkormányzatok ugyan jelenleg hatósági feladat- és hatáskörrel nem rendelkeznek, törvény viszont azokkal a feltételekkel utalhat hatósági jogkört kisebbségi önkormányzatra, mint bármely más nem közigazgatási szervre, a Ket. erre felhatalmazó rendelkezése alapján. A hatósági jogkör gyakorlására való feljogosítást illetően a törvényi szint ugyanakkor követelmény a kisebbségi önkormányzatok alkotmányos jogállására tekintettel. Mivel tehát a kisebbségi önkormányzatok feljogosíthatók hatósági jogkör gyakorlására, továbbra is biztosítani kell, hogy adott esetben a kisebbségi önkormányzatok hatósági eljárásuk során a magyar nyelv mellett más hivatalos nyelvet is használhassanak.

A 3. §-hoz

A Ket. 10. § (1) bekezdésén két ponton módosít a Javaslat. Indokolatlan a „nem magyar állampolgárságú” kitétel annál a rendelkezésnél, hogy a közigazgatási hatóságnak a magyar nyelvet nem ismerő személy ügyében meghatározott esetekben hivatalból kell gondoskodnia arról, hogy az ügyfelet joghátrány ne érje e körülmény miatt. A rendelkezés célja ugyanis – állampolgárságtól függetlenül – a magyar nyelvet nem ismerő és a nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól szóló törvény hatálya alá nem tartozó személyek jogvédelme. Az állampolgárságra utaló szövegrész elhagyása nem hat ki a Ket. 11. § (2) bekezdésében szabályozott fordítási és tolmácsolási költségek viselésére, azt a hatóságnak kell viselnie.

A Javaslat a Ket. 10. § (1) bekezdésében elhagyja továbbá a „jogi személy, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet megbízásából eljáró természetes személy” fordulatot, amelynek értelmében a jogi személy, jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet meghatározott ügyeiben is a hatóságnak kellett gondoskodnia arról, hogy az ügyfelet ne érje amiatt hátrány, hogy képviselője a magyar nyelvet nem ismeri. Nem természetes személyek esetén a tolmácsolási költségnek az állam általi viselése indokolatlan, a jogi személy képes magyarul beszélő képviselőről gondoskodni. Ugyancsak a fordulat hatályon kívül helyezése mellett szól, hogy az említett rendelkezés tipikusan természetes személyekre szabott rendelkezés. A rendelkezés célja, hogy ne kerüljön kiszolgáltatott helyzetbe az a magyar nyelvet nem ismerő személy, akivel szemben valamely hatóság intézkedik (pl. hatósági ellenőrzés során). Ez a szabály ezért nem természetes személyek esetén nem értelmezhető.

A 4. §-hoz

A Ket. 12. § (3) bekezdésének a közigazgatási hatóságok körére vonatkozó módosítása a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvénnyel (a továbbiakban: Ötv.) való összhangot teremti meg. Az Ötv. 2. § (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy önkormányzati döntést a helyi önkormányzat képviselő-testülete – annak felhatalmazására bizottsága, a részönkormányzat testülete, a helyi kisebbségi önkormányzat testülete, társulása, a polgármester –, illetőleg a helyi népszavazás hozhat. Törvény a polgármesternek, főpolgármesternek, megyei közgyűlés elnökének kivételesen önkormányzati feladat- és hatáskört állapíthat meg.

Az Ötv. 2. § (2) bekezdése alapján tehát a polgármesternek, főpolgármesternek, megyei közgyűlés elnökének törvény rendelkezése alapján – kivételesen – önállóan is lehet önkormányzati feladat- és hatásköre, nemcsak átruházott jogkörben, emiatt tehát a hatóságok körét ki kellett egészíteni, hiszen az önkormányzati hatósági hatáskört gyakorló polgármester,

főpolgármester, megyei közgyűlés elnöke mint hatóság nem illeszthető be a hatályos rendszerbe.

Az Ötv. 7. § (1) bekezdése értelmében továbbá törvény vagy törvény felhatalmazása alapján kormányrendelet kivételesen a polgármestert, a főpolgármestert, a megyei közgyűlés elnökét államigazgatási hatósági hatáskörrel ruházhatja fel, az Ötv. 7. § (2) bekezdése értelmében törvényben vagy törvény felhatalmazása alapján kormányrendeletben előírt esetekben honvédelmi, polgári védelmi, katasztrófa-elhárítási ügyekben a polgármester, a főpolgármester, a megyei közgyűlés elnöke részt vesz az országos államigazgatási feladatok helyi irányításában és végrehajtásában.

A polgármesternek, főpolgármesternek, megyei közgyűlés elnökének az Ötv. rendelkezései alapján tehát törvény önkormányzati hatósági, törvény vagy törvény felhatalmazása alapján kormányrendelet államigazgatási hatósági jogkört adhat.

Az Ötv. 61. § (4) bekezdése értelmében a megyei jogú város kerületi hivatalának vezetője a megyei jogú város polgármesterének a felhatalmazása alapján gyakorolja a polgármestert megillető egyes hatósági jogköröket. Az Ötv. nem szól arról, hogy a polgármester csak önkormányzati vagy csak államigazgatási hatósági hatáskörét ruházhatná át, így az a helyes, ha a Ket. a megyei jogú város kerületi hivatalának vezetőjét a polgármesterrel, főpolgármesterrel és a megyei közgyűlés elnökével egy sorban említi.

Kodifikációs szempontból, valamint az egyszerűbb, átláthatóbb megfogalmazás érdekében a Javaslat rövidítést alkalmaz, és a polgármester, főpolgármester, megyei közgyűlés elnökére, valamint a megyei jogú város kerületi hivatalának vezetője helyett a továbbiakban együttesen csak a polgármesterről rendelkezik.

Az Ötv. 42. § (1) bekezdése alapján a képviselő-testületek megállapodással egyes államigazgatási hatósági ügyfajták szakszerű intézésére hatósági igazgatási társulást hozhatnak létre. A Javaslat a hatósági igazgatási társulással kapcsolatban is fenntartja a Ket. eredeti koncepcióját, hogy a hatáskör-átruházás folytán hatáskörrel rendelkező hatóságokat is felsorolja a hatóságok között (így felsorolja az önkormányzati hatósági ügyben a képviselő-testület hatáskör-átruházása alapján hatáskörrel rendelkező szerveket, valamint a megyei jogú város kerületi hivatalának vezetőjét). A hatósági igazgatási társulást az Ötv. alapján a képviselő-testületek egyes államigazgatási ügyfajták szakszerű intézésére, ideértve az ügyek eldöntését is, hozhatnak létre, azaz voltaképpen a jegyző hatáskörének átruházásáról rendelkezhetnek. Mint önkéntesen létrehozható önkormányzati társulás a hatósági igazgatási társulás nem lehet a hatáskörök önálló címzettje.

A Ket. 12. § (3) bekezdés d) pontja szerint – törvényben vagy törvény felhatalmazása alapján kormányrendeletben – a nem közigazgatási feladat ellátására létrehozott egyéb szervezet, köztestület vagy személy is feljogosítható közigazgatási hatósági jogkör gyakorlására. A 12. § (3) bekezdésének szabályozási koncepciója szempontjából egyrészt helyesebb a „nem hatósági feladat ellátására létrehozott” megfogalmazás, hiszen a jelenlegi megfogalmazás alapján nem lennének hatósági jogkörrel felruházhatóak azok a nem államigazgatási szervezetek, amelyeket ugyan közigazgatási feladat ellátására hoztak létre, de hatósági feladatokat létrehozatalukkor nem kaptak. Másrészt a Javaslat koncepciója értelmében szükségtelen azt feltételül szabni, hogy nem közigazgatási vagy hatósági feladat ellátására létrehozott szervezet kaphat hatósági feladatkört, így a Javaslat a továbbiakban generálisan lehetővé teszi, hogy törvény vagy kormányrendelet egyéb szervezetet, köztestületet vagy személyt ruházzon fel közigazgatási hatósági jogkör gyakorlására. Az ilyen szervekkel szemben természetesen érvényesül a demokratikus legitimitáció biztosítottágának követelménye.

A Ket. hatályos rendelkezése szerint törvény vagy törvény felhatalmazása alapján kormányrendelet jogosíthatja fel a nem közigazgatási feladat ellátására létrehozott egyéb szervezetet, köztestületet vagy személyt. A Javaslat a hatályos szabályból elhagyja azt, hogy csak felhatalmazás alapján kiadott kormányrendelet tartalmazhat ilyen feljogosító rendelkezést. Egyrészt mivel számos hatósági eljárásról a Kormány eredeti jogalkotó hatáskörében rendelkezik, azoknak nincs törvényi alapjuk, viszont ezekben az eljárásokban is indokolt a Ket. 12. § (3) bekezdés hatályos d) pontjában foglalt rendelkezés alkalmazását lehetővé tenni. Másrészt a gyakorlatban vitát váltott ki az is, hogy a törvényi felhatalmazásnak mire kell vonatkoznia: önmagában eleget tesz a Ket.-ben foglalt követelménynek, ha a kormányrendelet kibocsátása törvény felhatalmazása alapján történik, vagy szükséges az is, hogy a törvény normatív rendelkezései között vagy a felhatalmazásban kifejezetten feljogosítsa a Kormányt a Ket. 12. § (3) bekezdés d) pontja szerinti kijelölésre. A hatályos szabályozási környezetre tekintettel ezért a Javaslat hatályon kívül helyezi a „törvény felhatalmazása alapján” fordulatot.

Az 5. §-hoz

A Ket. hatálya számos vita forrása: gyakran vitás önmagában az is, hogy valamely eljárás közigazgatási hatósági eljárásnak minősül-e fogalmilag (a birtokvédelmet illetően például az Alkotmánybíróság állásfoglalását követően sem jutott holtpontra a diskurzus), ha igen, akkor alkalmazható-e, alkalmazandó-e rá a Ket., vagy megállapítható egy olyan különleges szempont fennállása, amely miatt a Ket. 13. § (1) vagy (2) bekezdése alapján részben vagy egészben ki kell venni az adott eljárást Ket. hatálya alól. A Javaslat a jogi környezet változására tekintettel több helyen is pontosítja a 13. § (2) bekezdése szerinti ún. „privilegizált” eljárások körét.

A 13. § (2) bekezdés c) pontban történt módosítások a jogi, megfogalmazásbeli koherenciát szolgálják a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi I. törvény és a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi II. törvény vonatkozásában, a szabályozási koncepciót, a c) pont szerinti eljárások „privilegizált” eljárásként kezelését nem érinti a módosítás.

A 13. § (2) bekezdés d) pontjának módosítását a termékek forgalmazása tekintetében az akkreditálás és piacfelügyelet előírásainak megállapításáról és a 339/93/EGK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2008. július 9-i 765/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet definíciója indokolja, amely szerint piacfelügyelet a hatóságok által végzett tevékenység és az ennek eredményeként hozott intézkedések annak érdekében, hogy a termékek megfeleljenek a vonatkozó közösségi harmonizációs jogszabályokban megállapított jogi követelményeknek, illetve hogy ne veszélyeztessék az egészséget, a biztonságot vagy a közérdek védelmének egyéb vonatkozásait. Mivel tehát a piacfelügyelet ezen megfogalmazása alapvetően a termékek szabályozásával áll összefüggésben, így a jelenleg a Ket.-ben szereplő 13. § (2) bekezdés d) pontbeli szabály is leszűkülne, és a közösségi jogi (közvetlenül hatályosuló) definíció miatt a szolgáltatások feletti piacfelügyeleti eljárás nem „privilegizált eljárás” lenne, hanem teljes egészében a Ket. hatálya alá tartozna.

Szükséges továbbá a termékek és szolgáltatások forgalmazására, illetve értékesítésére vonatkozó követelmények ellenőrzését együtt kezelni a reklámozásra, kereskedelmi kommunikációra vonatkozó követelmények ellenőrzésével. A Javaslat erre vonatkozóan a kereskedelmi gyakorlat definíciót alkalmazza, figyelemmel a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló 2008. évi XLVII. törvényben bevezetett terminológiára, amely alapján a kereskedelmi gyakorlat a vállalkozásnak, illetve a

vállalkozás érdekében vagy javára eljáró személynek az áru fogyasztók részére történő értékesítésével, szolgáltatásával vagy eladásösztönzésével közvetlen kapcsolatban álló magatartása, tevékenysége, mulasztása, reklámja, marketingtevékenysége vagy egyéb kereskedelmi kommunikációja.

A közösségi jogi szabályoktól függetlenül is nagy nehézséget okozott ugyanakkor annak eldöntése, hogy mely hatósági eljárások sorolhatók be a piacfelügyeleti és a piac szabályozásával kapcsolatos eljárások közé: a magyar jogrendszerben ezek a fogalmak ugyanis nem minősülnek általánosan bevett és alkalmazott jogi-rendszerben kategóriáknak, tehát a d) pontbeli szabály pontosítása mindenképpen szükségesnek volt tekinthető. Az egyértelműség érdekében egészíti ki a Javaslat ezért a felsorolást a gyógyszerek, gyógyászati segédeszközök társadalombiztosítási támogatásával kapcsolatos eljárásokra való hivatkozással, mivel ezek az is elsősorban piacsabályozó jellegűek, ezzel összefüggésben például – ha nem lenne a Ket. szubszidiárius – ügyféli körbe tartozna lényegében a magyar társadalombiztosítás ellátására jogosult összes személy.

A piacfelügyelet és a piacsabályozás fogalmait érintő bizonytalanságot jelzi, hogy az elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. törvény (a továbbiakban: Eht.) piacfelügyeleti eljárásai valójában inkább a piacsabályozás körébe tartoznak. A Javaslat tehát nem változtat azon, hogy az Eht. szerinti eljárások, például a frekvenciagazdálkodási ügyekben a Ket. csupán szubszidiáriusan érvényesül.

A Javaslat ezért úgy rendelkezik, hogy a termékek és a szolgáltatások forgalmazására, illetve értékesítésére vonatkozó követelmények ellenőrzésével, illetve a piacsabályozással kapcsolatos eljárásban, ideértve a gyógyszerek, gyógyászati segédeszközök társadalombiztosítási támogatásával kapcsolatos eljárásokat is, a Ket.-et csak akkor alkalmazni, ha az ügyfajta-ra vonatkozó törvény eltérő szabályokat nem állapít meg.

A 13. § (2) bekezdés e) pontjában felsorolt, a piac működésével kapcsolatos felügyeleti eljárások közül eddig hiányzott a versenyfelügyeleti eljárás, a Javaslat ezt a kisebb következetlenséget javítja. A jogalkotó eddig is úgy rendelkezett, hogy a versenyfelügyeleti és bejelentési eljárásban a Ket. szubszidiárius, a Ket. koncepciója szerint ugyanakkor a helyesebb, ha a Ket. sorolja fel, hogy ezek privilegizált eljárásnak minősülnek.

A Javaslat fenntartja azt a szabályt, hogy az (1) és (2) bekezdés kivételével közigazgatási hatósági eljárásban a Ket. eltérő rendelkezése hiányában nincs helye a Ket.-től való eltérésnek. Egyértelművé kellett tenni ugyanakkor az Európai Unió jogi aktusai és a Ket. közötti viszonyt egyrészt a közvetlenül alkalmazandó általános hatályú uniós jogi aktusokra vonatkozóan, másrészt abból a szempontból, hogy az egyéb kötelező jogi aktusok végrehajtását belső jogi rendelkezésekkel kell biztosítani.

A Javaslat ezért akként rendelkezik, hogy ha az Európai Unió általános hatályú, közvetlenül alkalmazandó kötelező jogi aktusa (vagyis a rendelet) eljárási szabályt állapít meg, a Ket. az ott szabályozott kérdésben nem alkalmazható. A Ket. szubszidiaritása ugyanakkor csak részleges: az uniós általános hatályú, közvetlenül alkalmazandó kötelező jogi aktusokban nem szabályozott kérdésekben alkalmazni kell, kivéve az uniós jogi aktus belső jogi végrehajtásához további eltérő eljárási szabályok megállapítása szükséges. Utóbbi esetben is megengedi a Ket. a rendelkezéseitől való eltérést, ráadásul nem csak az általános hatályú, közvetlenül alkalmazandó, hanem az egyéb kötelező jogi aktusok tekintetében is: az ilyen aktusokat átültető törvény vagy kormányrendelet a végrehajtáshoz szükséges mértékben és módon eltérhet. A Javaslat figyelemmel van arra, hogy nem csupán a fogalmilag átültetendő uniós jogi aktusok (pl. az irányelv) végrehajtása tekintetében, hanem adott esetben a közvetlenül alkalmazandó uniós jogi aktusok tekintetében is szükséges lehet további végrehajtási szabályok alkotása. Az Európai Központi Bank aktusainak átültetése a Magyar

Nemzeti Bank elnökének feladata, ennek körében adott esetben eljárási szabályok megteremtése is szükséges lehet.

Az uniós jogi aktusok mellett a nemzetközi szerződések és a Ket. hatályának viszonyát is rendezi a Javaslat akként, hogy a Ket. rendelkezéseitől a nemzetközi szerződést kihirdető törvény eltérhet. A Javaslat pontosítja a nemzetközi szerződésekkel kapcsolatos eljárásról szóló 2005. évi L. törvénnyel (a továbbiakban: Nsztv.) összhangban, hogy csak törvény transzformálhatja a nemzeti jogba a Ket.-től eltérő eljárási szabályokat megállapító nemzetközi szerződést. Az Nsztv. 7. § (1) bekezdés a) pontja alapján ugyanis a nemzetközi szerződés kötelező hatályának elismerésére akkor kerülhet sor, ha a szerződés szövegének ismeretében a Magyar Köztársaság külkapcsolatai szempontjából kiemelkedő fontosságú nemzetközi szerződés esetében az Országgyűlés erre felhatalmazást ad. Az Nsztv. 7. § (3) bekezdés c) pontja értelmében a nemzetközi szerződés a Magyar Köztársaság külkapcsolatai szempontjából pedig akkor kiemelkedő fontosságú, ha az hatályos törvénnyel ellentétes rendelkezést tartalmaz. A Ket.-től eltérő szabályok átültetése tehát törvényi szintet követel meg. Ezzel összhangban rendezi a Javaslat az Átmeneti rendelkezések között, hogy az Nsztv. hatályba lépése, 2005. július 1-je előtt a jogszabályban (nemcsak törvényben) kihirdetett nemzetközi szerződés is eltérhet. Ennek a Ket. hatályára vonatkozó szabálynak az átmeneti rendelkezések között való elhelyezését az indokolja, hogy szükséges a nemzetközi szerződést kihirdető jogszabályok Nsztv. szempontú felülvizsgálata, valamint így válik az is egyértelművé, hogy az Nsztv. hatályba lépése óta a törvényi szint a követelmény. A nemzetközi szerződésekre vonatkozó dualista szemléletnek megfelelően azt is egyértelművé teszi a Javaslat, hogy nem maga a nemzetközi szerződés, hanem az azt átültető jogszabály tér el a Ket.-től.

A 6. §-hoz

Az Áe. 3. § (4) bekezdése alapján ügyfél az a magánszemély, jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező más szervezet minősült, amelynek jogát vagy jogos érdekét az ügy érinti. Az ügyfél jogai megilletik továbbá azt a szervet, amelynek feladatkörét az ügy érinti.

A jogi helyzetre való utalás tehát az Áe. ügyfélfogalmához képest a Ket. által bevezetett új elem volt, a gyakorlatban azonban nem segítette elő az ügyféli kör lehatárolását, hiszen amely ügy valakinek a jogi helyzetét érinti, az érinti egyben a jogát is, így a különbségtétel nem szükséges. A jogalkalmazói és a bírói gyakorlatban nincs példa arra, hogy kifejezetten csak a jogi helyzetre való hivatkozással került volna egy személy ügyféli jogállásba, ezért a Javaslat elhagyja ezt az elemet. A Ket. Szakértői Bizottság 5. számú módszertani állásfoglalása bár meghatározza a jogi helyzet fogalmát, jogi szabályozáson alapuló köteleességként értelmezve azt, azonban a gyakorlat ennek ellenére nem tudta megfelelően értelmezni és alkalmazni a „jogi helyzet” kategóriát. Ez a tény magában rejti a jogalkalmazás bizonytalanságának, következetlenségének a lehetőségét azáltal, hogy nem lehet egyértelműen lehatárolni azt a területet, amelyet a „jogi helyzet” magában foglal. A „jogi helyzet” kitétel elhagyásával összhangban a Javaslat deregulálja a végzés közzétételére vonatkozó 78. § (2) bekezdésében is a jogi helyzetre való utalást. Szükségtelen az is, hogy a „jogi helyzet” helyett a kötelezettség érintettségét tartalmazza az ügyfélfogalom, hiszen a jog, jogos érdek érintettsége ezt is magában foglalja, ha az ügy egy személy kötelezettségeire kihat, az jogaira is kihatással van; emellett a Javaslat célja kifejezetten az, hogy az Áe. miatt bevett fogalmat újra bevezesse.

Szükségtelen volt, ezért elhagyja a Javaslat azt a gondolatjelbe foglalt szöveget, amely az ügyfél nyilvántartásba vett adataira („tulajdonát, jogait és vagyontárgyait is ideértve”) utal, hiszen mindezek az ügyfélre vonatkoznak, példálózó felsorolásuk felesleges.

A Ket. 15. § (2) bekezdése értelmében ha jogszabály másként nem rendelkezik, a létesítménnyel kapcsolatos, illetve a tevékenység engedélyezésére irányuló eljárásban ügyfél a hatásterületen levő valamennyi ingatlan tulajdonosa és az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett jogszerű használója. A Ket. 172. § e) pontja tartalmaz értelmező rendelkezést a hatásterületre: az a Magyar Köztársaság területén fekvő, jogszabályban meghatározott módon megállapított földrajzi terület, amelyre a tervezett létesítmény vagy tevékenység rendes üzemvitel mellett, folyamatosan vagy rendszeresen számottevő mértékű hátrányos fizikai hatást (pl. árnyékolást, zajterhelést, légszennyezést) gyakorol. Ezek alapján a szabályok alapján a jogalkalmazó hatóságok folyamatos nehézségekbe ütköztek az ügyfelek körének megállapítása során, mivel jogszabályi szinten nem volt megfelelően rögzítve a hatásterület lehatárolásának kritériuma és eljárása, a hatóságok gyakran saját belátásuk szerint mérlegeltek a hatásterület határainak meghúzásakor. Vita forrásává vált maga a létesítmény és a tevékenység fogalmának értelmezése, valamint a hatásterület fogalma fölött is eljárt az idő a Ket. hatályba lépése óta, így a Ket. hatásterületre vonatkozó rendelkezéseinek koncepcionális újragondolása vált szükségessé.

Felülvizsgálatra szorult emellett a 15. § (3) bekezdésében foglalt rendelkezés is, amely szerint törvény vagy kormányrendelet meghatározott ügyfajtákra részletesebb ügyfélfogalmat állapíthat meg, mivel ezen rendelkezés értelmezését és alkalmazását illetően is több különböző álláspont alakult ki.

A hatóságok által kialakított vélemények egyöntetűek abban, hogy ezeket a rendelkezéseket illetően olyan megoldásra van szükség, amely az ügyféli jogok sérelme nélkül biztosítani tudja az eljárások lehető leggyorsabb lefolytatását, sőt a szabályozás egyértelmű megfogalmazása révén az ügyfelek bevonása is egyszerűbb megítélésű lesz.

A Javaslat a probléma rendezése érdekében lehetőséget teremt tehát arra, hogy a jogszabályok egyes ügyekben meghatározzanak olyan kritériumokat, amelyek megléte esetén nincs szükség külön a jog vagy jogos érdek fennállásának bizonyítására, helyesebben annak fennállását önmagában valamely viszonylag egyszerűbben bizonyítható tényhez kapcsolódóan vélelmezi a hatóság, ezáltal megkönnyítve, automatikussá téve az ügyfél eljárásba való bekapcsolódását. Ilyen egyszerűbben bizonyítható tényre lehet példa, ha egy jogszabály úgy rendelkezik, hogy ügyfél az építési beruházás egy kilométeres körzetében lakó valamennyi természetes személy, akkor nincs szükség arra, hogy az ügyfél a 15. § (1) bekezdése alapján azt bizonyítsa, hogy a beruházás jogát, jogos érdekét érinti, hanem elegendő annak bizonyítása, hogy a beruházástól kevesebb, mint egy kilométerre lakik.

A Javaslat e szabály keretén belül tartja fenn a hatásterületre vonatkozó szabályozás lényegét, ugyanakkor világossá teszi, hogy a hatásterület alapján automatikusan keletkező ügyféli jogállás voltaképpen egy a esete, példája annak, hogy törvény vagy kormányrendelet meghatározott ügyfajtában megállapíthatja azon személyek körét, akik a jogos érdek vizsgálata nélkül, egyéb szempont alapján ügyféli jogállást nyerhetnek.

A Javaslat az általános ügyfélfogalommal összhangban értelmezendő, nem értelmezhető akként, hogy a 15. § (1) bekezdése alapján ügyféli jogosultsággal, tehát joggal vagy jogos érdekekkel rendelkező személyt kizárjanak az eljárásból. A módosítás semmiképpen nem értékelhető akként, hogy ezáltal csorbulnának a hatásterületen élő személyek jogai, hiszen a jog vagy jogos érdek érintettsége a Ket. 15. § (1) bekezdése alapján megállapítható, megfelelő jogszabályi kodifikációt követően csupán ennek bizonyítása lesz könnyebb.

A Javaslat lehetővé teszi törvény számára, hogy az ügyféli jogokat ahhoz a feltételhez kösse, hogy az ügyfél az első fokú eljárásban részt vett-e. A módosítás nemzetközi tendenciákat követ, célja annak biztosítása, hogy a törvényben meghatározott eljárás gyorsan és hatékonyan folyhasson le annak köszönhetően, hogy az érintett ügyfelek már az első fokú

eljárásba érdemben bekapcsolódnak, és ne legyen megkérdőjelezhető végül a közigazgatási határozat jogereje amiatt, hogy a későbbiek folyamán új ügyfél lép fel. A cél tehát, hogy az ügyfelek már az első fokú eljárásban fejtsék ki álláspontjukat, hogy lényeges új szempontok a másodfokú eljárásban ne merülhessenek fel. Ezzel összhangban módosulnak az eljárás megindításáról szóló végzés közlésére vonatkozó szabályzatok. A rendelkezés nem különböztet a jog vagy jogos érdek érintettsége miatt ügyféli jogállásba kerülő ügyfelek, illetve az ügyféli jogokkal egyébként felruházott társadalmi és érdekvédelmi szervezetek között, így nem lehet szó hátrányos megkülönböztetésről.

Az érdekvédelmi és a társadalmi szervezet esetén figyelembe veendő szempont az is, hogy ezek a szervezetek két módon válhat a hatósági eljárásban ügyfélle: ha bizonyítja, hogy valamely ügy jogát vagy jogos érdekét közvetlenül érinti, ennek hiányában akkor, ha törvény az ügyfél jogaival ruházza fel. A fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvény 46. § (2) bekezdése például úgy rendelkezik, hogy az eljáró hatóság eljárását – külön jogszabályban meghatározott jogszabályi rendelkezések megsértése miatt – ügyfélként az általuk védett fogyasztói érdekek védelme körében kezdeményezhetik azok az Európai Gazdasági Térség bármely államának joga alapján létrejött, feljogosított egységek is, amelyek a 98/27/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 4. cikkének (3) bekezdése alapján az Európai Unió Hivatalos Lapjában közzétett jegyzéken szerepelnek. Hasonló rendelkezést tartalmaz a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 98. § (1) bekezdése, amely kimondja, hogy a környezetvédelmi érdekek képviselőjére létrehozott egyesületeket és más, politikai pártnak, érdekképviselőnek nem minősülő – hatásterületen működő – társadalmi szervezeteket a környezetvédelmi közigazgatási hatósági eljárásokban a működési területükön az ügyfél jogállása illeti meg. Kiemelendő, hogy a Ket. ezen szervezeteket nem teszi „egyenjogúvá” a 15. § (1) bekezdés szerinti ügyfelekkel: törvény e szervezetek jogait eltérően is megállapíthatja.

A rendelkezés bevezetése a társadalmi és érdekvédelmi szervezetek tekintetében sem áll tehát ellentétben az Alkotmánnyal, valamint a környezeti ügyekben az információhoz való hozzáférésről, a nyilvánosságnak a döntéshozatalban történő részvételéről és az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosításáról szóló, Aarhusban, 1998. június 25-én elfogadott Egyezmény kihirdetéséről szóló 2001. évi LXXXI. törvénnyel (a továbbiakban: Aarhusi Egyezmény), mivel a társadalmi és érdekvédelmi szervezetek nem azáltal kerülhetnek ügyféli jogállásba a hatósági eljárás során a Ket. 15. § (5) bekezdése szerint, mert a szervezet saját jogát vagy jogos érdekét érinti az ügy, hanem mert a Ket. alapján törvény lehetővé teszi, hogy ügyfélként az általuk képviselt érdek nevében lépjenek fel. Az Aarhusi Egyezményhez fűzött kommentárok is elismerik, hogy állam meghatározhat feltételeket, hogy mikor ügyfél a környezetvédelmi szervezet, továbbá az Egyezményből nem következik az sem, hogy „actio popularis”-ként kellene mindenki számára az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférést biztosítani. Az Aarhusi Egyezményhez kapcsolódó jogesetektől is az tűnik ki, az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés követelménye feltételezi, hogy a társadalmi szervezet előzetesen részt vett a hatósági eljárásban.

Az eljárás gyors lefolytatása, valamint annak érdekében, hogy valamennyi információ és érdek lehetőleg teljes mértékben felszínre kerüljön az elsőfokú eljárásban, ezáltal elkerülhető legyen a jogorvoslati szak, olyan legitim érdekek, amelyek nevében – a Ket. ügyféli jogokat szélesítő, továbbá a társadalmi és érdekvédelmi szervezeteket érintő, valamint a sokügyfeles ügyekre vonatkozó, alább részletezett módosítási javaslatával együttesen – elfogadható, hogy az ügyfelekkel szemben követelményként támassza a Ket. alapján törvény az elsőfokú eljárásban való részvételt.

A Javaslat figyelemmel van az Európai Tanács Miniszteri Bizottságának CM/Rec(2007)7 számú ajánlására, amely a jó közigazgatás alapelveit rögzíti. A Javaslat összhangot teremt

ugyanis az ésszerű időn belül történő eljárásra vonatkozó, valamint a részvétel biztosítására vonatkozó követelmény között. Az eljárás megindításáról szóló széles körű értesítés, valamint az értesítés tartalma megfelelő lehetőséget teremt az érintett ügyfeleknek arra, hogy részt vegyenek a döntés előkészítésében és végrehajtásában is (8. cikk). A sokügyfeles eljárások tekintetében a Ket. felülmúlja az ajánlásban foglaltakat is, mivel nem csupán eszközöket biztosít a meghatározatlan számú ügyfél véleményének meghallgatására és tájékoztatásukra (iratbetekintés, közmeghallgatás), hanem az érintett személyek valamennyi ügyféli joggal rendelkeznek.

A Ket. 15. § (4) bekezdésében a feladatkörében érintett hatóságok ügyféli jogállását érintően a Javaslat visszatér az Áe. szóhasználatához, így tágabb körnek, a közigazgatási szerveknek (azaz például az önkormányzatoknak is) biztosítja az ügyféli státuszt.

A Javaslat biztosítja az ügyféli jogállást megtagadó végzés elleni fellebbezés lehetőségét, mivel ez olyan alapvető kérdés, amelyre a megtámadási lehetőséget az eljárás befejezését megelőzően is biztosítani kell az eljárásba bekapcsolódni kívánó személynek. Kivételt képez a kérelmező ügyfél jogállásának kérdése, amelyről – érdemi kérdés lévén – a hatóság határozatlanban dönt, ha pedig a kérelem előterjesztésére jogosultság hiánya nyilvánvalóan megállapítható, a Ket. Javaslat szerinti 30. § f) pontja alapján a kérelem érdemi vizsgálat nélküli elutasításának van helye. Az önálló fellebbezési jognak a Ket. 98. §-ától elkülönülő szabályozását az indokolta, hogy a 98. § (3) bekezdése az ügyfél által önállóan fellebbezhető végzésekről szól, míg jelen esetben éppen az ügyféli jogállást illetően állapítható meg az egyelőre harmadik személyként bekapcsolódó személy jogorvoslati joga.

A 7. §-hoz

A Ket. 16. §-a nem határozta meg egyértelműen, hogyan történik a kérelemre indult eljárásban a kérelmező és a rajta kívüli többi (nem feltétlenül ellenérdekű) ügyfél, illetve a hivatalbóli eljárásban az ügyfelek kiesése után a jogutódlás, vagyis mely esetben van szükség külön, erre irányuló kérelemre, és mikor történik a jogutódlás lényegében automatikusan.

A Javaslat akként szabályozza a kérdést, hogy kérelemre indult eljárás esetén a kérelmező ügyfél kiesése folytán a jogutódlás külön kérelmeznie kell a jogutódlás megállapítását, minden más esetben – határidő nélkül – a hatóság erről való értesítését és a hatóság erről szóló döntéshozatalát követően lényegében automatikusan lép a jogelőd helyébe a jogutód.

A Javaslat meghatározza, hogy kérelemre indult eljárás esetén a kérelmező ügyfél helyébe lépő jogutód mennyi időn belül kérheti a jogutódlás megállapítását. A Javaslat tíz munkanapos szubjektív (a tudomásszerzéstől számított) és hat hónapos objektív (a jogutódlástól számított) határidőt határoz meg. A természetes személy jogalanyok tekintetében a jogutódlás az örökös halálának pillanatában következik be, ugyanakkor azt, hogy ki minősül örökösnek, és jogosult például egy építési engedélyezési ügyben a jogelőd helyébe lépni, csak a jogerős hagyatékátadó végzés állapítja meg. Az öröklés szabályaira tekintettel a Ket. 32. § (5) bekezdése eddig is úgy rendelkezett, hogy ha a jogutód kiléte vitás, ennek eldöntéséig a hatóság a folyamatban levő eljárást a kérelmező ügyfél kiesése esetén felfüggeszti. Az eljárás felfüggesztésekor minden határidő megszakad, és az eljárás felfüggesztésének megszűnésekor az ügyintézési határidő kivételével újra kezdődik [Ket. 32. § (8) bekezdés]. Mivel tehát természetes személyek közötti jogutódlás esetén a jogutód személye minden kétséget kizáróan csak a jogerős hagyatékátadó végzés jogerőssé válásával állapítható meg, emiatt a hatóságnak addig az eljárást fel kell függesztenie, a felfüggesztés megszüntetését követően újra kezdődik a jogutód belépésére nyitva álló határidő.

A jogutódlás külön jogszabály erre irányuló rendelkezése alapján az eljárás jogerős lezárását követően is bekövetkezhet, például az érvényes engedéllyel rendelkező személy halála vagy megszűnése esetén vagy akár az engedély átruházása révén, ennek részletei megállapítására azonban a Ket. nem vállalkozhat. Az új rendelkezés beiktatásával az is egyértelművé válik, hogy a Ket. 16. §-a főszabályként a folyamatban lévő eljárásban bekövetkező jogutódlásra vonatkozik.

Egyértelművé teszi a Javaslat a Ket. 16. § (4) bekezdésében azt is, hogy a jogutódra nem szállnak át azok a jogok és kötelezettségek, amelyeket a hatóság a kieső ügyfélre annak személyére, magatartására, mulasztására tekintettel állapított meg, így például nem köteles a jogutód megfizetni a jogelődre kiszabott eljárási bírságot. A jogutódlás ugyanakkor természetesen nem zárja ki, hogy a hatóság az eredeti ügyféltől hajtsa be a bírság összegét. Három fajtája van az eljárás során személyhez kötődően meghozott végzéseknek.

a) Az eljárás akadályozása vagy az idézésről való távolmaradás miatt kötelezettséget megállapító végzések, amelyek esetén a Javaslat csak a természetes személy jogelőd ügyféllel szemben hozott végzéseket említi, mivel jogi személynél az átalakulással a jogelőd szervezethől létrejött jogutód szervezet esetén nem indokolt ezen döntések hatályára vonatkozóan külön szabályokat alkotni, továbbá az átalakulás szabályai rendezik, hogy a jogelőd szervezet kötelezettségei terhelik a jogutód szervezetet.

b) A fizetési kedvezményt megállapító döntések. A Ket. 16. § (3) bekezdése alapján a jogerős határozattal megállapított kötelezettség esetén – indokolt esetben a teljesítési határidő egy alkalommal történő meghosszabbításával – lehetőséget kell adni a jogutódnak a kötelezettség önkéntes teljesítésére. Ha a végrehajtási eljárást még nem rendelték el, a teljesítési határidő akadálytalanul meghosszabbítható, a jogutód pedig kérhet fizetési kedvezményt. A teljesítési határidő eredménytelen elteltét követően kerülhet sor a Ket. rendelkezéseinek megfelelően a végrehajtás elrendelésére, ahol a jogutód – saját helyzete, körülményei folytán – a végrehajtási fejezetben meghatározottak szerint akár ismét kérhet fizetési kedvezményt. Ha a végrehajtási eljárás során halt meg vagy szűnt meg a jogelőd, a Ket. Javaslat szerinti 148. § (2) bekezdés d) pontja alapján a hatóságnak fel kell függesztenie az eljárást a jogutódlás tárgyában hozott döntés jogerőre emelkedéséig. A jogutód eljárásba való belépésével újra a Ket. 16. § szerinti szabályai alkalmazásának van helye, tehát a jogutódnak lehetőséget kell adni a kötelezettség önkéntes teljesítésére. Ha a hatóság a jogutódlásra tekintettel a teljesítési határidőt a végrehajtás elrendelését követően meghosszabbította, a végrehajtást elrendelő hatóság a végrehajtást megszünteti a Ket. Javaslat szerinti 149. § (1) bekezdés g) pontjának megfelelően. A jogutód ezt követően a fizetési kedvezmény általános szabályai szerint kérhet részletben történő teljesítést vagy halasztást, ha pedig nem teljesít önkéntesen, a végrehajtást el kell rendelni vele szemben, amely során saját jogán újra lehetősége nyílik fizetési kedvezmény iránti kérelem benyújtására.

Mivel a Ket. a fizetési kedvezmény szabályainál nem tesz különbséget természetes és jogi személy között, ahogyan a teljesítési határidő jogutódlásra tekintettel történő megnyílása esetén sem, a fizetési kedvezményre vonatkozó döntés hatálytalan mind a természetes, mind a jogi személyek közötti jogutódlás esetén.

c) A Ket. 159. § (1) bekezdése értelmében költségmentesség csak természetes személynek nyújtható, a koherenciát szolgálja ezért az, hogy a Javaslat a jogutódlás szabályai között kiemeli, hogy a természetes személy jogelőd számára biztosított költségmentesség nem hatályos. A jogutód természetesen saját körülményei alapján nyújthat be kérelmet költségmentesség engedélyezése iránt.

A jogutódlásról a hatóság az általános belső ügyintézési határidőn belül, azaz öt munkanapon belül dönt. A jogutódlásról minden esetben döntést hoz a hatóság függetlenül attól, hogy az

eljárás megindítása iránti kérelmet benyújtó vagy más ügyfél jogutódlásáról dönt, hiszen az erről való döntéshez joghatás fűződik (az eljárásba való bekapcsolódás), továbbá a többi ügyfél is a hatóság döntésének közlése útján értesül arról, hogy jogutódlás következett be.

A jogutódlásról hozott döntés ellen a Javaslat önálló fellebbezési jogot biztosít, amelynek a 98. §-tól eltérő külön szabályozás indokául ugyanaz szolgál, mint az ügyféli jogállást megtagadó végzés esetén: a jogutód még csak kérelmezi az ügyféli státuszt, míg a Ket. 98. § (3) bekezdése az ügyfél által önállóan fellebbezhető végzésekről szól.

A 8. §-hoz

A Ket. mint a közigazgatási hatósági eljárásokra vonatkozó kódex meghatározza a hatósági eljárás során érvényesítendő, alapvető adatvédelmi és adatkezelési szabályokat. A Javaslat tovább konkretizálja a Ket. eddigi rendelkezéseit, felhatalmazást adva az ügyfél és az eljárás egyéb résztvevője azonosításhoz szükséges személyes adatok kezelésére. A felhatalmazás általánosságával szemben az adatkezelés célhoz kötöttségére vonatkozó alkotmányos követelmény érvényesülése érdekében a Javaslat akként rendelkezik, hogy az eljárás lefolytatásához elengedhetetlenül szükséges személyes adatokat kezelheti a hatóság.

A tartalom változatlanul hagyása ellenére a Javaslat könnyebben alkalmazhatóvá teszi a Ket.-et azzal, hogy a törvény által védett titokra és a hivatás gyakorlásához kötött titokra nem külön vezet be önálló terminológiát, hanem egységesen a „védett adat” kifejezést használja, egységes védelmet biztosítva például az iratbetekintés, a döntés megfogalmazása kapcsán a különböző indokok alapján védett titoknak.

A Javaslat külön kezeli a védett adat megismerésére vonatkozó felhatalmazást, mivel a szabályozási koncepció szempontjából különböző célja van a védett és a személyes adat védelmének.

A Ket. 17. § (3) bekezdése akként rendelkezett, hogy az adat védelmére vonatkozó szabályozás nem vezethet a jogorvoslathoz való jog korlátozásához, az alapjogok ütközésének esetére azonban ez a rendelkezés önmagában semmiképpen nem nyújt kellő eligazítást, hogyan egyeztethető össze az adat- és titokvédelem, valamint a jogorvoslathoz való jog. Az iratbetekintési jogot érintő rendelkezések módosítására is figyelemmel ezért a Javaslat elhagyja a hivatkozott rendelkezést.

A 9. §-hoz

A Ket. 18. § (1) és (2) bekezdése a joghatóságot illetően eltérést engedett a Ket. szabályaitól az Unió jogi aktusa és a nemzetközi szerződés számára, ez a rendelkezés azonban szükségtelen, mivel a Ket. az Európai Unió általános hatályú, közvetlenül alkalmazandó kötelező jogi aktusa eljárási rendelkezéseit illetően szubszidiárius, az Európai Unió egyéb jogi aktusait és a nemzetközi szerződést végrehajtó jogszabály pedig szintén eltérhet a Ket.-től.

A Konzultv. 2. § (2) bekezdése szerint hatósági jogkört a diplomáciai vagy konzuli képviselőnek a miniszter által konzuli feladatok ellátására felhatalmazott tagja (a továbbiakban: konzuli tisztviselő), valamint a miniszter gyakorolhat, a Konzultv. 1. § (2) bekezdése értelmében pedig számukra további közigazgatási feladatot nemzetközi szerződés, törvény vagy kormányrendelet határozhat meg. Az előbb kifejtettek értelmében a nemzetközi szerződésre nem szükséges külön utalni, a Konzultv.-vel való összhang érdekében azonban bármely jogszabály nem írhat elő a konzuli szolgálat számára közigazgatási feladatot.

A 10-11. §-hoz

1. A Javaslat dogmatikai okokból az első fokon eljáró hatóság helyett az adott rendelkezés tartalmától függően az elsőfokú hatóság vagy az első fokú döntést hozó hatóság fordulatokat használja. Elsőfokú hatóság alatt a hatáskörrel rendelkező legalsóbb fokú szervet kell érteni, ehhez képest az első fokú döntést hozó hatóság kategóriájának alkalmazása akkor indokolt – különösen a fellebbezés és a fellebbezési eljárás alcímek alatt –, ha az adott rendelkezést a másodfokú hatóság első fokú döntéseire és adott esetben az az elleni fellebbezésben is alkalmazni kell. A Javaslat ehhez kapcsolódóan a 98. §-ban külön is rögzíti, hogy a másodfokú hatóság első fokú végzéseire a 98. § (2)-(4) bekezdései alkalmazandóak, emellett a Ket. vázolt, a hatóságok megnevezésére vonatkozó egységesítő módosítása is ezt a megfontolást juttatja érvényre. További szövegpontosító jellegű módosítás, hogy a Ket. 106. §-a fellebbezés elbírálására jogosult szerv helyett a fellebbezés elbírálására jogosult hatóság kifejezést alkalmazza.

Az Ötv. 2. § (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy törvény a polgármesternek, főpolgármesternek, megyei közgyűlés elnökének kivételesen önkormányzati feladat- és hatáskört állapíthat meg, így az Ötv. és a Ket. összhangja érdekében a Ket. 19. § (2) bekezdésében az önkormányzati hatósági ügyben első fokon eljáró szervek között – a korábban a 12. § (3) bekezdésben alkalmazott rövidítésnek megfelelően – a polgármestert is fel kell sorolni.

A Javaslat a Ket. 19. §-ában a hatáskör-átruházás tilalmát fenntartja, illetve tovább pontosítja azzal, hogy törvény a hatáskör átruházását csak kivételesen teheti lehetővé úgy, hogy a törvénynek azt is meg kell határoznia, hogy melyik másik hatóságra ruházható át a hatáskör.

A Ket. több helyen is említi a kiadmányozási jogot, mégsem volt azonban egyértelmű a kiadmányozási jog átengedésének viszonya a hatáskör-átruházás tilalmához, noha ebben a kérdésben, a közigazgatási szerv hatáskörének delegálhatóságáról, gyakorlásáról a Ket. hatályba lépése előtt született 1/2003. számon közigazgatási-polgári jogegységi határozat. Ez a jogegységi határozat is elválasztotta egymástól a hatáskör-átruházást a kiadmányozási jog átengedésétől, mivel az utóbbi a hatáskör címzettjének hatáskörét és személyes felelősségét nem érinti, kiadmányozási jogát alsóbb szintű vezetőre, tehát az irányítása alatt, de vezető megbízatású személyre ruházhatja át a szervezet belső szabályzatában. A központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló 2006. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Ksztv.) 5. § (3) bekezdése is rögzíti, hogy a központi államigazgatási szerv szervezeti és működési szabályzata a szerv vezetőjének hatáskörébe tartozó egyes ügyekben a kiadmányozási jogot a szervvel állami vezetői szolgálati jogviszonyban vagy vezetői megbízatással rendelkező közszolgálati jogviszonyban álló személyre ruházhatja, aki a döntés meghozatala során a szerv vezetője nevében jár el. A két jogintézményt a Javaslat a 19. §-ban is kettéválasztja, ezzel összefüggésben – a Ket. 72. §-ának módosítása révén – a döntésben egyaránt szerepelnie kell a hatáskör gyakorlója és a kiadmányozásra jogosult személy nevének és hivatali beosztásának, ha ez a két személy nem azonos.

A Ket. 19. § (3) bekezdés második mondata szerint nem tekinthető a hatáskör átruházásának, ha a külképviseleti hatóság egyes – más magyar hatóság hatáskörébe tartozó – hatósági ügyek intézésében közreműködik. Nem volt világos ugyanakkor, hogy mit takar a „közreműködés” fogalma, volt olyan álláspont, amely szerint ez csupán a belföldi jogsegély egy sajátos esetére utal, amikor a belföldön eljáró hatóság a konzuli szolgálattól kér jogsegélyt, mivel a megkereső hatóság illetékességi területén kívül kell valamely eljárási cselekményt elvégezni, vagy mert az ügyfél jogos érdeke vagy a költségtakarékosság ezt indokolja, vagy valamely

adatot kell a konzuli szolgálattól beszerezni. Ha a közreműködés viszont a belföldi jogsegélybe tartozó eljárási cselekmények elvégzését foglalja magába, akkor a hatáskör átruházásának lehetősége fel sem merül, és nem is kell külön nevesíteni a Ket.-ben a hatóságok ezen együttműködését. Amennyiben viszont a közreműködés ennél tágabb fogalmat jelöl, úgy arra a Javaslat szerinti 38-38/A. §-ok megfelelő keretszabályokat teremtenek.

A Javaslat szerinti 38-38/A. §-ban szabályozott egyablakos ügyintézésnek a hatásköri szabályokkal való összhangját a Javaslat azzal biztosítja, hogy a Ket. 19. § (4) bekezdésében rögzíti, nem minősül a hatáskör elvonásának, ha az ügyben hatáskörrel rendelkező, e törvény szerint kijelölt más hatóság jár el, vagy törvény vagy kormányrendelet alapján több hatóság a hatáskörét megosztva gyakorolja. Az egyablakos ügyintézés érvényesüléséhez ugyanis lehetővé kell tenni, hogy törvényben meghatározott esetben az érdemi döntésre jogosult hatóság hatáskörét elvonja (érdemi vizsgálat nélküli elutasítás, az eljárás megszüntetésének esete), vagy – törvényben vagy kormányrendeletben meghatározott esetben – egyes hatásköröket osztottan gyakoroljanak (ilyen tipikusan a hiánypótlásra vagy a döntés közlésére vonatkozó hatáskör). Hatóság kijelölésére a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező hatóság mulasztása [Ket. 20. §] vagy kizárása [Ket. 43. §] esetén kerülhet sor.

2. A Ket. 20. § (1) bekezdése a hatóság eljárási kötelezettségét tartalmazza: a módosítás világossá teszi, hogy nemcsak a hatáskörébe tartozó ügyben illetékességi területén, hanem a felügyeleti szerv kijelölése esetén – a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező, de mulasztó vagy kizárt hatóság helyett is – köteles eljárni.

A Ket. 20. § (1) és (2) bekezdései összevonásának célja az volt, hogy a mulasztás esetén eljáró felügyeleti szerv eljárása hatékonyabbá váljon, azaz – eljárási cselekményként és a határidők vonatkozásában – ne váljon ketté a mulasztás kivizsgálása és a mulasztó hatóság eljárásra utasítása. A hatóság mulasztására vonatkozó eljárási rendet összhangba kellett hozni azzal is, hogy a Ket. 71. § (2) bekezdése alapján jogszabályban meghatározott esetekben a hatóság „hallgatása”, mulasztása beleegyezésnek minősül: ilyen esetekben indokolatlan másik hatóság kijelölése és az eljárás folytatása, hiszen a kérelmezett jog megadottnak tekintendő az ügyintézési határidő elmulasztásával.

A Ket. 20. § (4) bekezdése szabályozza az azon hatóságok mulasztása esetén követendő eljárást, amelyektől valamilyen oknál fogva az ügy nem vonható el, így az eljárásra másik hatóság nem jelölhető ki. A Javaslat szerint a hatósági ellenőrzési kötelezettség nem tekinthető olyan hatáskörnek, amely egyetlen hatóság munkájához kötődne, így hatósági ellenőrzés elmulasztása esetén van helye másik hatóság kijelölésének.

A Ket. 20. § (5) bekezdésében foglalt szabály szerint az önkormányzati hatósági ügyben a döntésre jogosult a közigazgatási hivatal eljárásra való felhívásától számított öt napon belül értesíti az ügyfelet a döntés várható időpontjáról. Az értesítés tartalma azonban bizonytalan: pusztán az ügyfél tájékoztatásának minősül, amely egyáltalán nem köti a hatóságot, hogy valóban az ott megjelölt időn belül járjon el, így viszont az ügyfélnek nem nyújt valódi garanciát, a mulasztó hatóság eljárását azonban megakaszthatja, hogy a döntés várható időpontjáról kell nyilatkoznia, ahelyett, hogy érdemben eljárna. A Javaslat erre tekintettel úgy rendelkezik a Ket. 20. § (8) bekezdésében, hogy a felhívást intéző közigazgatási hivatal értesíti az ügyfelet a felhívás megtételéről, az értesítés pedig kitér arra is, hogy ha az önkormányzati hatóság továbbra sem jár el, az ügyfél a közigazgatási ügyekben eljáró bírósághoz fordulhat.

A Pp. részletesen szabályozza a közigazgatási ügyekben hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróságok körét, a Ket. e szabályozásra csak részben utal, erre tekintettel helyesebb a szabályozás pontos kettéválasztása, hogy a Ket. egységesen csak a közigazgatási

ügyekben eljáró bíróságra utaljon, és a Pp.-re hagyja a hatásköri és illetékességi szabályok meghatározását.

A belső eljárási határidőkre vonatkozó módosításokat a munkanapban történő számításra való áttérés, valamint az általános belső ügyintézési határidő megteremtése indokolja.

A 12. §-hoz

A Ket. szóhasználata nem volt egységes a lakhely, tartózkodási hely, szálláshely, illetve a székhely, telephely, fióktelep fogalmait illetően, így a Javaslat természetes személyek esetén a lakcím, illetve jogi személyek, jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetek esetén a székhely gyűjtőfogalmakat vezeti be.

A hatályos szabályozás biztosította, hogy nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű vagy különleges szakértelmet igénylő ügyekben törvény vagy kormányrendelet kijelölje azt a hatóságot, amely meghatározott ügyekben az ország egész területére kiterjedő illetékességgel eljár. Ez a szabály azonban nem illetékességi, hanem hatásköri szabály, hiszen az illetékesség csak több azonos hatáskörű szerv területi alapú munkamegosztásaként értelmezhető, ebben az esetben azonban csak egyetlen – kizárólagos hatáskörű – hatóságról van szó. Ilyen hatásköri szabállyal ugyanakkor a Ket.-et nem szükséges terhelni, hiszen a 19. § (1) bekezdése alapján a hatóság hatáskörét – a hatósági eljárás körébe tartozó ügyfajta meghatározásával – jogszabály állapítja meg, a hatáskört megállapító jogszabály pedig a Ket. külön megengedő rendelkezése nélkül is kijelölhet kizárólagos hatáskörrel rendelkező hatóságot. A Ket. 14. § (3) bekezdése a nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházások megvalósításának gyorsításáról és egyszerűsítéséről szóló külön törvény számára egyébként is lehetővé teszi a hatásköri és illetékességi szabályoktól való eltérést. A Javaslat e változtatásra tekintettel helyezi hatályon kívül a Ket. 21. § (3) bekezdését, amely szerint az említett nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű vagy különleges szakértelmet igénylő ügyekben ki kell kérni annak a hatóságnak a nem kötelező erejű véleményét, amely a kizárólagos hatáskört megállapító jogszabály hiányában hatáskörrel és illetékességgel rendelkezne.

A Javaslat által megállapított 21. § (2) bekezdés evidenciát fogalmaz meg, amely azonban a gyakorlatban problémaként merült fel. Ha jogszabály több hatáskörrel rendelkező hatóságot határoz meg, e hatáskörök tekintetében a hatóságok eljárásának alapjául szolgáló illetékességi oknak azonosnak kell lennie, így kerülhető el, hogy az egyes hatóságok illetékessége között átfedés vagy hiány legyen (pl. az egyik régióban székhellyel rendelkező hatóság az ügyfél lakhelye, a másikban lévő hatóság a jogsértés észlelésének helye alapján legyen illetékes). Nincs lehetőség ebből következően arra, hogy az illetékességi okokat megállapító jogszabály az illetékesség meghatározásán keresztül a hatáskörrel rendelkező több hatóság közül valamelyiknek kizárólagos illetékességet biztosítson. A Javaslat úgy rendelkezik, hogy ha törvény vagy kormányrendelet hatósági ügyben több hatóságot jogosít fel valamely hatáskör gyakorlására, jogszabály a hatóságok illetékességére csak azonos okot állapíthat meg.

A Javaslat szerint nem indokolja az illetékességi szabályoktól való eltérést az, ha az ügyfél tartósan, három hónapot meghaladó ideig külföldön tartózkodik, a hatóság illetékességét az ügyfél lakóhelye vagy tartózkodási helye, ennek hiányában szálláshelye helyett az ügyfél utolsó ismert hazai lakcíme alapján kell megállapítani. Nem volt világos ugyanakkor a rendelkezés indoka, hiszen ha az ügyfél lakcíme egyébként ismert, továbbá ha a hatóság és az ügyfél közötti kapcsolattartás megoldott (akár kézbesítési meghatalmazott, akár elektronikus kapcsolattartás útján), akkor miért szükséges az általános eljárási kódex szintjén egy ilyen speciális szabályt alkotni, a Javaslat ezért hatályon kívül helyezi azt.

A megelőzés szabályainak módosítása egyrészt stiláris pontosítást tartalmaz, másrészt biztosítja az ügyfél számára azt a lehetőséget, hogy több illetékes hatóság között választhasson: a megelőzés szabályának szigorú érvényesítése esetén ugyanis nem lenne lehetőség arra, hogyha a lakóhely szerint illetékes hatóság már megindítja az eljárást, az ügy átkerülhessen a tartózkodási hely szerinti, tehát az ügyfél számára közelebb eső illetékes hatósághoz.

A 13-14. §-hoz

1. A Javaslat fenntartja a speciális döntésközlési szabályt, csupán azt módosítja, hogy az általános belső ügyintézési határidőn belül kell az ideiglenes intézkedésről szóló végzést közölni az ügyféllel és a joghatósággal, hatáskörrel és illetékességgel rendelkező hatósággal.

2. A Javaslat több pontosítást is tartalmaz, többek között azért, mivel hatásköri és illetékességi kollízióról értelemszerűen akkor lehet vita, hogy ha több hatóság is egyaránt megállapítja hatáskörét és illetékességét vagy azok hiányát. Az egyeztetés lefolytatását a jövőben az ügyfél is kérelmezheti, így az ügyfél is hatékonyan fel tud lépni az eljárás lefolytatása érdekében.

A 15-16. §-hoz

1. A belföldi jogsegély szabályait több ponton módosítja a Javaslat. A módosítás részben arra irányul, hogy egyértelművé tegye, milyen esetekben van helye belföldi jogsegélynek. A Javaslat megteremti annak a lehetőségét, hogy törvény rendelkezése alapján belföldi jogsegéllyel bármely szervhez forduljon a hatóság. E rendelkezés alapján, ha törvény úgy rendelkezik, adatszolgáltatási kötelezettsége keletkezhet például a hírközlési szolgáltatónak vagy egy munkáltatónak. A módosítás rugalmasabbá teszi a jogintézmény érvényesülését, amelyet az ügyintézési határidők csökkenése is indokol.

A Javaslat a határidő egyszeri, tíz munkanappal történő meghosszabbításának a lehetőségét teremti meg arra az esetre, ha a megkeresett hatóság a megkeresést elháríthatatlan okból adódóan nem tudja teljesíteni. A szakhatósági eljárás meghosszabbításához hasonlóan ilyenkor is értesíteni kell az ügyfelet.

2. A Ket. 27. § (1) bekezdésében a nemzetközi jogsegélykérelem teljesítése megtagadásának indokául külön kiemeli a Ket. azt, ha az magyar jogszabályba ütközne. A Javaslat értelmében egységesen a 28. § (1) bekezdése tartalmazza összefoglalóan, mely esetekben tagadja meg a hatóság külföldi megkeresés teljesítését. A védett adat megőrzéséhez fűződő érdek védelme is biztosított, hiszen ha a nemzetközi jogsegélykérelem teljesítése ennek sérelmével járna, az egyben jogszabályba ütközne.

A Javaslat pontosítja, hogy a külpolitikáért felelős miniszter nem az érintett minisztériummal, hanem helyesen az ügyfajta tekintetében feladatkörrel rendelkező miniszterrel egyetértésben alakítja ki a viszonyosság tekintetében az álláspontját.

A Ket. 27. § (5) bekezdése akként rendelkezik, hogy az Unió jogi aktusa, nemzetközi szerződés és törvény felhatalmazást adhat az ügyben eljárni jogosult magyar és külföldi hatósági közötti együttműködési megállapodás létrehozására hatósági feladataik ellátásának kölcsönös előmozdítása érdekében. E rendelkezés hatályon kívül helyezésének oka, hogy a Javaslat az Európai Unió általános hatályú, közvetlenül alkalmazandó kötelező jogi aktusai egy tulajdonképpeni részlegesen kivett eljárást alkot, és egyértelművé teszi, hogy az eljárási szabályt megállapító közvetlenül alkalmazandó általános hatályú uniós jogi aktusok tekintetében a Ket. rendelkezései nem alkalmazhatók. Az Európai Unió egyéb kötelező jogi aktusai és a nemzetközi szerződések végrehajtását belső jogi rendelkezésekkel kell biztosítani.

A Javaslat erre tekintettel egységesíti, ennek keretében hatályon kívül helyezi a Ket.-ben előforduló azon szabályokat, amelyek egyes kérdésekben külön is lehetővé tették az eltérést.

A személyes adatok továbbításának feltételeit és garanciáit az Avtv. tartalmazza, attól a Ket. egyrészt nem térhet el, másrészt a Javaslat koncepciója értelmében az Avtv. vonatkozó szabályainak megisméltése kerülendő, akárcsak más jogrendszerbeli párhuzamok teremtése. A Javaslat ezért hatályon kívül helyezi a Ket. azon szabályait, hogy nemzetközi jogsegély esetén mikor kerülhet sor személyes adat továbbítására.

A nemzetközi jogsegélykérelem teljesítése megtagadhatóságáról való döntéshez a hatóság kérheti az érintett miniszter vagy központi államigazgatási szervek állásfoglalását: mivel ez az eljárás a belföldi jogsegély keretében történik, szükségtelen erre külön jogszabályi felhatalmazást adni.

A 17. §-hoz

A Javaslat új II/A. Fejezetben foglalja össze a kapcsolattartás formáit, valamint az ügyfél és a hatóság között, illetve a hatóságok egymás közötti kapcsolattartását.

A módosítás a kapcsolattartásnak alapvetően két formáját ismeri, így az írásbeli és a szóbeli kommunikációt. Írásbeli kapcsolattartás történhet az irat 28/A. § (1) bekezdésében felsorolt módokon történő továbbításával, így a hagyományos postai kézbesítés mellett a személyesen átadás útján, telefaxon, kézbesítési meghatalmazott, hatósági kézbesítő vagy kézbesítési ügygondnok közreműködésével, továbbá hirdetményi és a jogszabályban meghatározott feltételeknek megfelelő elektronikus úton. A jelenlévők közötti kapcsolattartás szóbeli.

Ha a hatóságnak szabad választási joga van arra vonatkozóan, hogy melyik kapcsolattartási formát választja, a Ket. 7. §-ában foglalt költségtakarékossági és hatékonysági elv alapján kell választania azt a formát, amelyik az ügyfélnek és a hatóságnak a legkevesebb költséget okozza, és amely révén az eljárás a lehető leggyorsabban lefolytatható.

A Javaslat egyik kapcsolódó garanciális szabálya egy, a kapcsolattartás megkönnyítését célzó rendelkezés, amely szerint az ügyféllel való kapcsolatfelvétel alkalmával a hatóságnak fel kell hívnia az ügyfél figyelmét a kapcsolattartás egyszerűbb, gyorsabb formáira (a gyakorlatban ez várhatóan úgy jelenik meg, hogy a hatóság elkéri az ügyfél telefonszámát és e-mail címét). A legtöbb esetben a hatóság az eljárás megindításáról szóló, 29. § szerinti értesítés megküldésével veszi fel a kapcsolatot az ügyféllel, így ennek az értesítésnek kell a figyelemfelhívást tartalmaznia. Az első kapcsolatfelvétel más eseteire, például a kérelem szóbeli előterjesztésekor vagy az eljárás megindításáról szóló értesítés mellőzése esetére tekintettel célszerű ugyanakkor az általános, rugalmasabb megfogalmazás.

Az elektronikus kapcsolattartásra a Javaslat a Ket. eddigi szabályozásától eltérően a technikai fejlődésre tekintettel nem határoz meg részletszabályokat, mivel arról elegendő kormányrendeleti szinten rendelkezni, ezzel összhangban a X. Fejezet is jelentősen módosul. Az elektronikus úton történő kapcsolattartást a fejezet írásbeli kapcsolattartásnak minősíti akkor, ha az a központi rendszeren keresztül zajlik. A minősített vagy fokozott biztonságú elektronikus aláírással ellátott elektronikus dokumentumok is a központi rendszeren keresztül (de az ügyfélkapus azonosítás nélkül) továbbíthatók. Ahol tehát a Javaslat pusztán az elektronikus úton való kapcsolattartásról rendelkezik, az alatt a Ket.-ben meghatározott feltételeknek megfelelő, tehát az írásbeliség követelmények eleget tevő forma értendő. Az ettől eltérő elektronikus forma, az ügyfélkapus azonosítás nélkül elküldött elektronikus levél nem minősül elektronikus útnak.

A telefonos, a rövid szöveges üzenetben történő és az írásbelinek nem minősülő elektronikus úton (e-mailen) keresztül történő kapcsolattartás az írásbeli és szóbeli kommunikációs formákkal szemben olyan speciális formák, amelyekben keresztül kifejezetten csak a tájékoztatáskérést és -nyújtást teszi lehetővé a Ket., ezt is csak az ügyfél és az ügy megfelelő azonosítását követően. E kapcsolattartási formák esetén a jelenlegi technikai feltételek nem teszik lehetővé annak egyértelmű bizonyítását, hogy a küldő és a címzett között létrejött a kapcsolat, sem a küldő, sem pedig a címzett azonosítása nem lehetséges, továbbá nem valósítható meg az ily módon közölt információ utólagos rekonstruálása. Ennek megfelelően a Javaslat nem teszi lehetővé a telefonon és az sms-ben történő kapcsolattartást olyan esetben, amikor ahhoz joghatás fűződne, ideértve az idézést is. Ez a szabály összhangban van a kialakult hatósági és bírósági gyakorlattal, amely vitathatósága miatt nem engedi, illetve nem ismeri el a joghatással járó eljárási cselekmények telefon útján történő elvégzését. Annak természetesen nincs akadálya, hogy a hatóság előzetesen telefonon egyeztesse az ügyfelekkel és az eljárás egyéb résztvevőivel az eljárási cselekmény (szemle, meghallgatás) időpontját, ez azonban nem alkalmas joghatás kiváltására, egyúttal az eljárási cselekmény időpontjáról szóló végzést is meg kell küldeni az érintetteknek.

Az eljárások lassúságának egyik lényeges oka a hatóságok közötti kommunikáció körülményessége. 2011. január 1-jén lép hatályba az a módosítás, amely a hatóságokat elektronikus úton való kapcsolattartásra kötelezi. Az elektronikus kapcsolattartás alól a Javaslat szűk körben enged kivételt: ha az iratok nagy mennyisége miatt vagy az adathordozó jellegéből adódóan az elektronikus úton továbbítható irattá való átalakítás aránytalan nehézséggel vagy az eljárás elhúzódásával járna, vagy ha az elektronikus úton való kapcsolattartás lehetetlen. A Javaslat tehát figyelemmel van a költségtakarékosság és a hatékonyság követelményének érvényesítésére.

A 18. §-hoz

A Javaslat egyértelművé teszi, hogy hatósági eljárás két módon indulhat meg: hivatalból vagy az ügyfél kérelmére. A Ket. 29. § hatályos (1) bekezdésében említett bejelentés, panasz, nyilatkozat, más hatóság kezdeményezése vagy a hatóság észlelésének speciális formája, így a hivatalból induló eljárás kiváltó oka vagy – több külön jogszabályban – a kérelem sajátos elnevezése, ezek említése, felsorolása mind a kérelemre, mind a hivatalból történő eljárás megindításánál pontatlan. Annak érdekében, hogy a hatóságok számára is könnyebben megállapítható legyen, hogy tartalmilag kérelemről vagy lényegében közérdekű bejelentésről van szó, kiegészül a Ket. azzal, hogy a kérelemnek tartalmaznia kell az ügyfélnek a hatóság döntésére vonatkozó kifejezett kérelmét; e szabálynál is érvényesül természetesen a tartalom szerinti elbírálás elve.

Az eljárást kezdeményező, de ügyfélnek nem minősülő személy tájékoztatásáról is rendelkezik a Javaslat: a hatóság tájékoztatási kötelezettsége csak külön erre irányuló kérelem esetén áll fenn, és a tájékoztatás tartalmilag az eljárás megindításának tényére korlátozódik. A tájékoztatási kötelezettség a hatóság közérdekű adatok hozzáférhetővé tételére vonatkozó kötelezettségét nem érinti.

A Javaslat szerint „egyszerű megítélésű” fordulat alá tartozó eset helyett akkor mellőzhető az értesítés, ha az eljárás megindítása után a hatóság öt munkanapon belül meghozza a döntést. E szabály így azzal is összhangban van, hogy az eljárás megindításától számított öt munkanapon kell az értesítést megküldeni, és ugyanennyi idő áll rendelkezésre a hiánypótlási felhívás kibocsátására és a kérelem érdemi vizsgálat nélküli elutasítására is. A döntések egybefoglalását lehetővé tévő rendelkezéssel összhangban [73. § (3) bekezdés] arra is

lehetősége van a hatóságnak, hogy az eljárás megindításáról szóló értesítés már a hiánypótlási felhívást tartalmazza (az eljárás megindítására irányuló kérelmet előterjesztő ügyfél esetében).

A Javaslat pontosítja az értesítés tartalmát is. Indokolt ugyanis, hogy az értesítés meghatározza az ügyintézési határidő mellett azokat a határidőket is, amelyek az ügyintézési határidőbe nem számítanak be, hiszen az ügyfajta irányadó ügyintézési határidő önmagában nem ad hiteles képet az eljárás lehetséges időtartamáról.

A hirdetményre és a közhírré tételre vonatkozó szabályok módosítását a 38/2002. (IX. 25.) AB határozatban összefoglalt követelmények indokolják. A hatóságok gyakorlata úgy alakult, hogy ha jelentős számú ügyfelet kellett az eljárás megindításáról értesíteni – amely körülmény megítélése lényegében a hatóságok szabad mérlegelésén múlott – akkor egyéni értesítés helyett csak a hirdetményi közlés szabályai szerint jártak el. Az Alkotmánybíróság – a csodeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény 30. §-át vizsgálva – ugyanakkor kimondta, hogy az „adminisztráció terheinek, költségeinek csökkentése érdekében alkalmazott hirdetményi kézbesítés és a jogviták ésszerű időn belüli elbírálásának követelménye között közvetlen összefüggés nem állapítható meg, így a jogorvoslathoz való jog korlátozásának nincs alkotmányos indoka”. A jogorvoslathoz való jog érvényesítését feltételezi, hogy azok, akiknek jogát, jogos érdekét érinti az ügy, közvetlenül tudomást szerezhessenek az eljárás megindításáról, így a hirdetményi közlés alkalmazására – alkotmányossági szempontból – önmagában nem indok az, hogy az egyéni értesítések száma adott esetben a több százat is meghaladja.

A kérelmező ügyfélnek szóló értesítés két fontosabb elemmel bővült: egyfelől a hatóság mulasztása esetén követendő eljárásról való tájékoztatással, ez vezethet ugyanis ahhoz, hogy az ügyfelek jogaik ismeretében dönthessenek az őket ért jogsérelem orvoslásáról. Másfelől az értesítés az Avtv. 3. § (6) bekezdésére tekintettel külön kitér arra, miszerint fel kell hívni az ügyfél figyelmét, hogy kérelme alapján a szükséges adatainak kezeléséhez való hozzájárulását vélelmezik.

A közhírré tétel módja a helyi viszonyoktól függ, joghatás nem a közhírré tételhez, hanem a hirdetményi közléshez kötődik, a Javaslat erre tekintettel a közhírré tétel útján való értesítést csupán lehetőségként jelöli meg. A közhírré tétel során a hatóság bármilyen olyan eszközt választhat, amellyel az ügy nagyobb nyilvánosságot kaphat, így például helyi újságban, rádióban, televízióban való vagy szórólapon történő közhírré tételt.

A tervezet a társadalmi és érdekképviseleti szervezetek eljárásba való bekapcsolódásának elősegítése érdekében felhatalmazást ad a Kormánynak adatbázis létrehozására. A tervezet koncepciója szerint ez az adatbázis arra szolgál, hogy ha ebbe bejelentkeznek a társadalmi és érdekvédelmi szervezetek, valamint megjelölik, hogy mely alapvető jogot vagy közérdeket kívánják védeni mely típusú hatósági eljárásokban, akkor az ilyen hatósági eljárás megindításáról a hatóságok az adatbázis alapján külön értesítést küldenek a Ket. 29. § (2) bekezdésének alapján. Az adatbázist a kormányzati portál tartalmazná. Az adatbázisba való jelentkezés természetesen nem feltétele annak, hogy az érintett szervezet részt vehessen az eljárásban, csupán – a tervezet szándékai szerint – elősegíti, hogy az eljárás korai fázisában értesüljön a hatósági eljárás megindításáról minden érintett szervezet. Az egyéni értesítés egyrészt minden bizonnyal hatékonyabb eszköze az eljárásról való tudomásszerzésnek, mint a hatályos szabályok alapján történő hirdetményi értesítés, másrészt az értesítés egyaránt tartalmazza azokat az üggyel kapcsolatos adatokat is, amelyek megismerésére ismert ügyfélként van joguk (az ügy száma, az ügyintéző neve és elérhetősége, az iratokba való betekintés és a nyilatkozattétel lehetőségére irányuló tájékoztatást, a kérelmező ügyfél nevét) és azokat is, amelyeket egyébként a hirdetményből ismerhetnének meg (az ügy tárgyát és rövid ismertetését, adott esetben a hatásterület határait).

A Javaslat kiegészíti a magyar nyelvet nem beszélő ügyfél részvételével folyó eljárás nyelvhasználati szabályaival a hatályos rendelkezéseket. A Javaslat tekintettel van arra, hogy a tisztességes ügyintézés követelményéből az is fakad, hogy nemcsak a kérelmező ügyfél kérheti a döntések fordítását, hanem az a személy is, akivel szemben – hivatalbóli vagy ellenérdekű ügyfél kérelmére indult eljárásban – az eljárás folyik. Ilyen esetben az eljárás indokolatlan elhúzódsával járna, ha a magyar nyelvet nyilvánvalóan nem beszélő ügyfél számára magyar nyelven küldenék meg az egyes döntéseket, és az ügyfélnek külön kellene kérnie – magyar nyelven – a fordítást. A fordítással járó költségek ugyanakkor a magyar nyelvet nem beszélő személyt terhelik.

A 19. §-hoz

A Ket. tulajdont korlátozó vagy arra alkalmas jogintézményeivel (ideiglenes intézkedés, lefoglalás, biztosítási intézkedés) való összhang érdekében a Javaslat ideiglenes biztosítási intézkedés néven vezet be új szabályozást. A cél az ideiglenes biztosítási intézkedés bevezetésével, hogy ha az eljáró hatóság az eljárása során észleli, hogy az ügyfél például az eljárás elhúzására vagy megghiúsítására törekszik, és ebből megállapítható a későbbi kötelezettség teljesítésének veszélye, akkor a hatóság kezében legyen olyan eszköz, amellyel a kötelezettség későbbi teljesítését biztosítani tudja.

Az ideiglenes intézkedés visszavonásának és hatályvesztésének eseteiről is rendelkezik a Javaslat. Ha az eljárás tárgyát képező kötelezettség későbbi teljesítése veszélyben van, a hatóság ezt követően, akár a határozat meghozatalával egyidejűleg elrendelheti a 151. § szerinti biztosítási intézkedést, így ha a hatóság határozatának jogerőssé válásával meg is szűnik az ideiglenes biztosítási intézkedés, a biztosítási intézkedés elrendelésével még a végrehajtási eljárás elrendelése előtt is biztosítható a pénzkövetelés vagy meghatározott dolog zárlata.

Az ideiglenes biztosítási intézkedésről szóló végzés ellen önálló fellebbezésnek van helye [Ket. 98. §], aminek viszont nincs halasztó hatálya [Ket. 101. §].

A 20. §-hoz

A Javaslat koncepciója szerint a jövőben nem számít a kérelem érdemi vizsgálat nélküli elutasításának indokául önmagában az, ha a kérelem áttételének alapjául szolgáló adatok hiányoznak, és azok hivatalból sem állapíthatók meg. Az ilyen esetekben a jövőben hiánypótlási felhívást kell kibocsátani, és annak alapján az ügyet áttenni. A hiánypótlás elmulasztása esetén pedig a hatóság az eljárást megszüntetheti.

A Javaslat kimondja, hogy a kérelem érdemi vizsgálat nélkül elutasítható, ha a kérelem idő előtti. Abban az esetben ugyanis, ha jogszabály vagy a hatóság meghatározza azt a határidőt, amelyen belül a kérelem benyújtható, akkor a legkorábbi időpontot megelőzően benyújtott kérelem elbírálására nincs lehetőség, és hatását tekintve azonosan kell kezelni, mint azt az esetet, amikor a kérelem benyújtása a jogszabály vagy a hatóság által meghatározott határidőn túl történik.

A Javaslat úgy rendelkezik, hogy érdemi vizsgálat nélkül elutasítható a kérelem, ha az nyilvánvalóan nem az előterjesztésre jogosulttól származik. Ha jogszabály anyagi jogi szempontok szerint meghatározza, hogy pontosan ki jogosult a kérelmet benyújtani, akkor a hatóság a kérelem előzetes, a hiánypótlás szabályaira tekintettel történő vizsgálata során megállapíthatja a jogszabályi feltételek hiányát, ilyenkor indokolatlan az eljárás lefolytatásának és érdemi döntés meghozatalának az elvárása, lévén az eljárás eredményeként csak elutasító döntés születhet.

A 21. §-hoz

A Javaslat koncepciójának megfelelően szükségtelen külön utalni arra, hogy az egyes eljárási cselekményekről végzésben rendelkezik a hatóság, hiszen a hatóság a nem érdemi, de az eljárás során felmerült minden kérdésben döntést hoz.

A Ket. 34. §-a értelmében a kérelem a határozat jogerőre emelkedéséig vonható vissza, ezért az erre vonatkozó rendelkezést szükségtelen az eljárás megszüntetésének szabályainál megismételni. Kiemelendő, hogy a szövegrész hatályon kívül helyezése nem jelenti a visszavonásra vonatkozó szabályok módosítását.

A Ket. 31. § (1) bekezdés e) pontja teszi lehetővé hivatalbóli eljárás esetén az eljárás alapjául szolgáló körülmény megszűnése esetén az eljárás megszüntetését. Gyakori, hogy a kérelemre indult eljárásnál is okafogyottá válik az eljárás (pl. az ellenérdekű ügyfél teljesíti kötelezettségét), a kérelmező ügyfél azonban nem vonja vissza a kérelmét, így nincs jogszerű lehetőség az eljárás megszüntetésére.

Visszaélésekhez vezethet, ha az eljárás megszüntetésének kötelező esete az, hogy az ügyfél nem gondoskodik alkalmas képviselőről, habár az eljárás folytatásának lenne helye. Pontatlan volt a Ket. 31. § (1) bekezdés f) pontjának megfogalmazása abból a szempontból is, hogy több ügyfél részvétele esetén akkor sem szüntethető meg az eljárás, ha csak egy ügyfél nem gondoskodik képviselőről vagy jár el személyesen.

Az eljárás megszüntetésének egyik oka lehet, ha az ügyfél a kérelmére induló eljárásban nem tesz eleget a hiánypótlási felhívásnak, ideértve a nyilatkozattételre való felhívást is [Ket. 51. §]. A Ket. vonatkozó rendelkezéseinek összevetése alapján lesz egyértelmű, hogy a nyilatkozattétel elmaradása esetén akkor szüntethető meg az eljárás, ha az megakadályozta a tényállás tisztázását, és nem volt mód a rendelkezésre álló adatok alapján való döntéshozatalra.

A 31. § (3) bekezdése a jogbiztonságot sértő módon, a mérlegelési körülmények meghatározása nélkül a hatóság mérlegelésére bízta, hogy az illeték- és díjfizetési kötelezettség elmulasztása esetén az eljárást megszünteti-e vagy sem. A Javaslat az (1) bekezdés új h) pontjában akként foglal állást a kérdésben a befizetési fegyelem javítása érdekében is, hogy kötelező az eljárást megszüntetni ebben az esetben. Ugyanez a szabály érvényesül a szakhatósági eljárásért fizetendő illetékek, díjak esetén.

Az eljárás megindítására irányuló kérelem visszavonása esetén a hatóság megszüntető végzést hoz, de a már meghozott – még nem jogerős, de nem is jogszabálysértő – határozatát visszavonni nem tudja, és a felügyeleti szerv sem tudja megsemmisíteni, mivel az nem törvénysértő. A Javaslat a probléma rendezése érdekében egyértelművé teszi, hogy a hatóság a döntését visszavonja.

A 22. §-hoz

A Javaslat tisztázza, hogy az eljárás felfüggesztésének alapvetően két oka lehet: törvényben rögzített felfüggesztési ok áll fenn, így egy előzetes kérdést kell eldönteni, vitás a jogutód kiléte, hatósági közvetítői eljárás indul vagy a hatóságot új eljárásra kötelező bírósági döntés ellen felülvizsgálati vagy perújítási kérelmet nyújtottak be. A felfüggesztés másik oka lehet, ha az ügyfél – kötelező felfüggesztési ok hiányában, egyéni körülményei miatt – kéri az eljárás felfüggesztését.

A Javaslat értelmében a szakértői vélemény elkészítésének időtartama az ügyintézési határidőbe nem számít be, így ilyenkor a jövőben az eljárás felfüggesztésének nem lesz helye.

A Javaslat a mérlegelési szempontok meghatározásával lehetővé teszi, hogy a hatóság egy alkalommal, legfeljebb hat hónapra felfüggeszse az eljárást hatósági közvetítő kirendelése esetén, a közvetítői eljárás nyugodt lefolytatása érdekében. A módosítás összhangban áll a Javaslatnak a hatósági közvetítői tevékenységet elősegítő koncepciójával.

A 32. § új (7) bekezdése tisztázza, hogy a csak kérelem alapján indítható és az ügyfél indokolt kérelmére felfüggesztett eljárás folytatásának csak az ügyfél kérelmére van helye, ilyen irányú kérelem előterjesztésére viszont az ügyfél feltehető érdekmúlására tekintettel – a Pp. szabályaihoz hasonlóan – a felfüggesztéstől számított hat hónapon belül van lehetőség.

A 23. §-hoz

A Javaslat pontosítja, hogy a határozat meghozatalára vonatkozó ügyintézési határidő vonatkozik az eljárást megszüntető végzésre, valamint a fellebbezési eljárásban az elsőfokú döntést megsemmisítő és az első fokú döntést hozó hatóságot új eljárásra utasító végzésre is. Mivel a Javaslat áttér a határidő munkanapokban való számítására, és egyúttal törekszik az eljárási határidők csökkentésére is, az ügyintézési határidő az Áe.-ben megszokotthoz képest 22 munkanapra változik. A Javaslat szerint az ügyintézési határidőnek 2014-től tizenöt munkanapra kell csökkennie.

A Javaslat áttér a határidők munkanapban való számítására, így az egyes határidők harminc napról huszonkét munkanapra, tizenöt napról tíz munkanapra, nyolc napról öt munkanapra módosulnak, és kivételesen marad három munkanapos határidő is. A hatályos szabályozás alapján a rövid belső eljárási határidők miatt a hatóságok sokszor úgy lépnek túl egyes ügyintézési határidőket, hogy nem is volt lehetőség a határidő betartására. Ha az ügyintézési határidő három nap, és a kérelem pénteken érkezett, a jogszerű eljárás nem volt elvárható. További problémát jelentettek a három- vagy négynapos munkaszüneti napok. A munkanapokban történő határidő-számítás lehetővé teszi, hogy a hatóság akadálytalanul betartsa az ügyintézési határidőt hosszabb munkaszünetek esetén is. A határidők napokban való számítása oda vezetett, hogy a hatóságoknak egy nap állt rendelkezésre az eljárás megindításáról szóló értesítésre, azaz egyetlen nap alatt kellett a hatásterület határait megállapítania, az ügyfelek körét, nevüket, címüket felderítenie. A felsorolt eljárási cselekmények elvégzésére szabott szűk határidő nem tette lehetővé az alapos vizsgálatot, így az eljárás megindításáról szóló értesítés jogintézménye nem tudta betölteni szerepét, ami az ügyfelek érdekeivel is nyilvánvalóan ellentétes. A módosítás elősegíti az ügyintézés hatékonyságának javulását az egyenletes ügyeloszlás biztosításával. A határidők munkanapokban való számítása kiszámíthatóvá teszi a hatóságok működését, ugyanakkor az ügyfelek terheit nem növeli. Kivételesen maradt napokban megállapított határidő a Ket.-ben, mivel adott esetben a határidők munkanapokban való számítására való áttérés például a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvénnyel (a továbbiakban: Pp.) való összhangot bontaná meg.

A Javaslat új rendelkezéssel egészíti ki a hatályos szabályozást, amely meghatározza, hogy a hatóságnak huszonkét munkanapon belül nem csupán a döntést kell meghoznia, hanem intézkednie is kell a döntés közlése iránt. Nem elegendő tehát az, hogy a kiadmányozás megtörténjen, ezt követően ugyanis haladéktalanul közölni is kell a döntést az ügyféllel. A Ket. ugyanakkor csak akkor tekinti közöltnek a döntést, ha az ügyfél azt kézhez kapta, vagy egyébként beállt a kézbesítési vélelem, a közlés idejét azonban indokolatlan és a különböző közlési formákra tekintettel méltánytalan lenne az ügyintézési határidő részévé tenni, sőt a Javaslat kifejezetten az ügyintézési határidőbe nem számító időtartamok közé emeli a postázás és a hirdményi közlés idejét. A Javaslat végül azt a megfogalmazást választotta, hogy a hatóságnak az ügyintézési határidőn belül intézkednie kell a döntés közlése iránt. Ez a

rendekezés összhangban áll a Ket. Szakértői Bizottság 6. számú módszertani állásfoglalásával is, amely szerint az ügyintézési határidő megtartása szempontjából a határozat meghozatalának időpontja az a nap, amikor a hatóság a Ket. 78. § (5) bekezdésében szabályozott módon közölte határozatát, illetőleg megtette az ennek érdekében szükséges intézkedést. Az utóbbi szövegfordulat arra vonatkozik, hogy postai úton történő közlésnél a hatóságot is megilleti ugyanaz a kedvezmény, amelyet a 65. § (4) bekezdése az ügyfél számára megad. Mivel azonban a szakértői állásfoglalás nem norma, és a gyakorlatban sem érvényesült az idézett megállapítás, a Ket.-ben szükséges rendezni, hogy miként kell az ügyintézési határidőt számítani, továbbá az mikor minősül megtartottnak. Az állásfoglalás a tekintetben is helyesen értelmezte a Ket.-et, hogy a másodfokú döntést hozó hatóságra irányadó ügyintézési határidő szempontjából az a nap a mérvadó, amikor az iratoknak az első fokú döntést hozó hatóság részére történő továbbítására sor került, figyelemmel arra, hogy a másodfokon hozott döntést is az első fokon eljáró hatóság fogja végül közölni.

A Javaslat jelentős újítása, hogy rögzíti az általános belső ügyintézési határidőt: a Javaslat a belső ügyintézési határidőre vonatkozó rendelkezések jelentős részét hatályon kívül helyezi, ehelyett az általános eljárási kötelezettségek között rögzíti, hogy a hatóságnak törvényben meghatározott eljárási cselekményeit haladéktalanul, de legkésőbb öt munkanapon kell elvégeznie. A Ket. idáig ugyanis a legtöbb döntés meghozatalának határidejét nem tartalmazta, így nem volt világos, hogy az ügyfél eljárás megindításán kívüli többi kérelem, így az igazolási kérelem, a költségmentességi kérelem vagy például az egyes önálló fellebbezési kérelmek tárgyában mennyi időn belül dönt a hatáskörrel rendelkező hatóság. Ezek ügyintézési határideje a jövőben tehát öt munkanap.

A hatályos Ket. általában a kiskorú ügyfél részvételének esetére írja elő az eljárás során kívüli lefolytatását, ez a szabály azonban nincs tekintettel arra, hogy a kiskorú ügyfél érdekei nem feltétlenül minden hatósági eljárásban forognak veszélyben: nincs arra indok, hogy például a kiskorú nevére vásárolt gépjármű okmányait az okmányirodában soron kívül adják ki. A Javaslat ezért szűkíti a soron kívüliség alkalmazhatóságát.

Belföldi jogsegély esetén a megkereséstől az annak teljesítéséig eltelt időtartam jelenleg nem szerepel az ügyintézési határidőbe be nem számító időtartamok között, holott ez az eljáró hatóság hatókörén kívül eső, eljárási időt hosszabbító, de eljárás felfüggesztésére rendszerint okot nem adó cselekmény. Ezen hiányosság kiküszöbölésére a Javaslat egyértelművé teszi, hogy az ügyintézési határidőbe a jogsegélyeljárás időtartama nem számít bele.

A hiánypótlásra, illetve a tényállás tisztázásához szükséges adatok közlésére irányuló felhívástól annak teljesítéséig terjedő idő sem számít bele az ügyintézési határidőbe. E rendelkezés alkalmazandó a Ket. 40. § (4) bekezdése értelmében a képviseleti jogosultság igazolására, valamint a képviselet ellátására alkalmas képviselőről való gondoskodásra irányuló felhívás, valamint a Ket. 40. § (8) bekezdés alapján nyilatkozattételre történő felhívás időtartama tekintetében.

A Ket. hatályos 36. § (2) bekezdése értelmében, az ügyféltől nem kérhető olyan adat igazolása, amelyet valamely hatóság jogszabállyal rendszeresített nyilvántartásának tartalmaznia kell. Ez okból – a jogsegélyhez hasonló módon – meg kell keresni a nyilvántartást vezető hatóságokat az adatszolgáltatás végett. A gyakorlatban kérdésként merült fel, hogy az ügyintézési határidő ilyenkor tovább folyik-e, és a belföldi jogsegélyre vonatkozó szabályokat kell-e alkalmazni, vagy az adatszolgáltatás ideje nem számít be az ügyintézési határidőbe. A belföldi jogsegélyre vonatkozó határidő-számítás rendezésével – azzal összhangban – az ügyfél helyetti adatbeszerzés idejét is rendezi a módosítás. A Javaslat az adatszolgáltatást teljesítő hatóságok számára ötnapos ügyintézési határidőt szab.

A szakhatósági eljárás időtartama magában foglalja a szakhatósági állásfoglalás megállapításának idejét, valamint a szakhatósági egyeztetés és a szakhatóság felügyeleti szervének eljárásához szükséges – de korlátok közé szorított – időtartamot is.

Az informatikai rendszerben beálló üzemzavar mellett számos olyan külső ok lehet, amely a hatóság munkáját a hatóságnak fel nem róható módon teljes mértékben ellehetetleníti. Ez az időtartam az ügyintézési határidőbe értelemszerűen nem számíthat bele, így nem vehetők figyelembe azok az időtartamok sem, amelyek a hatóság befolyásán kívül esnek.

Az iratfelterjesztés határidejét illetően a Ket. csak a felügyeleti szerv eljárására utalt, noha a fellebbezési kérelem és az iratok felterjesztését követően a másodfokú eljárás is az iratoknak a fellebbezés elbírálására jogosult hatósághoz való érkezésekor kezdődik.

A Javaslat alapján nemcsak a kiskorú ügyfél esetén, hanem általában a soron kívül folytatandó eljárásokban rövidebb idővel lehet meghosszabbítani az eljárást, mint az általános szabály szerint. Ellentmondásosnak tűnik ugyan a szabály, hogy a soron kívül folytatandó eljárásnál is van helye meghosszabbításnak, azonban könnyen előfordulhat, hogy az ügyintézési határidőn belül még soron kívüli eljárásban sem tud eljárni a hatóság. Jogpolitikai cél ugyanakkor, hogy ilyen esetben viszont már csak kisebb mértékben legyen meghosszabbítható az eljárás.

A Javaslat világossá teszi, hogy az eljárás meghosszabbításának csak az ügyintézési határidő letelte előtt van helye. A határidő meghosszabbítása a döntésekre vonatkozó koncepcióváltás értelmében – és a fennálló gyakorlattal, illetve a Ket. Szakértői Bizottság állásfoglalásával ellentétben – természetesen csak döntésben történhet, amely tartalmazza a meghosszabbítás indokát, és arra a döntés közzétételének általános szabályai is vonatkoznak.

A 24. §-hoz

1. A Javaslat bevezeti a hatóságnak az illeték és díj visszafizetésére vonatkozó kötelezettségét az ügyintézési határidő elmulasztásának esetére.

A módosítás az Áht. 11/B. § (1) bekezdéséhez kapcsolódik, amely szerint, ha az ügyfél az Itv. szerinti államigazgatási eljárási illetéket az Itv. 73. § (1)-(3) és (6) bekezdésében meghatározott időpontig maradéktalanul megfizette (leróta) és az eljáró hatóság a reá irányadó eljárási szabályokban meghatározott ügyintézési határidőt az ügyfélnek fel nem róható okból nem tartotta meg, akkor az eljáró hatóság az illeték 50%-át, az ügyintézési határidő kétszeresének túllépése esetén pedig a teljes illeték megtérítésére köteles, feltéve, hogy az illeték visszatérítésének egyébként nincs helye.

A Javaslat ehhez képest lényegében automatikussá teszi a hatóság fizetési kötelezettségét, hiszen az nem függ attól, hogy az ügyfél befizette-e az illetéket, vagy hogy erre egyáltalán köteles volt-e, a személyes és tárgyi illetékmentes eljárásokra is átalányfizetési kötelezettséget ír elő. A Javaslat a szabály alkalmazását azzal is kiterjeszti, hogy nemcsak azokban az eljárásokban kell alkalmazni, amelyek megindításáért illetéket kellett fizetni, hanem azokra is, amelyek megindításáért díjat kell fizetni. A díj visszafizetése egyben valódi szankciót jelent a hatóság számára a mulasztásáért, hiszen a díj a hatóság saját bevételét képezi szemben az illetékkel, amely a központi költségvetésbe folyik be.

A visszafizetés ugyanakkor nem hivatalból történik, vagyis nem a hatóság észlelésén és „önbírálatán” múlik: a Javaslat a határozat és az eljárást megszüntető végzés új tartalmi elemeként tartalmazza a 33/A. § alkalmazhatóságára való felhívást, az ügyfél pedig a döntés kézhezvételétől számított tíz munkanapon belül kérheti az illeték vagy díj visszafizetését. A kérelemről az ügyintézési határidőt túllépő hatóság fellebbezhető végzésben dönt.

Az ügyintézési határidőre vonatkozó törvényi rendelkezések megfelelően szabályozzák azt a kérdést, hogy mi nem számít be a határidőbe az ügyfél, illetve a hatóság részéről, így a hatóság oldaláról nincs szükség a felróhatóság vizsgálatára: a hatóság felelősségi körébe tartozik, hogy a törvényi keretek között határidőre befejezze az ügyet.

2. A Pp. szabályaihoz hasonló jogintézményt vezet be a Javaslat az eljárások egyesítésének lehetővé tételével. Az eljárások egyesítése elősegíti azt, hogy az egymással összefüggő ügyekben a hatóság egy eljárásban járjon, így a tényállás tisztázása során például nem kell ugyanazt az ügyfelet nyilatkozattételre felszólítani, ugyanazt a tanút két alkalommal meghallgatni. Az eljárások egyesítése jelentősen csökkentheti mind a hatóságok, mind az ügyfelek és az eljárás egyéb résztvevőinek idejét és költségeit.

Az ügyek együttes eldöntésének célja nem jelenti azt, hogy kizárt lenne az egyesítést követően külön-külön döntést hozni az egyesített ügyekben, hiszen miközben a hatóság együttesen vizsgálja a kérelmeket, tisztázza a tényállást, felmerülhetnek olyan okok, amelyek végül az együttes döntést nem teszik lehetővé. Az egyesítés az egyes ügyek ügyintézési határidejét nem érinti: ha két huszonkét munkanapos ügyintézési határidejű ügyet egyesít a hatóság, amelyek közül az egyik előbb indult, akkor a korábbi, az előbb letelő határidőig döntést kell hoznia a hatóságnak.

A 25. §-hoz

A Javaslat lényegesen változtat a kérelem benyújtásának szabályain. A Ket. 34. § (1) bekezdése szerint a kérelmet a hatósághoz írásban lehetett benyújtani, a természetes személy ügyfél azonban kérelmét szóban is előterjesztheti. Indokolatlan a természetes és a nem természetes személyek közötti különbségtétel. A Javaslat ezért – összhangban a II/A. Fejezetben szabályozott kapcsolattartási módokkal – kimondja, hogy a kérelmet írásban és szóban, illetve jogszabályban meghatározott feltétellel és a más jogszabályokból már ismert módon, az értelmező rendelkezések között definiált gépi adathordozón (tipikusan CD-n) is be lehet nyújtani. A gépi adathordozón benyújtott kérelem specialitását az adja, hogy sem írásbelinek, sem egyébként elektronikusnak nem minősíthető egyértelműen, az átvételt, tartalmat külön módon kell igazolni a hatályos szabályok szerint is – ennek szabályozására viszont elegendő a kormányrendeleti szint. A kérelem telefonon a hatályos szabályok szerint csak a (2) bekezdésben meghatározott rendkívüli helyzetekben terjeszthető elő – ilyen helyzetben kivételt kell alkalmazni a főszabály alól, mely szerint joghatás kiváltására alkalmas cselekményt nem lehet telefonon folytatni.

A Javaslat az elektronikus kapcsolattartásra vonatkozó szabályokkal összhangban csak törvény számára teszi lehetővé, hogy elektronikus formanyomtatvány vagy szoftver kötelező alkalmazásáról rendelkezzen, egyéb jogszabály a kérelem más benyújtási formái mellett szabályozhatja ezek, illetve a nyomtatvány alkalmazását. A hatóságnak az elektronikus tájékoztatás szabályai szerint, vagyis az Eitv.-ben meghatározott honlapon kell közzétennie a formanyomtatvány kitölthető, illetve letölthető, valamint a szoftver letölthető változatát. A hatóság nem követelheti meg a formanyomtatvány használatát, ha azt nem tette elérhetővé. Ha a hatóság a közzétételt elmulasztotta, nem szüntetheti meg az eljárást amiatt, hogy az ügyfél a formanyomtatvány hiányában nem tett eleget a hiánypótlási kötelezettségének.

A Javaslat világossá teszi azt, amit a hatályos Ket. nem egyértelműen kezel: a kérelemre vonatkozó szabályok nem csupán az eljárás megindításáról szóló kérelemre vonatkoznak, hanem minden kérelemre, amellyel az ügyfél egyedi ügyben fordul a hatósághoz, így például igazolási kérelem esetén. E szabályból következik, hogy minden kérelmet tartalma szerint kell elbírálni, vagy hiányosság esetén hiánypótlási felhívásnak van helye.

A 26-27. §-hoz

1. Az adatvédelmi szabályok keretei között jogszabály a Ket.-ben meghatározott adatokon kívül más adat szolgáltatását is előírhatja az ügyfél számára, az adatok Ket.-en belüli bővítése viszont nem célszerű.

A kifejezett kérelem mint a kérelem új tartalmi eleme a hatóság döntése iránti igény nyomatékosítása. E szabálynál is érvényesül a tartalom szerinti elbírálás elve, vagyis a kifejezett kérelem semmiképpen nem formálisan értendő.

A Ket. 35. § (2) bekezdésében szükségtelen a személyazonosító jel helyébe lépő azonosítási módokról és az azonosító kódok használatáról szóló 1996. évi XX. törvényben felsorolt azonosítók felsorolása, a módosítás viszont tartalmilag nem érinti a szabályt.

2. Nem kérhető az ügyféltől olyan adat, amely nyilvános, vagy amelyet hatóság, bíróság vagy a Magyar Országos Közjegyzői Kamara jogszabállyal rendszeresített nyilvántartásának tartalmaznia kell. Ilyen például a cégnyilvántartás, az ingatlan-nyilvántartás, az egyéni vállalkozók nyilvántartása vagy a zálogjogi nyilvántartás. Egyes nyilvántartások esetén azonban a nyilvánossá tétel úgy is megvalósulhat, hogy nem maga a nyilvántartás vagy annak egy része válik nyilvánossá, hanem például a kormányzati portál tartalmazza a nyilvántartás egyes adatait. Az ilyen esetek ugyancsak a 36. § (2) bekezdése hatálya alá tartoznak.

A 2011-ben hatályba lépő módosítás továbblép az egyablakos ügyintézés megvalósítása érdekében azáltal, hogy rögzíti, az ügyféltől nem kérhető olyan adat vagy tény igazolása, irat vagy döntés csatolása, amely valamely hatóságnál, bíróságnál vagy a Magyar Országos Közjegyzői Kamaránál megvan, vagy azoktól megszerezhető. A belföldi jogsegélynél alkalmazott fordulat átvételével teszi egyértelművé a módosítás, hogy nem csupán a jogszabállyal rendszeresített nyilvántartásban lévő adatokról van szó, hanem minden olyan – jelenleg mellékletként benyújtandó – adatról, iratról, amely a hatóságnál fellelhető. E szabály akként sem kerülhető meg, hogy valamely okirati formában benyújtandó mellékletet követel meg a jogszabály.

A Javaslat nyomatékosítja, hogy az ügyfélnek nem kell külön kérelmet benyújtania annak érdekében, hogy a hatóság helyette beszerezze az adatokat, az a hatóságnak a Ket.-ből fakadó kötelezettsége. Az adatkérést a különleges adatok tekintetében az ügyfél kérelméhez köti a Javaslat, hiszen az adatvédelmi szempontoknak ebben az esetben szigorúbban kell érvényesülniük. A kérelemnek írásbelinek kell lennie az Avtv. 3. § (2) bekezdése alapján.

3. A Javaslat a Ket. Szakértői Bizottság 4. számú módszertani állásfoglalásának alapulvételével felsorolja, hogy a kérelem kézhezvételét követően a hatóság előzetes vizsgálatának mire kell kiterjednie. Az előzetes vizsgálat célja, hogy az eljárás lefolytatásával kapcsolatos legfontosabb formai kellékek meglétéről a hatóság meggyőződjön, azaz ne teljen indokolatlanul az ügyintézési határidő, ha egyébként például a kérelem érdemi vizsgálat nélküli elutasításának vagy az áttételnek lenne helye.

A módosítás révén az is egyértelművé válik, hogy a 37. § (2) bekezdésében foglalt vizsgálati kötelezettséghez kapcsolódik az, hogy öt munkanapon belül intézkedni kell a hiánypótlás iránt. Ezt az előzetes vizsgálatot és az öt munkanap elteltét követően, a kérelem érdemi elbírálása során felszínre kerülő hiányosságok esetében is lehetősége van azonban a hatóságnak – kivételesen többszöri – hiánypótlási felhívás kibocsátására.

Nem bocsátható ki hiánypótlási felhívás olyan adat igazolására vagy melléklet csatolására, amelyet a hatóságnak kell beszereznie. Ez a rendelkezés a jelenlegi gyakorlattól való eltérő eljárás nyomatékosítását szolgálja. A Ket. Szakértői Bizottság 6. számú módszertani állásfoglalása ugyanis még azt írta elő, hogy „hiánypótlási felhívás kibocsátásának egyik oka

az lehet, hogy az ügyfél valamely, jogszabályban meghatározott mellékletet nem csatolt a kérelméhez. Amennyiben olyan mellékletről van szó, amely megfelel a 36. § (2) bekezdésében foglaltaknak, a kérelmező a hiánypótlási felhívás nyomán két megoldás közül választhat:

- vagy maga szerzi be a szükséges hatósági igazolást és azt mellékletként csatolja kérelméhez, vagy

- az ügyfél-azonosításhoz szükséges adatok közlése és az illeték vagy igazgatási szolgáltatási díj lerovása mellett előterjeszt egy arra irányuló kérelmet, hogy az előírt hatósági igazolást az ügyfél helyett és megbízásából az eljáró hatóság szerezzé be a megfelelő társhatóságtól.”

A Javaslat ezzel szemben azt az álláspontot képviseli, hogy az eljárást túlzottan lelassítja, és a 36. § (2) bekezdésében szabályozott jogintézmény céljával ellentétes, ha az ügyfelet a hatóság a hiányok pótlására szólítja fel, és csak külön kérelemre szerzi be számára az adatokat. A 36. § módosítása mellett ezért a Javaslat egyértelművé teszi, hogy ha az adat nyilvános, vagy más hatóság, bíróság vagy a Magyar Országos Közjegyzői Kamara nyilvántartása tartalmazza, akkor hiánypótlási felhívás kibocsátásának nincs helye, a hatóságnak külön kérelem nélkül is be kell szereznie az adatokat. E szabály megfelelően alkalmazandó a szakhatóságok eljárása során is, tekintettel arra, hogy a 45/A. § (6) bekezdése értelmében a szakhatóság közvetlenül intézkedhet a hiánypótlás iránt.

A 28. §-hoz

A Ket. korlátozott formában, elvi szinten lehetővé tette az egyablakos ügyintézés azáltal, hogy az elsőfokú eljárásra irányuló kérelmet az ügyfél lakcíme szerinti hatóságnál, ennek hiányában a jegyzőnél is előterjesztheti. A Javaslat – az egyablakos ügyintézésre vonatkozó szabályok kibővítése mellett – a vonatkozó szabályt is pontosítja, hiszen a foglalkoztató székhelye, telephelye szerinti hatóság helyett a jogalkotói szándék az ügyfél munkahelye szerinti hatóság mint a kérelem benyújtásában közreműködő hatóság megjelölése volt.

A 38. § (2) bekezdése lehetővé teszi, hogy ne csak a 12. § szerinti hatóságnál, hanem törvény vagy kormányrendelet rendelkezése alapján más szervnél (például a családsegítőnél) is előterjeszthető legyen a kérelem.

Mivel ilyen esetben az ügyfélnek nincs közvetlen tudomása arról, hogy mikor indul az eljárás, így mikorra várhatja annak befejezését, ezért a módosítás értelmében az eljárásra hatáskörrel és illetékességgel rendelkező hatóságnak az eljárás megindításáról szóló értesítést arra tekintet nélkül kell megküldeni, hogy a kérelmező ügyfél ezt kérte-e.

A 29. §-hoz

A Javaslat új modellt teremt az egyablakos eljárásra. A jogintézmény szabályozásával a Javaslat lehetőséget teremt arra, hogy a magyar jogalkotó úgy rendelkezzen, hogy valamely jog megszerzéséhez szükséges több eljárást az ügyfél egy „ablaknál”, az ún. közreműködő hatóságnál tudjon megindítani.

A Ket. e körben csupán alapot kíván teremteni, amelyet az ágazati törvények és rendeletek felhasználhatnak, de e mellett a Javaslat lehetővé teszi, hogy az adott eljárás igényeinek megfelelően a közreműködő hatóság a Ket.-ben meghatározottakhoz képest további feladatokat is ellásson. Az egyablakos eljárásoknak tehát a Ket.-ben foglalt szabályok csupán a közös magját, egyfajta megoldását fogják alkotni, amelyeket az ágazatok szabadon alakíthatnak. Főszabályként ezért a Ket. csupán „postás” szereppel ruházza fel a közreműködő

hatóságot, amely a kérelmeket továbbítja a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező hatóságokhoz, amelyek önállóan járnak el, és külön-külön hozzák meg és közlik döntésüket az ügyféllel. A Ket. maga is felruházta néhány hatáskörrel a közreműködő hatóságot, amely például jogosult lesz a kérelmek teljességére vonatkozó elsődleges vizsgálatot elvégezni, ehhez kapcsolódóan hiánypótlási felhívást kibocsátani, illetéket és díjat beszedni, illetve meghatározott esetekben érdemi vizsgálat nélkül elutasítani a kérelmet, de törvény és kormányrendelet további hatáskörrel is felruházhatja a közreműködő hatóságot.

A (4) bekezdés kimondja, hogy törvény vagy kormányrendelet a közreműködő hatóság számára egyéb eljárási feladatokat is meghatározhat. E szabállyal összhangban a Javaslat módosítja a Ket. hatáskörelvonás tilalmáról szóló rendelkezését, azzal, hogy nem minősül a hatáskör elvonásának, ha az ügyben hatáskörrel rendelkező, e törvény szerint kijelölt más hatóság jár el, vagy törvény vagy kormányrendelet alapján több hatóság a hatáskörét megosztva gyakorolja. Ilyen osztott hatáskörnek minősül például az, ha hiánypótlásra a közreműködő hatóság és az ügyintézésre egyébként hatáskörrel és illetékességgel rendelkező hatóság egyaránt jogosult.

A 30-31. §-hoz

1. A Javaslat visszatér az Áe. szabályozási koncepciójához azzal, hogy kötelezően csak a tárgyalásról, a lefoglalásról és a jogszabályban meghatározott esetben kell jegyzőkönyvet készíteni (ilyenre példa a Ket.-en belül a közmeghallgatás és lényegében a hatósági ellenőrzés), az egyéb, (1) bekezdésben felsorolt eljárási cselekményeknél a hatóság mérlegelésén, illetve az ügyfél kérelmén múlik, hogy jegyzőkönyvet vagy hivatalos feljegyzést készít. Mindenképpen szükséges ugyanakkor jegyzőkönyvet készíteni akkor, ha a hatóság hatósági tanút alkalmazott. Értелеmszerű, hogy jegyzőkönyv készül akkor is, ha az eljárásra vonatkozó ágazati szabály szerint a hatóság a hatósági ellenőrzéskor döntést hozhat és azt a helyszínen szóban közölheti. A Javaslat nagyobb szabadságot ad a hatóságoknak, amelyeknek azonban folyamatosan figyelemmel kell lenniük az eljárás érdekeire, hogy a jegyzőkönyvezés hiánya ne vezethessen később vitákhoz.

Nem indokolt, hogy a jegyzőkönyv több személyes adatot tartalmazzon, mint a hatósági döntés, így a Javaslat harmonizálja a két irat adattartalmát.

A Javaslat egyértelművé teszi, hogy jegyzőkönyvnek minősül a hangfelvétel, valamint a kép- és hangfelvétel – e módosításnak elsősorban kodifikációs oka van. A hatóság választja ki a hatékonyság és a költségtakarékosság elvének megfelelően, hogy a jegyzőkönyv formái közül melyiket alkalmazza, de az ügyfél vagy az eljárás résztvevője kérheti valamelyik igénybevételét, ha ennek a költségeit megtéríti.

Hiányoztak a hatósági tanú részvételével kapcsolatban a jegyzőkönyv erre vonatkozó rendelkezései, a Javaslat ezt most pótolja.

Értелеmszerűen nem kell a joghatás kiváltására nem alkalmas eljárási cselekményekről hivatalos feljegyzést sem készíteni, az erre vonatkozó szabályt a Ket. kommentárjellegének enyhítése érdekében a Javaslat hatályon kívül helyezi.

2. A Javaslat egyértelmű szabályokat ad az adatok zárt kezelésére annak érdekében, hogy az eljárásban résztvevő egyes személyeket a közreműködésük miatt várhatóan fenyegető súlyosan hátrányos következmény alól mentesítse. A szakértőket illetően a hatályos jogszabályi környezetre vonatkozóan indokolt eltérő szabályokat alkotni.

A Javaslat álláspontja szerint nem indokolt fenntartani azt a rendszert, hogy csak a hatóság vezetője dönthessen az adatok zárt kezeléséről.

A Javaslat általános jelleggel határozza meg mind az adatkezelésre, mind az iratok kezelésére, ideértve a jegyzőkönyv vezetésére vonatkozó szabályokat, az ügyintézőre bízva annak konkrét megvalósítását, hogy a jegyzőkönyv kivonatából ne váljék megismerhetővé a védett személy. A Javaslat úgy fogalmaz, hogy az iratbetekintési jog biztosítása érdekében a hatóság – a jogszabályban meghatározott tartalmi és formai követelményeknek egyebekben megfelelő – kivonatot készít az eljárás során keletkezett minden olyan iratról, amelyből az (1) bekezdésben meghatározott személy kilétére vonatkozóan következtetés vonható le. Ebből következik, hogy nem kell a hatóságnak előre elkészítenie a megfelelően kivonatolt jegyzőkönyvet annak érdekében, hogy – a természetes személyazonosító adatok zárt kezelése mellett – a tanúvallomás vagy a szemle leírásának más tényezőiből a tanú, szemletárgy birtokosának személyére vonatkozóan ne lehessen következtetést levonni, hanem elegendő azt akkor anonimizálni, amikor az iratbetekintésre jogosult e jogával kíván élni.

Emellett a szemle és az idézés helyett alkalmazandó értesítés [Ket. 49. §] vonatkozó szabályai között is helyet kapott rendelkezés a zártan kezelt adatok védelme érdekében.

A betekintésre jogosult személyek köre a Pp. vonatkozó rendelkezéseivel összhangban bővült a jegyzőkönyvvezető és a leíró személyével.

A 32-33. §-hoz

A Javaslat egyértelművé teszi, hogy a meghatalmazottat adott esetben nem az ügyfél, hanem annak törvényes képviselője (pl. a kiskorú ügyfél szülei ügyvédet) hatalmazza meg.

A hatóság minden esetben köteles vizsgálni a képviseleti jogosultságot. A Javaslat szerinti 40/A. § a Pp. mintájára pontosan meghatározza, hogy a meghatalmazást hogyan, milyen formában fogadja el a hatóság. A Ket. értelmező rendelkezéseit a Javaslat kiegészíti a közokirat és teljes bizonyító erejű magánokirat fogalmával, mely szerint azok alatt – törvény eltérő rendelkezése hiányában – a Pp.-ben meghatározott fogalmak értendők. Ezek alapján közokiratnak nevezzük az olyan papír alapú vagy elektronikus okiratot, amelyet bíróság, közjegyző vagy más hatóság, illetve közigazgatási szerv ügykörén belül, a megszabott alakban állított ki, és mint közokirat teljes bizonyító erővel bizonyítja a benne foglalt intézkedést vagy határozatot, továbbá az okirattal tanúsított adatok és tények valóságát, úgyszintén az okiratban foglalt nyilatkozat megtételét, valamint annak idejét és módját. A teljes bizonyító erejű magánokirat pedig az ellenkező bizonyításáig teljes bizonyítékul szolgál arra, hogy kiállítója az abban foglalt nyilatkozatot megtette, illetőleg elfogadta, vagy magára kötelezőnek ismerte el, feltéve, hogy az alábbi feltételek valamelyikének megfelel: az okiratot saját kezűleg írta és aláírta; két tanú az okiraton aláírásával igazolja, hogy a kiállító a nem általa írt okiratot előttük írta alá, vagy aláírását előttük sajátkezü aláírásának ismerte el; a kiállító aláírása vagy kézjegye az okiraton bíróilag vagy közjegyzőileg hitelesítve van; a gazdálkodó szervezet által üzleti körében kiállított okiratot szabályszerűen aláírták; ügyvéd az általa készített okirat szabályszerű ellenjegyzésével bizonyítja, hogy a kiállító a nem általa írt okiratot előtte írta alá, vagy aláírását előtte saját kezű aláírásának ismerte el, illetőleg a kiállító minősített elektronikus aláírásával aláírt elektronikus okirat tartalma az ügyvéd által készített elektronikus okirattal megegyezik; az elektronikus okiraton kiállítója minősített elektronikus aláírást helyezett el.

A Javaslat megteremti az elektronikus kapcsolattartás során alkalmazható képviselet szabályainak az alapjait. Egyes jogszabályok már ma is szabályozzák elektronikus eljárás esetén a képviseletet, ennek azonban a háttérszabályai és technikai feltételei még hiányoznak. A Javaslat két esetét ismeri el a képviseleti jogosultság igazolásának: az előre bejelentett képviseleti meghatalmazást és az eseti, elektronikus formanyomtatványon benyújtott, megfelelően hitelesített igazolást. A Javaslat ugyanakkor megnyitja az utat, hogy jogszabály a

képviselési jogosultság igazolásának más módját határozza meg, így különösen az ügyfélkapu szabályai között.

A Ket. 40. § (4) bekezdésének módosítását, a „jogsabályi felhatalmazás nélkül, rendszeresen, anyagi haszonszerzésre törekedve” szövegész hatályon kívül helyezését az indokolja, hogy ha e képviselést nem valósítja meg a zugírászat tényállását (amely Btk.-beli tényállást viszont a Ket. értelemszerűen nem ismétli meg, és nem is utal rá, mint ahogy a többi, a hatósági eljárás kapcsán felmerülő büntető tényállásra sem), akkor az nem tartozik a hatóság érdekkörébe. Nem fogalmazható meg olyan, a hatósági eljárás jogszerű lefolytatásához kapcsolódó érdek vagy szempont, amelyből alapján a rendszeres anyagi haszonszerzésre törekvő képviselő közreműködésének megtagadása következne, ha a képviselő közreműködésével nem árt az ügyfélnek, illetve az ügyfél felhatalmazása alapján jár el. A rendelkezés aggályos mivoltát jelzi, hogy a Ket. Szakértői Bizottság 22. számú módszertani állásfoglalása szerint is nehezen alkalmazhatónak ítélte e szabályt, hiszen a hatóság nem képes megítélni, hogy ez alapján a rendelkezés alapján bizonyosan a képviselő visszautasításának van-e helye.

A Javaslat a meghatalmazást a Pp. mintájára, azzal összhangban szabályozza, hogy a meghatalmazás milyen formában rendelkezik bizonyító erővel, milyen fajtái vannak (vagyis az egész eljárásra vagy csak meghatározott eljárási cselekményre vonatkozik), a meghatalmazás korlátozása mikor tekinthető hatályosnak.

A 34. §-hoz

A hatályos szabályozás jogsabály megengedő rendelkezéseihez köti a hatósági közvetítő igénybevetését. Ilyen jogi normák megalkotására szűk körben került sor, a hatósági közvetítés gyakorlati tapasztalatai mégis kedvezőek. A mind szélesebb körű alkalmazás előmozdítása érdekében a Ket. vonatkozó rendelkezésének módosítása a korlátok lebontását tartalmazza, így sem a külön jogsabályi rendelkezés, sem az nem feltétel, hogy nagyszámú ügyfelet érintsen az ügy.

A Javaslat pontosítja a hatósági közvetítővé válás feltételeire és a hatósági közvetítő kiválasztására vonatkozó szabályokra vonatkozó, a Kormánynak adott felhatalmazást, emellett szükségtelen, hogy a Ket. is rendelkezzen a hatósági közvetítő képesítéséről.

A 35-36. §-hoz

A Javaslat lényegesen módosítja a kizárás szabályait az áttekinthetőbb, koherens szabályozás érdekében.

A Javaslat értelmében a 42. § felsorolja az összes kizárési okot, amelyek az ügy elintézésében részt vevő személy (ügyintéző, kiadmányozási jogkörrel, illetve hatáskörrel rendelkező személy, ideértve a szakhatóságnál eljáró ügyintézőt, kiadmányozó személyt is) vagy az egész hatóság részvételét zárja ki. Speciális rendelkezés található a jegyzőre, annak kettős jogállására tekintettel, hiszen a jegyző számos államigazgatási feladatot lát el, ugyanakkor önkormányzati alkalmazásban áll, vezeti a képviselő-testület hivatalát. Erre a körülményre tekintettel a jegyző nem csupán abban az esetben kizárt az ügyintézésből, ha maga ügyfélnek minősülne, hanem akkor is, ha az őt foglalkoztató önkormányzat, ennek társulása vagy az egyéb munkáltatói jogokat gyakorló polgármester ellenérdekű ügyfél, illetve a határozattal az önkormányzat, a társulás vagy a polgármester jogosulttá vagy kötelezetté válhat, vagy az eljárás tárgyával összefüggő kötelezettséget vállal. E rendelkezés biztosítja, hogy a jegyző kizárásához önmagában az ne szolgáljon indokul, hogy a felsorolt szervek ügyfelek, hiszen az ügyféli minőséget olyan tényező is megalapozhatja (például az önkormányzat tulajdonában fekvő ingatlan létesítmény hatásterületén fekszik), amely miatt – objektív szempontból,

abszolút kizárási okot teremtve legalábbis – nem tekinthető elfogultnak a jegyző. Elkerülendő, hogy általánossá váljon a jegyző kizárása (és ezáltal értelmetlenné az illetékesség szabályai) azáltal, hogy az önkormányzat ügyféli jogállása önmagában kizárja a jegyzői eljárást.

A Javaslat pótolja azt a hiányosságot, hogy a hatóság vezetőjével szemben fennálló kizárási ok esetén miként kell eljárni: a bejelentést ilyen esetben egyenesen a felügyeleti szervnek kell megtenni, amelyik másik azonos hatáskörű hatóságot jelöl ki az eljárásra. Ha ilyen hatóság nincsen, a hatóság eljárhat, de határozatát és önállóan fellebbezhető végzéseit a felügyeleti szervvel is közölnie kell, amely így felülvizsgálati eljárást indíthat, hiszen tudomása van arról, hogy a hatóság kizárási ok ellenére járt el.

A Javaslat az alaptalan kizáráásra irányuló bejelentések megelőzése és ezáltal az eljárások gyorsítása érdekében lehetővé teszi, hogy a hatóság a nyilvánvalóan alaptalan, vagy az ismételten alaptalanul tett kizárással irányuló bejelentések esetén az ügyfelet eljárási bírsággal sújtsa. Az eljárási bírság kiszabása során természetesen figyelemmel kell lenni az eljárás akadályozásának következményeiről szóló 61. §-ban foglalt rendelkezésekre.

A hatáskört gyakorló személy az a személy, aki a hatáskör címzettje: vagy a hatóság vezetője vagy a személyében hatóságként eljáró személy (pl. polgármester) értendő ez alatt. Kizárási ok alapja az lehet, hogy mint a hatáskör gyakorlója az ügy elintézésében részt vesz, tehát kizárt az eljárása, illetve az általa vezetett hatóságé, ha

- az adott ügyben ügyfél,
- az ügy elsőfokú elintézésében vagy a tényállás tisztázásába bármilyen formában bekapcsolódott, vagy
- akitől nem várható az ügy tárgyilagossága megítélése.

Nem volt világos, hogy a hatósági bizonyítvánnyal, igazolvánnyal és nyilvántartással kapcsolatos ügyekben, illetve a jogszabályban meghatározott mértékű – nem mérlegelési jogkörbe tartozó – adó- vagy más fizetési kötelezettség megállapításával kapcsolatos ügyben a Ket. 43. § (4) bekezdés speciális kijelölési szabályát nem kell-e alkalmazni vagy – miként a többségi álláspont is megfogalmazza – ezekben az ügyekben a 42. § (1) bekezdésében foglalt kizárási szabályt nem kell eleve alkalmazni. Nem indokolt ugyanakkor, hogy a felsorolt ügyek kivételt képezzenek a 42. § (1) bekezdésében felsorolt főszabály alól, ahogyan a kijelölési szabály alól sem, mivel azokban is számos visszaélést elkövethet az ügyintéző, ennek – valamint a félreértések – elkerülése érdekében a Javaslat hatályon kívül helyezi az említett rendelkezést.

A 37-38. §-hoz

1. A szakhatósági közreműködésről szóló hatályos rendelkezések átszerkesztését és átfogalmazását tartalmi változtatási, kodifikációs és pontosítási szempontok egyaránt indokolták. Kodifikációs szempontú például, hogy az eddig a szakértőkről szóló szabályok között említett, ám szakhatóságként, a szakhatóságra vonatkozó szabályok alapján eljáró, törvény vagy kormányrendelet által kijelölt tudományos vagy szakmai testület, szerv a jövőben egyértelműen a szakhatóságok között kap helyet. A szabályozás kiegészült néhány új elemmel is.

Nem voltak egyértelműek a Ket. szabályai arra vonatkozóan, hogy a szakhatóságokra mely szabályok vonatkoznak úgy is mint hatóságokra. A Javaslat ezért megállapította, hogy ha a Ket. eltérően nem rendelkezik, a szakhatóságra a hatóságokra vonatkozó szabályokat kell alkalmazni. A szakhatóság eljárására is kiterjednek így az alapvető rendelkezések, az anyanyelv használatára vonatkozó garanciák vagy például a kizárási szabályai.

Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 31. § (8) bekezdése értelmében, ha a szakhatóságot az eljáró hatóság keresi meg, a szakhatósági eljárásért fizetendő illetéket – az alapeljárás illetékével (díjával) egyidejűleg – annak kell megfizetnie, akinek érdekében az eljárás indul. A Javaslat az Itv.-vel való összhang megteremtése érdekében meghatározza az ügy érdemében eljáró hatóság szakhatósági illeték vagy díj megfizetésével kapcsolatos feladatait. A hatóságnak meg kell vizsgálnia a kérelem benyújtásakor, hogy az ügyfél valamennyi szakhatósági eljárásért fizetendő illetéket és díjat lerótt-e. Az erre vonatkozó vizsgálat legfeljebb nyolc munkanapig tarthat, vagyis addig, amíg a hatóság maga is megállapítja, hogy mely szakhatóságokat kell bevonni az eljárásba. Az ügyfél terhei csökkentése érdekében a Javaslat úgy rendelkezik, hogy a hatóság valamennyi hatóság tekintetében egy hiánypótlási felhívásban, azaz egyetlen végzésben hívja fel az elmaradt illeték, díj megfizetésére. Az ügyfél így egyetlen végzésből megtudhatja, hogy mely szakhatóságokkal szemben mekkora fizetési kötelezettség terheli, nem okoz szükségtelen terhet a több különálló hivatalos irat átvétele, illetve a fizetési kötelezettségek külön-külön való teljesítése. Az ügyfél a szakhatósági eljárásért fizetendő illetékek, díjak ismeretében dönthet arról is, hogy folytatni kívánja-e az eljárást, vagy inkább – ha túl magasnak találja a fizetendő összeget – a kérelem visszavonása mellett határoz. Ha az ügyfél a hiánypótlási felhívásnak megfelelően nem teljesíti fizetési kötelezettségét, a hatóság ugyanúgy megszünteti az eljárást, mint ahogy az alapeljárásért fizetendő illeték elmulasztása esetén szüntetné meg az eljárást. Amíg a szakhatósági illeték, díj megfizetését az ügyfél nem igazolja, a szakhatóság megkeresésének sincs helye.

A szakhatósági eljárásért fizetendő illeték vagy díj megfizetésére vonatkozó szabályok nem alkalmazhatók, ha a hatóság teljes költségmentességet engedélyezett az ügyfélnek. Ilyen esetben a Javaslat értelmében a hatóság a költségmentesség engedélyezéséről, a költségmentesség módosításáról és visszavonásáról szóló végzést közli az illetékre vagy díjra jogosult eljárásban résztvevő hatóságokkal, így a szakhatóságokkal is [159. § (5) bekezdés].

Több, a gyakorlatban felmerült problémát is kezel a Javaslat: a hatóságnak a hatályos szabályok alapján akkor is meg kell keresnie a szakhatóságot, ha a hatóság saját hatásköre keretei között, a szakhatósági állásfoglalás ismerete nélkül egyértelműen meg tudja állapítani, hogy a kérelmet el kell utasítania, hiszen a szakhatósági megkeresés elmulasztása minden esetben a hatóság döntésének semmisségét vonja maga után. Annak elkerülése érdekében azonban, hogy a szakhatóságok megkeresésének mellőzhetőségére vonatkozóan időben döntés szülessen, és ne húzódjék el az eljárás amiatt, hogy a hatóság a szakhatóságokat időben nem vonta be, és nem tud párhuzamosan folyni a hatóság és a szakhatóságok munkája, a Javaslat akként rendelkezik, hogy akkor nem kell a szakhatóságot megkeresni, ha a hatóság nyolc munkanapon belül megállapítja, hogy a kérelmet a szakhatósági állásfoglalás tartalmára tekintet nélkül érdemben el kell utasítani. A nyolc munkanap egyben a szakhatóságok bevonásának határidejeként is tekinthető. Az elutasítás magában foglalja mind az érdemi vizsgálat nélküli elutasítást, mind az érdemi vizsgálatot követő elutasítás eseteit.

A szakhatósági állásfoglalás tartalmára a határozatra vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni azzal, hogy az eljáró hatóság és a hatósági ügyintéző megnevezésén kívül a szakhatóság és ügyintézőjének megnevezése is része az állásfoglalásnak. A szakhatósági állásfoglalás rendelkező része a hatályos szabályok szerint is a szakhatóság hozzájárulását, ehhez igazodóan egyedi szakhatósági előírást, feltételt tartalmaznak vagy a hozzájárulás megtagadását. A határozat tartalmi elemei közül az eljárási költségek viseléséről a szakhatóság értelemszerűen nem dönthet, az egyértelműség érdekében ezt külön említi a (6) bekezdés. Tartalmazza viszont az eljárási költségek mértékének megállapítását, amely alapján az érdemi döntést hozó hatóság az eljárási költség viseléséről szóló döntésében rendelkezik: a

szakhatósági eljárás során felmerülő eljárási költségek mértékéről tehát a szakhatóság, a fizetésre kötelezett személyéről, a költségviselés alanyáról a hatóság dönt.

A Javaslát nem változtatott azokon a koncepcionális elemeken, hogy a szakhatóság állásfoglalása köti a hatóságot, és hogy az állásfoglalás ellen önálló jogorvoslatnak nincs helye, az ügyfél a határozat elleni jogorvoslat keretében támadhatja a szakhatóság állásfoglalását, illetve az eljárás során hozott más végzéseit (pl. a hiánypótlási felhívást).

A szakhatóság a döntés meghozataláig módosíthatja állásfoglalását, annak érdekében viszont, hogy ez lehetőleg ne vezessen visszaélésekhez és az eljárás elhúzásához, erre csak egy alkalommal, jogszabálysértés orvoslása céljából kerülhet sor, a szakhatóságnak pedig viselnie kell az ezzel a módosítással okozott költségeket [Ket. 157. § (5) bekezdés]. A Javaslát koncepciója értelmében a szakhatóság az állásfoglalását nem vonhatja vissza, „hallgatása” viszont ugyanazon esetekben minősülhet „beleegyezésnek”, mint ahogyan az érdemi döntést hozó hatóság esetében: ha jogszabály úgy rendelkezik, az ügyfél kérelme jog megszerzésére irányul, és ha az ügyben nincs ellenérdekű ügyfél [Ket. 71. § (2) bekezdés].

A gyakorlatban lényegében jól működik az előzetes szakhatósági állásfoglalás jogintézménye, az erre vonatkozó hatályos szabályok azonban mindenképpen kiegészítésre szorulnak. A Javaslát egyértelművé teszi, hogy a Ket. alapján önmagában nincs eljárási kötelezettsége a szakhatóságnak, ha az ügyfél a voltaképpeni eljárás megindítása előtt fordul hozzá, hogy szakhatósági hatáskörében adja ki a szakhatósági állásfoglalását. Külön törvényben vagy kormányrendeletben kell rendezni az előzetes szakhatósági állásfoglalás feltételeit és adott esetben speciális szabályait. Értelemszerűen az előzetes szakhatósági állásfoglalás akkor használható fel, ha a szakhatóság hozzájárulását tartalmazza (még ha egyedi előírással vagy feltétellel ki is egészül), ezért a Javaslát az előzetes szakhatósági hozzájárulás definíciót alkalmazza.

Bár külön törvény és kormányrendelet tárgykörébe tartozik az előzetes szakhatósági hozzájárulás jogintézményének pontos szabályozása, a Javaslát akként foglal állást, hogy az előzetes állásfoglalás akkor tudja betölteni szerepét és gyorsítani az alapeljárást, ha a hatóságnak, illetve a szakhatóságnak nem kell külön megvizsgálnia az eljárás során, hogy az állásfoglalást illetően nem változott a tényállás és a jogi szabályozás. E koncepció értelmében az előzetes hozzájárulás tartalmazza azokat az adatokat, amelyek alapján az érdemi döntést hozó hatóság meg tudja állapítani, hogy az előzetes szakhatósági eljárás és a későbbi alapügy tárgya azonos volt. Az előzetes szakhatósági hozzájárulást lehetővé tévő törvény vagy kormányrendelet rendelkezik arról az érvényességi időről, amely alatt a hozzájárulás felhasználható. Az előzetes szakhatósági hozzájárulás nem vonható vissza és nem módosítható.

2. A Ket. 45. § (1) és (2) bekezdése a hatóság és a szakhatóság közötti egyeztetési kötelezettség két jól elkülönülő típusáról rendelkezik. A Ket. 45. § (1) bekezdésében említett egyeztetés esetén az egyeztetést elrendelő törvény vagy kormányrendelet határozza meg, hogy mi a teendő az egyeztetés eredménytelensége esetén, az eltérő szakhatósági feltételek miatt fennálló egyeztetési kötelezettséget viszont indokolt volt annyiban pontosítani, hogy az egyeztetésnek eredményesen kell zárulnia, a szakhatóságoknak felülvizsgált állásfoglalásukat haladéktalanul, tehát – az általános belső eljárási határidőn belül – öt munkanapon belül kell közölni az eljáró hatósággal.

Ha a szakhatóság a számára meghatározott ügyintézési határidőn belül nem nyilatkozik, az ügyben érdemi döntésre jogosult hatóság a szakhatóság felügyeleti szervéhez fordul a Ket. az érdemi döntésre jogosult hatóság mulasztására vonatkozó szabályainak megfelelő alkalmazásával. Nem adott eligazítást a Ket., hogy mi a teendő abban az esetben, ha a szakhatóság állásfoglalása az eljáró hatóság megítélése szerint jogszabályba ütközik, ideértve,

ha nem felel meg a szakhatósági állásfoglalás kritériumainak (pl. a szakhatóság állásfoglalásából hiányzik a megállapított tényállás, az állásfoglalás alapjául szolgáló jogszabályhelyek megjelölése, a mérlegelés szempontjai, az okszerűség). Ilyen esetekben a Javaslat értelmében a hatóságoknak egyeztetniük kell, az egyeztetés eredménytelensége esetén az ügyben érdemi döntésre jogosult hatóság a szakhatóság felügyeleti szervéhez fordulhat felügyeleti eljárás lefolytatása érdekében.

Az érdemi döntésre jogosult hatóság számára kötelező a szakhatóság állásfoglalása, vagyis azt változtatás nélkül kell átemelnie a hatósági határozatába. Ha a hatóság nem észleli, hogy a szakhatósági állásfoglalás jogszabálysértő, a 45. § (3) bekezdés szerinti felügyeleti eljárásra nem kerül sor, vagy az nem eredményes, viszont a bíróság a hatósági határozatot a szakhatósági állásfoglalás részében jogszabálysértőnek találja, akkor indokolt, hogy az ezzel kapcsolatban felmerült költségeket a szakhatóság viselje. Hasonlóan a szakhatóságnál is keletkezhetnek költségek amiatt, hogy a hatóság nem vette figyelembe a szakhatósági eljárást (a szakhatósági eljárás újbóli lefolytatása, az intézkedéssel járó költségek), ezért a szakhatóság is követelheti az érdemi döntést hozó hatóságtól a költségek megtérítését. A követelés polgári perben érvényesíthető, a Pp. általános szabályai szerint.

3. Nem voltak egyértelműek a Ket. szabályai arra vonatkozóan, hogy a szakhatóságokra mely szabályok vonatkoznak úgy is mint hatóságokra. A Javaslat ezért megállapította, hogy ha a Ket. eltérően nem rendelkezik, a szakhatóságokra a hatóságokra vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

A Javaslat a Ket. új 45/A. §-ában határozza meg az eltérő szabályokat, amelyeket a szakhatóság speciális jogállása tesz indokolttá: a Javaslat koncepciója értelmében a szakhatóság nem dönthet például az ideiglenes biztosítási intézkedés alkalmazásáról vagy az eljárás felfüggesztéséről, de ha eljárása során észleli a felsorolt eljárási cselekmények alkalmazásának szükségességét, akkor erről haladéktalanul tájékoztatja az érdemi döntést hozó hatóságot. Így világossá válik, hogy az eljárás lefolytatásával kapcsolatos döntések az érdemi döntést hozó hatóság hatáskörébe tartoznak, amelynek döntései ellen az általános szabályok szerint lehet élni jogorvoslattal. A Javaslat rendezi a hatáskör és illetékesség vizsgálatára vonatkozó eltérő szabályokat, az „ítélt ügy” kategóriáját mint a szakhatósági eljárás megszüntetésének okát.

Egyértelművé tette végül a Javaslat, hogy a hiánypótlásra való felhívást a szakhatóság közvetlenül intézheti az ügyfélhez, egyúttal azt is nyomatékosítja, hogy hiánypótlás alatt a Ket. 37. §-ában meghatározott jogintézmény értendő, azaz – a kialakult gyakorlattal ellentétben – ne a hibák kijavíttatására használja fel a szakhatóság a hiánypótlási felhívást.

A 39-40. §-hoz

1. A Ket. főszabályként rögzíti, hogy az ügyfél a saját kérelmére indított eljárásban nem kötelezhető megjelenésre egy-egy eljárási cselekménynél. E szabály alól eddig a kérelemre indult, de hivatalból folytatott eljárások képeztek kivételt. A kérelmező ügyfél azonban jogszabályban kötelezővé tett egyes eljárási cselekmények, így a közmeghallgatás, tárgyalás és egyezségi kísérlet eredményességét hiúsíthatja meg távollétével, így azok célja nem érvényesülhet, a hatóságot és a többi ügyfelet pedig indokolatlan költségekkel terheli. A módosítás ezért a jogszabállyal kötelezővé tett közmeghallgatás, tárgyalás és egyezségi kísérlet esetére a kérelmező ügyfél idézését lehetővé teszi.

A Javaslat koncepciója értelmében minden, az eljárás során felmerült kérdésről döntést, határozatot vagy végzést kell hozni. Ebből következően az idézés is végzésnek minősül, közlésére a végzés közlésének szabályai alkalmazandók, és maga a Ket. lehetővé teszi a szóbeli idézést is.

A kapcsolattartási fejezetben biztosított telefonos, elektronikus úton történő előzetes egyeztetés lehetősége az idézés esetén is a hatóság rendelkezésére áll, ez azonban nem helyettesítheti a végzés formájában történő idézést.

2. A Ket. Szakértői Bizottság álláspontjától eltérően, a Javaslat döntésekre vonatkozó koncepciójának megfelelően a hatóság döntései a következőkben csak határozat vagy végzés formáját ölthetik, így az idézést is – mivel nem az ügy érdemében dönt a hatóság – végzésben kell közölni az idézett személlyel. A Javaslat értelmében külön jogszabályi felhatalmazás nélkül lehetőség van az idézés szóbeli közlésére.

3. A Javaslat szerint utólag nem csak az idézés helyéről való eltávozás igazolható, hanem maga a távolmaradás is.

A gyakorlatban nehézséget okozott mind az ittas vagy bódult állapot, mind az önhiba megállapítása, mivel azonban a meghallgatható állapotban való megjelenés követelmény, szükséges a szabály módosított fenntartása. A Javaslat szerint ezért önmagában akkor, ha az idézett a meghallgatáson arra alkalmatlan állapotban jelenik meg, helye van az eljárási bírság kiszabásának és a többletköltség viselésére való kötelezésnek, kivéve ha az idézett személy a mulasztás igazolására vonatkozó szabályok szerint kimenti állapotát.

Nem szabható ki eljárási bírság és a többletköltségek viselésére vonatkozó rendelkezés, ha az idézés egyébként nem volt szabályszerű, így például az ügyfél nem kapta meg az idézést a meghallgatást megelőző három munkanappal korábban.

A 41-42. §-hoz

1. Az idézés mellőzése esetén is értesíteni kell az ügyfelet az egyes eljárási cselekmények időpontjáról, fokozott figyelmet kell azonban fordítani azon személyek védelmére, akik természetes személyazonosító adatainak zárt kezelését rendelték el.

2. A Ket. rendkívül szükségzavúan rendelkezett a lefoglalásról, a jogalkalmazókat pedig az sem segítette, hogy két értelemben volt a lefoglalás használatos: mint a tényállás tisztázását segítő eszköz, illetve mint a szemle lefolytatását akadályozó személlyel szembeni szankció.

A Javaslat újraszabályozza a lefoglalás jogintézményét: meghatározza a fogalmat, a lefoglalás lefolytatását, a lefoglalt dolog őrzésének szabályait.

A Javaslat a Ket. egy további komoly hiányosságát pótolja. A hatályos szabályozás csupán annyit mondott ki, hogy a tényállás tisztázásához a továbbiakban már nem szükséges tárgyi bizonyítékot és az iratot nyolc napon belül kell kiadni. A szabály azonban nem határozza meg egyértelműen, hogy a hatóság mikor szünteti meg a lefoglalást. A § meghatározza továbbá a kiadás részletes szabályait, és rendelkezik arról is, hogy mire köteles a hatóság abban az esetben, ha a lefoglalt dolog természetben már nem adható ki. A Javaslat kivételes szabályként a lefoglalt dolog értékesítésének szabályait is meghatározza.

Főszabályként a lefoglalt dolgot annak kell kiadni, akitől azt lefoglalták. A hatóságot nem terheli bizonyítási kötelezettség tehát, hogy kinek a tulajdona, vagy ki rendelkezik más olyan jogcímmel, ami alapján a dolog kiadását követelhetné. Kivétel ez alól a szabály alól egyrészt az, ha a dolgot előzetesen értékesíteni kell, mert ilyenkor a sürgősségre tekintettel bárkinek kiadható a dolog, aki bármilyen jogos igényt tud igazolni, másrészt az, ha a körülményekből nyilvánvaló, hogy a korábbi birtokosnak nincs joga a további birtoklásra. A jogos igény vizsgálata során a hatóságnak nem kell teljes körű bizonyítási vizsgálatot lefolytatni, elég önmagában a jog fennálltának megállapítása; polgári jogi kérdésekben a hatóság nem dönthet. Ha a hatóság az igazolás alapján mégis olyan személynek adja ki a dolgot, akinek arra nincs joga, a valódi jogosult az igényét polgári perben érvényesítheti.

A szakhatóság nem jogosult lefoglalásra: ha azt észleli eljárása során, hogy a tényállás másként nem tisztázható vagy az jelentős késedelemmel járna, vagy a lefoglalás mellőzése a tényállás tisztázásának sikerét veszélyeztetné, erről a körülményről értesítenie kell az érdemi döntésre jogosult hatóságot, amely megteszi a szükséges intézkedést. A rendelkezés indoka, hogy a szakhatóság és az ügyfél közötti közvetlen kapcsolat, jogviszony csak kivételes lehet a Ket. koncepciója szerint.

A 43. §-hoz

A Ket. 51. §-a valójában két, egymástól eltérő jogintézményt szabályoz: az ügyfél nyilatkozattételi jogát és az ügyfél jogszabályon alapuló adatszolgáltatási kötelezettségét. Az előbbit az (1)-(2) bekezdés, az utóbbit a (3)-(4) bekezdés szabályozza, míg az (5)-(6) bekezdés mindkét jogintézményre vonatkozó közös szabályokat foglal magában. A Javaslat a közös szabályok között, és az eddiginél pontosabban sorolja fel az eljárási bírsággal sújtható, kötelezettségsgő vagy visszaélészerű cselekményeket. A jogokra és kötelezettségekre is mindkét esetben fel kell hívni az ügyfél figyelmét.

A szabályozás belső tartalma azonban nem kellően következetes, gyakori értelmezési kérdéseket vet fel. A módosítás célja, hogy a két jogintézményt egyértelművé tegye, valamint mellőzze az Avtv. ismétlését. Az Avtv. rendelkezéseinek hatályon kívül helyezése természetesen nem érinti azok alkalmazását: személyes adat kezelése csak az Avtv. rendelkezéseinek megfelelően történhet, azaz kötelező adatkezelést csak törvény vagy törvény felhatalmazása alapján, az abban meghatározott körben önkormányzati rendelet írhat elő. A Ket. ezen rendelkezésének hatályon kívül helyezését tehát a jogrendszerbeli párhuzamok elkerülése indokolja, illetve az, hogy az Avtv. alkalmazásához nem szükséges a Ket. erre vonatkozó külön felhívása, az egyes szabályok megisméltése viszont ezt a látszatot keltheti a jogalkalmazók számára.

Az eljárás megszüntetésének egyik oka lehet, ha az ügyfél a kérelmére induló eljárásban nem tesz eleget a hiánypótlási felhívásnak, ideértve a nyilatkozattételre való felhívást is [Ket. 51. §]. A Ket. vonatkozó rendelkezéseinek összevetése alapján lesz egyértelmű, hogy a nyilatkozattétel elmaradása esetén akkor szüntethető meg az eljárás, ha az megakadályozta a tényállás tisztázását, és nem volt mód a rendelkezésre álló adatok alapján való döntéshozatalra.

A 44. §-hoz

A Ket. iratokra vonatkozó szabályai kapcsán utalni kell arra, hogy a közokirat és a teljes bizonyító erejű magánokirat a Pp. – a bizonyítás szabályai között foglalt – kategóriái, amelyek végül az egész jogrendszerben bevett fogalomná váltak.

Az irat fogalmának módosítását az indokolja, hogy a hatályos szabály zárójelben foglalt része semmilyen normatív tartalmat nem hordoz, maga a fogalom pedig információtechnológiai szempontból elavultnak tekinthető.

A 45. §-hoz

A Javaslat lényegesen bővíti a hatósági tanúra vonatkozó rendelkezéseket. Ennek alapja a 43/2004. (XI. 17.) AB határozat, amely a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény vizsgált rendelkezéséről megállapította, hogy az alkotmányellenes, mivel a hatósági tanú alkalmazása során az adott eljárási cselekmény „érintette úgy köteles túrni a büntetőeljárásban nem érintett, kívülálló személy jelenlétét, közreműködését a magánszféráját

érintő nyomozási cselekmény végrehajtása során, hogy a jogi szabályozás ezzel a kívülálló személlyel szemben nem biztosítja a magánszférához való jogának védelmét.”

A magánszférához való jog védelme érdekében a jogalkotónak a közigazgatási hatósági eljárásokban is pontosan meg kell határoznia a hatósági tanú jogait, valamint azt, hogy milyen kötelezettségek, elsőként titoktartási kötelezettség terheli. E szabályokat pótolta most a Javaslat a Ket. 55. §-ának módosításával.

A biztosítási intézkedés szabályait kell alkalmazni az ideiglenes biztosítási intézkedésre is, tehát hatósági tanú mindkét esetben igénybe vehető. A hatósági tanú alkalmazásának új esetei olyan eljárási cselekmények, amelyek adott esetben komoly beavatkozást jelenthetnek az érintett személy magánszférájába, illetve amelyeknél nagy jelentőségű, hogy a hatóság eljárása során észlelteket egy „külső” személy, a hatósági tanú igazolja.

Megfelelő garanciának minősül az eljárás lefolytatásának hangfelvétel vagy kép- és hangfelvétel útján történő dokumentálása, ilyenkor nem szükséges, hogy hatósági tanú is igazolja az általa észlelt események pontos jegyzőkönyvbe foglalását.

A 46. §-hoz

A szemlére vonatkozó rendelkezések részletezését az indokolta, hogy kodifikációs szempontból igen nehezen volt áttekinthető a szemle és a hatósági ellenőrzés viszonya: az érintettnek a szemlére való értesítésére a hatósági ellenőrzés szabályai, a hatósági ellenőrzés akadályozására a szemle akadályozásának szabályait kellett alkalmazni. A Javaslat ezért újrarendezi a szemle szabályai között a lefolytatás, az előzetes értesítés és az akadályozás esetén követendő eljárás szabályait.

A Javaslat azzal a jogi konstrukcióval él, hogy ingó, ingatlan és személy figyelhető, vizsgálható meg szemle keretében, amelyeket egységesen szemletárgynak nevez el. Tekintettel arra, hogy a szabály kodifikációs megfontolások alapján lehetővé teszi szemle keretében személy megfigyelését is, így a megfigyelt személy szemletárgynak minősül. Ilyen esetekben természetesen a szemletárgy birtokosa kifejezés nem értelmezhető, a szemletárgy birtokosára vonatkozó rendelkezések a megszemlélt személyre vonatkoznak. Bár a módosítás a helyszíni szemlére utalást elhagyja ebből a rendelkezésből, maga a helyszíni szemle kategóriája nem szűnik meg, azt a Ket. továbbra is használja.

A hatósági ellenőrzés garanciális szabályainak a szemle során is érvényesülniük kell, hiszen az egymással rokon eljárási cselekmények foganatosítása során az ügyfél jogait és az eljárás eredményességét hasonlóképpen kell biztosítani.

A Ket. 56. § (3) bekezdése a „megszemlélni kívánt hely (terület, építmény, egyéb létesítmény stb.) tulajdonosára vagy használójára” utalt. Mivel a „hely” bizonytalan jogi fogalom, a módosítás inkább az ingatlan kifejezést használja. A Javaslat azt is egyértelművé teszi, hogy a megszemlélt tárgyhoz hasonlóan az ingatlan esetén is a birtokost kell együttműködésre kötelezni.

Mind gyakrabban előforduló eset, hogy helyszíni szemle esetén a szemletárgy birtokosa nem engedi be az ingatlanra az ellenérdekű ügyfeleket. Ezen szeretne változtatni a Javaslat. Az ügyfélnek – a zárt adatkezelés esetét kivéve – joga van részt venni a helyszíni szemlén, ezért mindig kérdésként merül fel az, hogy ezt a jogot számára hogyan lehet biztosítani. A tervezett megoldás szerint a hatóság az ügyfél jelenlétét az ingatlan birtokosának kötelezésével biztosíthatja, hasonlóan ahhoz, ahogy eddig a szemletárgy birtokosát annak felmutatására kötelezték. A végzésben szereplő kötelezettség eljárási bírsággal kényszeríthető ki, a kötelezésről pedig egyidejűleg a tulajdonost is értesíteni kell. Az ügyfél szemlén való

jelenlétének általános korlátja, ha a szemletárgy birtokosa természetes személyazonosító adatainak zárt kezelését rendelték el, hiszen a védelmi intézkedés értelmét vesztené, ha az ügyfél egyébként jelen lehetne a szemlén.

A Ket. szerint törvény vagy kormányrendelet meghatározott ügyekben kötelezővé teheti valamely bizonyítási eszköz alkalmazását, ezért nem szükséges a Ket.-ben külön megemlíteni azt a külön jogszabályokban gyakran előforduló esetet, hogy a szakhatóságoknak meghatározott időn belül a hatósággal együtt szemlét kell folytatniuk, és ezt követően – de a szakhatósági ügyintézési határidőn belül – megadni szakhatósági állásfoglalásukat. A Ket. ehhez képest az eljárás gyorsítása, a hatósági és a szakhatósági eljárás párhuzamos lefolytathatósága érdekében teremti meg a szemle lefolytatásának azon módját, hogy a szakhatóság jóval annak elvégzését megelőzően értesüljön a szemléről, arra megfelelően „felkészülve” érkezzen, és a szemlét követően haladéktalanul kiadhassa állásfoglalását. A jogalkotói cél tehát, hogy a hatósági és a szakhatósági eljárás valóban párhuzamosan haladjon egymás mellett, ebből következően a szakhatósági eljárás ezen konstrukciójában az eljárás időtartama beszámít az ügyintézési határidőbe.

Az 57/B. §-ban említett lefoglalásra az 50/A-50/D. §-ban foglalt szabályok alkalmazandóak, így a Javaslat feloldotta a hatályos Ket. azon kettősségét, amelyben a tényállás tisztázása céljából történő és a szemle akadályoztatása miatt szankciós jelleggel történő lefoglalás szabályai jelentettek.

A 47. §-hoz

A módosítás újrafogalmazza a szakértőkre és tevékenységükre vonatkozó rendelkezéseket az igazságügyi szakértői tevékenységről szóló 2005. évi XLVII. törvény (a továbbiakban: Isztv.) szabályainak indokolatlan megismétlése és az azoktól való eltérések megszüntetése érdekében, figyelemmel a Pp. szakértőkre vonatkozó szabályaira is.

Általánosan elfogadott álláspont, hogy az alkalmazandó jog bizonyítása kizárt a szakértőre tartozó szakkérdések közül, abban az eljáró hatóságnak kell döntenie.

A Javaslat pontosabb megfogalmazásban fenntartja a Ket. eredeti koncepcióját, amely szerint nem a konkrét ügy ügyintézőjénél, hanem a hatóság egész szervezetén belül hiányoznia kell a szakértelemnek ahhoz, hogy szakértő kirendelésének legyen helye.

Ha valamely kérdést illetően szakhatóságot kell megkeresni, a hatóság a szakhatósági állásfoglaláshoz kötve lesz, ezen a téren további tisztázandó szakkérdés nem lehetséges.

A Javaslat koncepciója szerint – ha jogszabály nem írja elő meghatározott szakértő igénybevételét – az igazságügyi szakértői tevékenységről szóló törvény szerint igazságügyi tevékenység végzésére jogosult szakértőt rendelhet ki a hatóság. Az Isztv. felsorolja, hogy igazságügyi szakértői tevékenységet az erre feljogosított természetes személy (az igazságügyi szakértő), a cégjegyzékbe bejegyzett gazdasági társaság, az e célra létesített igazságügyi szakértői intézmény, külön jogszabályban feljogosított állami szerv, intézmény, szervezet és kivételesen eseti szakértő végezhet. Az Isztv. rendelkezéseire tekintettel tehát szükségtelen, hogy a Ket. is felsorolja, hogy a hatóság kit rendelhet ki szakértőnek, az Isztv. alapján igazságügyi szakértő hiányában a szakértői feladat ellátására megfelelő szakértelemmel rendelkező más természetes személy vagy szervezet (eseti szakértő) is igénybe vehető. Az eseti szakértő jogaira és kötelezettségeire is az Isztv. rendelkezéseit kell alkalmazni, az eseti szakértő is igazságügyi szakértői tevékenység végzésére jogosult szakértőnek minősül.

A Javaslat részletezi az ügyfél által felkért szakértőre vonatkozó szabályokat: az ügyfél is csak igazságügyi szakértői tevékenység végzésére feljogosított szakértő kirendelésére tehet

javaslatot, illetve csak az ilyen szakértő által készített szakvélemény használható fel bizonyítékként. Mivel az ügyfél által felkért szakértő gyakran csak az egyik ügyfél által a rendelkezésére bocsátott adatokat ismeri, az általa készített véleményt a Javaslat főszabályként nem ismeri el szakértői véleményként. A konkrét ügyben annak mérlegelésével döntheti el a hatóság, hogy milyen adatok, vizsgálatok alapján készült a jegyzőkönyv, hogy a felkért szakértő véleményét tényleges szakértői véleményként, okirati bizonyítékként vagy csupán a fél nyilatkozataként veszi figyelembe.

A módosítás értelmében a Ket. nem szabályozza külön, milyen esetekben és hány napon belül kérheti a szakértő, hogy a kirendelés alól mentse fel, vagy miként kérheti a szakvélemény elkészítésére rendelkezésre álló határidő meghosszabbítását, mivel erről az Isztv. részletesen rendelkezik, akárcsak a szakértő titoktartási kötelezettségéről.

A Pp. nyomán indokolt, hogy a Ket. is térjen ki arra, ha a szakértő által készített vélemény homályos vagy hiányos, végső esetben ilyenkor a hatóság másik szakértőt is kirendelhet a tisztázatlan kérdések megválaszolására.

A Ket. lehetővé tette, hogy törvény a szakértő vizsgálatban való közreműködésre kötelezze az ügyfelet – a közreműködés megtagadása esetén is a külön törvény erre vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni, a Ket. maga nem rendel külön szankciót, például eljárási bírságot erre az esetre.

A 48-49. §-hoz

1. A hatósági eljárás főszabályként nyilvános, a felek számára azonban meg kell engedni azt a lehetőséget, hogy tiltakozásukra a hatóság zárt tárgyalást tartson. Zárt a tárgyalás akkor is, ha arra védett adat kapcsán vagy a zártan kezelt adatok védelme érdekében van szükség.

2. A sokügyfeles eljárások során a viták hatékony rendezése érdekében a Javaslat akként rendelkezik, hogy ha több mint ötven ügyfél vagy több mint öt ügyfélnek minősülő szervezet vesz részt az eljárásban, akkor kötelező közmeghallgatást tartani. A Javaslat vélelmezi, hogy a sokügyfeles eljárás során a szembenálló érdekek képviselője nehézkes, az érdekek egyeztetésére pedig a közmeghallgatás lehet alkalmas fórum.

A hatályos szabályok a közmeghallgatásról készített jegyzőkönyvre az általános, a Ket. 39. §-ában foglalt szabályok alkalmazását rendelik, a fennálló szabályozás azonban nincs tekintettel a közmeghallgatás azon specialitására, hogy azon akár több mint száz személy is részt vehet, akiknek aláírása a jegyzőkönyvön nem elvárható, de felesleges is. Az egyéb sajátosságokra is tekintettel a 63. § (3) bekezdése pontosan meghatározza, mit kell a közmeghallgatásról készített jegyzőkönyvnek tartalmaznia.

Ha írásos jegyzőkönyv helyett hangfelvétel, vagy kép- és hangfelvétel készül, akkor ez a felvételnek a közmeghallgatás lefolytatásának, az elhangzottak rögzítésén túl tartalmaznia kell a hatóság megnevezését, az ügyintéző nevét, az ügy tárgyát és az ügyiratszámot, valamint a közmeghallgatás helyéről és idejéről szóló információt.

Az 50. §-hoz

A Javaslat a határidők főszabályként munkanapokban való számítására tekintettel pontosítja a határidő számításának szabályait.

Mivel a munkanapokban való számítás nem valósult meg maradéktalanul a Ket.-ben, hatályban tartandó a munka szünetelése esetére vonatkozó számítási szabály.

A Javaslattal arra figyelemmel is pontosítja a határidő számításának szabályait, hogy nem pusztán az ügyfél és a hatóság közötti kapcsolattartásra vonatkoznak, hanem a hatóságok közötti kapcsolattartási szabályokra is.

A Javaslattal a kapcsolattartás szabályai között és a döntés közlésének szabályai között rendezi, hogy az elektronikus irat beérkezését vissza kell igazolni, ennek hiányában a hatóság más írásbeli formában veszi fel a kapcsolatot az ügyféllel, illetve más írásbeli formában közli vele a döntését. A határidő-számítás szabályai között rögzíti – az ügyfél szempontjából is – garanciálisan a Ket., hogy az elektronikus irat előterjesztésének időpontja az irat elküldésének napja, de az ügyintézési határidő a következő munkanapon kezdődik. A hatóság és az ügyfél is határidőben teljesíti tehát kötelezettségét, ha határidőben a központi rendszeren keresztül elküldi az iratot. A Javaslattal megerősíti a Ket. 65. § (1) bekezdésében foglalt szabályt, hogy a határidőbe nem számít bele a közlésnek a napja, a határidő – a munkanapban való számításra való áttérés következtében – a következő munkanapon kezdődik. Mivel a rendelkezés valamennyi beadványra és iratra vonatkozik, az ügyintézési határidő fogalmába értelemszerűen magába foglalja a Ket.-en belüli eljárási határidőket is.

A Javaslattal a Polgári Törvénykönyv hatálybalépéséről és végrehajtásáról szóló 1960. évi 11. törvényerejű rendelet (a továbbiakban: Ptké.) mintájára rendezi a jogszerzés időpontját, illetve a mulasztás jogkövetkezményei beállításának időpontját.

Az 51. §-hoz

A Javaslattal egyértelművé teszi, hogy a fellebbezésre megállapított határidő elmulasztásával kapcsolatos igazolási kérelmet az elsőfokú hatóság bírálja el. Ez a szabály levezethető volt a hatályos szabályból is, hiszen a fellebbezést az elsőfokú döntést hozó hatóságnál kell benyújtani, a mulasztás is ennél a hatóságnál történt. A gyakorlatban is többnyire – de nem egyöntetűen – eszerint az értelmezés szerint jártak el a hatóságok. egységes joggyakorlat érdekében szükséges ezért egyértelműen megfogalmazni, hogy melyik hatóság jogosult a fellebbezés elmulasztása miatti igazolási kérelmet elbírálni. A módosítást a harmadfokú szervek tehermentesítése, valamint az irattovábbítással járó idő- és költségvesztés meg takarítása is indokolta.

Az első fokú döntést hozó hatóság kifejezés alkalmazására azért van szükség, mert a 19. § (1) bekezdésében a Javaslattal dogmatikai okokból az első fokon eljáró hatóság helyett az adott rendelkezés tartalmától függően az elsőfokú hatóság vagy az első fokú döntést hozó hatóság fordulatokat használja. A már korábban is kifejtett indokolás szerint az elsőfokú hatóság alatt a hatáskörrel rendelkező legalsóbb fokú szervet kell érteni, emellett az első fokú döntést hozó hatóság kategóriájának alkalmazása akkor indokolt – különösen a fellebbezés és a fellebbezési eljárás alcímek alatt –, ha az adott rendelkezést a másodfokú hatóság első fokú döntéseire és adott esetben az az elleni fellebbezésben is alkalmazni kell. Figyelemmel arra, hogy a másodfokú hatóság első fokú végzései ellen is lehet fellebbezéssel élni, a Ket. 66. § (2) bekezdésében az első fokú döntést hozó hatóság a helyes megfogalmazás.

Az 52-53. §-hoz

1. A Javaslattal különbséget tesz a határozat nyilvánossága és az eljárás egyéb iratainak nyilvánossága között; ez utóbbiak tekintetében a hatóság külső befolyástól mentes eljárásához fűződő érdek indokolja a megismerhetőség korlátozását. Ennek megfelelően a Ket. 68. §-a meghatározza az iratbetekintésre jogosultakat a rájuk vonatkozó differenciált szabályokkal, a 69. § pedig kijelöli a 68. § szerint jogosultak betekintési jogának korlátait, és rendelkezik a hatóság kivonat készítésének kötelezettségéről. A Javaslattal egyrészt objektív, a törvény erejénél

fogva kizárt tárgyakat állapít meg, másrészt biztosítja az ügyfél számára, hogy jogos magánérdekére hivatkozva kérhesse az adatok megjelölésével a betekintési jog korlátozását. A törvény erejénél fogva nem megismerhető tárgyak közül kikerül a zárt tanácskozásról szóló jegyzőkönyv, mivel az ezzel kapcsolatos rendelkezés a zárt tanácskozást lehetővé tévő jogszabály tárgya.

A kizárt tárgyakat illetően a Javaslat tekintettel van a személyazonosító adatok zárt kezelésére vonatkozó kodifikációra. A Javaslat szándékosan használja a személyes adat fogalmát, mivel például a tanú vallomásából is levonhatóak következtetések a tanú személyére vonatkozóan, azaz a személyazonosító adatok zárt kezelése mellett az iratbetekintés során is óvni kell a tanú anonimitását. A Javaslat szerinti 39/A. § rendelkezéseivel összhangban az iratbetekintésre jogosult az irat, jegyzőkönyv, hivatalos feljegyzés kivonatát ismerheti meg, az eredeti, teljes iratot nem.

Az ügyfél személyes adatainak védelmét és magánérdekét a Ket. akként biztosítja, hogy lehetővé teszi az iratokba való betekintés kizárását. A Javaslat ehhez képest a betekintéshez fűződő érdek és az ügyfél magánérdeke közötti mérlegelés során arányosabb megoldásra törekedve előírja azon adatok konkrét megjelölését, amelyek megismerését az ügyfél ki szeretné zárni, ily módon – a hatóság a Ket. Javaslat szerinti 69. § (3) bekezdésében foglalt kivonatolási kötelezettségével együtt értelmezve – az iratok a fennmaradó részben megismerhetővé válhatnak a betekintési jogosultsággal rendelkezők számára. A Ket. eddigi szabályozásához hasonlóan a Javaslat alapján is a hatóság feladata az adott ügy körülményeinek ismeretében elvégezni a különböző érdekek közötti mérlegelést.

Annak érdekében, hogy egy korlátozottan megismerhető adat nyilvánosságtól való elzárása ne akadályozza a többi közérdekű adat megismerését, a Javaslat előírja a hatóság kivonat-készítési kötelezettségét, ily módon a hatályosnál teljesebb körben érvényesülhet a közérdekű adatok megismeréséhez fűződő jog, ugyanakkor a részletes szabályozásból fakadóan a védett adatok bizalmassága is jobban garantált. Tekintettel arra, hogy a kivonat készítése a hatóság részéről jelentős többletmunkát igényel, ezért az ilyen iratokba való betekintést és az ezekről való másolatkészítést indokolt díjfizetéshez kötni, összhangban a 19/1995. (III. 28.) AB határozatban foglaltakkal. A megjelölt alkotmánybírói határozatban az Alkotmánybíróság akként foglalt állást, hogy önmagában az nem alkotmányellenes, ha a közérdekű adat megismerése költségtérítéshez kötött. Az Avtv. azt állapította meg csupán garanciális rendelkezésként, hogy a költségtérítés mértéke az adatközléssel felmerült költségeket nem haladhatja meg, valamint azt, hogy a kérelmező kérésére a költség összegét előre közölni kell. A Javaslat az eljárás irataiban lévő személyes és védett adatok megismerhetetlenné tételéért, valamint az ilyen módon kivonatolt iratokról való másolat készítéséért fizetendő költségtérítés mértéke és a költségtérítés megfizetése szabályainak rendeletben való szabályozására a Kormánynak adott felhatalmazást.

A Ket. 68. § (4) bekezdése értelmében az iratbetekintési jog kizárása vagy korlátozása miatt önálló jogorvoslatnak csak akkor van helye, ha az ügyfél azt az eljárás jogerős lezárását követően kéri, vagy a hatóság azt, aki iratbetekintést kér, nem tekinti ügyfélnek. A Ket. a fellebbezés első esetét illetően igen sajátos szabályt vezetett be: azt követően élhet önálló fellebbezéssel az ügyfél, ha az eljárás jogerősen lezárult. E megfogalmazás révén nem világos, hogy az ügyfél csak a másodfokú döntés közlését követően tud-e fellebbezni az ellen, hogy az első fokú eljárás során iratbetekintési jogát korlátozták, vagy egyébként az első fokú határozat elleni fellebbezésében ezt is kifogásolhatja. A 68. § (4) bekezdésének másik esete közvetetten nem az iratbetekintési jog, hanem az ügyféli jogállás megtagadásáról szóló végzés elleni fellebbezésről rendelkezik, erre vonatkozóan azonban – ha nem a kérelmező ügyféli jogállása a tárgy – a Javaslat önálló fellebbezési jogot biztosít.

Az iratbetekintési jog korlátozásáról vagy kizárásáról a Javaslat értelmében a hatóság végzésben dönt, amely ellen az iratbetekintést kérő személy önálló fellebbezéssel élhet. Az önálló fellebbezés biztosítása egyrészt azért szükséges, mivel az iratbetekintésre jogosult személyek köre tágabb, mint a hatósági döntések ellen a jogorvoslati fejezet alapján jogorvoslatra jogosult személyek köre (így az önálló fellebbezésről rendelkező 98. §-ban nem sorolható fel). Eljárásgazdaságossági okokból is szükséges másrészt az önálló fellebbezés biztosítása.

2. A Ket. nem tartalmaz kifejezett rendelkezést arra nézve, hogy az eljárás lezárultát követően milyen szabályok vonatkoznak az iratbetekintésre: a Ket. szerinti korlátozó szabályokat kell-e alkalmazni, vagy az Avtv. általános rendelkezései szerint kell a hatóságnak eljárnia. A Javaslat ezért egyértelművé teszi, hogy a már jogerősen lezárt eljárások iratanyaga is a Javaslatban foglalt szabályok szerint válhat megismerhetővé az arra jogosultak számára.

Az eljárást befejező döntés, pontosabban a határozat, valamint az első fokú határozatot megsemmisítő és az első fokú határozatot hozó hatóságot új eljárása utasító végzés nyilvánosságát a Javaslat az eddiginél szélesebb körben biztosítja, amikor úgy rendelkezik, hogy az abban szereplő közérdekű adatokat bárki számára megismerhetővé kell tenni, aki azt kéri. A személyes adatot és védett adatot nem tartalmazó döntés megismerése iránti igény előterjesztéséhez tehát nincs szükség a megismeréshez fűződő jogos érdek igazolására, a közérdekű adatok nyilvánosságának minél teljesebb körű érvényesülése érdekében pedig az igénylő számára meg nem ismerhető adatot is tartalmazó iratról a hatóságnak kivonatot kell készítenie.

A Javaslat a Ket. kódex jellegéből kiindulva lehetővé teszi, hogy egyes ágazati törvények a határozat megismerhetőségét korlátozzák, emellett ugyanakkor egyes, a nyilvánosságra kiemelten számot tartó határozattípusok esetében maga a Javaslat ír elő közzétételi kötelezettséget a 80/A. §-ban, ily módon proaktív jelleggel is szolgálva a megismerhetőséghez fűződő közérdeket.

Az Avtv. alapján tizenöt nap áll a hatóság rendelkezésére, hogy a közérdekű adatigénylésnek eleget tegyen. A Javaslat – összhangban az ügyintézés munkanapokban való megállapításának alapelveivel – ezt a határidőt öt munkanapban állapítja meg, ily módon garantált az Avtv. szerinti követelmény teljesülése.

A hatóságnak a kivonat készítése során gondoskodnia kell arról, hogy a jogalkotó által a Javaslatban célzott egyensúly a gyakorlatban ne vezessen a személyes adatok védelméhez való jog sérelméhez vagy a védett adatok nyilvánosságra kerüléséhez. A kivonatolás során tekintettel kell lenni arra is, hogy az nem eredményezheti a közérdekből nyilvános adatok megismerhetetlenségét. Az Avtv. alapján közérdekből nyilvános adat minden olyan közérdekűnek nem minősülő adat, amelynek nyilvánosságát törvény közérdekből elrendeli. Ilyen adatokat maga az Avtv. is felsorol, de külön törvényekben is számos ilyen, a közigazgatási hatósági eljárás során is relevanciával rendelkező adat merülhet fel. Ez a feladat körültekintő jogalkalmazást és alapos felkészülést feltételez.

Az 54-55. §-hoz

A Javaslat egyik koncepcionális újdonsága, hogy megszünteti a gyakorlatban kialakult, alkalmazott „udvarias levél” kategóriáját. A Javaslat ezért úgy rendelkezik, hogy a hatóság az ügy érdemében határozatot hoz, az eljárás során felmerülő minden más kérdésben végzést bocsát ki.

A Ket. egyetlen esetben teszi lehetővé a hatóság számára, hogy mellőzze a döntéshozatalt: ha külön jogszabály lehetővé teszi olyan ügyekben, amelyekben az eljárás pénzbeli ellátás

jogszabályban meghatározott mértékű emelésére irányul. Más esetekben ugyanakkor nem tekinthető jogszerűnek a hatóság hallgatása, kivételesen azonban a Ket. elismeri azt a helyzetet, amelyben a hatóság mulasztása nem terhelheti az ügyfelet, késleltetheti a jogai gyakorlásában, mivel a jog gyakorlása nem hordoz magában különösebb kockázatot. A Ket. ezért megengedi külön jogszabálynak az arról szóló rendelkezést, hogy ha az ügyfél kérelme jog megszerzésére irányul, és a hatóság az előírt határidőn belül nem hoz döntést – feltéve, hogy az ügyben nincs ellenérdekű ügyfél –, az ügyfelet megilleti a kérelmezett jog gyakorlása.

A Javaslat pontosította ezt a szabályt annyiban, hogy mivel az nem csupán az eljárást megindító kérelemre vonatkozhat, és mivel a hatósági eljárás sem feltétlenül határozattal zárul, helyesebb a hatóság döntéshozatali kötelezettségére utalni.

A szabály megfelelően alkalmazandó a szakhatósági állásfoglalás kiadásának elmulasztására is.

Az nem állítható, hogy ilyen esetben a hatóság ne hozna döntést, mivel az ügyféli joggyakorlás jogszerűségének bizonyítékaul is a megszerzett jogot rá kell vezetni a kérelemre: ez az aktus pedig döntéshozatalnak minősül, a hatóság elismeri, hogy az ügyfél jogszerűen gyakorolhatja jogát.

A Javaslat a döntéshozatal szabályai közé emeli a hatályos Ket. 162. § (9) bekezdésében szabályozott automatizált egyedi döntéshozatal lehetőségét.

A határozat tartalmi követelményeire vonatkozó szabályozást a Javaslat több ponton helyesbíti.

- Bővíthet az ügyfél döntésben megjelenő személyes adatainak köre, ha az ügyfél azonosítása megkönnyítése végett további adatokat is megadott magáról (mert például azonos lakcímen hasonló nevű személyek élnek).

- Az ügyfélnek járó munkadíj nem szerepel az eljárási költségek között, és az sem volt világos, hogy Ket. ehelyütt miért csak egyes eljárási költségek összegének megállapításáról rendelkezett. A Javaslat most tisztázza, hogy a határozatban kell döntenie az összes olyan eljárási költség megállapításáról, amelyről a hatóság korábban nem döntött. Utóbbi esetre tekintettel a végzés tartalmi elemei között is szerepel az eljárási költség megállapítására vonatkozó dc) pont.

- Azokban az eljárásokban, amelyekben illeték helyett díjat kell fizetnie az ügyfélnek, jellemzően a fellebbezésért is díjat kell fizetnie, a Ket. 72. § (1) bekezdés df) pontjának módosítása ezt a pontosítást szolgálja. Célszerű továbbá, hogy az ügyfél teljes körű tájékoztatást kapjon arra vonatkozóan, hogy a fizetési kötelezettségét milyen formában tudja teljesíteni, önmagában az elektronikus úton való megfizetés módjáról való információ tehát nem elegendő.

- Mivel a hatóságnak a lefoglalásról is döntésben (pontosabban végzésben) kell rendelkeznie, a lefoglalásról szóló döntés indokolása értelemszerűen tartalmazza a lefoglalás indokát, a határozatnak erre már nem kell kitérnie.

- A hatóságnak a 33/A. § szerinti illeték-visszafizetési kötelezettség alkalmazhatóságával, az ügyintézési határidő leteltének napjával kapcsolatban is tájékoztatást kell nyújtania az ügyfélnek, ez az egyik jelentős új eleme a döntésnek. Az ügyintézési határidő túllépése az eljárás megszüntetése esetén is elképzelhető, ilyenkor is jogosult a kérelmező az illeték vagy díj visszafizetésére, ezért az eljárást megszüntető döntés is tartalmazza a 33/A. § alkalmazására való figyelemfelhívást.

– Mivel a nagyobb szervezetekben a hatáskör címzettje kiadmányozási jogát általában átruházza, indokolt annak előírása, hogy a hatóság nevében döntéshozatalra jogosult személy nevét, hivatali beosztását, valamint – ha az nem azonos a döntéshozatalra jogosult személlyel, – a döntés kiadmányozójának a nevét, hivatali beosztását is fel kell tüntetni. Ez a másik új tartalmi elem segítséget nyújt abban az ügyfélnek, hogy a közigazgatási pert – helyesen – a hatáskör címzettje ellen indítsa.

– A Javaslat koncepciója értelmében a hatóság a döntéseit a központi rendszeren keresztül közli, így elvetendő a döntés minősített elektronikus aláírással való ellátásának a kötelezettsége.

A Javaslat egyúttal rögzíti, hogy a törvényben előírt garanciális szabályokhoz képest más jogszabály csak további, kiegészítő tartalmi és formai követelményeket állapíthat meg a döntésekre vonatkozóan, a Ket.-ben meghatározott garanciális tartalmi elemeknél kevesebbet azonban nem.

Tisztázza a módosítás, hogy ha a végzés kötelezést tartalmaz (például eljárási bírság megfizetésének kötelezettségét), akkor a végzésnek tartalmaznia kell a kötelezettség teljesítésének határnapját vagy határidejét és az önkéntes teljesítés elmaradásának jogkövetkezményeit. Hasonlóan tartalmaznia kell a végzésnek a mérlegelésben, a méltányossági jogkör gyakorlásában szerepet játszó szempontokat, hiszen csak ezek ismeretében lehet a döntést a jogorvoslati eljárás során érdemben felülvizsgálni. Végül a végzéseknek tartalmazniuk kell a tájékoztatást a fizetési kötelezettség, fellebbezési illeték vagy díj mértékéről és a megfizetés lehetséges módjairól, ha azok ellen önálló fellebbezéssel lehet élni.

Az egyszerűsített határozat szabályait a Javaslat az áttekinthetőség érdekében egy helyen, a Ket. 72. § (4) bekezdésében szabályozza, amely meghatározza, hogy mikor és milyen formában hozható egyszerűsített döntés. A hatályos szabályokhoz képest a Javaslat egyszerűsített döntés (és nem az egyszerűsített határozat) formájáról rendelkezik, mivel a Ket. nem csupán az eljárást megindító kérelmet hívja kérelemnek, több más kérelmet is benyújthat az ügyfél pl. a jogutódlásra, az eljáró hatóság mulasztásának kivizsgálására. A hatóságnak ezekben a kérdésekben is döntést kell hoznia, elegendő viszont ilyenkor is egyszerűsített formában. Értelemszerűen kell tehát a hatóságnak egyszerűsített végzést vagy egyszerűsített határozatot hoznia.

Egyértelművé teszi továbbá a Javaslat azt is, hogy csak akkor van helye egyszerűsített döntés hozatalának, ha a hatóság teljes egészében helyt ad a kérelemnek, azaz ha például a hatóság részben, például az összecszerúséget illetően mérlegelt, akkor mérlegelési szempontjait meg kell indokolnia, egyszerűsített döntés nem hozható.

Az ügyfelek az egyezségüket jóváhagyó határozat ellen nem fellebbezhetnek a Ket. 100. §-a értelmében, nem hagyható el a jogorvoslatról való tájékoztatás annyiban, hogy a Javaslat rögzíti, az egyezségben résztvevő bármelyik ügyfél kérelmére a hatóság visszavonja a határozatát, és lefolytatja az eljárást. A határozat ügyfelek kérelmére való visszavonása új jogorvoslati formának tekinthető, aminek bevezetését az egyezség kivételes jogintézménye (közigazgatási határozatba foglalt megegyezés) indokolja. Emellett az egyezség elleni fellebbezés csak az ügyfelek számára kizárt, az eljárás egyéb résztvevői a rájuk vonatkozó részében (pl. szakértői díj megállapítása) fellebbezést terjeszhetnek elő.

Az 56. §-hoz

1. Ha a hatóság valamely eljárásban részt vevő személy természetes személyazonosító adatainak zárt kezelését rendelte el, e tényre figyelemmel kell lennie az egyes döntések

megszövegezésénél, azaz ügyelnie kell arra a hatóságnak, hogy például az indokolás egyes részeiből ne legyen kikövetkeztethető a védett személy kiléte.

A Ket. 73. § (2) bekezdése a döntés megszövegezésének formájáról rendelkezik, ehhez kapcsolódóan a Javaslat lehetővé teszi, hogy külön dokumentumban, írásos jegyzőkönyvben vagy az ügyiratokon egymás mellett a határozattal együtt valamely végzés vagy több végzés szerepeljen. A rendelkezés célja az eljárás gazdaságos lefolytatásának elősegítése, ugyanakkor az ügyfél számára áttekinthetőbbé is teszi a döntéshozatalt, ha a tartalmilag összetartozó döntéseket egyben kapja kézhez. A Javaslat világosan rögzíti, hogy az egybefoglalt döntésbe az egyes részdöntések mely elemeit kell külön-külön belefoglalni, ezek közül a legfontosabb, hogy annak világosan kell tartalmaznia az egyes részdöntések elleni jogorvoslat lehetőségét, gyakorlásának szabályait.

2. A Ket. 74. §-ának átfogó módosítását elsősorban a végrehajtási fejezetben szabályozott fizetési kedvezménnyel való összhang megteremtése indokolta.

Ellentmondásos volt a szabályozás, hogy míg a Ket. a végrehajtás elrendelését megelőzően a kötelezés jellegétől függően lehetővé tette a részletekben történő teljesítés engedélyezését, addig a végrehajtás szabályai között csak a pénzfizetési kötelezettség esetén biztosította a fizetési kedvezmény ezen fajtáját. A módosítás révén a jövőben a végrehajtási szakban is a kötelezés jellegétől függően lesz lehetőség a részletekben történő teljesítés engedélyezésére.

A módosítás értelmében tehát a kötelezettség jellegétől függően engedélyezhető a hatóság halasztást vagy részletekben való teljesítést, célszerű ugyanakkor a fizetési kedvezmény mint gyűjtőfogalom fenntartása annak érdekében, hogy a lehető legkevesebb helyen legyen szükség a Ket. és a Ket.-re hivatkozó más jogszabályok módosítására. A Javaslat a félreértések elkerülése végett mindenesetre leszögezi, hogy a fizetési kedvezményre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni a nem pénzfizetésre vonatkozó kötelezettségeknél is. Fizetési kedvezmény nem csak a határozatban, hanem valamennyi döntésben foglalt kötelezettség esetén engedélyezhető, az eljárási bírság megfizetésére kötelezett is kérelmezheti annak engedélyezését.

Nem szükséges külön kimondani, hogy a fellebbezésben a teljesítési határidőt, határnapot, stb. is lehet sérelmezni, hiszen a fellebbezési kérelemre a Ket. egyébként sem állapít meg ilyen vagy hasonló tartalmi korlátot. A fellebbezési eljárás során a másodfokú döntést hozó hatóság feladata annak elbírálása, hogy indokolt-e új határidőt megállapítani a teljesítésre a fellebbezési kérelemre tekintettel, e szabály ezért rendszertani szempontból a fellebbezés szabályai közé tartozik.

A fizetési kedvezmény biztosítását a módosítás az eddigiekhez képest – a méltányossági eljárás megszüntetésével párban – szélesebb körben teszi lehetővé, akkor is, ha a kötelezett számára az aránytalan terhet jelentene. Egyértelművé teszi viszont a módosítás, hogy a fizetési kedvezményre való jogosultságot a kötelezettnek minden esetben igazolnia kell.

A hatósági eljárás köztes szakaszában, a teljesítési határidő letelte, de még a végrehajtás elrendelése előtt is kérhető fizetési kedvezmény. Mivel ilyen esetben egyértelmű, hogy a kötelezett nem teljesített, és így egyébként a végrehajtás elrendelésének lenne helye, a fizetési kedvezmény iránti kérelem benyújtása pedig adott esetben visszaélészerűen a végrehajtás elodázására irányulhat, a Javaslat egyértelművé teszi, hogy ha nincs helye az igazolási kérelem elfogadásának és a fizetési kedvezmény engedélyezésének, akkor az elutasító döntés meghozatalával egyidejűleg dönteni kell a végrehajtás elrendeléséről is.

A fizetési kedvezmények iránti kérelemről a hatóságnak az általános belső eljárási határidőn, azaz öt munkanapon belül kell döntenie.

A méltányossági eljárás megszüntetésével párhuzamosan a Javaslat kiterjeszti azon lehetőségek körét, amelyekben a hatóság az ügyfél javára méltányosságot gyakorolhat, kedvezményt biztosíthat. A fizetési kedvezmény újraszabályozásával az ügyfél a teljesítési határidő letelte előtt, azt követően, valamint a végrehajtás során, a kötelezettség fajtájától függően kérhet halasztást vagy részletekben történő teljesítést. A Javaslat emellett lehetővé teszi, hogy törvény, kormányrendelet vagy önkormányzati hatósági ügyben önkormányzati rendelet a fizetési kedvezmény nyújtására a törvényben foglaltaknál kedvezőbb feltételeket állapítson meg, továbbá a feltételek meghatározásával rendelkezhet a kötelezettség mérséklésének és elengedésének lehetőségéről. A Ket. így meglehetősen nagy mozgásteret biztosít a külön jogszabályoknak, úgy, hogy mégsem válik parttalaná a mérséklés vagy elengedés lehetősége. Az eltérés biztosítása kifejezi azt a szándékot, szempontot is, hogy a méltányosság gyakorlása az általános eljárási kódex szintjén nem kezelhető, a méltányosság feltételeinek meghatározása az ágazati jogszabályok feladata.

Az 57. §-hoz

A Ket. értelmében a hatóságnak akkor kell kísérletet tennie az ellenérdekű ügyfelek vitájának egyezséggel való rendezésére, ha azt jogszabály elrendeli. Ha az egyezségi kísérlet eredményes, a hatóság határozatba foglalja és jóváhagyja az egyezséget. Az ügyfelek egyezsége így végül hatósági határozatnak minősül, az ugyanúgy kötelező érvényű, mintha a hatóság az általános szabályok szerint lefolytatott hatósági eljárásban hozta volna. Annak ellenére viszont, hogy hatósági határozatnak minősül, a Ket. kizárta mind a fellebbezést, mind a bírósági felülvizsgálatot az egyezséget magába foglaló határozat ellen. A Javaslat koncepciója szerint a jogerő ilyen szigorú szabályai, a rendes jogorvoslat teljes kizártsága indokolatlan, a felek autonómiájának túlságosan széles korlátja.

A Javaslat ezért lehetővé teszi az egyezséget magába foglaló határozat ügyfelek kérelmére történő visszavonását. A visszavonást bármelyik, az egyezségben részt vevő ügyfél kérheti, az nincs külön igazoláshoz vagy jogcímhez kötve.

Az 58-61. §-hoz

A kapcsolattartási fejezettel összhangban, valamint a modernizálás, az egyértelműség és az információszabadság elősegítése érdekében szükségessé vált a döntés közléséről és nyilvános közzétételéről szóló alcím alá tartozó rendelkezések átfogó módosítása.

1. Apróbb pontosítás, hogy a végzés közlésére vonatkozó szabályok közül a Javaslat elhagyja az „eljárás egyéb résztvevője” fordulatot, így a közlési kötelezettséget nem automatikusan valamely eljárási pozíció határozza meg, hanem az, hogy a végzés az adott személyre nézve jogot vagy kötelezettséget állapít meg. Mivel az ügyfélfogalomnak sem része a jövőben a jogi helyzet érintettsége, ezzel összhangban a Javaslat elhagyja a jogi helyzetre való utalást a végzés közlésének szabályainál is (ennek említése egyébként sem volt koherens a határozat közlésére vonatkozó szabályokkal).

2. A Javaslat szerint a 28/A. § (1) bekezdésében felsorolt kapcsolattartási formákat veheti igénybe a hatóság, tehát döntését közölheti postai úton, telefaxon, személyesen átadott irat útján, kézbesítési meghatalmazott, a hatóság kézbesítője, kézbesítési ügygondnok útján, hirdetményben, jogszabályban meghatározott elektronikus úton, valamint személyesen szóban. Ezen közlési formák alkalmazásának alapvető törvényi feltételeit és alkalmazásuk módját a Ket. közlési szabályokról szóló 78. §-a határozza meg, így például azt, hogy a postai úton történő kapcsolattartás során a döntéseket hivatalos iratként kell kézbesíteni. A döntés közlése során is kivételesen alkalmazható lehet az a szabály, hogy életveszéllyel vagy súlyos

kárral fenyegető helyzet esetén, valamint törvény rendelkezése alapján bármilyen módon (pl. telefonon is) tarthat kapcsolatot a hatóság az ügyféllel, azaz közölheti döntését.

Garanciális jellegű rendelkezést vezet be a Javaslat azzal, hogy a határozat és a fellebbezhető végzés nem közölhető telefax útján, mivel az kevésbé megbízható kapcsolattartási eszköz, a kézbesítés ténye és időpontja nem bizonyítható.

A kapcsolattartási fejezetben felsoroltakon kívül biztosít a Javaslat a döntés közlésére még egy speciális, az ügyfelek és a hatóság érdekeit egyaránt szolgáló rövidebb utat: a 78. § (5) bekezdése szerint lehetséges az ügyfél sms-ben, telefonon vagy (a külön jogszabályi követelményeknek meg nem felelő) elektronikus levélben (e-mail) való értesítése a döntés meghozataláról, és arról, hogy három munkanapon belül átveheti a döntést a hatóságnál. Az sms, telefon, e-mail ebben az esetben nem vált ki joghatást, csak az ügyfelet tájékoztatja az átvétel lehetőségéről. Ha az ügyfél ezt követően személyesen átveszi a döntést, akkor egyrészt ő maga is hamarabb kézhez kapja, másrészt a hatóságnak sem keletkeznek költségei a postázással. Az átvétel igazolásaképpen – a szóbeli közléssel megegyező módon – az átvétel tényét és időpontját az iratra fel kell jegyezni, és azt az átvevő személlyel, azaz a 78. § (1)-(2) bekezdés alapján a közlésre jogosulttal vagy képviselőjével alá kell íratni. Ha az sms-ben, telefonon vagy e-mailben történt figyelemfelhívást követően nem veszik át a döntést, a hatóság haladéktalanul intézkedik az írásbeli közlés iránt.

A Javaslat minden döntésközlési forma tekintetében egyértelművé teszi, mely időpontban minősül a döntés közöltnek.

A hatósági kézbesítő eljárására vonatkozóan a hatályos Ket. nem tartalmaz rendelkezést, a Javaslat ezért a postai kézbesítésre, illetve a kézbesítési vélelemre vonatkozó szabályok alkalmazását rendeli el a hatósági kézbesítő eljárására is.

3. A Javaslat a Pp. rendelkezéseire is tekintettel bővíti a hirdetményi közlés eseteit. Ha az ügyfél külföldi államban él, azaz nem rendelkezik magyar lakcímmel, nincs magyarországi képviselője, és ha a hatóság és ügyfél között nincs elektronikus kapcsolattartás, kötelező magyarországi lakcímmel rendelkező kézbesítési meghatalmazottat megneveznie. A jogszabályban meghatározott elektronikus úton való kapcsolattartás azért jelent kivételt, mivel az írásbeli kapcsolattartási formák közül ez jár a hatóság oldaláról a legalacsonyabb költségekkel. Ha az ügyfél mégsem jelöl meg kézbesítési meghatalmazottat, vagy azzal nem lehet közölni a döntést, akkor hirdetményi kézbesítésnek van helye.

A Javaslat szerint a hirdetményt annak az önkormányzatnak a hirdetőtábláján is ki kell függeszteni, amelyik az ügyfél lakcíme, az ügy tárgyát képező ingatlan vagy tevékenység gyakorlásának vagy a jogellenes magatartás elkövetésének helye szerint illetékes lenne, valamint a hatásterületen fekvő önkormányzatén is. A Javaslat figyelemmel arra, hogy a közigazgatási szervezetrendszer folyamatos átalakításával (körzetközponti, kistérségi, regionális szinten székhellyel rendelkező hatóságok) tipikusan az ügyfelek vagy az érintettek lakóhelyétől távol fekszik a hatóság székhelye, így vélhetően a hatóság hirdetőtábláján kifüggesztett hirdetményt sokkal nehezebben ismerhetik meg.

A hirdetményre vonatkozó szabályok másik új eleme, hogy a hatályos szabályrendszer nem volt figyelemmel arra az esetre, ha a hirdetményi kézbesítés feltételei az eljárás során megszűnnek, mert például az eljárás folyamán kiderül az ügyfél lakcíme. Ilyen esetekben az általános szabályok szerint közvetlenül kell kapcsolatot az ügyféllel.

4. Rendszertanilag a hirdetményi közlés szabályai után kell elhelyezkedniük az egyes döntések nyilvános közzétételére vonatkozó szabályoknak, hiszen azokat hirdetményként kell közzétenni.

A Javaslat értelmében a jogerős és a fellebbezésre tekintet nélkül végrehajthatóvá nyilvánított határozatok a nyilvános közzététel szempontjából egy szabályozási koncepcióba tartoznak, továbbá ilyen esetben a hirdetményi közlés szabályai eltérően alkalmazandóak, és a rendelkező rész mellett az indokolás vagy az indokolás kivonata is közzéteendő, hiszen így tudja a nyilvános közzététel intézménye a szerepét betölteni. A személyes adatok védelmére figyelemmel pontosodott a szöveg azzal, hogy a határozatban lévő személyes adatok közül csak a kötelezett személy neve és címe kerül nyilvánosságra a nyilvános közzétételnél. Ez a szabályozás egyértelművé teszi, hogy ha például valakit az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt megbírságnak, és az erre vonatkozó döntést közzéteszik, akkor csak a bírságot személy neve kerül be a nyilvános döntésbe, az eljárást kezdeményező vagy egyébként érintett más személy neve nem.

5. A döntés hagyományos postai úton való közlése esetén a külföldre való kézbesítés tetemes költségeit kívánja csökkenteni a Javaslat azzal, hogy ha a magyarországi lakó- és tartózkodási hellyel nem rendelkező személynek nincs képviselője, aki számára kézbesíteni lehetne az iratokat, illetve – különböző okoknál fogva – elektronikus úton való kapcsolattartásnak sincs helye, akkor az ügyfél köteles kézbesítési meghatalmazottat megnevezni.

A kézbesítési meghatalmazottra vonatkozó hatályos szöveg indokolatlan különbséget tett azzal, hogy csak a magyarországi lakó- vagy tartózkodási hellyel nem rendelkező külföldi személy számára tette lehetővé a kézbesítési meghatalmazott meghatalmazását.

6. A kézbesítési ügygondnok kirendelésének lehetőségét szűkítő módosítás egyik célja, hogy a kézbesítési ügygondnok eljárásához és a postai kézbesítéshez kötődő kézbesítési vélelmek kollízióját elkerülje, azaz a Javaslat a sikertelen postai kézbesítéshez kötődő kézbesítési vélelemnek „elsőbbiséget” biztosít; ha ez beállt, akkor nincs helye kézbesítési ügygondnok kijelölésének. Erre tekintettel helyezi hatályon kívül a Javaslat a „továbbá ha a postai úton kézbesített küldemény »nem kereste« jelzéssel érkezik vissza” szövegrészt.

A Ket. 81. §-a eddig csak a határozat közlése esetén tette lehetővé a kézbesítési ügygondnok igénybevételét, helyesen viszont – mivel kötelezettséget végzés is állapíthat meg – végzés és határozat esetén is rendelhet ki a hatóság ügygondnokot.

A 62. §-hoz

A Ket. helytelenül a jogorvoslati és döntés-felülvizsgálati eszközök között szabályozta a kijavítás és kiegészítés jogintézményeit, holott ezek nem minősülnek jogorvoslati eszköznek.

Az Alkotmánybíróság legutóbb 87/2008. (VI. 18.) AB határozatában foglalkozott a jogorvoslati jog alkotmányos tartalmával, újfent megállapította, hogy „tartalma szerint a jogorvoslathoz való jog az érdemi határozatok tekintetében a más szervhez, vagy ugyanazon szervezeten belüli magasabb fórumhoz fordulás lehetőségének biztosítását jelenti”. A 22/1995. (III. 31.) AB határozat részletesen elemezte a jogorvoslathoz való jog tartalmát, ebben a határozatban az Alkotmánybíróság többek között megállapította, hogy a jogorvoslat fogalmi eleme az, hogy a döntés jogot vagy jogos érdeket sért, „[a]hhoz van joga a személynek, hogy állítsa a döntés jogos érdeket vagy jogot sértő voltát. (...) Az az orvoslási eszköz, amelynek nem feltétele az ilyen állítás, alkotmányjogi értelemben nem jogorvoslat. (...) Az Alkotmány szerint a döntés ellen lehet jogorvoslattal élni. Az Alkotmánybíróság eddig is kizárta az igazolási kérelmet a jogorvoslati eszközök köréből, mert az nem a sérelmes döntés felülvizsgálatára és a döntésre közvetlenül visszaható újabb határozat hozatalára irányul, hanem valamely perbeli cselekmény következményeinek elhárítására szolgál (ABH 1993, 580, 584.)”.

A kijavítás és kiegészítés jogintézményei esetén nem beszélhetünk alacsonyabb fokú döntésből fakadóan vitássá tett jogról vagy érdekről, hiszen a kijavítás esetén nincs szó érdemi vitáról, kiegészítés esetén pedig a hatóság első fokon hoz döntést az adott kérdésben, e döntés ellen pedig majd az általános szabályok szerint nyílik meg a jogorvoslat. Kizárt a jogorvoslatként való minősítés amiatt is, hogy nem más szerv vagy magasabb szintű fórum hoz döntést a kijavítás, kiegészítés kérdésében. A Javaslat ebből következően – az Áe. szerkezetének megfelelően – a hatóság döntéseiről szóló fejezetben rendelkezik a kijavításról, kiegészítésről.

A Javaslat módosítja a kijavítás szabályait akként, hogy a hatóságnak nem szabad mérlegelési jogkörébe tartozik a döntés kijavítása, hanem annak kérelemre vagy hivatalbóli észlelése esetén azt kötelező kijavítani. A Javaslat szerint nemcsak a számítási hiba, hanem általában az elírás vagy más hiba is csak akkor javítható ki, ha az nem hat ki az ügy érdemére, az eljárási költség mértékére vagy a költségviselési kötelezettségre. E kivételek indoka az, hogy a kijavítás ellen nincs helye jogorvoslatnak, érdemi jellegű „javítás” esetén viszont a jogorvoslat hiánya alkotmányellenes helyzetet eredményezne.

A hatályos szabályozást illető változtatás indoka még, hogy a Ket. korábban a döntés kicserélését önálló „jogorvoslati” formaként kezelte, holott az csak az ugyanabban az ügyben hozott különböző döntések „bevonásának” és ügyfélhez való „eljuttatásának” módja.

A 63-64. §-hoz

1. A hatósági nyilvántartásoknak két fő típusa van: a konstitutív és a deklaratív nyilvántartás. Konstitutív nyilvántartás esetén a jog a bejegyzéssel jön létre, módosul vagy szűnik meg, míg a deklaratív nyilvántartás csupán „kinyilvánítja” a jog létrejöttét, módosulását vagy megszűnését. A két típus szabályozását illetően azok között olyan alapvető különbségek vannak, amelyek miatt a Ket. hatósági nyilvántartásokra vonatkozó valamennyi szabályának érvényesülése, érvényesíthetősége megkérdőjelezhető (pl. a kijavításra vonatkozó szabályok konstitutív hatósági nyilvántartás, így az ingatlan-nyilvántartás esetén szükségképpen eltérnek a hatályos jogszabályok alapján is például az anyakönyvi nyilvántartás kijavítására vonatkozó szabályoktól). A Javaslat erre tekintettel a Ket. hatósági nyilvántartásra vonatkozó rendelkezéseit egészében szubszidiáriussá teszi, azok csak akkor alkalmazhatók, ha a hatósági nyilvántartásról szóló külön jogszabály másként nem rendelkezik.

2. A Javaslat a hatóságokat sújtó, garanciális jelleggel nem rendelkező, felesleges adminisztratív terhek csökkentése érdekében kimondja, hogy a hatósági bizonyítvánnyal, igazolvánnyal, nyilvántartással kapcsolatos ügyekben nem kell az ügyfelet az eljárás megindításáról értesíteni.

3. A Javaslat amellet foglal állást, hogy indokolatlan annak a rendszernek a fenntartása, amely szerint csak külön jogszabályi rendelkezés felhatalmazása vagy a szükségesség igazolása esetén van helye hatósági bizonyítvány kiadásának. Ehelyett a hatóság az ügyfél kérelmére – az ezért fizetendő illeték vagy díj lerovása alapján – köteles eljárni, és csak akkor tagadhatja meg a bizonyítvány kiállítását, ha az jogszabályba ütközne, vagy ha az ügyfél olyan tény, adat igazolását kéri, amellyel a hatóság nem rendelkezik. Értelemszerűen a bizonyítványnak a továbbiakban nem kötelező tartalmi eleme, hogy milyen célból, milyen szerv eljárásában történő felhasználásra állítja ki a hatóság.

A hatósági bizonyítvány más közigazgatási hatósági eljárásokban, bíróságok, más állami szervek előtt folyó eljárásokban bizonyítékként használható fel, illetve arra tekintettel különböző jogosultságokat biztosítanak más szervek. Ezért különös jelentőségű azok tartalma és felhasználásuk helye. A hatósági bizonyítvány tartalmának valótlanágát ebből kifolyóan a

hatóság vagy más ilyen szerv is megállapíthatja. Ugyanígy szükséges, hogy a valótlanság tényéről a hatóság ne csak a más közigazgatási hatóságokat, hanem ezeket az egyéb szerveket is értesítse, akiknek eljárása során tudomása szerint a bizonyítványt felhasználták. A vonatkozó eljárási szabályoknál ezért a Javaslat a hatóság mellett a szervekre is utal.

A 65. §-hoz

A módosítás a hatósági nyilvántartásra vonatkozó szabályoknál is kiveszi Ket.-ből azokat a részeket, amelyek csak az Avtv. rendelkezéseit ismétlik meg, jelen esetben azt, hogy a személyes adatok nyilvántartását csak törvény vagy a törvény felhatalmazása alapján, az abban meghatározott körben helyi önkormányzati rendelet írhatja elő.

Bár határozatnak minősül a hatósági nyilvántartásba történő hivatalbóli, mérlegelés nélküli bejegyzés, illetve annak megtagadása is, nem indokolt, hogy erre a fajta bejegyzésre kiterjedjenek a határozat formájára és közlésére vonatkozó rendelkezések, az ilyen alapon történő határozatok közlése csak indokolatlan terhet ró a hatóságokra. Hatósági nyilvántartásba való hivatalból történő, mérlegelés nélküli bejegyzésről például a közúti közlekedési előéleti pontrendszerbe való bejegyzés vagy a bűnügyi nyilvántartásba való bejegyzés esetén lehet szó.

Mivel viszont a jogszabály alapján történő egyes bejegyzésekről ennek következtében az ügyfél nem értesül automatikusan, a jogorvoslati kérelem benyújtására nyitva álló határidőt az általános szabályoktól eltérően kell megfogalmazni, azaz a határidő csak az ügyfél tudomásszerzésétől indul meg.

A 66. §-hoz

A Ket. rendezi a hatóság ellenőrzési kötelezettségét a jogerős vagy fellebbezésre tekintet nélkül végrehajtható határozatok tekintetében. A módosítás egyszerűsíti, hogy a végrehajtható döntések esetén van helye hatósági ellenőrzésnek, tekintettel arra is, hogy végzés is tartalmazhat kötelezettséget. Hiánypótló jellegű az, hogy nem csak a jogszabályban foglalt rendelkezések, hanem konkrét, jogszabályban vagy hatósági határozatban meghatározott feltételek ellenőrzésére is jogosult a hatóság.

A helyszíni ellenőrzés és a szemle szabályait a Ket. egymásra utalva határozta meg: kodifikációs szempontból a Javaslat azt a megoldást választotta, hogy a szemle szabályainál található a közös rendelkezések, ezek alkalmazását rendeli a Javaslat helyszíni ellenőrzésnél is.

A 67-68. §-hoz

1. A Ket. kógens rendelkezésként írja elő jegyzőkönyv felvételét a hatósági ellenőrzés során. Ez azonban indokolatlan kötöttségeket jelent azokban az esetekben, amikor jogsértést az ellenőrzés nem tárt fel. A módosítással lehetővé válik ezekben az esetekben a formai szempontból kevésbé kötött hivatalos feljegyzés elkészítése.

Mivel az ügyfélnek jogos érdeke fűződhet ahhoz, hogy a jogsértés hiányát megállapító hivatalos feljegyzés a birtokában legyen, és ezzel például a jogszabályszerű működést igazolni tudja, kérelmére a hivatalos feljegyzést is közli vele a hatóság.

2. Lehetőség van rá, és például a munkaügyi ellenőrzésről szóló 1996. évi LXXV. törvény lehetővé is teszi, hogy a hatósági ellenőrzés kérelemre induljon. Erre az esetre célszerű egyértelművé tenni, hogy a kérelmező ügyfelet értesíteni kell az eljárás befejezéséről és

eredményéről, függetlenül attól, hogy megállapítható-e a jogszabályban vagy a döntésben foglalt előírások megsértése.

A 69-71. §-hoz

1. A VII. Fejezet címéhez hasonlóan a 95. § is megtévesztően akként fogalmaz, hogy a hivatalból lefolytatható döntés-felülvizsgálati eljárás is a jogorvoslati eljárások egy típusa, holott annak célja nem a hatósági döntéssel érintett személy jogainak, érdekeinek csorbítására tekintettel a jogorvoslat mint jogérvényesítés, jogvédelem biztosítása, hanem az, hogy a jogszabálysértő döntéseket felülvizsgálják, helyettük pedig jogszabályoknak megfelelő döntések szülessenek. E fogalmi pontatlanság kiküszöbölése céljából a Javaslat módosítja a fejezet címét, és összefoglalóan akként rendelkezik, hogy a VII. Fejezetben szabályozott eljárásokban a Ket. rendelkezéseit a fejezetben meghatározott eltérésekkel kell alkalmazni.

2. Ahol szükséges, a Javaslat a határozat mellett az eljárás befejezésének másik esetét, az eljárást megszüntető döntést is nevesíti. Különösen fontos ez a jogorvoslati jog biztosítása tekintetében, hiszen a módosítás hiányában az eljárás megszüntetése esetén az önállóan nem fellebbezhető végzések ellen semmilyen jogorvoslattal nem élhetnek az arra egyébként jogosultak.

3. A Ket. úgy rendelkezett, hogy a jogorvoslati eljárás lefolytatására az ügyfél, továbbá a döntés rendelkező része által érintett személy (e fejezetben a továbbiakban együtt: ügyfél) kérelme alapján kerülhet sor. Kodifikációs és jogalkalmazási szempontból kifogásolható, ha egy jogszabály egy fogalmat többféle jelentésben használ, a Ket.-ben viszont a jogorvoslati fejezeten belül sem volt következetes a fogalomhasználat. Erre példa, hogy a 98. §-ban kettéválasztotta azt, hogy mi ellen élhet fellebbezéssel a – minden bizonnyal az általános, 15. § szerinti ügyfélfogalomnak megfelelő – ügyfél és az eljárás egyéb résztvevője, holott mivel az eljárás egyéb résztvevőjére is rendelkezést tartalmaz a 98. § (4) bekezdése szerinti döntés, a 97. § (1) bekezdése alapján egyben ügyfélnek is minősül.

A szabályozás következtelenségére és arra tekintettel, hogy a Ket. e §-ban se ismétlje szükségtelenül az Alkotmány rendelkezését, a Ket. a 97. §-ában nem határozza meg általánosan, ki jogosult jogorvoslatra, hanem az egyes kérelemre induló jogorvoslatoknál határozza meg, mely döntés ellen ki élhet jogorvoslattal.

A módosítás nem azt jelenti, hogy az, akire rendelkezést tartalmaz a döntés, ne lenne jogosult jogorvoslatra, hanem amellel foglal állást a Javaslat, hogy akire rendelkezést tartalmaz egy döntés, az vagy egyébként is ügyfélnek minősül, vagy az eljárás egyéb résztvevőjeként alkalmazható rá a 98. § (4) bekezdésének rendelkezése.

4. A Ket. helytelenül a jogorvoslati és döntés-felülvizsgálati eszközök között szabályozta a kijavítás és kiegészítés jogintézményeit, holott ezek értelemszerűen nem minősülhetnek jogorvoslatnak: nem beszélhetünk alacsonyabb fokú döntésből fakadóan vitássá tett jogról vagy érdekről, hiszen a kijavítás esetén nincs szó érdemi vitáról, kiegészítés esetén pedig a hatóság első fokon hoz döntést az adott kérdésben, e döntés ellen pedig majd az általános szabályok szerint nyílik meg a jogorvoslat. Kizárt a jogorvoslatként való minősítés amiatt is, hogy nem magasabb szintű fórum hoz döntést a kijavítás, kiegészítés kérdésében. A Javaslat ebből következően – az Áe. szerkezetének megfelelően – a hatóság döntéseiről szóló fejezetben rendelkezik a kijavításról, kiegészítésről.

A 72-78. §-hoz

1. A Ket. 98. § (3) bekezdése tartalmazza azokat a végzéseket, amelyek ellen az ügyfél önállóan fellebbezhet. A bekezdés több elemmel kiegészült, mégsem taxatív a felsorolás, a

Javaslat fenntartja a Ket. eddigi koncepcióját arra vonatkozóan, hogy egyes végzéseket illetően külön biztosítja a fellebbezési jogot, elsősorban a fellebbezésre jogosult személye (nem minősül ügyfélnek vagy az eljárás egyéb résztvevőjének, például a jogutódlást elutasító döntés esetén) vagy valamilyen más specialitás miatt.

A Javaslattal csak az adatok zárt kezelésére irányuló kérelemnek helyt adó végzés ellen teszi lehetővé az ügyféli fellebbezést, hiszen ez az, ami adott esetben a bizonyítás terén az ügyfél pozícióját nehezítheti. Azok a személyek pedig, akik az adatok zárt kezelésére irányuló kérelmet benyújthatják, a (4) bekezdés alapján a kérelmet elutasító végzés ellen mint rájuk vonatkozó első fokú végzés ellen önállóan fellebbezhetnek.

A költség összegének megállapítása és a költségviselés tárgyában hozott végzés ellen eddig a Ket. 158. § (3) bekezdése az eljárási költség szabályai között biztosította az önálló fellebbezési jogot, az egységesítés és az áttekinthetőség érdekében a Javaslattal a 98. § (3) bekezdésbeli felsorolásba emeli át. Ugyanez a szempont indokolta, hogy a költségmentességgel kapcsolatos döntések elleni önálló fellebbezési jog a szóban forgó felsorolásba került át [159. § (5) bekezdés].

Kiterjeszti a Javaslattal az önálló fellebbezési jogot az eljárás felfüggesztésével kapcsolatos összes döntésre, hiszen a felfüggesztési kérelemnek helyt adó döntés a többi ügyfél érdekét közvetlenül érintheti, ha viszont az ezzel kapcsolatos jogorvoslati jogukat csak a határozat elleni jogorvoslatban érvényesíthetik, tehát a felfüggesztés megszüntetését követően, a megsértett jog vagy érdek érdemben már nem lesz orvosolható.

A Javaslattal végül az új jogintézmények, a 33/A. § szerinti illeték-visszafizetési kötelezettséggel kapcsolatos döntés, valamint az ideiglenes biztosítási intézkedésről szóló döntés ellen is biztosítja az önálló fellebbezési jogot. Az illeték-visszafizetési kötelezettség esetén szükségszerű is a külön fellebbezés biztosítása, mivel az erre vonatkozó kérelmet az ügyfél a fellebbezésre irányadó határidőn belül nyújthatja be, így erről döntés tipikusan a fellebbezési határidő leteltét követően születik, így jog- vagy érdeksérelem az eljárást befejező döntés elleni jogorvoslat keretében nem érvényesíthető.

2. A Kormány alkotmányos feladataiból eredően irányítja a közigazgatást, ez azonban nem jelentheti azt, hogy egyedi ügyekben jogorvoslati fórumként járjon el. Ezt az álláspontot a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény hatálybalépésével összefüggő egyes törvények módosításáról szóló 2005. évi LXXXIII. törvény a végzések tekintetében érvényre juttatta. A 100. § módosítása ezt az elvet teszi következetessé azon döntések tekintetében is, amelyeket a miniszter, a kormányhivatal vagy az autonóm államigazgatási szerv vezetője hatósági jogkörében hozott. Törvény vagy kormányrendelet eltérő rendelkezése hiányában a központi államigazgatási szerv vezetője által hozott döntések ellen is kizárt a fellebbezés, annak érdekében, hogy – a fennálló fórumrendszerrel ellentétben – miniszter se legyen fellebbezés elbírálására jogosult hatóság.

Indokolt, hogy ha a hatósági nyilvántartásba történő bejegyzés hivatalból, mérlegelési jogkör hiányában történik, ne lehessen fellebbezéssel mint általános jogorvoslati eszközzel élni, csak a bírósági felülvizsgálatnak legyen helye. Hatósági nyilvántartásba való hivatalból történő, mérlegelés nélküli bejegyzésről például a közúti közlekedési előéleti pontrendszerbe való bejegyzés vagy a bűnügyi nyilvántartásba való bejegyzés esetén van szó.

3. A Javaslattal átfogóan felülvizsgálja a Ket. szóhasználatát a döntés, határozat, végzés vonatkozásában, ennek körében tisztázza azt is, hogy a végzések elleni fellebbezésnek is halasztó hatálya van. A szóhasználat felülvizsgálatának amiatt is különösen nagy jelentősége van, hogy a gyakorlat nem egyöntetűen értelmezte a Ket. halasztó hatályra vonatkozó 101. §-

át, és előfordult, hogy analógiát alkalmazva, az Áe. szabályainak megfelelően a végzés elleni fellebbezésnek is halasztó hatályt tulajdonított.

Az egészséget veszélyeztető élelmiszerek előállításának, forgalomba hozatalának és forgalmazásának megtiltása rendszerint azonnal végrehajtható határozatok meghozatalát igényli. A vonatkozó szabályozás kiegészítésével az – élelmiszer-biztonságot magában foglaló – élelmiszerlánc-felügyelettel összefüggő döntések azok meghozatalától kikényszeríthetőkké válnak, hiszen ezekben a súlyos következményekkel fenyegető helyzetekben a jogorvoslati jog gyakorlása teljesen természetes módon nem késleltetheti a hatósági döntés végrehajtását.

Indokolt a Ket. vonatkozó rendelkezéseinek [101. §] kiegészítése annak érdekében, hogy a közigazgatási eljárás lefolytatására jogosult hatóságok ne csupán a határozat jogerőre emelkedésének napján jegyezhessek be például a forgalmazási korlátozást a járműnyilvántartásba, hanem a mögöttes eljárásban hozott határozat végrehajthatóvá válása napján is.

A Ket. a továbbiakban – a végrehajtás elrendeléséről szóló §-ok módosításával összhangban – egyértelműen egy helyen rögzíti, hogy a fellebbezésre tekintet nélkül a végrehajthatóságról rendelkező döntésnek pontosan mit kell tartalmaznia.

4. A Ket. 104. § (2) bekezdése a határidőn túl benyújtott és a fellebbezésre nem jogosulttól származó fellebbezések érdemi vizsgálat nélküli elutasításával kapcsolatos eljárásról rendelkezett. A hatályos szabályozás szerint az eljárást a fellebbezés elbírálására jogosult szerv folytatja le. A tárgyalt esetben másodfokú hatóság által hozott első fokú végzés születik, amely ellen jogorvoslatot kell biztosítani. A jogorvoslati eljárás így szükségképpen a másodfokú hatóság első fokú döntése felett a fellebbezés elbírálására jogosult hatósághoz – tipikusan a miniszterhez – kerül. A „harmadfokú” szerv tehermentesítését szolgálja az a módosítás, amely a döntés jogát az elsőfokú szervhez telepíti. A tartalmi változtatással összhangban a rendelkezés az első fokú döntést hozó hatóságnak a fellebbezési kérelemmel kapcsolatos teendőiről szóló szabályok közé, a 102. § (3) bekezdésébe került.

A Javaslat értelmében nem a Ket. 30. §-ában foglalt összes, a kérelem érdemi vizsgálat nélküli elutasításául szolgáló ok tartozik az első fokú döntést hozó hatóság hatáskörébe, hanem csak az egyszerű megítélésű ügyek:

- a fellebbezési kérelem elkésettsége,
- ha fellebbezésre nem jogosult terjeszt elő fellebbezést, továbbá
- az önállóan nem fellebbezhető végzés elleni fellebbezés.

A fellebbezési kérelem elkésettséget illetően a Javaslat összhangban van a mulasztási igazolás szabályaival, amely szerint a fellebbezési határidő elmulasztása miatti igazolási kérelmet az elsőfokú hatóság bírálja el. Így egységes a koncepció a tekintetben, hogy akár nyújt be igazolási kérelmet a fellebbező, akár nem, a fellebbezési határidő elmulasztása az elsőfokú döntést hozó hatóság hatáskörébe tartozik.

Bár a Javaslat az összes kérelmet illetően lehetővé teszi a Ket. 30. §-ában, hogy a hatóság azt érdemi vizsgálat nélkül elutasítsa, ha nyilvánvalóan nem az előterjesztésre jogosulttól származik, indokolt a fellebbezési kérelem kapcsán külön utalni a jogosulatlan előterjesztésre. Az elsőfokú eljárás szabályai ugyanis az anyagi jogi jogosultságra, illetve annak hiányára utalnak, a fellebbezési kérelem benyújtására való jogosultságot viszont a Ket. – eljárásjogi szempontból – szabályozza.

Az önállóan nem fellebbezhető végzés elleni fellebbezés olyan egyszerű megítélésű ügy, amely esetén szükségtelen a másodfokú döntést hozó hatóságot terhelni, és az iratokat felterjeszteni a döntéshozatal érdekében. Az elutasításról szóló döntés indokolásában pedig az elsőfokú döntést hozó hatóság tájékoztatja az ügyfelet arról, hogy jogorvoslati jogát a határozat vagy az eljárást megszüntető végzés elleni jogorvoslat keretében gyakorolhatja majd.

Az elkésett fellebbezésre visszatérve: tisztázatlan volt, mi a teendője a hatóságnak, ha a fellebbezési határidő elmulasztása miatt igazolási kérelmet nyújt be a fellebbezésre jogosult. A Ket. 66. § (5) bekezdése értelmében a határidő elmulasztása esetén az igazolási kérelemmel egyidejűleg pótolni kell az elmulasztott cselekményt is; kérdéses volt, hogy az igazolást és a fellebbezési kérelmet fel kell-e az általános szabályok szerint terjeszteni a fellebbezés elbírálására jogosult hatósághoz. A Javaslat egyértelművé teszi, hogy a felterjesztésnek az igazolási kérelmet elbíráló végzés jogerőssé válását követő öt munkanapon belül van helye.

A Javaslat kezeli azt a gyakorlatban felmerült problémát, hogy ha az ügyfél csak a fellebbezési eljárásban, a fellebbezési kérelemmel együtt kérelmez költségmentességet, akkor az első- vagy másodfokú hatóság hatáskörébe tartozik-e a kérdés eldöntése. A Javaslat egyértelműen rögzíti, hogy – a fórumrendszer egyszerűsége érdekében – az első fokú döntést hozó hatóság dönt ebben a kérdésben.

A Ket. a tévesen benyújtott fellebbezési kérelemmel kapcsolatban eddig csupán azt tartalmazta, hogy elkésettség okán a fellebbezés nem utasítható el, ha az ügyfél a fellebbezési határidőben a fellebbezést az elbírálására jogosult hatóságnál, azaz a másodfokú döntést hozó hatóságnál terjeszti elő. Hiányoztak viszont az eljárási rendelkezések arra vonatkozóan, hogy mi a teendője a fellebbezéssel a másodfokú döntést hozó hatóságnak. A Javaslat most tisztázza, hogy ilyen esetben is a főszabály szerint kell eljárni, azaz először az első fokú döntést hozó hatóság vizsgálja meg, hogy saját hatáskörében kiegészíti, kijavítja, visszavonja vagy módosítja a megtámadott döntést, megküldi a szakhatóságnak stb. Annak érdekében, hogy ez a köztes időszak, amíg a másodfokú eljárás meg nem indul (ennek kezdete akkor van, amikor az ügy valamennyi irata megérkezik a fellebbezést elbíráló hatósághoz), ne húzódjon túl sokáig az ügyfél érdekeit sértő módon, a Javaslat öt munkanapos határidőt szab az elsőfokú hatóságnak a fellebbezés megvizsgálására és a kapcsolódó eljárás lefolytatására. Elképzelhető, hogy ez a határidő előbb letelik, mint a fellebbezési határidő, vagy más ok folytán utóbb is érkezik fellebbezés: ezekkel kapcsolatban is először az elsőfokú döntést hozó hatóságnak kell a 102. § szabályai szerint eljárnia, és a fellebbezést – adott esetben tehát már az iratok felterjesztését követően, utólag – továbbítania a másodfokú döntést hozó hatóság számára.

5. A Javaslat kötelezővé teszi a fellebbezés valamennyi, az elsőfokú eljárásban részt vevő szakhatóságnak való megküldését, illetve ezzel összhangban külön biztosítja a szakhatóságoknak, hogy a fellebbezés nyomán jogszabály- vagy akár érdeksértő állásfoglalásukat módosítsák. A szakhatóságok bevonását illetően azonban nem hosszabbodik az eljárás, a fellebbezést az ügy irataival együtt öt munkanapon belül fel kell terjeszteni a másodfokú hatósághoz, tehát mindössze ennyi idő áll a szakhatóságok rendelkezésére, ami azonban a hatóságok közötti elektronikus kapcsolattartás megvalósulását követően várhatóan elegendőnek fog bizonyulni.

6. A Ket. nem tartalmaz rendelkezést arra vonatkozóan, hogy az elsőfokú határozatot a szakhatósági állásfoglalásra vonatkozó részében mely szerv, milyen eljárásban bírálja el. A gyakorlatban a jogalkalmazó szervek az elsőfokú eljárás szabályai szerint új szakhatósági állásfoglalást szereztek be a szakhatóság felettes szervétől. Probléma különösen akkor

jelentkezett, ha nem volt a szakhatóságnak felettes szerve, vagy az egybeesett a fellebbezést elbíráló hatósággal.

A Javaslat a helyzet rendezése érdekében kimondja, hogy a másodfokú döntést hozó hatóság beszerzi a másodfokú szakhatósági állásfoglalást. A másodfokú szakhatóságot a szakhatósági hatáskörrel rendelkező törvény vagy kormányrendelet állapítja meg. Jogszabályi kijelölés hiányában a másodfokú hatóság hatáskörébe tartozik a szakhatósági állásfoglalás elleni fellebbezés tárgyában való döntés. Döntéshozatala során a fellebbezési eljárás szabályai szerint lehetősége van a tényállás további tisztázására, ennek keretében szakértőt rendelhet ki, belföldi jogsegélyhez folyamodhat stb.

7. A részjogerővel kapcsolatos rendelkezéseket a Ket. a végrehajtási fejezetben, a Ket. 128. §-ában egységesen szabályozza, a Javaslat ott koherensen szabályozza a kérdést.

A Javaslat tisztázza, hogy a fellebbezési eljárásban csak akkor szűnik meg az eljárás, ha minden fellebbező ügyfél visszavonja a fellebbezést. Az első fokú eljáráshoz képest ennél az eljárásmegszüntetésnél soha nem kerülhet sor az eljárás hivatalbóli folytatására, a fellebbezést elbíráló hatóság hivatalbóli döntés-felülvizsgálati eljárásban vizsgálhatja csak felül a döntést.

8. A másodfokon eljáró szerv helyett a másodfokú döntést hozó hatóság kifejezés használatát az a koncepcionálisnak tekinthető módosítása indokolja, amely szerint a Javaslat dogmatikai okokból, illetve az egységes fogalomhasználat érdekében az első- és másodfokon eljáró hatóság helyett az adott rendelkezés tartalmától függően az első- és másodfokú hatóság vagy az első- és másodfokú döntést hozó hatóság fordulatokat használja. Elsőfokú hatóság alatt a hatáskörrel rendelkező legalsóbb fokú szervet kell érteni, ehhez képest az első fokú döntést hozó hatóság kategóriájának alkalmazása akkor indokolt – különösen az érintett, a fellebbezésről és a fellebbezési eljárásról szóló alcímek alatt –, ha az adott rendelkezést a másodfokú hatóság első fokú döntéseire és adott esetben az az elleni fellebbezésben is alkalmazni kell.

9. A módosítás egyértelművé teszi, hogy a másodfokú döntést hozó hatóság a döntés megsemmisítése és új eljárásra utasítás esetén nem az ügy érdemében dönt, ennek megfelelően döntését végzés formájában hozza. Mivel pedig sem a Ket. 98. § (3) bekezdése, sem a Ket. más szabálya nem biztosítja e végzés ellen a fellebbezést, tehát önálló fellebbezésnek nincs helye, nem fordulhat elő az, hogy egyszerre folyjon az új eljárásra utasító végzés elleni jogorvoslati és az „új” eljárás.

Ez az új rendelkezés a Ket. hatálybalépése óta kialakult vegyes jogalkalmazói és bírói gyakorlattal ellentétben világosan tisztázza, hogy a döntést megsemmisítő és új eljárásra utasító döntés ellen nincs bírói út, a megismételt eljárásban hozott döntés ellen viszont természetesen az általános jogorvoslati szabályok alapján lehet majd bírósághoz fordulni. Ez a pontosítás megfelel az Áe. szerinti korábbi rendszerének, hiszen az Áe. 72. § (1) bekezdése alapján csak az érdemi határozat ellen lehetett bírósághoz fordulni. Az Áe. kapcsán a bírói gyakorlatnak kialakult álláspontja volt arra vonatkozóan, hogy akkor érdemi a határozat, ha az ügy tárgyát képező vitát eldönti, vagy a jogviszonyt elbírálja. Ez alapján nem minősült tehát érdeminek az első fokú döntést megsemmisítő és új eljárásra utasító határozat. A Ket. ezt követően bevezette a határozat és végzés önálló kategóriáit, emellett a 105. § (6) bekezdésében úgy rendelkezett, hogy a határozat elleni fellebbezést határozattal, a végzés ellen irányuló fellebbezést végzéssel kell elbírálni, ezek miatt nem volt világos, hogy mi a teendő a megsemmisítő és új eljárásra utasító döntéssel szemben.

Mint arról a Ket. Szakértői Bizottság 10. számú módszertani állásfoglalása tanúskodik, a Ket. előkészítése során kifejezett szándék volt arra, hogy meghatározott esetben az új eljárásra utasító döntéssel szemben bírósági felülvizsgálatot lehessen kérni. Az állásfoglalás olyan

példát említ, hogy ha a fellebbezést elbíráló hatóság nem eljárásjogi, hanem anyagi jogi okból semmisíti meg az első fokú határozatot, akkor az új első fokú eljárás lefolytatása csupán az eljárás elhúzódsához vezet. A Szakértői Bizottság végül amellet foglalt állást, hogy az új eljárásra utasító döntés ellen az ügyfél bírósághoz fordulhat. Megállapításai ugyanakkor nem érvényesültek egységesen a gyakorlatban, a keresetindítás lehetősége pedig – ahogy arra egyébként maga az állásfoglalás is kitért – számos probléma forrásává vált. Az ilyen eljárások során ugyanis párhuzamos eljárások alakulhatnak ki, hiszen az elsőfokú hatóság már megkezdi az új eljárást, mialatt az ügyfél számára még nyitva áll a keresetindítási határidő, illetve adott esetben megindul közben a bírósági eljárás is. További problémát okoz, hogy a bíróságnak a másodfokú döntés jogszerűségéről kell döntenie, amely azonban a megsemmisítés okaira (nem orvosolható eljárási hiba, a tényállás tisztázatlansága) tekintettel valószínűtlen, a bírósági felülvizsgálat így nem rendezi az érdemi kérdést. Az állásfoglalásban taglalt és a gyakorlatban valóban felmerült problémákat a Javaslat így végül akként kezeli, hogy visszatér az Áe. rendszeréhez, és nem teszi lehetővé az új eljárásra utasító végzéssel szemben a bírói utat.

Ezzel a módosítással összhangban a Javaslat hatályon kívül helyezi azt a szabályt, hogy a határozat ellen irányuló fellebbezést határozattal, a végzés ellen irányuló végzéssel kell elbírálni. A másodfokú eljárásban is tehát a Ket. 71. § (1) bekezdésében foglalt főszabálynak kell érvényesülnie, azaz a hatóság az ügy érdemében határozattal, minden egyéb kérdésben végzéssel dönt. Ebből a szabályból is az következik, hogy mivel az új eljárásra utasítás esetén a hatóság nem dönt az ügy érdemében, döntése határozat formáját nem öltethi.

A 79-80. §-hoz

1. A fellebbezés elbírálására jogosult szerv megnevezés nem volt pontos, hiszen a fellebbezés elbírálására – a Ket. fogalomrendszerében – csak hatóság lehet jogosult.

A 106. § (1) bekezdésének módosítását a fórumrendszer kialakítására vonatkozó, alkotmánybírósági határozatokban meghatározott követelményeknek való megfelelés indokolta.

Az Alkotmánybíróság több határozata rögzítette, hogy a jogorvoslathoz való jog érvényesüléseként az érdemi határozatok tekintetében a más szervhez vagy ugyanazon szervezeten belüli magasabb fórumhoz fordulás lehetőségét kell biztosítani. A Ket. 106. § (1) bekezdése ezt a követelményt rögzíti.

Az Alkotmánybíróság több határozatával is megerősítette ezt a követelményt: a 19/2007. (III. 9.) AB határozat megsemmisítette a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatalról szóló 81/2003. (VI. 7.) Korm. rendelet 5. § (2) bekezdését, amely rögzítette, hogy közigazgatási hatósági eljárásban első fokon a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal (a továbbiakban: MVH) Központi Hivatala, másodfokon az MVH elnöke jár el. E határozat – és ezzel analóg módon a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal (a továbbiakban: KÖH) tekintetében a 35/2008. (IV. 3.) AB határozat – indokolásában az Alkotmánybíróság rámutatott arra, hogy a Ksztv. 5. § (2) bekezdésére is figyelemmel a szerv elnöke nem tekinthető az általa vezetett szervtől szervezetileg, illetve feladatkör szempontjából elkülönülő szervnek, így a rendelkezés ellentétes a Ket. 106. § (1) bekezdésével.

A Ket. 106. § (1) bekezdéséből és a Ksztv. 5. § (2) bekezdéséből együttesen azonban nem következik, hogy kétfokú eljárás törvényi szabályozás híján nem teremthető meg egyazon államigazgatási szerv elkülönült szervei részvételével. Az Alkotmánybíróság az 513/B/1994. AB határozatában meghatározott követelményekre tekintettel megfelelő közjogi garanciákkal biztosítható a fellebbezési fórumrendszer elkülönültsége:

1. feladatkör szempontjából biztosítani kell a területi és a központi szervek közötti elkülönülést (ennek keretében egyértelműen meg kell határozni a területi szerv konkrét hatásköri elkülönülését a központi szervtől);

2. szervezeti struktúra szempontjából biztosítani kell a területi és a központi szervek közötti elkülönülést (ennek keretében egyértelművé kell tenni, hogy a területi szerv – függetlenül attól, hogy önálló jogi személyiséggel rendelkezik-e –

a) a központi szerv vezetőjétől eltérő, önálló vezetővel rendelkezik,

b) a területi szerv által meghozott közigazgatási hatósági döntések tekintetében kiadmányozási joggal eljáró személy a központi szerv vezetője által nem utasítható,

c) e munkájában csak a jogszabályoknak van alárendelve).

Az áttekinthetőséget szolgálja az a szerkezeti változás, hogy a Ket. elsőként az államigazgatási szervek tekintetében érvényesülő főszabályt rögzíti a fellebbezés elbírálására jogosult hatóságot illetően. A Javaslat a Ksztv.-vel összhangban rendezi, hogy az irányító, felügyelő vagy szakirányító szerv vagy személy jogosult a fellebbezés elbírálására. E módosítással egyúttal elveti a Javaslat a felettes szerv fogalmát, és helyette egységesen a fellebbezés elbírálására jogosult hatóság kifejezést használja, amely szintén elősegíti a Ket. áttekinthetőségét.

2. Az Ötv. 2. § (2) bekezdése értelmében törvény a polgármesternek, főpolgármesternek, megyei közgyűlés elnökének kivételesen önkormányzati feladat- és hatáskört állapíthat meg; a Ket. ugyanakkor korábban nem tisztázta, hogy a polgármester önkormányzati hatáskörében hozott hatósági határozatával szemben a jogorvoslat szabályai hogyan alakulnak. Vitatott volt, hogy ilyen esetben a polgármester döntése ellen mely szervhez lehet fordulni mint fellebbezés elbírálására jogosult hatósághoz, vagy ilyen szerv hiányában csak bírósági felülvizsgálatnak van helye. A Javaslat 107. § (1) bekezdése a vita feloldásaként egyértelműen kijelöli fellebbezés elbírálására jogosult hatóságként a képviselő-testületet.

A 81-82. §-hoz

1. A Ket. 109. § (2) bekezdése szabályozza az önálló fellebbezéssel támadható végzések bírósági felülvizsgálatának rendjét. A Javaslat konkrétan megállapítja a felülvizsgálat benyújtására nyitva álló időt és azt, hogy ezt az időtartamot honnan kell számítani. A rendelkezés megegyezik a határozat esetében követendő eljárást rendező szabályokkal.

2. A keresetindításról szóló értesítés az első fokon eljáró hatóság feladata, akárcsak a másodfokú eljárás megindításáról szóló értesítés. A hatályos szabályozás nem csak így volt értelmezhető, ezért az egyértelmű feladatmegosztás érdekében a rendelkezés pontosítandó. Egyértelművé teendő továbbá, hogy az értesítési kötelezettség a végzések bíróság előtti megtámadása esetén is fennáll, ilyen esetben a hatóság az iratokat nem felterjeszti, hanem továbbítja.

3. A végzések nemperes eljárásban való elbírálása során a fellebbező nem keresetlevelet, hanem kérelmet nyújt be, ezért a bírósági felülvizsgálat szabályainak pontosítása volt szükséges.

A honvédelmi kötelezettségek teljesítése olyan érdek, amellyel szemben a Javaslat nem engedi egyéb szempont mérlegelését, így a honvédelmi kötelezettségek részét képező gazdasági és anyagi szolgáltatással kapcsolatos kötelezettséget megállapító döntés bírósági felülvizsgálata során nincs helye a végrehajtás felfüggesztésének.

A 83. §-hoz

A Javaslat a Ket. logikáját és szerkezetét követve arról rendelkezik, hogy mely okok fennállása esetén van helye az újrafelvételi kérelem érdemi vizsgálat nélküli elutasításának, azaz nem önmagában a kérelem benyújtását zárja ki. A kérelmet érdemi vizsgálat nélkül elutasító végzés ellen az általános szabályok szerint van helye fellebbezésnek.

A Ket. 112. § (6) bekezdésben a „határozatát” szövegrész helyébe lépő „határozatot” szöveg azt a vitát dönti el, hogy a másodfokon jogerőssé vált határozatot is felülvizsgálhatja az elsőfokú hatóság az újrafelvételi eljárás keretében.

A Javaslat rögzíti, hogy milyen joghatása van az újrafelvételi kérelemnek helyt adó döntésnek. A hatályos 112. § (7) bekezdése az újrafelvételi kérelem kedvező elbírálása során született döntésnek a jóhiszeműen szerzett és gyakorolt jogokra kiterjedő hatását korlátozza. Az újrafelvételi kérelemnek viszont van két rokon jogintézménye: az igazolási kérelem, valamint a kézbesítési vélelem megdöntése, amelyeknél ez a korlátozás nem érvényesül. A három jogintézmény közül az újrafelvételi eljárás eltérő szabályozása annál kevésbé indokolt, mert amíg az első két esetben az ügyfél – bár önhibáján kívül – mulasztást követett el, addig az újrafelvételi eljárás esetében még csak vétlen mulasztásról sem beszélhetünk.

A 84-87. §-hoz

1. A hatóságnak a törvényesség betartásának és betartatásának alapelvi rendelkezésből fakadó kötelezettsége – természetesen a törvényi korlátozás figyelembevétele mellett – a törvénysértő döntés módosítása vagy visszavonása. Ha tehát a hatóság a jogszabálysértést megállapította, és nem áll fenn kizáró ok, köteles a jogszabálysértő helyzetet rendezni. A hatósági aktus törvényi korlátját jelentő egy éves időtartamot a szabályozásnál értelemszerűen a végzésekre is ki kell terjeszteni.

2. A felügyeleti szerv a felügyeleti intézkedés keretében nemcsak megsemmisítheti, hanem meg is változtathatja a döntést, ahogyan azt a Ket. 115. § (2) bekezdése rögzíti. A jogszabálysértő döntés nyomán kialakult helyzetről (teljesítés, végrehajtás) tehát a megváltoztatott döntés esetén is rendelkezni kell – ezt az összhangot kívánja a módosítás biztosítani.

A Javaslat rögzíti, hogy a döntést megsemmisítő és új eljárásra utasító végzés ellen nincs helye jogorvoslatnak. Ha csak megsemmisíti a döntést a hatóság, de nem utasítja az első fokú döntést hozó hatóságot új eljárásra, akkor a másodfokú jogerős döntés ellen az általános szabályok szerint van helye jogorvoslatnak: a határozat megsemmisítéséről rendelkező másodfokú döntés is érdemi döntésnek minősül, a Ket. 109. § (1) bekezdése értelmében a jogerős határozat bírósági felülvizsgálata kérhető. A másodfokú megsemmisítésről rendelkező végzés esetén a Ket. 109. § (2) bekezdése szintén biztosítja azt, hogy az önállóan fellebbezhető végzés esetén a jogerős végzés bírósági felülvizsgálata kezdeményezhető.

3. A Javaslat a Ket. 116. § (1) bekezdésében akként rendelkezik, hogy ha törvény vagy kormányrendelet másként nem rendelkezik, felügyeleti szervként az a hatóság jár el, amely a fellebbezés elbírálására jogosult vagy jogosult volna. Az utolsó fordulat révén egyértelmű, hogy ha az adott hatóság döntése elleni fellebbezés kizárt is, a Ket. szabályai alapján akkor is megállapítható a fellebbezés elbírálására egyébként jogosult hatóság, ezen keresztül pedig a felügyeleti szerv.

A fellebbezés elbírálására jogosult hatóságra vonatkozó rendelkezések módosításával szükségtelenné váltak a kormányhivatal és a központi hivatal felügyeleti szervére vonatkozó rendelkezések. A közigazgatási hivatalok felügyeleti szervére vonatkozó szabályozás a Ket.-

ben meglehetősen pontatlan volt, ugyanakkor nem is célszerű, hogy ezt a kérdést külön a Ket. rendezze: az általános rendelkezések mellett elegendő, ha a közigazgatási hivatalok statútumrendelete rendezi az eltéréseket.

A 88-89. §-hoz

A Magyar Köztársaság ügyészségéről szóló 1972. évi V. törvénnyel (a továbbiakban: Ütv.) való koherencia megteremtése érdekében a Ket. 120. §-ában a Javaslat az óvás, felszólalás, figyelmeztetés mellett utal a jelzés jogintézményére is, továbbá pontosítja, hogy az Ütv.-ben foglalt „rendelkezés” fogalmának a Ket. szerinti döntések (határozatok és végzések) feleltethetők meg, ezek és a hatóság eljárása és mulasztása ellen élhet az ügyész intézkedéssel.

A 90. §-hoz

A Javaslat úgy módosítja a szakhatóságok bevonására vonatkozó szabályt, hogy ha a hatóság az eljárás megindításától számított nyolc munkanapon belül megállapítja, hogy a szakhatósági állásfoglalás tartalmától függetlenül, a hatáskörébe tartozó kérdés miatt a kérelem elutasításának van helye, akkor nem kell a szakhatóságot megkeresnie. Ilyen esetekben értelemszerűen nem semmis a szakhatóság megkeresése nélkül hozott határozat.

A Javaslat kiveszi a kötelező megsemmisítési okok közül azt, ha a hatóság a közigazgatási ügyekben eljáró bíróság határozatának rendelkező részével és indokolásával ellentétes vagy annak nem megfelelő döntést hoz. Az ilyen tartalmú döntés természetesen ellentétes a Ket.-tel, tehát jogszabálysértő, az ellene irányuló fellebbezést elbíráló hatóság vagy a felügyeleti szerv azonban a Javaslat koncepciója értelmében a jogszabálysértő döntést a jövőben nem csak megsemmisítheti, hanem meg is változtathatja. Mivel eleve egy bírósági szakaszt követő megismételt eljárásban fordulhat elő a bírói döntéssel ellentétes döntéshozatal, fontos szempont, hogy a reformatórius jogkör biztosítása révén az eljárás hamarabb lezárható jogerősen.

Mivel a semmisség nem önálló döntés-felülvizsgálati eljárás, hanem a különös súlyú jogszabálysértések esetei, így a Ket. nem rendelkezhet a semmisség megállapítása esetén követendő eljárásról, hiszen a semmisséget eleve csak valamilyen jogorvoslati vagy döntés-felülvizsgálati eljárásban lehet megállapítani. A Javaslat ezért hatályon kívül helyezi azt a rendelkezést, amelynek értelmében a hatóság döntését megsemmisítő hatósági határozattal szemben jogorvoslatnak van helye.

A 91. §-hoz

A Ket. – összhangban a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.) 3. §-ával – úgy rendelkezik, hogy a végrehajtásra a Ket. eltérő rendelkezése hiányában a Vht. alkalmazandó. A Javaslat úgy módosítja a Ket.-et, hogy az csak a bírósági és a közigazgatási végrehajtási eljárás alapjaiban eltérő elemeit (elsősorban a végrehajtás elrendelését, felfüggesztését, a jogorvoslati rendszert) szabályozza a Vht.-től eltérően. A külön szabályozást nem igénylő kérdésben viszont a Ket. kifejezetten visszautal a Vht. további alkalmazására. E módosítás révén egyértelművé válik a Ket. és a Vht. viszonya, áttekinthetőbb lesz a VIII. Fejezet szerkezete, a Vht. részletes végrehajtási szabályai pedig pontos útmutatást adnak a végrehajtás foganatosítására. A Ket. tartalmilag változatlanul, de szerkezetileg új helyen szabályozza a Vht.-nak a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény és egyéb kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2008. évi XXXIX. törvény 41. §-át, amely az elektronikus árverés szabályaira figyelemmel a Ket. 137. §-át módosította.

A Javaslat – a végrehajtást elrendelő végzés elleni fellebbezés kivételével – egységesen a 152. §-ban szabályozza a végrehajtási eljárás során igénybe vehető jogorvoslatokat.

A Javaslat a 126. § (5) bekezdésében egy szövegpontosítást is elvégez: a hatályos törvényszöveg szerint végrehajtható okiratnak kell tekinteni a végrehajtást elrendelő végzést. Ez a szabály félrevezető, mert a végrehajtás alapja a jogerős döntés. Erre figyelemmel a normaszöveg arról rendelkezik, hogy végrehajtható okiraton a végrehajtható döntést kell érteni.

A 92-93. §-hoz

1. A Ket. hatályos szövege nem választja külön az egyes végrehajtható döntéseket, a módosítás ezt a hibát korigálja. A Javaslat egyértelműen meghatározza a végrehajtható döntések négy csoportját, és ezeknél külön-külön határozza meg a végrehajthatóvá válás időpontját. A Javaslat a tevékenységtől való tartózkodásra irányuló kötelezettséget kiemeli az a) pontból, mivel ott szerepel a teljesítési határidő eltelte mint általános végrehajthatósági feltétel, a passzivitásra irányuló kötelezettségek viszont teljesítési határidőhöz nem köthetők. A Javaslat a jogalkalmazás megkönnyítése érdekében az utalások helyett nevesíti a hatóság által jóváhagyott egyezséget és a hatósági szerződést.

2. A Javaslat világossá teszi, hogy a másodfokú eljárás – másodfokú döntés hozatala nélküli – megszüntetése esetén nem lehet szó az elsőfokú döntés visszamenőleges jogerőssé válásáról: mivel az eljárás megszüntetéséről rendelkező végzés az önállóan fellebbezhető végzések közé tartozik, ezért csak ennek jogerőssé válása napján emelkedhet jogerőre az elsőfokú döntés is.

3. A Ket. a 98. § (5) bekezdésében akként rendelkezett, hogy az eljárás egyéb résztvevője által a (4) bekezdés szerint benyújtott fellebbezés nem akadályozza annak, hogy a határozatnak az ügy érdemében hozott része jogerőre emelkedjen. A Ket. 104. § (4) bekezdése szintén lehetővé tette, hogy a döntés fellebbezéssel nem támadott rendelkezései tekintetében beálljon a jogerő, ha a döntés egyes részei ellen nyújtottak be fellebbezést, és az ügy jellegéből adódóan a fellebbezés elbírálása nem hat ki a fellebbezéssel meg nem támadott rendelkezésekre. A Ket. 128. § (3) bekezdése szintén lehetővé tette a részjogerő beállását, ha csupán az eljárás egyéb résztvevője fellebbezett a döntés rá vonatkozó rendelkezése ellen. A Javaslat a továbbiakban együttesen, a jogerő szabályai között rendelkezik a részjogerőről.

A Javaslat egyúttal pontosítja a részjogerő beállásával kapcsolatos rendelkezéseket azzal, hogy a részjogerő nem a döntés „egyes”, hanem kifejezetten a fellebbezéssel nem érintett rendelkezései vonatkozásában áll be.

A 94. §-hoz

A Javaslat újraszabályozza a végrehajtás elrendelésének rendjét. A Ket. alapján a döntés végrehajtását – ha törvény vagy kormányrendelet másként nem rendelkezik – az első fokon eljáró hatóság végzéssel rendeli el. A végrehajtást elrendelő végzést közölni kell a kötelezettel és a végrehajtást kérővel. A végzés ellen a kötelezett fellebbezéssel élhet, ha igazolja, hogy a kötelezettségét a végzés közlésekor már teljesítette. Ebben az esetben a kifogásnak halasztó hatálya van. A szabályozás a gyakorlati tapasztalatok alapján indokolatlanul elodázza a végrehajtás foganatosítását, a Javaslat ezért átalakítja a végrehajtás elrendelésének szabályozását, hatályon kívül helyezi a 130. §-t, és az új szabályokat a 129. §-ban helyezi el.

A végrehajtást elrendelő döntés nem iktatható ki mint a hatósági eljárás egy új szakaszának kezdő eleme, ha azonban a végrehajtás foganatosításáról rendelkező hatóság és a végrehajtást foganatosító szerv egybeesik (mint ahogy – Kormány eltérő rendelkezése hiányában – a Javaslatból ez következik), akkor már az első végrehajtási cselekmény foganatosításáról szóló

végzés tölti be a végrehajtás foganatosításáról rendelkező döntés szerepét, egyedül ez ellen nyújthat be fellebbezést az arra jogosult.

A végrehajtás foganatosításáról szóló végzés ellen a Javaslát a továbbiakban is önálló fellebbezést biztosít tehát, és a fellebbezési okokat sem korlátozza, de a Javaslát nyomatékosítja, hogy a fellebbezésnek megalapozottnak kell lennie. A fellebbezésnek ugyanakkor nincs halasztó hatálya, így a végzésben foglalt végrehajtási cselekmény foganatosításának, a végrehajtás megkezdésének sincs akadálya.

A Javaslát egyértelművé teszi továbbá, hogy a hatóság mikor köteles és mikor jogosult megindítani az eljárást. Ennek során három esetet különböztet meg a Javaslát. Hivatalból rendeli el a végrehajtási eljárást a hatóság, ha az eljárást hivatalból indította vagy folytatta, és hatósági ellenőrzéssel megállapította, hogy a teljesítésre nem vagy csak részben vagy nem az előírásoknak megfelelően került sor. Hivatalból jogosult lefolytatni hatósági ellenőrzés alapján az eljárást a hatóság, ha a kérelemre indult eljárásban az ügyfél a végrehajtás megindítására irányuló kérelmet nem terjesztett elő, azonban a hatóság az eljárást hivatalból is lefolytathatta volna. Végül a jogosult kérelmére rendeli el a hatóság a végrehajtást, ha a jogosult igazolja, hogy a teljesítésre nem vagy csak részben vagy nem az előírásoknak megfelelően került sor.

A jogalkalmazás könnyítését célozza az a módosítás, hogy a döntésben nem a már felmerült késedelmi pótlék összegét, hanem mértékét kell meghatározni, hiszen a késedelmi pótlék összege a teljesítésig folyamatosan emelkedni fog, annak pontos megállapítására a végrehajtást elrendelő hatóságnak nincs lehetősége.

A 95. §-hoz

A Javaslát felhatalmazást ad a Kormánynak arra, hogy – a Kormány szervezetalakítási szabadságával összhangban – kijelölje a végrehajtást foganatosító szervet. E felhatalmazás – az önkormányzatok autonómiájára tekintettel – értelemszerűen nem terjed ki az önkormányzati hatósági ügyekre. A felhatalmazás lehetőséget ad arra, hogy a Kormány a jelenlegi állapotot fenntartva egy hatóságot jelöljön ki valamennyi ügytípus esetében a végrehajtás foganatosítására, de arra is, hogy akár az egyes végrehajtási cselekmények, akár ügycsoportok szerint differenciáltan jelöljön ki szerveket.

A Ket. szerint csak települési önkormányzati hatósági ügyekben és csak pénzkövetelés végrehajtása tekintetében van lehetőség az önálló bírósági végrehajtóval való szerződéskötésre. A Javaslát ezt a lehetőséget valamennyi hatósági ügy és végrehajtandó kötelezettség vonatkozásában lehetővé teszi.

Az önkormányzati hatósági társulás létrehozására vonatkozó lehetőség külön említése a törvényben felesleges, hiszen arra úgyis az ezt szabályozó külön törvény rendelkezései szerint van lehetőség. A Javaslát a Kormány részére adott felhatalmazás következtében feleslegessé vált rendelkezéseket hatályon kívül helyezi.

A 96-97. §-hoz

1. A Javaslát a végrehajtás gyorsítása érdekében nevesíti a biztosítási intézkedéssel érintett vagyont a fokozatosság elvének rögzítésekor. Ez a vagyont már kikerült a kötelezett rendelkezése alól, különösebb végrehajtási cselekmények foganatosítása nélkül is végrehajtás alá vonható. A kötelezett oldaláról a szabályozás előnye abban jelentkezik, hogy további pénzeszközt (akár munkabért, akár pénzügyi intézménynél kezelt összeget) már nem vonnak el tőle. Ha a hatóság biztosítási intézkedést nem rendelt el, vagy a kötelezettség mértéke azt meghaladja, a fokozatosság elve szerint kell a végrehajtást folytatni.

2. A fizetési kedvezmény szabályainak egységesítése és a szöveg pontosítása céljából a Javaslat csak azokat a szabályokat tartja meg, amelyek eltérnek a 74. § fizetési kedvezményről szóló szabályaitól. A pontosítást szolgálja a késedelmi pótlék számítása kezdőidőpontjának meghatározása.

A Javaslat a fizetési kedvezmény szabályainak egységesítése érdekében a késedelmi pótlék mérséklésének szabályait a késedelmi pótlék cím helyett a fizetési kedvezmény szabályai között helyezi el. A pótlékmérséklés feltételei megegyeznek a fizetési kedvezmény engedélyezésének feltételeivel, a szabályozás pedig nem tesz különbséget a jogi és a természetes személyek között sem. A pótlékmérséklés alkalmazható önállóan vagy más fizetési kedvezmény mellett is.

A 98-103. §-hoz

1. A módosítás részben egyértelművé teszi a szabályozást azzal, hogy különválasztja a végrehajtást foganatosító szerv és az ingatlanügyi hatóság feladatait, részben pedig hatályon kívül helyezi a feleslegessé vált szövegrészeket. Hatályon kívül helyezhető így a Ket. 136. § (2) bekezdése, mivel az a külföldi székhelyű vállalkozások magyarországi fióktelepeiről és kereskedelmi képviselőiről szóló 1997. évi CXXXII. törvény 11. § (3) bekezdésével azonosan rendelkezik fióktelep útján folytatott tevékenységgel összefüggésben elrendelt kötelezettség végrehajtásával kapcsolatosan.

2. A joggyakorlatban problémaként merült fel, hogy a törvény nem határozza meg a késedelmi pótlék jogosultját. A hiány pótlása céljából a Javaslat kimondja, hogy a késedelmi pótlék azt illeti, akinek javára a pénzfizetési kötelezettséget teljesíteni kell, a teljesítés késedelme folytán ugyanis ezt a jogalanyt éri hátrány [Ket. 139. § (2) bekezdés].

3. A végrehajtás gyorsítását szolgálja, hogy a végrehajtási szakaszban a hatóságnak az eljárási bírság kiszabása során nem kell vizsgálnia a fél jövedelmi viszonyait, ez azonban nem jelenti azt, hogy teljesen szabad mérlegelésre nyíljon lehetőség: továbbra is vizsgálni kell a jogsértés súlyát, a felróhatóságot, valamint a korábbi eljárási szabálysértéseket is.

A Ket. sajátos jogintézménye a Vht.-hoz képest, hogy a végrehajtást foganatosító szerv (tipikusan közigazgatási hatóság) maga is elvégeztetheti a kötelezett költségére és veszélyére a meghatározott cselekményt. Az eljárási bírságot a Ket. szintén külön szabályozza, azzal nem egyeztethető össze, hogy a Vht. alapján legfeljebb 500 000 Ft-ig terjedő pénzbírság szabható ki.

A költségek előlegezésére vonatkozó rendelkezés hatályon kívül helyezésének az az indoka, hogy az általános szabályok szerint zajló költségelőlegezés gyorsabb eljárást tesz lehetővé.

4. A Javaslat egyrészt abból a gyakorlati igényből indul ki, hogy a cselekmény jellegére is tekintettel a meghatározott cselekmény végrehajtásánál is biztosítva legyen a részletekben történő teljesítés és a teljesítésre adott halasztás engedélyezése. Ebben az esetben a fizetési kedvezmény szabályainak megfelelő alkalmazásával jár el a hatóság.

Mivel általános szabállyá vált az, hogy a hatóság a – tényleges cselekményeket leszámítva – döntésben rendelkezik, állapít meg jogot, kötelezettséget, valamint a kifogás szabályozása okán a végzéhozatalra és a jogorvoslatra történő utalás feleslegessé vált.

5. A meghatározott ingóság kiadása során a Vht. szinte teljes mértékben alkalmazható, a Ket. fizetési kedvezményre vonatkozó szabályainak egységes alkalmazása érdekében azonban ennél a végrehajtási cselekménynél is célszerű kedvezményt biztosítani, ami értelemszerűen csak a halasztás lehet.

A 104-107. §-hoz

1. A Ket. Javaslat szerinti 144. §-a értelmében a külföldi határozatot törvény rendelkezése, az Európai Unió általános hatályú, közvetlenül alkalmazandó kötelező jogi aktusa vagy viszonyosság alapján lehet végrehajtani; ha törvény másként nem rendelkezik vagy a viszonyossági gyakorlatból más nem következik, a Ket. szerint kell eljárni. Az utóbbi rendelkezést illetően a Ket. hatályára vonatkozó szabályok is figyelembe veendőek, amelyek értelmében ha az Európai Unió általános hatályú, közvetlenül alkalmazandó kötelező jogi aktusa eljárási szabályt állapít meg, e törvény rendelkezései az ott szabályozott kérdésben nem alkalmazhatók. A Ket. rendelkezéseitől az Európai Unió általános hatályú, közvetlenül alkalmazandó kötelező jogi aktusának, valamint az Európai Unió egyéb kötelező jogi aktusának végrehajtása céljából – az ahhoz szükséges mértékben és módon – törvény, kormányrendelet vagy a Magyar Nemzeti Bank elnökének rendelete is eltérhet. Végül a Ket. rendelkezéseitől a nemzetközi szerződést kihirdető törvény is eltérhet.

2. A külföldi határozat végrehajtásához a Ket, megköveteli a végrehajtást elrendelő végzést, illetve a végrehajtás megindítására irányuló kérelmet: mivel az előbbi nem tekinthető a külföldi jogrendszerekben általánosan elterjedt jogintézmények, az utóbbi pedig nem a magyar hatóságok által vizsgálendő végrehajtási feltétel, a Javaslat ezért ezeket elhagyja a megküldendő dokumentumok közül.

3. A végrehajtó szolgálat létrehozására vonatkozó eredeti javaslattal párhuzamosan a Ket. úgy rendelkezett, hogy a külföldi határozat végrehajtására vonatkozó megkeresést a fővárosi végrehajtó szolgálathoz kell megküldeni. A Magyar Köztársaság 2008. évi költségvetését megalapozó egyes törvények módosításáról szóló 2007. évi CXLVI. törvény 21. §-a szerint a rendelkezés hatálybalépéséről külön törvény rendelkezik. Tekintettel arra, hogy a végrehajtó szolgálat nem jön létre, a Javaslat alapján a Kormány rendeletben jelöli ki a külföldi határozat végrehajtására irányuló megkereséssel kapcsolatban intézkedésre jogosult szervet vagy szerveket.

4. A Javaslat az egyértelműség és az eljárás ésszerű időn belül való lefolytatása érdekében rendelkezik arról a Ket. 146. §-ában, hogy ha a közigazgatás-szervezésért felelős miniszternek állásfoglalása kialakításához a viszonyosság fennállásáról is tudomással kell bírnia, akkor a külpolitikáért felelős miniszter arról tíz munkanapon belül nyilatkozik.

A 108-109. §-hoz

1. A Javaslat egyértelművé teszi, hogy a végrehajtási eljárás felfüggesztésére az elsőfokú eljárás felfüggesztésére vonatkozó rendelkezések alkalmazandóak, ezért a végrehajtási fejezet csupán az eltéréseket határozza meg.

A Javaslat kiküszöböli azt az ellentmondást, amely a 148. § (4) bekezdés c) pontja és a végrehajtás megszüntetésére vonatkozó – a 149. § (1) bekezdés a) pontjában foglalt – rendelkezés között keletkezett. Az előbbi szabály ugyanis azt mondta ki, hogy a végrehajtás felfüggeszthető, ha a végrehajtható határozatot változatlan tényállás mellett új eljárás lefolytatásának elrendelésével semmisítik meg, míg az utóbbi kategorikus szabály a végrehajtható döntés visszavonása vagy megsemmisítése esetén a végrehajtás megszüntetését rendelte el. Ahogy a Ket. Szakértői Bizottság 16. számú állásfoglalása fogalmazott, az előbbi szabály arra tekintettel épült be a törvénybe, hogy megőrizhető legyen a végrehajtási eljárásnak a végrehajtható döntés megsemmisítéséig elért eredménye, figyelemmel arra, hogy változatlan tényállás és anyagi jogi háttér esetén az új eljárásban is azonos tartalmú döntés meghozatala várható, és ily módon a felfüggesztés biztosítja a korábbi végrehajtási cselekmények hatályát, ennél fogva az új eljárásban hozott döntés alapján nem kell a

végrehajtást előlről kezdeni. Ha ugyanis a végrehajtás megszüntetésére kerülne sor, akkor a végrehajtás addigi eredményeit fel kellene számolni, a behajtott pénzüsszeget vissza kellene téríteni, s az ügyfelet olyan helyzetbe kellene hozni, mintha a kötelező határozat meg sem született volna.

A Javaslat az ellentmondást azon az elvi alapon küszöböli ki, hogy a végrehajtható döntés megsemmisítése esetén hiányzik az egész végrehajtási eljárás alapja, így főszabályként a 149. § (1) bekezdésének megfelelően a végrehajtás megszüntetésének van helye. A végrehajtás addigi eredményeinek megőrzésére alkalmas lehet az, ha a hatóság az új eljárás során ideiglenes biztosítási intézkedést rendel el.

2. A Ket. 148. §-ában a felügyeleti szerv és a bíróság mellett azért indokolt a fellebbezés elbírálására jogosult hatóságokra is külön utalni, mivel a 101. § lehetővé teszi a döntés fellebbezésre tekintet nélkül végrehajthatóvá nyilvánítását, célszerű, hogy a másodfokú döntést hozó hatóságnak ilyenkor szintén jogosult legyen a végrehajtás felfüggesztésére.

A felfüggesztés joghatásainak teljessé tétele érdekében ki kell mondani, hogy a felfüggesztés elrendelése esetén az azt megelőzően foganatosított valamennyi végrehajtási cselekmény megtartja hatályát.

3. A végrehajtás megszüntetésének új esete, ha a hatóság a teljesítési határidőt utólag hosszabbítja meg a jogutódlásra tekintettel. A rendelkezés összhangban van jogutódlás szabályaival, amely szerint a jogerős határozattal megállapított kötelezettség esetén lehetőséget kell adni a jogutódnak az önkéntes teljesítésre. Ez a rendelkezés a végrehajtási eljárásban is érvényesül, azaz a jogutód belépése esetén a végrehajtást meg kell szüntetni, a jogutód számára újra megnyílik az önkéntes teljesítésre adott határidő, ennek eredménytelen elteltét követően van helye a végrehajtás jogutóddal szembeni elrendelésének. A már végrehajtás alá vont vagyon biztosítása érdekében biztosítási intézkedés rendelhető el.

4. A Javaslat szerinti 152. § rendelkezéseivel összhangban mind a végrehajtási eljárás felfüggesztésével, mind az eljárás megszüntetéséről szóló döntés ellen van helye fellebbezésnek.

A 110. §-hoz

A végrehajtáshoz való jog elévülésével kapcsolatban a hatályos Ket. több bizonytalanságot tartalmazott, ahogy erre a Ket. Szakértői Bizottság 12. számú állásfoglalása is kitért. Ellentmondásos volt, hogy a 148. § (8) bekezdése szerint a felfüggesztéssel minden határidő megszakad és a felfüggesztés megszüntetésével újrakezdődik, míg a 150. § (2) bekezdése értelmében nyugszik az elévülés a végrehajtás felfüggesztésének időtartama alatt. Mivel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény hatálybalépésével összefüggő egyes törvények módosításáról szóló 2005. évi LXXXIII. törvény 329. § (2) bekezdése egészítette ki a 148. § (8) bekezdéssel a Ket.-et, ezért a „lex posterior” elve alapján ezt a szabályt alkalmazták a hatóságok. A kollízió feloldása érdekében ugyanakkor a Javaslat végül visszatér a Ket. eredeti koncepciójához, és a nyugvásról szóló rendelkezést tartja hatályban a megszakadásról szóló rendelkezéssel szemben.

Nem volt világos a 150. § (2) és (3) bekezdésének viszonya sem, hogy miképpen nyugodhat az elévülés a végrehajtási cselekmények foganatosításának időtartama alatt, ha ezzel szemben a végrehajtás elévülését bármely végrehajtási cselekmény megszakítja. A Javaslat a közérdek védelme érdekében amellet foglal állást, hogy a végrehajtási cselekmények megszakítják az elévülést. Ennek a két rendelkezésnek a bizonytalan viszonya arra vezethető vissza, hogy nem tisztázott az eljárási, ideértve a végrehajtási cselekmény fogalma, konkrétan, hogy meddig

tart egy végrehajtási cselekmény. Ugyanezen okból tért ki a Ket. 150. § (2) bekezdése arra, hogy a jelzálogjog bejegyzésének időtartama alatt nyugszik az elvülés. A jelzálogjog bejegyzése olyan végrehajtási cselekmény, amely az erről szóló végzéssel „veszi kezdetét”, és a jelzálogjog jogerős bejegyzésével fejeződik be. Nem értelmezhető erre tekintettel, hogy ennek elteltéig nyugszik az elvülés, hiszen mint végrehajtási cselekmény a 150. § (2) bekezdése szerint ez is megszakítja az elvülést. A Javaslat tehát, mivel a jelzálogjog bejegyzését is végrehajtási cselekménynek tartja, a 150. § (2) bekezdésének vonatkozó szövegrészét hatályon kívül helyezi.

A 111. §-hoz

A Javaslat a Vht. és a Ket. által szabályozott biztosítási intézkedés szabályait hangolja össze. A biztosítási intézkedés az ideiglenes biztosítási intézkedéssel együtt azt teszi lehetővé, hogy a hatóság késelem nélkül zárlatot rendeljen el abban az esetben, ha azt észleli, hogy az eljárás tárgyát képező kötelezettség későbbi teljesítése veszélyben van. A két jogintézmény között az a különbség, hogy ideiglenes biztosítási intézkedés elrendelésére a határozat meghozatala előtt, míg biztosítási intézkedés elrendelésére a határozat meghozatala után, de a teljesítési határidő előtt van lehetőség. A két jogintézmény együttesen biztosítja, hogy az eljárás megindulásától kezdve a végrehajtás elrendeléséig biztosítható legyen az, hogy az ügyfél ne vonja el a későbbi teljesítés alapjául szolgáló vagyontárgyakat.

A Ket. biztosítási intézkedésre vonatkozó szabályai mögött szubszidiáriusan a Vht. vonatkozó rendelkezései is érvényesülnek.

A 112. §-hoz

A Javaslat újraszabályozza a végrehajtási fejezet jogorvoslati rendszerét. A végrehajtást elrendelő hatóság döntése ellen fellebbezésnek kizárólag a Ket. szerint önállóan fellebbezhető végzések közé tartozó döntések ellen van helye [Ket. 98. § (3) bekezdés]. A végrehajtást foganatosító szerv döntése, intézkedése és az intézkedés elmulasztása ellen végrehajtási kifogásnak van helye. Ha törvény eltérően nem rendelkezik, a fellebbezésnek és a kifogásnak a döntés végrehajtására nincs halasztó hatálya. A két jogorvoslati forma párhuzamos jelenlétét az indokolja, hogy a végrehajtás foganatosítása során számos tényleges cselekmény (pl. éjjeli ingófogalás, árverési hirdetés hiányos kitöltése) okozhat sérelmet, amelyek eltérő megítélést igényelnek, mint az elrendelő hatóság végzései.

A fellebbezés előterjesztésére a Ket. jogorvoslati fejezetében foglalt szabályok irányadóak, a kifogás előterjesztésére viszont a Javaslat egy szubjektív és egy objektív határidőt is meghatároz, mivel a végrehajtást foganatosító szerv jog- vagy érdeksértő intézkedései, mulasztásai nem minden esetben jelennek meg döntés formájában, így közlés hiányában helyesebb a javasolt modellt követni.

A kifogások elbírálására a Javaslat szerint egyfokú jogorvoslati rendszerben van lehetőség; mivel a jövőben nem maga a végrehajtást foganatosító szerv bírálja el a saját intézkedése ellen benyújtott kifogást, így a jogorvoslathoz való jog sem sérül.

Az egyszerű jogi megítélésű ügyekben benyújtott jogorvoslati kérelmek elbírálása nem igényel harmincnapos ügyintézt. A végrehajtási szakban hozott döntések túlnyomó többsége ilyen, így az ügyintézési határidő ebben az eljárási szakban a gyorsaságot és a hatékonyságot rontó tényező. Erre tekintettel a Javaslat a végrehajtás során előterjesztett fellebbezés és kifogás esetében a harmincnapos, illetve – a Javaslat szerinti – huszonkét munkanapos ügyintézési határidőt tíz munkanapra rövidíti. Ha kivételesen mégis hosszabb

időre van szükség a megalapozott döntéshez, ez a határidő annak letelte előtt egy alkalommal meghosszabbítható.

Mivel a végrehajtási eljárás során hozott végzések és a végrehajtást foganatosító szerv intézkedései (pl. ingatlan becsértékének megállapítása) a kötelezett alapvető jogait érintik, indokolt fenntartani a bírósági felülvizsgálat lehetőségét. Mivel a bírósági felülvizsgálatnak főszabály szerint a végrehajtásra nincs halasztó hatálya, nem vezet az eljárások elhúzóására. Speciális szabályozás érvényesül arra az esetre, ha a végrehajtást önálló bírósági végrehajtó foganatosítja: ilyenkor a jogvita eldöntésére minden eljárásban résztvevő személytől független szerv, a végrehajtó székhelye szerint illetékes helyi bíróság jogosult.

Mivel a végrehajtó szolgálatok nem jönnek létre, a módosítás értelmében főszabályként – ha a Kormány nem jelöl ki másik hatóságot, akkor – az első fokon eljáró hatóság foganatosítja a döntést. Ebből következik, hogy a Ket. végrehajtó szolgálat felügyeleti szervét kijelölő 152. § (3) bekezdésének szabálya kiüresedett.

A 113. §-hoz

A Javaslat hatályon kívül helyezi azokat a magyarázó, zárójeles rendelkezéseket, amelyek példaként szolgáltak az egyes eljárási költségek alapjául, pl. az ügyfél megjelenésével kapcsolatos költségként számítható fel az utazási költség, a kiesett jövedelem megtérítése. Ezeknek a szabályoknak nem volt valódi normatív tartalma, a hatóságoknak szolgált magyarázatul.

A Javaslat pontosítja a tanú és a hatósági tanú által felszámítható költségekre vonatkozó rendelkezést, ennek részletes szabályairól a 174. § (3) bekezdés d) pontja alapján a közigazgatás-fejlesztésért felelős miniszter az államháztartásért felelős miniszter egyetértésével rendelkezik.

A Javaslat meghatározza továbbá, hogy eljárási költségnek minősül a szakértő díja mellett a szakértő költségtérítése is. Bár e szabály az igazságügyi szakértői tevékenységről szóló törvény alapján egyértelműnek tűnik, a gyakorlatban számos probléma merült fel a szabály értelmezésével kapcsolatban.

A Javaslat a Ket. 153. § (2) bekezdés 14. pontjában meghatározza, hogy eljárási költségnek minősül a jogszerűen okozott kárért járó kártalanítás összege. A hatályos szabályozás alapján az egyértelmű egyrészt, hogy a hatósági eljárás során jogszerűen okozott kárért a károsultnak kártalanítás jár, másrészt pedig, hogy ezt a károkozó köteles megtéríteni, az azonban nem egyértelmű, hogy a károkozó hatóság jogosult-e megtérítést követelni az ügyféltől. Azzal, hogy a Ket. a kártalanítási összeget eljárási költséggé minősíti, egyértelművé teszi, hogy ez a többi eljárási költség sorsát osztja.

Az Itv. 67. § (2) bekezdése akként rendelkezik, hogy azt, hogy mely eljárásért vagy szolgáltatásért kell díjat fizetni, továbbá a díj mértékét – törvény felhatalmazása alapján – az érdekelt miniszter az adópolitikáért felelős miniszterrel egyetértésben rendeletben szabályozza. A lakosság széles körét érintő díjfizetési kötelezettséget csak törvény állapíthat meg. A díj megállapításának, befizetésének szabályairól tehát az Itv. rendelkezik, a párhuzamosságok elkerülése érdekében szükségtelen erre a Ket.-ben utalni.

A 114-115. §-hoz

1. A hatályos törvényszöveg hiányossága, hogy nem rendelkezik arról, hogyan alakul a költségviselés a több ügyfél részvételével zajló eljárásokban. A Javaslat ezt a hiányt pótolja,

amikor kimondja, hogy ha a határozat több ügyfél részére állapít meg kötelezettséget, a hatóság köteles a költségek ügyfelek közötti megosztásáról is rendelkezni.

A Javaslat szabályozza a szakértői díj megállapítására, előlegezésére, kifizetésére vonatkozó legfontosabb szabályokat.

Az eljárási költség előlege letétbe helyezésének előírásával összhangban a Javaslat szerint felhatalmazást kap a közigazgatás-fejlesztésért felelős miniszternek, hogy rendeletben állapítsa meg a hatósági letét részletes szabályait.

2. A Javaslat az egész Ket. szóhasználatát felülvizsgálja, ennek keretében az egységességre törekedve értelemszerűen módosítja a szerv és a hatóság kifejezéseket is.

Az iratbetekintés költségei a hatályos Ket. értelmében az egyéb eljárási költségek közé tartoznak, viselésükre is az általános szabályok vonatkoztak, ami azonban méltánytalanságot okozott, emellett visszaélésekhez vezethet. E rendelkezés értelmében ugyanis – a költségviselési szabályok szerint – adott esetben az ellenérdekű ügyfélnek vagy a hatóságnak amiatt kellett állnia az iratbetekintés költségeit, mert az ügyfél az eljárási cselekményeken nem vett részt, vagy elvesztette a részére kézbesített döntéseket és másolatot kér. Az iratbetekintési jog gyakorlása az ügyféli jogok egyik lényeges eleme, amely azonban az eljárás – szabályszerű, gyors – lefolytatásával kevésbé függ össze, vagyis az ügyfél iratbetekintési jogának gyakorlása egyedül a magánérdeken alapul, nem függ össze szorosan a tényállás tisztázásával, a hatóság eljárási kötelezettségével, szemben a többi eljárási költséggel. A Javaslat ezért úgy rendelkezik, hogy az iratbetekintést kérő személynek kell viselnie az iratbetekintési jog gyakorlásával okozott költséget.

A szakhatósági szabályok módosításával összhangban a költségviselés szabályai között kell rendezni, hogy a szakhatóság viseli a szakhatósági állásfoglalás módosításával okozott többletköltségeket.

A 116-117. §-hoz

1. A többi eljárási törvényhez hasonlóan – az egyéb eljárási költségekhez képest – külön szabályozza a Javaslat a szakértői díj megállapítására vonatkozó szabályt.

A Javaslat az áttekinthető szabályozás érdekében a Ket. 98. § (3) bekezdésében, a többi önállóan fellebbezhető végzés között sorolja fel a költség viselésével kapcsolatos, továbbá a költségmentességi kérelmet elutasító, a költségmentesség módosításáról és visszavonásáról szóló végzést.

2. A költségmentesség az eljárási illeték, a díj és az egyéb eljárási költség viselése alóli teljes vagy részleges mentességet jelenti. Mentessülhet tehát az ügyfél a szakhatósági eljárásért vagy a 36. § (2) bekezdés szerinti adatszolgáltatásért fizetendő illeték- vagy díjfizetési kötelezettség alól is. Erre tekintettel kell az érintett hatóságokkal közölni, ha az ügyfélnek a hatóság költségmentességet engedélyezett, vagy ezt az engedélyt visszavonta és módosította. A módosítás lényegében a végzés közlésére vonatkozó szabály konkretizálása, amelyet azonban a Ket. Szakértői Bizottság 1. számú módszertani állásfoglalására is tekintettel indokolt a Ket.-ben egyértelművé tenni.

A 118-119. §-hoz

A Ket. elektronikus ügyintézésre vonatkozó 160-163. §-ai módosításának több célja is volt: a kapcsolattartási fejezettel összhangban a fogalmak pontosítása, rendezése, különálló elektronikus ügyintézésre vonatkozó fejezet helyett a szabályok eljárási cselekményekhez illesztése, ezzel elősegítve a Ket. áttekinthetőségét, és azt, hogy az elektronikus

kapcsolattartás szervesen épüljön be a „hagyományos” kapcsolattartásra vonatkozó szabályok közé. A Ket. elektronikus azonosításra vonatkozó szabályainak módosítását és hatályon kívül helyezését emellett az indokolta, hogy ezek a szabályok viszonylag gyorsan változnak a technikai fejlődésnek köszönhetően, amelynek nem felel meg a törvényi szinten történő szabályozás. Ebből következően a Javaslat az alapvető és a garanciális rendelkezéseken túl hatályon kívül helyezi az ügyfélkapura vonatkozó részletszabályokat azzal a szándékkal, hogy a kimaradó, de szükséges vagy az időközben szükségessé vált rendelkezésekről a módosítás hatálybalépésével egyidejűleg rendeletben rendelkezzen a Kormány.

Mivel a Javaslat a közigazgatás hatékonyságának és a versenyképesség növelését szem előtt tartva a központi rendszeren keresztül történő kapcsolattartást részesíti előnyben, a legalább fokozott biztonságú elektronikus aláírással ellátott irat is ezen keresztül továbbítható.

Az elektronikus beadvány illetékének és igazgatási szolgáltatási díjának megfizetésére vonatkozó szabályokat az Itv., valamint – a Ket. 174. § (3) bekezdés b) pontjában adott felhatalmazás alapján – külön rendelet tartalmazza.

A Ket. 161. § (4) bekezdése előírta az ügyfél számára, hogy a hatóság elektronikus úton küldött értesítéseit, döntéseit vissza kell igazolnia, ennek hiányában a hatóság postai úton továbbítja számára az iratot. Ez a rendelkezést lényegében a Javaslat is fenntartja, a kapcsolattartás [Ket. 28/B. § (6) bekezdés] és a döntés közzései szabályainál [78. § (6) bekezdés] is azzal, hogy a postai út mellett – a jogszabályi feltételek fennállása esetén – valamennyi más, írásbelinek minősülő kapcsolattartási forma választható. A kapcsolattartási formákat azonban az ügyfél nem korlátlanul változtathatja meg, egy ilyen jog visszaélésekhez, a hatóság terheinek túlzott növekedéséhez vezethetne, ezért a Javaslat az alapelvek között rögzíti, hogy a kapcsolattartás módja egy alkalommal változtatható meg.

A Javaslat koncepciója szerint főszabály szerint alkalmazható az elektronikus kapcsolattartás, csak a bírósági eljárások tekintetében zárja ki törvényi szinten az elektronikus utat.

A Javaslat az alapelvek és a kapcsolattartási fejezetben rögzíti a Ket. 162. §-ában rögzített más garanciákat, így azt, hogy elektronikus kapcsolattartást csak törvény írhat elő, az ügyfél – korlátok közé szorított – kapcsolattartási forma-választási joga.

A központi rendszert preferáló koncepció értelmében a hatóság sem minősített elektronikus aláírással ellátott dokumentumba foglalja döntését: a központi rendszeren keresztül történő továbbítás megfelelő garanciát jelent a hatóság azonosítására.

Az elektronikus rögzített dokumentumokba való betekintésre, másolat készítésére értelemszerűen kiterjednek az iratbetekintés szabályai. A Kormány ugyanakkor felhatalmazást kapott az elektronikus kapcsolattartás részletes szabályainak megalkotására, ennek keretében az iratbetekintés más módjainak alkalmazását is lehetővé teheti – az adatvédelmi garanciák érvényesítése mellett.

Egyedül a kérelem szabályai között rögzíti a Javaslat az elektronikus űrlap, formanyomtatvány rendszeresítésének lehetőségét. Az automatizált egyedi döntés szabályai a döntéshozatal szabályai között kaptak helyet.

A leírtakból következően a módosítás az ügyfélkapu létrehozására, az azonosításra, az ügyfélkapuval kapcsolatos adatok kezelésére vonatkozó rendelkezéseket tartja hatályban. A Javaslat értelmében ugyanakkor törvény vagy kormányrendelet az ügyfélkapun keresztül történő elektronikus kapcsolattartásra eltérő szabályokat állapíthat meg.

A 120-125. §-hoz

1. Az elektronikus tájékoztatási szolgáltatásra vonatkozó szabályok átfogó módosítása azért volt szükséges, hogy a Ket. és az elektronikus információszabadságról szóló 2005. évi XC. törvény (a továbbiakban: Eitv.) az elektronikus tájékoztatásra vonatkozóan harmonizáljon egymással, és a Ket. ne ismétlje meg az Eitv. szabályait, csak az azon túli vagy attól eltérő követelményeket fogalmazzon meg.

Az Eitv. világosan meghatározza, hogy mely hatóságoknak miként, mely honlapon kell a közzétételi listákon szereplő közérdekű és közérdekből nyilvános adatokat közzétenniük. Így saját honlapját kell használnia a központi államigazgatási szerveknek a kormánybizottság kivételével, továbbá az országos kamarának, valamint a közigazgatási hivatalnak. Más hatóságok viszont közzétételi kötelezettségüknek választásuk szerint saját vagy társulásaik által közösen működtetett, illetve a felügyeletüket, szakmai irányításukat vagy működésükkel kapcsolatos koordinációt ellátó szervek által fenntartott, valamint az erre a célra létrehozott központi honlapon való közzététellel is eleget tehetnek. Az, hogy Eitv. szerinti honlapon kell a hatóságnak közzétennie a közérdekű adatokat – és nem saját internetes honlapján –, részben könnyebbséget jelent a Ket. hatályos szabályaihoz képest, ugyanakkor kiküszöböli az egymás mellett párhuzamosan fennálló tájékoztatási kötelezettség miatti kettős terhet, és elősegíti, hogy az összes közfeladatot ellátó szerv azonos szabályozás szerint tegyen eleget közzétételi kötelezettségének.

Az Eitv.-hez képest a Ket. nem csupán a honlapok működtetésére vonatkozóan, hanem a közzéteendő adatok körében is eltér. A módosítás az Eitv. 3. § (7) bekezdésével összhangban fenntartja az eltérést, vagyis hogy a Ket. több adatot is a honlapon közzéteendő adatnak minősít, így például az egyes hatósági ügyek intézésére a szervezeten belül illetékes ügyintézők nevét, hivatali elérhetőségét, az ügyintézés jogszabályban meghatározott határidejét. A módosítás a közérdekű adatok szélesebb körű megismerése érdekében szigorítja a közzétételi kötelezettséget, hogy az információk garanciális jellege miatt, valamint a szolgáltató közigazgatás fejlesztése érdekében minden hatóságnak a honlapon tájékoztatást kell nyújtania az ügyintézési határidőről, az ügyfelet megillető jogokról és kötelezettségekről, valamint az illetékek és díjak mértékéről és befizetésük módjáról. Nem ellentétes a tájékoztatási kötelezettséggel, ha a 164. § (2) bekezdésében felsorolt egyes adatok, például a hatóság egyedi jellemzőihez, működéséhez kevésbé kapcsolódó adatok, így az ügyfélkapu létesítéséről szóló tájékoztatás vagy az elektronikus kapcsolattartás technikai szabályairól szóló tájékoztatás nem jelenik meg egyedileg a hatóság honlapján, hanem csak például egy másik honlapra vagy a kormányzati portálra való utalás, „link” révén érhetőek el a részletes információk.

Az Eitv. mellékletének II. részében, a tevékenységre, működésre vonatkozó adatok között szerepel a közfeladatot ellátó szerv feladatellátásának teljesítményére, kapacitásának jellemzésére, hatékonyságának és teljesítményének mérésére szolgáló mutatók és értékük, időbeli változásuk mint közzéteendő adat. A Ket. 164. § (3) bekezdés módosítása határozza meg azt, hogy melyek ezek a mutatók, amelyeket a hatóságnak negyedévente közzé kell tennie: ügycsoportonként és összesítve is tartalmazza az összes ügy számát, ezen belül az első fokon jogerőre emelkedett határozatok számát, a jogorvoslat során megváltoztatott határozatok számát, a határidőn túl intézett ügyek számát, úgyszólván az ügyintézési határidő túllépésének mértékét, a hatósággal szemben benyújtott kártérítési igények számát, a felügyeleti intézkedések, valamint az ügyintézési határidő túllépése miatt a hatóság vezetőjével szemben kezdeményezett fegyelmi eljárások számát. Annak sincs természetesen akadálya, hogy a Ket.-ben meghatározott adatokon túl a hatóság más, rá jellemző speciális teljesítményadatokkal is kibővítsé az ügyforgalmi statisztikát. A Javaslat annak érdekében,

hogy az ügyforgalmi statisztikák széles körben megismerhetővé váljanak, előírja, hogy azokat a hatóság ügyfélfogadásra nyitva álló helyiségében is közzé kell tenni.

A módosítás egyértelművé teszi, hogy nem a hitelesség, pontosság az elektronikus ügyintézés feltétele, hanem ezek azok a követelmények, amelyeknek az elektronikus tájékoztatásnak feltétlenül eleget kell tenniük.

2. A Javaslát az egész novellában következetesen az elektronikus kapcsolattartás kifejezést használja az elektronikus ügyintézés helyett, mivel az előbbi megfogalmazás fedi a jogalkotói akaratot: nem ez egyes eljárási cselekményeket végzi az elektronikus rendszer, hanem az ügyfelek és a hatóság, valamint a hatóságok között zajlik a gyorsabb elektronikus úton a kommunikáció.

3. A Ket. 166. § (1) bekezdés c) pontja alapján a hatóság – az ügyfél által elektronikus úton előterjesztett és a hatóság által készített dokumentumok biztonságos kezeléséről való tevékenysége körében – biztosítja az ügyiratba való betekintés, arról hiteles másolat készítését is. A Javaslát a Ket. 68. § (5) bekezdésében biztosítja annak lehetőségét, hogy az iratbetekintés során az arra jogosult másolatot, kivonatot készíthet vagy másolatot kérhessen; kérelemre a hatóság az elektronikus úton továbbított iratról hitelesített papír alapú másolatot ad ki. A Ket. szintjén így az elektronikusan rögzített iratokba való iratbetekintési szabályok rendezettek, a Kormány az elektronikus kapcsolattartás részletes szabályainak megállapítására szóló felhatalmazásában további lehetőségeket biztosíthat az elektronikus úton rögzített iratokba való betekintés módjára.

4. A Javaslát a Ket. 168. §-ában lehetővé teszi, hogy törvény vagy kormányrendelet az ügyfélkapun keresztül történő elektronikus kapcsolattartásra a Ket.-től eltérő szabályokat állapítson meg. A módosítás mögött elsősorban az a megfontolás állt, hogy bár a Ket. szabályai teremtették meg a központi rendszer és az ügyfélkapu működésének alapjait, a központi rendszer fejlesztése során egyre több igény jelentkezett azzal kapcsolatban, hogy ne csak közigazgatási hatósági eljárás során legyen a rendszer, az ügyfélkapus azonosítás alkalmazható. A központi rendszert és az ügyfélkaput érintő fejlesztések azonban nem feltétlenül igénylik a Ket. szabályainak módosítását, így a Javaslát azt a megoldást választotta, hogy az ügyfélkapura vonatkozó szabályai szubszidiáriusnak tekintendők.

A Ket. elektronikus kapcsolattartásra vonatkozó szabályait tehát törvény vagy kormányrendelet továbbfejlesztheti. A Ket. szabályai nem jelenthetik gátját sem a kapcsolattartási módok bővítésének, sem pedig az ezzel összefüggő technikai-informatikai fejlődésnek.

Hasonló okokból az elektronikus tájékoztatás Ket.-ben foglalt szabályaitól eltérhet törvény vagy kormányrendelet. Az elektronikus tájékoztatás szabályait a Javaslát lényegében az Eitv. szabályaihoz igazította, ennek módosítása tehát elvben – a szóban forgó rendelkezés hiányában – Ket. rendelkezéseinek módosítását vonná maga után, a Ket. gyakori módosítása azonban kerülendő. Hasonlóan nem kíván a Javaslát például olyan kezdeményezésnek az útjában állni, hogy a – jogszabályban meghatározott – hatóságok ne egyes önálló honlapokon tegyék közzé a közzéteendő adatokat, hanem például csak a kormányzati portálon.

A 126-129. §-hoz

1. Az Nsztv. hatályba lépését követően a Ket.-től eltérő eljárási szabályokat tartalmazó nemzetközi szerződés csak törvényben ültethető át. Az Nsztv. hatályba lépését megelőzően nem törvényben kihirdetett nemzetközi szerződéseket illetően a Javaslát az átmeneti rendelkezések között biztosítja az eltérés lehetőségét.

2. A Javaslat hatályon kívül helyezi az elektronikus ügyintézés és az elektronikus út fogalmakat arra tekintettel, hogy egységesen az elektronikus kapcsolattartás fogalmat használja, amelyet a II/A. Fejezet meghatároz, így további értelmező rendelkezésre nincs szükség. Az új szabályokkal összhangban ugyanakkor a Javaslat bevezeti a gépi adathordozó fogalmát, és pontosítja a központi elektronikus szolgáltató rendszer, valamint az ügyfélkapu meghatározását.

A Javaslat az ágazati jogszabályok szabályozási tárgykörébe utalja a hatásterület meghatározását, lehatárolásának pontos módját. A hatásterület Ket.-en belüli értelmezhetősége érdekében a Ket. az értelmező rendelkezések között továbbra is definiálja a hatásterület fogalmát, a Javaslat tekintettel van ugyanakkor arra is, hogy a hatásterület anyagi jogi fogalom, emellett pedig a Ket. rendelkezése hatályba lépése óta sok tekintetben elavult. A hatásterület nem korlátozódik ugyanis a rendszeres üzemvitelre, a rendszeresen fellépő hatásra, a számottevően hátrányos hatásra, a fizikai hatásra vagy magyar területre. Így például balesetre, meghibásodásra is vonatkozik, az egyszer fellépő hatások, mint például a területfoglalásból adódók területére is vonatkozik, nemcsak a fizikai, hanem kémiai, biológiai, tájképi hatások területére is, valamint határon áttekintő hatások esetében más ország területére is kiterjed. A Ket. ezért teret hagy az ágazati jogszabályoknak a hatásterület és annak megállapítása módjának részletes szabályozására, és úgy fogalmaz, hogy hatásterület az a Magyar Köztársaság területén fekvő, jogszabályban meghatározott módon megállapított földrajzi terület, amelyre a tervezett létesítmény vagy tevékenység számottevő mértékű hatást gyakorol.

Az üzemzavarra vonatkozó szabályozás szorosan kötődik az éppen alkalmazott technológiához, és mivel adatvédelmi vagy más szempontok sem indokolják a törvényi szintű szabályozást, az üzemzavar részletes szabályait célszerű alacsonyabb szintű jogszabályban rendezni.

3. A Ket. áttért az elektronikus ügyintézés kifejezésről az elektronikus kapcsolattartás kifejezés használatára, mivel ez fejezi ki a valódi jogalkotói szándékot: az eljárás, az ügyintézés maga – néhány kivételtől eltekintve – nem elektronizálható, az ésszerűtlen lenne vagy az legalábbis nem a Ket. által szabályozandó, helyette a hatóságok és az ügyfél közötti, valamint a hatóságok egymás közötti kapcsolattartásának elektronikus útját kell széles körben megteremteni.

4. A Javaslat felhatalmazást ad a Kormány számára arra, hogy a hatósági tevékenység felügyeletének rendjét szabályozza. A hatályos jogrendszerben ugyanis nem szabályozott a hatósági ellenőrzés és felügyelet rendje, ennek sem gyakoriságát, sem módszertanát nem szabályozza jogszabály.

5. A Javaslat felhatalmazást ad a Kormánynak, hogy hozza létre azt az adatbázist, amely a 15. § (5) bekezdése szerinti szervezeteket tartalmazza, és amely így hozzájárulhat ahhoz, hogy a társadalmi és érdekvédelmi szervezetek az eljárások megindulásáról valóban és közvetlenül tudomást szerezhessenek. A további felhatalmazások díjak és költségek megállapításának szabályozására vonatkoznak.

A 130. §-hoz

1. A Javaslat világossá teszi, hogy a hatóság az eljárás során valamennyi kérdésben döntést hoz, mivel a Ket. szabályozása jelenleg e kérdésben nem egyértelmű. A Ket. Szakértői Bizottság 9. számú módszertani állásfoglalásában fejti ki, véleménye szerint mely eljárási cselekmények esetén hoz például végzést a hatóság, és mely esetekben elegendő csupán egy udvarias hangnemben írt hivatalos levél.

A Javaslat az általános szabályt kívánja érvényesíteni az egész Ket.-ben, amely szerint a döntés határozat vagy végzés; az egyértelműség érdekében Javaslat egyúttal a Ket. 71. § (1) bekezdését is akként pontosítja, hogy a hatóság az ügy érdemében határozatot hoz, az eljárás során felmerült minden más kérdésben végzést bocsát ki.

E koncepcionális változtatásnak megfelelően egyrészt a Javaslat módosítja a Ket. azon rendelkezéseit, amelyek valamely kérdésben végzés meghozatalát írják elő, azaz a Ket. csak akkor szól a döntés formájáról, ha az határozat, vagy ha az egyértelműség kedvéért vagy a fennálló gyakorlattal szembeni változtatás érdekében ezt tisztázni kell (pl. a másodfokú döntést hozó hatóság végzésben utasít új eljárásra), minden egyéb esetben – ha a Ket. tehát nem rendelkezik kifejezetten a formáról – végzést kell hozni.

A változtatás másik következménye, hogy a Javaslat felülvizsgálja a Ket. szóhasználatát, és egyértelművé teszi, hogy a rendelkezés mikor vonatkozik valamennyi döntésre és mikor csak a határozatokra vagy a végzésekre. Ennek megfelelően a Javaslat a Ket. 3. § (2) bekezdés c) pontjában a határozatot döntésre módosítja, mivel a döntés-felülvizsgálatról szóló rendelkezés a határozatokra és a végzésekre egyaránt kiterjed.

A módosítás célja a jogszabály megszövegezésének következetessége. A jogalkalmazást rendkívül megnehezíti, ezért sérti a jogbiztonságot, ha a jogszabály stiláris szempontok miatt több, különböző fogalmat használ azonos értelemben.

2. A Javaslat a hatályt szabályozó rendelkezéseknél váltja fel először az „elektronikus ügyintézés” eddig alkalmazott fogalmát az „elektronikus kapcsolattartásra”. Az elektronikus ügyintézés fogalma azt jelentené, hogy a teljes eljárás elektronikusan folyik, amibe beletartozik a tényállás tisztázásának folyamata és a döntéshozatal is. Az elektronikus ügyintézés ilyen értelemben viszont sok esetben szükségtelen vagy értelmezhetetlen (helyszíni szemle lefolytatása, az összes papír alapú irat digitalizálása), helyesebb ezért arról rendelkezni, hogy az ügyfél és a hatóság, valamint a hatóságok elektronikusan tartanak, tarthatnak kapcsolatot. A fogalomváltoztatásnak tehát koncepcionális okai vannak, a Javaslat az elektronikus ügyintézés helyett mindenhol az elektronikus kapcsolattartás fogalmát használja.

3. A Javaslat több helyen pontosítja, hogy az ügyfelek köre nem minden esetben kérelmező ügyfél vagy ellenérdekű ügyfél kategóriájába osztható fel, az eljárásban ellenérdekeltség nélkül résztvevő „többi” ügyfelek érdekeit is védeni kell az idegen nyelv használata során.

4. A 40. § (1) bekezdés akként rendelkezik, hogy ha jogszabály nem írja elő az ügyfél személyes eljárását, helyette törvényes képviselője vagy az általa vagy törvényes képviselője által választott meghatalmazott, továbbá minden esetben az ügyfél és képviselője együtt is eljárhat. E szabályból következik, hogy nem kell például a tárgyaláson való részvétel kapcsán külön az ügyfél mellett a képviselő jogaira utalni, hiszen a képviselő is eljárhat [62. § (3) bekezdés].

5. A Javaslat dogmatikai okokból az első fokon eljáró hatóság helyett az adott rendelkezés tartalmától függően az elsőfokú hatóság vagy az első fokú döntést hozó hatóság fordulatokat használja. Elsőfokú hatóság alatt a hatáskörrel rendelkező legalsóbb fokú szervet kell érteni, ehhez képest az első fokú döntést hozó hatóság kategóriájának alkalmazása akkor indokolt – különösen a fellebbezés és a fellebbezési eljárás alcímek alatt –, ha az adott rendelkezést a másodfokú döntést hozó hatóság első fokú döntéseire és adott esetben az az elleni fellebbezésben is alkalmazni kell.

6. A Javaslat egyértelművé teszi, hogy az ügyész nem csak óvással élhet az általa jogszabálysértőnek talált hatósági döntéssel szemben, hanem az egyéb ügyészi intézkedést, a felszólalást, figyelmeztetést és a jelzést is alkalmazhatja.

A 131. §-hoz

1. A Ket. 4. § (3) bekezdése az Alkotmány 57. § (5) bekezdésében foglalt jogorvoslathoz való jogot részletezi, a szabály azonban pontatlan, hiányzik például a végrehajtási kifogás. A felsorolás pontosítása helyett a Javaslat az érintett rendelkezést hatályon kívül helyezi, mivel a jogorvoslathoz való jog az Alkotmányból fakad, a jogorvoslati eljárásokat a Ket. VII. Fejezete határozza meg, ezek mellett indokolatlan köztes szabályként külön, az általános rendelkezések között megemlíteni a jogorvoslati kérelmeket.

2. A Javaslat hatályon kívül helyezi a Ket. 10. § (3) bekezdését, amely szerint az Európai Unió kötelező jogi aktusa, továbbá nemzetközi szerződés által szabályozott közigazgatási hatósági ügyekben a 10. § (1) bekezdésétől eltérő szabályok alkalmazhatók. A hatályon kívül helyezést a 13. § (4) bekezdésének új szabálya indokolja, amely szerint ha az Európai Unió általános hatályú, közvetlenül alkalmazandó kötelező jogi aktusa (azaz a rendelet) eljárási szabályt állapít meg, akkor a Ket. rendelkezései az ott szabályozott kérdésben nem alkalmazhatók. A Javaslat szerint pedig az Európai Unió egyéb kötelező jogi aktusainak végrehajtását belső jogi rendelkezésekkel, törvény vagy kormányrendelet útján kell biztosítani. A Javaslat ennek megfelelően tehát egyértelműen meghatározza, hogy a Ket. hatálya hogyan viszonyul a különféle uniós jogi aktusokhoz. A Ket. hatályának módosított megfogalmazásából következően nincs szükség arra, sőt kifejezetten megtevesztő, ha a Ket. egyes rendelkezései egyes kérdésekben külön is lehetővé teszik az eltérést, ezért ezeket a szabályokat a Javaslat hatályon kívül helyezi.

Az uniós jogi aktusok mellett a nemzetközi szerződések és a Ket. hatályának viszonyát is rendezi a Javaslat akként, hogy a Ket. rendelkezéseitől a nemzetközi szerződést kihirdető törvény eltérhet. A Javaslat pontosítja a nemzetközi szerződésekkel kapcsolatos eljárásról szóló 2005. évi L. törvénnyel (a továbbiakban: Nsztv.) összhangban, hogy csak törvény transzformálhatja a nemzeti jogba a Ket.-től eltérő eljárási szabályokat megállapító nemzetközi szerződést. Az Nsztv. 7. § (1) bekezdés a) pontja alapján ugyanis a nemzetközi szerződés kötelező hatályának elismerésére akkor kerülhet sor, ha a szerződés szövegének ismeretében a Magyar Köztársaság külkapcsolatai szempontjából kiemelkedő fontosságú nemzetközi szerződés esetében az Országgyűlés erre felhatalmazást ad. Az Nsztv. 7. § (3) bekezdés c) pontja értelmében a nemzetközi szerződés a Magyar Köztársaság külkapcsolatai szempontjából pedig akkor kiemelkedő fontosságú, ha az hatályos törvénnyel ellentétes rendelkezést tartalmaz. A Ket.-től eltérő szabályok átültetése tehát törvényi szintet követel meg. Ezzel összhangban rendezi a Javaslat az Átmeneti rendelkezések között, hogy az Nsztv. hatályba lépése, 2005. július 1-je előtt a jogszabályban (nemcsak törvényben) kihirdetett nemzetközi szerződés is eltérhet. Ennek a Ket. hatályára vonatkozó szabálynak az átmeneti rendelkezések között való elhelyezését az indokolja, hogy szükséges lenne a nemzetközi szerződést kihirdető jogszabályok Nsztv. szempontú felülvizsgálata, valamint ezáltal egyértelművé válik, hogy az Nsztv. hatályba lépése óta a törvényi szint a követelmény.

A nemzetközi szerződésekre vonatkozó dualista szemléletnek megfelelően azt is egyértelművé teszi a Javaslat, hogy nem maga a nemzetközi szerződés, hanem az azt átültető jogszabály tér el a Ket.-től. Mivel tehát a Ket. a nemzetközi szerződést átültető törvény alkalmazása során szubszidiárius, így szükségtelen a nemzetközi szerződés számára külön lehetővé tenni a Ket.-től való eltérést, a Javaslat hatályon kívül a vonatkozó rendelkezéseket.

3. A Ket. 14. § (1) bekezdés c) pontja a társadalombiztosítás mindkét ága, az egészségbiztosítás és a nyugdíjbiztosítás pénzbeli ellátásai tekintetében is biztosította egyes kérdésekben a Ket.-től való eltérés lehetőségét. Szakmai szempontból indokolt ugyanakkor nemcsak az egészségbiztosítás pénzbeli ellátásait, hanem az egészségügyi szolgáltatásokkal és a baleseti ellátásokkal kapcsolatos eljárásokat is bevonni ebbe a körbe. A Javaslat ezért a ca)-

cd) pontokban felsorolt kérdésekben való eltérést általában a társadalombiztosítás ellátásaival kapcsolatos eljárásokban teszi lehetővé.

4. A Ket. 32. § (1) bekezdése értelmében az eljárás felfüggesztésének egyik oka, ha a döntéshez külföldi hatóság vagy más szerv álláspontját is be kell szerezni. Ez az eset voltaképpen a nemzetközi jogsegély egyik fajtája, külön ágazati jogszabályokban kezelendő, az eljárás felfüggesztésének okai között nincs helye. Mint nemzetközi jogsegély az álláspont beszerzésének időtartama nem számít be az ügyintézési határidőbe.

5. Az eljárási költségek viselésének szabályai alapján a rendőrség igénybevételével kapcsolatos költséget az igénybevételt kérő hatóság megelőlegezi [Ket. 156. § (2) bekezdés]. Mivel az elővezetéssel kapcsolatos költség is ebbe a költség típusba tartozik, rendszertani szempontból helyesebb, ha a rendelkezés csak az eljárási költségek szabályainál kap helyet, az elővezetés szabályainál tehát szükségtelen a vonatkozó szabályozás, a Javaslat azt hatályon kívül helyezi [48. § (3) bekezdése utolsó mondat].

6. A Javaslat önállóan, a 39/A. §-ban átfogóan rendezi az eljárás egyes résztvevői természetes személyazonosító adatainak zárt kezelésére vonatkozó szabályokat, így a tanú adatainak zárt kezelésére vonatkozó különálló szabályok hatályon kívül helyezendők.

7. A Ket. jelenleg felváltva használja a felróhatóság és a vétkesség kifejezéseket anélkül, hogy a két kifejezés között valódi különbség lenne. A törvény az eljárási bírság körében a kötelezettség vétkes megszegéséről rendelkezik [Ket. 61. § (1) bekezdés], míg a hatósági közvetítőnél a szankció a felróható okból való nemteljesítéshez [Ket. 41. § (6) bekezdés], a végrehajtási fejezetben pedig a teljesítés kötelezettség felróható okból történő elmaradásához kapcsolódik. A zavart fokozza, hogy az eljárási bírságnál, amely a vétkes kötelezettség megszegésén alapul, a bírság mértékénél már a felróhatóság mércéje jelenik meg. A felróhatóság-vétkesség megkülönböztetése a hatósági eljárásokban ugyanakkor nem releváns. A törvény ezen rendelkezései csupán annak vizsgálatát követelik meg a hatóságoktól, hogy az érintett személy kellő gondossággal (polgári jogi terminológiával: az adott helyzetben általában elvárható módon) járt-e el. Felróható a kötelezettség megszegés például, ha az ügyfél saját hibájából késedelembe esik valamely kötelezettsége teljesítésével. A bírság kiszabása során azonban a felróhatóság mértékét is figyelembe veszi a hatóság, ennek megfelelően a bírság mértéke jelentősen eltér, ha az ügyfél egy napot vagy egy hónapot mulaszt. A Javaslat ennek megfelelően a felróhatóság kifejezés alkalmazásával egységesíti a Ket. szóhasználatát.

A Javaslat jogpolitikai indokokból megszünteti annak lehetőségét, hogy az eljárási bírság önmagában amiatt mérsékelhető legyen, hogy a bírságolt személy utóbb eleget tesz kötelezettségének, a kötelezettség – bírság hatására történő – teljesítése nem tekinthető olyan érdemnek, amelyért ilyen kedvezményt kell biztosítani. Ha a bírságolt személy nem ért egyet a kiszabott bírsággal vagy annak mértékével, a 98. § alapján önálló fellebbezéssel támadhatja azt meg.

Szükségtelen külön rendelkezni az eljárási bírságot kiszabó végzés visszavonásáról, hiszen arra a mulasztás igazolásának, illetve a döntés visszavonásának szabályai értelemszerűen irányadók.

A Ket. Javaslat szerinti 156. § (5) bekezdése értelmében ha az ügyfélnek vagy az eljárás egyéb résztvevőjének jogellenes magatartása miatt vált szükségessé valamely eljárási cselekmény megismétlése, a hatóság az ezzel kapcsolatos többletköltség megfizetésére kötelezi a jogellenes magatartást tanúsító személyt. A 61. § (6) bekezdése ugyanilyen tartalommal rendelkezik, s mivel a szabály rendszertani szempontból az eljárási költség viselésének szabályai közé jobban illeszkedik, a 61. § (6) bekezdése hatályon kívül helyezendő.

8. A Javaslat hatályon kívül helyezi a Ket. 67. § (2) bekezdését, amely szerint az igazolási kérelemnek helyt adó végzést meg kell küldeni mindazoknak, akik az eljárás megindításáról értesítést kaptak. Az igazolási kérelemnek helyt adó végzéssel szemben nincs helye fellebbezésnek. A bekezdés első mondata szükségtelen, mivel a közlési szabályok között a Ket. meghatározza, hogy a döntéseket kinek kell megküldeni, nem indokolt az általános közlési szabályoktól az igazolási kérelem esetén eltérni. A végzések ellen csak akkor van helye önálló fellebbezésnek, ha azt a Ket. lehetővé teszi, önálló fellebbezés lehetősége hiányában is lehet viszont a határozat vagy az eljárást megszüntető végzés elleni jogorvoslat során e végzést is sérelmezni.

A fellebbezési határidő elmulasztása miatt benyújtott igazolási kérelem ellen a Javaslat továbbra is biztosítja az önálló fellebbezés lehetőségét, a Ket. áttekinthetősége érdekében a többi önállóan fellebbezhető végzés között a Ket. 98. § (3) bekezdésében. Szükségtelen, hogy a Ket. külön biztosítsa az eljárás egyéb résztvevője részére az igazolási kérelmet elutasító végzés elleni fellebbezés lehetőségét, hiszen a Ket. 98. § (4) bekezdése értelmében az eljárás egyéb résztvevője önálló fellebbezéssel élhet a rá vonatkozó első fokú végzés ellen, az pedig nem indokolt, hogy a Ket. az eljárás egyéb résztvevője számára a nem általa benyújtott igazolási kérelmet elutasító végzés ellen is fellebbezési lehetőséget biztosítson. A leírtakból következően e szabály szükségtelennek tekinthető, hatályon kívül helyezése indokolt.

9. Az egyszerűsített döntésre vonatkozó szabályokat egy helyen, a Ket. 72. § (4) bekezdésében szabályozza a Javaslat. A hatályos szabályokhoz képest a Javaslat egyszerűsített döntés (és nem az egyszerűsített határozat) formájáról rendelkezik, mivel a Ket. nem csupán az eljárást megindító kérelmet hívja kérelemnek, több más kérelmet is benyújthat az ügyfél pl. a jogutódlásra, az eljáró hatóság mulasztásának kivizsgálására. A hatóságnak ezekben a kérdésekben is döntést kell hoznia, elegendő viszont ilyenkor is egyszerűsített formában. Értelemszerűen kell tehát a hatóságnak egyszerűsített végzést vagy egyszerűsített határozatot hoznia.

10. Jogalkotási szempontból a zárójelben foglalt rendelkezések normatartalommal nem bírnak. A Ket. 82. §-ában a bejegyzés fogalmát értelmezte a zárójelbe foglalt szöveg akként, hogy a bejegyzés szabályai szerint kell eljárni a módosítás, javítás, törlés esetén is. A Javaslat szerint – az ágazati joganyagra tekintettel is – egyértelmű, hogy a bejegyzés körébe esnek a felsorolt cselekmények is, a zárójeles szövegrész deregulálendő, további értelmező rendelkezés nem szükséges.

11. Arra tekintettel, hogy a hatósági bizonyítvány kiadásának a továbbiakban nem feltétele, hogy azt jogszabály előírja vagy ennek szükségességét az ügyfél valószínűsítse, a bizonyítvány kiadása megtagadásának okait a Javaslat szerint a 83. § (8) bekezdése tartalmazza, így a 84. § hatályon kívül helyezendő.

12. Kodifikációs szempontból igen nehezen volt áttekinthető a szemle és a hatósági ellenőrzés viszonya: az érintettnek a szemlére való értesítésére a hatósági ellenőrzés szabályai, a hatósági ellenőrzés akadályozására a szemle akadályozásának szabályait kellett alkalmazni. A Javaslat ezért újrendezi a szemle szabályai között a lefolytatás, az előzetes értesítés és az akadályozás esetén követendő eljárás szabályait, ezzel összefüggésben hatályon kívül helyezi a Ket. 89-91. §-át, valamint a 92. § (1)-(2) bekezdését.

A hatósági ellenőrzés során lefoglalt irat és tárgyi bizonyíték kezeléséről rendelkező 93. § hatályon kívül helyezését a lefoglalás 50/A-50/D. §-okban újonnan részletesen szabályozott eljárásrendje indokolja. Konceptcionális törekvés, hogy a Ket. egyes jogintézményei, így például a lefoglalás szabályai egyértelmű és egységes szabályozást nyerjenek.

13. A méltányossági eljárással kapcsolatban alkotmányos aggályok merültek fel: azzal, hogy a Ket. mint általános eljárási törvény szabályozza, maga a jogintézmény, a méltányosság alkalmazhatósága, alkalmazása vált megkérdőjelezhetővé, mivel a Ket. nem határozott, nem határozhatott meg méltányossági okokat. A Ket. 113. §-ában szabályozott méltányossági eljárás ennek következtében a jogbiztonságot sértő módon lényegében diszkrecionális jogot biztosított a hatóságok számára a nem jogszabálysértő határozatok visszavonására, módosítására.

A méltányossági eljárás szabályainak hatályon kívül helyezésével egyrészt bővültek viszont a végrehajtási eljárás során igénybe vehető kedvezmények, amelyek biztosítják az eljárást lezáró döntés jogerőssé válását követően a hatóság számára azt, hogy a kötelezett körülményeiben beállt változásokat figyelembe vegye.

A méltányossági eljárás jogintézmények elvetése nem érinti, sőt szükségessé teszi, hogy az ágazati jogszabályok az anyagi jogi szabályok között szabályozzák, hogy milyen esetben, körülmények között alkalmazhat a hatóság méltányosságot.

14. Mivel a kijavítás és a kiegészítés nem tekinthetők jogorvoslatnak, a Javaslat – hasonlóan az Áe. szerkezetéhez – nem a jogorvoslati és döntés-felülvizsgálati eszközök között, hanem a döntéshozatalra vonatkozó szabályok között rendelkezik a döntés kijavításáról és kiegészítéséről [Ket. 81/A-81/B. §].

15. A Ket. 101. § (2) bekezdésében a zárójelbe foglalt felsorolás, amely szerint pénzbeli ellátás például a szociális segély, nyugdíj, közgyógyellátás, önálló normatartalommal nem bírt, csupán a pénzbeli ellátások körét illetően „könnyítette” a jogalkalmazói munkát a példálózó jellegű magyarázattal. A rendelkezést tartalmilag nem érinti, csupán a Ket. kommentárjellegét enyhíti a zárójelbe foglalt felsorolás hatályon kívül helyezése.

16. A Ket. 105. § (6) bekezdése értelmében a határozat ellen irányuló fellebbezést határozattal, a végzés ellen irányuló fellebbezést végzéssel kell elbírálni. A rendelkezés azzal a következménnyel járt, hogy a másodfokú döntést hozó hatóságnak azon döntéseit is határozatba kellett foglalnia, amelyek az elsőfokú eljárásban értelemszerűen csak végzés formáját ölthette volna, így például a fellebbezési kérelmet érdemi vizsgálat nélkül elutasító, az eljárást megszüntető vagy az elsőfokú döntést hozó hatóságot új eljárásra utasító döntés vagy éppen fordítva: ha az elsőfokú döntést hozó hatóság megszüntette az eljárást, a másodfokú döntést hozó hatóság csak végzésben hozhatta meg érdemi döntését is.

A jogalkalmazásban a szabály alkalmazása tehát számos gonddal járt, az ügyfelek számára is nehezítette az eljárás áttekinthetőségét. A Javaslat a döntést megsemmisítő és új eljárásra utasító végzésre vonatkozó módosítással összhangban hatályon kívül helyezi az érintett rendelkezést, így a fellebbezési eljárásban is a főszabály fog érvényesülni, azaz az érdemben határozattal, minden más kérdésben végzéssel dönt a hatóság.

17. Nem a Ket. állapítja meg a közigazgatási ügyekben eljáró bíróságok illetékességének szabályait, hanem a Pp., így szükségtelen az arra való utalás a Ket. 109. § (1) bekezdésében, hogy az illetékes bíróság jár el a bírósági felülvizsgálat során.

18. A Javaslat a Ket. logikáját és szerkezetét követve arról rendelkezik a 112. §-ban, hogy mely okok fennállása esetén van helye az újrafelvételi kérelem érdemi vizsgálat nélküli elutasításának, azaz nem önmagában a kérelem benyújtását zárja ki. A kérelmet érdemi vizsgálat nélkül elutasító végzés ellen az általános szabályok szerint van helye fellebbezésnek. E pontosítással összefüggésben szükségtelenné vált a 112. § (5) bekezdésében foglalt rendelkezés.

19. A fellebbezés elbírálására jogosult hatóságra vonatkozó rendelkezések módosításával szükségtelessé váltak Ket. 116. §-ában a kormányhivatal és a központi hivatal felügyeleti szervére vonatkozó rendelkezések. A közigazgatási hivatalok felügyeleti szervére vonatkozó szabályozás a Ket.-ben meglehetősen pontatlan volt, ugyanakkor nem is célszerű, hogy ezt a kérdést külön a Ket. rendezze: az általános szabályok mellett elegendő, ha a közigazgatási hivatalok statútumrendelete rendezi az eltéréseket.

20. A Ket. és az Ütv. az ügyészi általános törvényességi felügyeletről szóló rendelkezései között jelenleg nincs teljes összhang, emellett viszont a jogrendszert érintő és kodifikációs szempontból az sem támogatható megoldás, hogy a Ket. egy másik törvény néhány vonatkozó rendelkezését megismételje.

21. A Javaslat kiveszi a kötelező megsemmisítési okok közül azt, ha a hatóság a közigazgatási ügyekben eljáró bíróság határozatának rendelkező részével és indokolásával ellentétes vagy annak nem megfelelő döntést hoz. Az ilyen tartalmú döntés természetesen ellentétes a Ket.-tel, tehát jogszabálysértő, az ellene irányuló fellebbezést elbíráló hatóság vagy a felügyeleti szerv azonban a Javaslat koncepciója értelmében a jogszabálysértő döntést a jövőben nem csak megsemmisítheti, hanem meg is változtathatja. Mivel eleve egy bírósági szakaszt követő megismételt eljárásban fordulhat elő a bírói döntéssel ellentétes döntéshozatal, fontos szempont, hogy a reformatórius jogkör biztosítása révén az eljárás hamarabb lezárható jogerősen.

Mivel a semmisség nem önálló döntés-felülvizsgálati eljárás, hanem a különös súlyú jogszabálysértések esetei, így a Ket. nem rendelkezhet a semmisség megállapítása esetén követendő eljárásról, hiszen a semmisséget eleve csak valamilyen jogorvoslati vagy döntés-felülvizsgálati eljárásban lehet megállapítani. A Javaslat ezért hatályon kívül helyezi azt a rendelkezést, amelynek értelmében a hatóság döntését megsemmisítő hatósági határozattal szemben jogorvoslatnak van helye.

22. A Ket. 124. §-a a végrehajtás során alkalmazható állami kényszerrel és a rendőrség közreműködésével kapcsolatos rendelkezéseket tartalmazott, amelyek a Ket. és Vht. közötti kapcsolat felülvizsgálatát, a harmonizálást követően szükségtelessé bizonyultak. A Vht. rendelkezései alapján az állami kényszer alkalmazására megvan a kellő törvényes alap, a Vht. 5. §-a emellett rendelkezik a kötelezett személyazonossága – akár rendőrség közreműködésével történő – megállapításának szabályairól is. A Ket. rendelkezéseinek hatályon kívül helyezését követően is megmaradnak a végrehajtást foganatosító szerv eszközei a pénzfizetési kötelezettség behajtására, a Vht. is ismeri többek között a pénzforgalmi végrehajtás, valamint a jogosult általi inkasszállás jogintézményét.

A végrehajtás elrendelésének szabályait a Javaslat a Ket. 129. §-ában állapítja meg újra, erre tekintettel a Ket. 130. §-ában foglalt szabályok hatályon kívül helyezendők.

A meghatározott cselekmény végrehajtására irányuló eljárásban a Ket. az eljárási bíróság ismételt kiszabását ahhoz a feltételhez köti, hogy a teljesítés a végrehajtást foganatosító szerv által megállapított újabb határidőre sem történik meg. Ezt az újabb határidőt a gyakorlatban sokan úgy értelmezik, mintha az – legalább is gyakorlati hatását tekintve – a végrehajtható döntésben megállapított teljesítési határidő meghosszabbítására irányuló döntés lenne. Ez az értelmezés nem fogadható el, egyfelől mivel a teljesítési határidő meghosszabbítása nem a végrehajtást foganatosító szerv hatáskörébe tartozik, másfelől a jogerős és végrehajtható döntésben foglalt teljesítési határidő módosítása azt eredményezné, hogy a folyamatban lévő végrehajtást meg kellene szüntetni, mivel a végrehajtás elrendelésének általános feltétele a teljesítési határidő elmulasztása. A Ket. 141. § (2) bekezdésében azonban nem a teljesítési határidő meghosszabbításáról van szó, hanem az eljárási bíróság újabb kivetésére alapul szolgáló időbeli feltétel megállapításáról. A teljesítésre ösztönző bíróság ismételt kivetésére

irányuló törvényi rendelkezés nem azt jelenti, hogy a végrehajtást fogantató szerv tetszés szerinti gyakorisággal alkalmazhatja azt, hanem csak akkor, ha az előző bírságotól számítva annyi idő eltelt, amely alatt a kötelezettnek módja lett volna a kötelezettség teljesítésére. Ezt teszi egyértelművé a Javaslat azáltal, hogy elnevezésében is kifejezésre juttatja, hogy nem újabb teljesítési határidő megállapítására kerül sor. Minthogy a törvény meghatározott cselekmény végrehajtásáról rendelkezik a bekezdés első fordulatóban, az eljárási bírság ismételt kiszabását lehetővé tévő másik esetként a meghatározott magatartásra vonatkozó rendelkezés ismételt megszegése helyett a tartózkodásra irányuló köteleesség ismételt megszegéséről szól.

23. A Ket. kommentárjellegét enyhíti, hogy a Javaslat hatályon kívül helyezi azokat a zárójelbe foglalt felsorolásokat, amelyek az eljárási költségek körének meghatározásában segítettek a hatóságokat, például arra vonatkozóan, hogy az ügyfél megjelenésével kapcsolatos költségek közé tartozik az utazási költség, a kiesett jövedelem megtérítése.

24. A Ket. X. Fejezete továbbra is szabályozza az ügyfélkapu létesítésére és a kapcsolódó adatkezelésre vonatkozó szabályok azon részét, amelyek törvényi szintet igényelnek. Az ügyfélkapura vonatkozó, törvényi szintet nem igénylő kérdések szabályozására a Javaslat értelmében a Kormány kap felhatalmazást, amely kiegészül az elektronikus kapcsolattartás új rendszerének végrehajtási szabályaival. E szabályozás révén a közigazgatás képes lesz a technikai fejlődésre gyorsan reagálni, hiszen a szabályozás megváltoztatásához a Ket. módosítására nem lesz szükség; új biztonságos elektronikus kapcsolattartási forma bevezetése, a részletszabályok változtatása kormányrendeleti szinten megoldható.

A módosítás mögött az a megfontolás is állt, hogy bár a Ket. szabályai teremtették meg a központi rendszer és az ügyfélkapu működésének alapjait, a központi rendszer fejlesztése során egyre több igény jelentkezett azzal kapcsolatban, hogy ne csak közigazgatási hatósági eljárás során legyen a rendszer, az ügyfélkapus azonosítás alkalmazható.

A Ket. elektronikus kapcsolattartásra vonatkozó szabályait törvény vagy kormányrendelet továbbfejlesztheti. A Ket. szabályai ugyanis nem jelenthetik gátját sem a kapcsolattartási módok bővítésének, sem pedig az ezzel összefüggő technikai-informatikai fejlődésnek.

Az üzemzavar is elsősorban technikai kérdés, a hatóság üzemzavar esetén követendő eljárása nem igényel törvényi szintet, annak szabályozására a Kormány kapott felhatalmazást. A Javaslat a határidő-számítással kapcsolatban tartalmaz garanciát arra vonatkozóan, hogy az üzemzavar időtartama – akár csak a hatóság működését félbeszakító más vis maior esetek – nem számít be az ügyintézési határidőbe.

A Ket. más elektronikus eszköz igénybevételevel kapcsolatos szabályokról szóló 168. §-ában foglalt valamennyi rendelkezés hatályon kívül helyezhető, mivel a telefonon, telefaxon, sms-ben történő kapcsolattartásról szóló valamennyi szabályt a szükséges módosításokkal együtt II/A. Fejezetben vagy a konkrét eljárási cselekménynél rögzíti a Javaslat.

25. Tekintettel arra, hogy a végrehajtó szolgálat nem jön létre, a Javaslat hatályon kívül helyezi a végrehajtó szolgálat létrehozására adott felhatalmazást.

A 132-134. §-hoz

Az országos nyilvántartások célja alapvetően az, hogy az egyes eljárásokhoz szükséges adatigényeket kielégítsék. Ha a hatóságok közötti elektronikus kapcsolattartás megvalósul, a hatósági eljárásokhoz szükséges adatok rendkívül rövid idő alatt beszerezhetőek. A Javaslat szerint 2011. január 1-jétől a jelenlegi gyakorlatot – miszerint az ügyfél helyett a hatóság szerzi be az eljáráshoz szükséges adatokat – felváltja az a szabály, hogy az ügyféltől nem is

lehet mellékletként olyan irat csatolását kérni, amely olyan adat igazolására szolgál, amely a nyilvántartásokban rendelkezésre áll. Ezzel az állam szolgáltató szerepének megerősítése folytán jelentősen csökkennek az ügyfelek adminisztratív terhei. A módosítás természetesen annak nem jelenti akadályát, hogy az ügyfél maga csatolja a szükséges mellékleteket.

Ha a hatóságok közti adatszolgáltatás elektronikus úton folyik, az adatbeszerzés gyorsan, egy napon belül megtörténhet. Erre tekintettel 2011-től az adatbeszerzés időtartama beszámít az ügyintézési határidőbe, hiszen az ehhez szükséges idő nem akadályozza az egyéb eljárási cselekmények folytatását sem.